

Meerjarenbegroting 2017-2020.

Begroting 2017 - 2020

Samen werken aan een vitale, duurzame en inclusieve stad

De meerjarenbegroting 2017-2020 is een uitwerking van de Kadernota 2017-2020 die op 28 juni 2016 door de raad is vastgesteld. Onder het kopje inleiding geven we uitleg over beleidsmatige en financiële uitgangspunten van deze begroting. De begrotingsprogramma's geven inzicht in wat we willen bereiken, wat we daarvoor doen en wat dat mag kosten.

Deze begroting is een voortzetting van het financieel solide en toekomstgerichte beleid van de laatste jaren. Evenals in de begroting 2016-2019 zijn alle begrotingsjaren structureel en reëel sluitend. Bovendien investeren we in de toekomst van onze stad. Veel openbare werken, zoals wegen en bruggen, maar ook onderwijsvoorzieningen en ICT-voorzieningen zijn aan vervanging toe. Door een scala aan vervangingsinvesteringen houden we de stad aantrekkelijk, modern, leefbaar en bereikbaar.

Met de basis op orde ontstaat meer ruimte om flexibel in te spelen op nieuwe opgaven. Bijvoorbeeld het groeiend tekort aan betaalbare woningen. Wij trekken er extra geld voor uit. De samenwerking krijgt in deze begroting nadrukkelijk de aandacht. Wij willen ruimte geven en wendbaar zijn, maar ook opkomen voor wie een vangnet nodig hebben. Daarvoor is de reserve sociaal domein in het leven geroepen.

We besteden in deze begroting ook veel aandacht aan duurzaamheid: vermindering van CO2-reductie, ruimte voor duurzame energie en bijdragen aan een circulaire economie.

In onze aanpak blijven we samenwerken met stad en regio, niet alleen waar dat moet, maar zeker ook waar dat kan. Samen maken we de stad.

Beleid

Inleiding

De begroting kent de vertrouwde opbouw zoals die bij aanvang van deze raadsperiode 2014-2018 door de raad is vastgesteld. We zien een aantal speerpunten die door de begrotingshoofdstukken heen lopen en de rode draad vormen voor onze inzet in de komende

jaren: we blijven werken aan een ondernemende, duurzame en inclusieve stad. Daarnaast blijven we vanzelfsprekend ook werken aan zaken als veiligheid, kwaliteit van openbare ruimte, bereikbaarheid en leefbaarheid. Dit doen we tegen de achtergrond van een structureel en reëel sluitende meerjarenbegroting, waarbinnen we ook voorzien in grote investeringsopgaven. Kortom: een degelijke financiële huishouding.

De inhoudelijke speerpunten van beleid zien we in veel begrotingshoofdstukken terug om aan te geven dat maatschappelijke opgaven niet vanuit een enkele sector kunnen worden aangepakt. We werken aan verbindingen tussen beleidsterreinen, vaak vanuit gebiedsgericht perspectief en zeker ook in samenwerking met inwoners, bedrijven, onderwijs en maatschappelijke instellingen in de stad. Ook werken we nauw samen in de [regio Amersfoort](#) en ook in groter verband, zoals de [Economic Board Utrecht](#). Omdat de opgaven die we dagelijks tegenkomen de gemeentegrenzen vaak overstijgen.

Solide en toekomstgericht

In het afgelopen jaar hebben we gewerkt aan het structureel sluitend maken van de meerjarenbegroting. We vinden het belangrijk om in de komende tijd een behoedzaam financieel beleid te blijven voeren. We handhaven het financieel solide beleid met een begroting die voor alle jaarschijven van de komende meerjarenbegroting materieel en structureel sluitend is. Om dit uitgangspunt te realiseren is een zorgvuldige afweging gemaakt hoe de aanwezige beschikbare financiële ruimte, zowel incidenteel als structureel het beste benut kan worden. Daarbij zijn keuzes onvermijdelijk omdat de vraag doorgaans groter is dan de beschikbare ruimte.

Amersfoort is in de afgelopen decennia sterk gegroeid. In de begroting van 2016-2019 is opgemerkt dat de investeringen die in het verleden, in de periode 1975 tot 2000, in onze stad zijn gepleegd, vaak zijn betaald uit incidentele middelen, zoals rijkssubsidies of zijn gedekt door de verkoop van grond binnen grondexploitaties. Aangezien op veel terreinen vervangingsinvesteringen na circa veertig jaar nodig zijn, is bij de begroting van 2016 al gekozen om toe te werken naar een structurele oplossing voor de kapitaallasten die gemoeid gaan met deze vervangingsinvesteringen. Bij deze vervangingsinvesteringen gaat het om: openbare ruimte (onder andere bruggen en wegen), scholen en maatschappelijk vastgoed. In de begroting 2017-2020 is gekozen voor een gesloten systeem waarbij vrijval van kapitaallasten wordt ingezet voor de dekking van de kapitaallasten van toekomstige investeringen. Met een doorkijk tot en met 2048 bedraagt het totaal geraamde investeringsbedrag honderden miljoenen. Voor openbare Ruimte gaat het om € 385 miljoen, voor onderwijs om € 360 miljoen (waarvan € 50 miljoen ten laste van de scholen) en voor maatschappelijk vastgoed om € 108 miljoen. De hoogte van de uiteindelijke bedragen wordt bepaald door keuzes op het kwaliteitsniveau, de afschrijvingstermijnen en de tijdsfasering.

Vervangingsinvesteringen zijn ook nodig op het gebied van ICT. Veranderende informatietechnologie en nieuwe vragen vanuit de samenleving vragen om vernieuwing in onze informatiseringssystemen. Via digitale diensten weten inwoners en bedrijven de weg naar de gemeente beter en eenvoudiger te vinden. Aan de 'voorkant' maken we de toegang tot de gemeentelijke diensten eenvoudiger, terwijl we aan de 'achterkant' werken aan de koppeling van basisregistraties om mensen beter van dienst te kunnen zijn. In de begroting hebben we (vervangings)investeringen in ICT gedetailleerd uitgewerkt. De middelen zijn nodig voor:

- digitale dienstverlening en digitale overheid, wat betrekking heeft op onder andere het invoeren van wettelijk verplichte basisregistraties, de invoering van de Omgevingswet, digitalisering van producten en diensten die door de gemeente worden aangeboden;
- het concept 'Digitale Stad': het, in samenwerking met de afdeling Economie, mede vorm geven aan innovaties die samen met de stad worden ontwikkeld;
- digitaal (samen)werken, zowel gericht op het intern digitaal zaakgericht werken als op samenwerkingsplatformen met de stad faciliteren.

Voor het ontwikkelbudget wordt structureel € 300.000,- vrijgemaakt. Daar bovenop wordt voor de aankomende 3 jaar een bedrag van € 400.000,- (incidenteel) vrijgemaakt.

Wij zullen het komende jaar extra middelen vrijmaken om de aanbevelingen omtrent het

tegengaan van datalekken te implementeren. Daarnaast werken we aan de implementatie van nieuwe Europese wetgeving op dit vlak. De bescherming van privacygevoelige gegevens zal structureel meer aandacht krijgen.

Onze stad heeft al enige jaren te maken met een tekort aan sociale huurwoningen. De wachtlijsten zijn lang. We schatten dat 2.000 woningen extra nodig zijn om het woningtekort niet verder te laten oplopen. De oplossing voor die woonvraag ligt niet alleen in nieuwbouw of transformatie, maar ook in oplossingen in de bestaande sociale huurwoningvoorraad (minder scheefwonen, minder verkoop en sloop). Samen met verschillende partijen willen we toewerken naar een groter aanbod, deels door nieuwe locaties te vinden en deels door leegstaande gebouwen te transformeren. In 2016 is reeds een bedrag van € 1,5 miljoen beschikbaar gesteld. Gevoegd bij de beschikbare middelen voor jongerenhuisvesting (€ 1 miljoen) is in totaal € 2,5 miljoen beschikbaar. Om voldoende bijdrage te hebben voor de woningopgave wordt voorgesteld dit werkkapitaal incidenteel aan te vullen met nog eens € 5 miljoen (tot € 7,5 miljoen).

Ondernemend en vitaal

Binnen de mogelijkheden van de meerjarenbegroting willen we ruimte bieden aan ondernemerschap en bedrijvigheid. Gevestigde en nieuwe ondernemers worden zo goed mogelijk gefaciliteerd voor behoud en groei van de werkgelegenheid. Daarnaast blijven we ook samen met onderwijsinstellingen en het bedrijfsleven verder werken aan een betere aansluiting tussen onderwijs en de arbeidsmarkt. Ook dat is van belang om zoveel mogelijk mensen aan het werk te krijgen en de druk op het bijstandsbudget te verlagen.

Ondernemerschap hoeft niet altijd een economisch doel te hebben. We zien in onze stad ook steeds meer vormen van sociaal ondernemerschap en we zien een toenemend aantal maatschappelijke en culturele initiatieven. Ook dat draagt bij aan een vitale stad. We blijven inzetten op de voorwaarden om een ondernemende en vitale stad mogelijk te maken: veiligheid, leefbaarheid en goede bereikbaarheid.

Hoewel het leven van de Amersfoorters zich voor een belangrijk deel afspeelt in de buurten, wijken en tussen woon- en werklocatie blijft het stadshart een grote aantrekkingskracht uitoefenen. Ook inwoners uit regiogemeenten brengen vaak een bezoek aan ons stadshart. Verder zien we in ons stadshart steeds meer bezoekers uit de rest van Nederland en het buitenland. De vitaliteit van het stadshart heeft aandacht gekregen in de Ontwikkelingsvisie Stadshart. In 2017 zullen we uitvoering geven aan ambities die de raad heeft vastgesteld. We hebben daarvoor in de jaarschijf 2017 € 0,75 miljoen beschikbaar. Bij de uitvoering zullen we nauw samenwerken met partijen in de stad.

Duurzaam en gezond

We hebben ambities gesteld voor een duurzame en CO₂-neutrale stad. We willen blijvend een evenwichtig beleid voeren op sociaal, economisch en ecologisch terrein. Daarbij hoort een overgang van het lineaire denken (van productie naar afval) naar een circulair denken (afval als grondstof), en we zullen meer rekening moeten houden met de omgevingseffecten van onze leefstijl. Dat betekent dat we regie voeren op ontwikkelingen ten aanzien van veranderend energiegebruik, duurzaam bouwen en duurzame mobiliteit. Ten behoeve van het aanjagen van de circulaire economie trekken wij € 0,25 miljoen uit in 2017.

In een gezonde omgeving passen gezonde mensen. Daarom geven we ruimte aan een goede sportinfrastructuur en gezonde leefstijl. We stimuleren onder meer het fietsgebruik in de stad. Een aantal maatregelen uit het onlangs gepresenteerde fietsplan moeten bijdragen aan de groei van fietsgebruik: we werken aan het verbeteren van het fietsnetwerk, maar ook aan fietsvoorzieningen en veiligheid, innovaties, (stads)distributie per fiets en gedragsveranderingen.

Inclusieve samenleving

We willen dat Amersfoort een stad is waar iedereen kan en mag zijn wie die is. Een stad waar acceptatie, waardering en respect voor diversiteit en verscheidenheid voorop staan. Wij zetten

ons in voor een inclusieve samenleving.

We hebben in het afgelopen jaar ervaringen opgebouwd met de uitvoering van taken in het sociaal domein. Er zijn grote stappen gezet. In de komende periode werken we verder aan transformatie en innovatie in het sociaal domein. Dit vraagt veel aandacht, inzet en geld. We houden ook oog voor ontwikkelingen rond de verzelfstandigde wijkteams.

De baten en lasten in het sociaal brengen nog steeds onzekerheden met zich mee. Daarom handhaven we de reserve sociaal domein in elk geval op minimaal € 10 miljoen om risico's in de zorg voor mensen op te vangen. De raad heeft via een amendement bij de Kadernota besloten geen maximum te stellen voor deze reserve.

In het sociaal domein werken we verder aan preventie, het stimuleren van zelfredzaamheid en eigen verantwoordelijkheid. Waar nodig is zorg dichtbij mensen georganiseerd. Bij de herinrichting van de sociale basisinfrastructuur staat de vraag van cliënten centraal. In de komende jaren houden we de doorwerking en effecten van dit beleid nauwlettend in beeld.

Onze regionale werkvoorziening is in verandering als gevolg van de Participatiewet. Deze wet doet een beroep op veranderkracht en innovatief vermogen van gemeenten en SW-bedrijven. We ondersteunen deze herstructurering, maar houden aandacht voor kwetsbare groepen die alleen via een SW-bedrijf aan het werk kunnen. We vinden het belangrijk zoveel mogelijk mensen, ook aan de onderkant van de arbeidsmarkt, aan het werk te krijgen en te houden. Daarbij past een sluitend instrumentarium om participatie van mensen te bevorderen die dit niet op eigen kracht kunnen. Die ambitie gaat helaas gepaard met budgetten die onder druk staan: een aantal ontwikkelingen zorgt voor een afname van het beschikbare re-integratiedeel in het participatiebudget, waardoor met minder geld meer mensen ondersteund moeten worden. Daarvoor hebben we in deze begroting een oplossing opgenomen.

In het afgelopen jaar hebben we opvang geboden aan vluchtelingen en statushouders. Ook in de komende tijd zullen we in elk geval ruimte moeten bieden aan statushouders. Daarbij willen we ook zorgen voor een goede integratie van deze nieuwkomers in onze samenleving. We blijven inzetten op de preventie van polarisatie in de samenleving.

Samen met de stad en regio

Naast de inhoudelijke speerpunten hebben we ons een manier van werken aangeleerd die we vasthouden. We zijn doordrongen van de noodzaak om 'de kracht van de stad' te waarderen en te benutten. Onder de noemer bestuurlijke ontwikkeling werken we verder aan het stimuleren en faciliteren van de participatiesamenleving. Afhankelijk van maatschappelijke vragen kiezen we een rol die bij een moderne overheid past. We zijn geen overheid die inwoners zaken uit handen neemt, maar die ruimte biedt en verantwoordelijkheid geeft. We blijven luisteren naar wat mensen beweegt. De vraag van mensen en organisaties in de stad staat centraal. Daarbij is het zaak niet alleen te luisteren naar mensen die hun belangen met regelmaat voor het voetlicht brengen, maar ook rekenschap te geven van opvattingen van mensen die zich minder snel in participatieprocessen mengen. Waar en wanneer nodig maken we duidelijke keuzes, maar altijd binnen de context van samenwerking en openheid.

Onze veranderende samenleving vraagt om integraal en gebiedsgericht werken. Veel maatschappelijke opgaven bevinden zich op het snijvlak van verschillende beleidsterreinen. Onze programmabegroting, portefeuilleverdeling en organisatie-indeling mogen niet in de weg staan bij de aanpak van problemen waarin bijvoorbeeld zorg, werk & inkomen, participatie en onderwijs elkaar raken.

Het college blijft samenwerking met de provincie en regiogemeenten zoeken. Dit met het oog op de gezamenlijke aanpak van maatschappelijke vraagstukken. Niet alle maatschappelijke vraagstukken kunnen op grondgebied van Amersfoort opgelost worden.

Financieel beeld

In het hoofdstuk Financieel Beeld geven we een beschrijving van een aantal ontwikkelingen, die een dwarsdoorsnede geven van onze begroting. Voor een verdere verdieping van een aantal van de hier genoemde onderwerpen, verwijzen we u graag naar andere programma's en paragrafen van deze begroting.

Macro-economische / financiële beschouwingen

Wethouder Hans Buijtelaar

[Financiën](#), [Mobiliteit](#), [Sport](#), [Grondzaken](#) en [Vastgoed](#)

T. 14033, wethouderbuijtelaar@amersfoort.nl

Macro-economische/financiële beschouwingen

Het economische herstel in 2015 heeft zich in 2016 voortgezet, alhoewel de economische groeicijfers nog niet heel hoog zijn. Bovendien speelt een lage inflatie (en zelfs negatieve inflatie) ons parten. Immers: als de prijzen dalen stellen huishoudens en bedrijven hun aankopen uit, wat de economische groei niet ten goede komt. Minder economische groei betekent minder belastingopbrengsten voor het Rijk. En als het Rijk minder inkomsten heeft, geeft ze ook minder uit. Via de koppeling van het gemeentefonds aan de rijksuitgaven, hebben we als gemeenten daar dan ook last van; terwijl aan de andere kant gemeenten wel met hogere lasten geconfronteerd kunnen worden omdat er meer mensen in de bijstand stromen.

In Europees verband is de rust na een eventuele dreiging van een Grexit van Griekenland het afgelopen jaar weergekeerd. De zuidelijke lidstaten voeren diverse hervormingsmaatregelen door die hun economie stabiel moet maken. Hoewel het monetair gezien momenteel rustig is, is het nu het Brexit dat zorgt voor lagere groeiverwachtingen. Het Centraal Planbureau heeft recentelijk de groeiraming voor 2016 en 2017 neerwaarts bijgesteld. Werd vorig jaar rond deze tijd nog een economische groei voor 2016 verwacht van 2,1%; nu is daar nog maar 1,7% van over. Voor 2017 is de eerdere raming van 2,1 teruggebracht naar 1,6%. De belangrijkste oorzaak hiervoor is de onzekerheid naar aanleiding van de uitkomsten van het Brexit referendum, wat negatieve effecten heeft op de consumptie, investeringen en op de voor Nederland relevante wereldhandel. Daarnaast zorgt ook de verdere verlaging van de gasproductie volgend jaar voor een lagere economische groei.

De mondiale economische groei is beperkt. Dat komt door de relatief lage groei in de opkomende economieën zoals Brazilië, India en China. Samen met een verwachte terugloop van de handel met het Verenigd Koninkrijk als gevolg van de Brexit, leidt dit tot een lagere wereldhandel en een lagere groei van de Nederlandse export. De koopkrachtontwikkeling voor de Nederlandse huishoudens daalt van 2,7% dit jaar naar 0,7% in 2017. De inflatie blijft echter laag en de werkloosheid in Nederland blijft redelijk stabiel op 6,2%. Dat geldt naar verwachting ook voor Amersfoort. Het overheidstekort daalt van 1,2% in 2016 naar 0,6% in 2017. De gerealiseerde belastinginkomsten nemen toe, terwijl de groei van de overheidsuitgaven zelf gematigd blijft.

Naast de verbeterende vooruitzichten voor de Nederlandse economie in zijn geheel, is er in 2017 reden tot gematigd optimisme over de gemeentelijke financiën. Het effect van de

verbeterde financiële positie van het Rijk op het gemeentefonds is namelijk relatief beperkt. Zolang de hogere belastinginkomsten niet worden uitgegeven, profiteert het gemeentefonds daar (via de trap op trap af systematiek) niet van. De € 5 miljard. aan lastenverlichting die het Rijk in 2016 terug geeft aan de burger heeft bijvoorbeeld geen effect op de omvang van het gemeentefonds. Gemeenten profiteren hier dus niet van mee. En aangezien de groei van de overheidsuitgaven zelf gematigd blijft, groeit het gemeentefonds daardoor de komende jaren nauwelijks.

Verder spelen er nog andere ontwikkelingen. Met ingang van 2016 wordt er Vennootschapsbelasting geheven over de winsten van overheidsbedrijven. Tot 2016 waren die overheidsbedrijven 'vrijgesteld van Vpb, tenzij'. Vanaf 2016 zijn ze 'belast, tenzij'. Dit betekent dat gemeenten voor die overheidsbedrijven ook een fiscale balans en winst- en verliesrekening moet opstellen. De fiscale waarderingsgrondslagen luiden echter anders dan de waarderingsgrondslagen van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) waar gemeenten zich ook aan te houden hebben. Vooralsnog gaan wij er van uit dat de te betalen Vennootschapsbelasting over 2016, maar ook over 2017 en latere jaren, marginaal is.

Voorts heeft de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een voorstel tot wet naar de Tweede Kamer gestuurd, waarin de precariobelasting op kabels en leidingen in principe wordt afgeschaft met ingang van het belastingjaar 2017. In de toelichting heeft de minister aangegeven dat gemeenten die reeds in 2015 precario op kabels en leidingen van nutsbedrijven hieven, in aanmerking komen voor een overgangsregeling. Gemeenten die in 2016 pas de precariobelasting ingevoerd hebben (zoals Amersfoort per 1 januari 2016) lijken buiten deze overgangsregeling te vallen. In onze ogen is hier sprake van rechtsongelijkheid en doet dat inbreuk op het vertrouwensbeginsel. Wij hebben (zowel via de VNG als met aan een aantal andere gedupeerde gemeenten) zowel de minister als ook de Tweede Kamer hierop aangesproken.

Zolang het wetsvoorstel nog geen wet is, gaan wij er van uit dat de precariobelasting geheven mag worden en dat ook de reeds aangekondigde precarioverhoging van € 1,3 miljoen in 2019 door kan gaan. Ook de provincie gaat uit van de geldende wetgeving en niet van voorstellen hiertoe. Mocht de wet aangenomen worden, en de ook de reeds aangekondigde verhoging voor precario in 2019 niet meer mogelijk zijn dan zal - conform de afspraak hierover bij de herstelbegroting 2015 - de OZB navenant verhoogd worden.

Overigens wordt er in Den Haag ook gesproken over een eventuele uitbreiding van het gemeentelijke belastinggebied. Afgelopen jaar is daartoe een rapport verschenen onder leiding van Rinnooy Kan. Of en in welke mate het gemeentelijke belastinggebied uitgebreid zal gaan worden, is aan een nieuw Kabinet.

Uitgangspunten begroting

wethouder Hans Buijtelaar

[Financiën](#), [Mobiliteit](#), [Sport](#), [Grondzaken](#) en [Vastgoed](#)

T. 14033, wethouderbuijtelaar@amersfoort.nl

Uitgangspunten voor deze begroting:

- Alle bedragen in deze begroting zijn in duizendtallen, tenzij anders vermeld.
- De gecombineerde loon/prijsindex voor de gemeentelijke budgetten en loonsommen in 2017 bedraagt conform de Kadernota 2,5% ten opzichte van de begroting 2016.
- De gecombineerde loon/prijsbijstelling van de gesubsidieerde instellingen bedraagt conform de Kadernota in 2017 2,5% ten opzichte van de begroting 2016.
- De tarieven voor de OZB en andere belastingopbrengsten worden in 2017 op grond van de Kadernota trendmatig met 2% verhoogd (los van de eventuele effecten van de herwaardering).

- De tarieven voor leges en retributies worden bepaald op grond van de afgesproken kostendeckendheidspercentages. De tariefaanpassingen is daarmee een resultante van de kostenontwikkelingen.
- Alle ramingen zijn in constante prijzen. De baten en de lasten van de jaarschijven 2018 tot en met 2020 zijn gebaseerd op het loon- en prijspeil van 2017.
- De functionele doorbelasting van de rentekosten via de rente- omslag is in de begroting 2017 op grond van de gewijzigde BBV-wetgeving weer opnieuw ingevoerd. Dit percentage is vastgesteld op 1,6%.
- Aan grondexploitaties wordt ook rente toegerekend. Dat percentage wordt voor 2017 conform voorgeschreven berekeningen vanuit het BBV vastgesteld op 2,8%.
- Aan reserves wordt met ingang van 2017 geen inflatie- of rentevergoeding toegekend.
- De overheadtoerekening aan de onderscheiden programma's is afgeschaft. Aan investeringen, leges en projecten worden nog wel uren en overhead toegerekend. Voor het overige wordt de overhead op het programma 'Bedrijfsvoering' verantwoord.
- Ten behoeve van de ramingen van het gemeentefonds is het uitgangspunt dat er in 2017 273 extra woningen bijgebouwd worden (ten opzichte van de begroting 2016-2019). In 2018 gaat het om 485 extra woningen; in 2019 530 extra woningen en in 2020 610 extra woningen.
- Voor de afschrijving van de activa verwijzen wij naar de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen.
- Voor de jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen onderscheiden we drie voorzieningen:
 - een voorziening voor wachtgeld en c.a. vanwege de reorganisatie per 1 januari 1997;
 - een voorziening voor wachtgeld van ex-wethouders;
 - een voorziening voor pensioenen van wethouders.
- Aangezien de overige jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen jaarlijks van vergelijkbaar volume zijn, zijn hiervoor geen voorzieningen gevormd maar zijn deze via de begroting afgedekt.
- Onze begroting voldoet aan de Begrotingsrichtlijnen zoals de Provinciale Toezichthouder die uitgevaardigd heeft voor de meerjarenbegroting 2016-2019.
- Conform de door de Raad vastgestelde uitgangspunten handhaven we het financieel solide beleid met een begroting die voor alle jaarschijven van de komende jaren materieel en structureel sluitend is.

Verbonden Partijen

Goed inzicht in de risico's van de verbonden partijen is van belang voor het totale inzicht in de risico's van onze gemeente. Daarnaast heeft de raad gevraagd om bij elk programma aandacht te besteden aan de belangrijkste verbonden partijen waar we mee te maken hebben. In de paragraaf Verbonden Partijen brengen we de belangrijkste ontwikkelingen van de verbonden partijen in beeld. Per programma schenken we aandacht aan de belangrijkste verbonden partijen. Dat is dan ook in lijn met de gewijzigde voorschriften vanuit het BBV waarin opgenomen is dat op programmaniveau uiteengezet moet worden welke bijdrage de verbonden partijen leveren aan het bereiken van de programmadoelstellingen.

Financieel solide beleid

wethouder Hans Buijtelaar
[Financiën](#), [Mobiliteit](#), [Sport](#), [Grondzaken](#) en [Vastgoed](#)
 T. 14033, wethouderbuijtelaar@amersfoort.nl

Financieel solide beleid

Onder een financieel solide beleid verstaan we dat de begroting meerjarig materieel en

structureel in evenwicht is en de risico's in voldoende mate zijn afgedekt. Volgens de eisen van de provinciale toezichthouder is het formeel gezien voldoende wanneer of het eerste begrotingsjaar of het laatste begrotingsjaar materieel en structureel in evenwicht is. Het college heeft aangegeven hierin verder te willen gaan per jaarschijf van de komende meerjarenbegroting een materieel en structureel sluitende begroting te willen hebben. Dat wil zeggen dat in elk jaar de structurele baten hoog genoeg zijn om de structurele lasten af te dekken en dat het weerstandsvermogen voldoende groot is om alle geïnventariseerde risico's die er zijn, het hoofd te kunnen bieden.

De raad heeft er ook voor gekozen om de 'lucht' zo veel als mogelijk uit de begroting te halen. Dat brengt echter wel een risico met zich mee. Daar waar voorheen nieuwe wensen nog wel eens met die 'lucht' gedekt konden worden, is dat nu niet meer mogelijk. Dat kan betekenen dat overschrijdingen in de toekomst sneller tot tekorten zullen leiden. Uiteraard zullen we dit zo goed mogelijk in de hand trachten te houden door de *checks & balances* op de juiste wijze uit te voeren.

Financiële ontwikkelingen meerjarenbegroting

wethouder Hans Buijtelaar

[Financiën](#), [Mobiliteit](#), [Sport](#), [Grondzaken](#) en [Vastgoed](#)

T. 14033, wethouderbuijtelaar@amersfoort.nl

Belangrijkste financiële ontwikkelingen meerjarenbegroting

De begroting 2016-2019 die de raad vastgesteld heeft, sloot met de volgende bedragen:

Begroting 2016 - 2019

Tabel: K.01

(bedragen x € 1.000,--)

	2016	2017	2018	2019
Stand herstelbegroting 2015	-	-	-	-
Mutaties herstelbegroting	400	400	400	1.000
Indexering	-100	-100	-100	-100
Ontwikkelingen bestaand beleid	-600	-500	-600	-1.200
Algemene uitkering	4.000	3.300	3.700	1.300
Rente	3.500	4.000	4.700	5.700
Overige aanpassingen	-5.600	-4.100	-4.000	-3.700

Sociale woningbouw	-1.500	-	-	-
Vervangingsinvesteringen onderwijs	-	-	-800	-200
Moties raad	-100	-	-	-
Saldo vastgestelde begroting 2016-2019	0	3.000	3.300	2.800

Deze reeks heeft als basis gediend voor de Kadernota 2017-2020, waarin ook rekening is gehouden met de cijfers zoals die in de septembercirculaire 2015 stonden. Die zijn immers niet meer meegenomen in de begroting 2016-2019:

Septembercirculaire 2015

Tabel: K.02

(bedragen x € 1.000,-)

	2016	2017	2018	2019
Effecten septembercirculaire	2.000	1.100	2.600	2.900
Taakmutaties septembercirculaire	-100	100	-100	-100
Budgettair effect septembercirculaire	1.900	1.200	2.500	2.800

Samen met een aantal andere mutaties heeft dat geleid tot de volgende beschikbare ruimte bij de Kadernota 2017.

Beschikbare ruimte bij Kadernota 2017

Tabel: K.03

(bedragen x € 1.000,-)

	2017	2018	2019	2020
Saldo begroting 2016-2019	3.000	3.300	2.800	2.800
Septembercirculaire	1.200	2.500	2.800	2.800
Structureel effect jaarrekening 2015 (tekort)	-700	-700	-700	-700
OZB inflatie	700	700	700	700
Correctie loon-/prijnspeil ontwikk. gemeentefonds	3.600	3.600	3.600	3.600
Defleren 2020 gemeentefonds	-	-	-	-3.600
Vrijval kredieten	100	100	100	100
Vervallen structurele dotatie reserve Sociaal Domein	600	600	600	600
Beschikbare ruimte	8.500	10.100	9.900	6.300

Ter toelichting bij deze cijfers nog het volgende: naast het begrotingssaldo 2016-2019 en de effecten van de septembercirculaire 2015 is gekeken naar het structurele effect van de Jaarrekening 2015. Dat werkt immers door naar latere jaren. Bij die inventarisatie bleek dat dit € 0,7 miljoen negatief was.

Daarnaast is in het coalitieakkoord afgesproken dat de belastingen jaarlijks een prijspeilaanpassing kennen van 2%. Aangezien de OZB de belangrijkste belastingopbrengst is voor ons, de overige belastingopbrengsten veel marginaler zijn en de precariobelasting niet meer verhoogd mag worden, hebben we hier alleen de OZB verhoogd met de prijspeilaanpassing. Dat levert structureel € 0,7 miljoen op.

De correctie loon/prijnspeil ontwikkeling gemeentefonds en het defleren van het gemeentefonds in 2020 heeft betrekking op het feit dat het Rijk de gemeentefondscirculaires opstelt in lopende prijzen. Dat betekent bijvoorbeeld dat de bedragen van het gemeentefondsaccres in 2019 luiden

in prijzen van dat jaar. Wij stellen onze gemeentebegroting echter op in 'constante prijzen'. Dat wil zeggen dat heel onze meerjarenbegroting het prijspeil van het eerstvolgende begrotingsjaar (in dit geval 2017) kent. Bedragen die een ander prijspeil kennen, moeten dus teruggerekend worden naar prijspeil 2017. Bij de algemene uitkering is die deflator gesteld op 2,5% ofwel € 3,6 miljoen. Dat betekent dat elk jaar een extra 'plakje' van € 3,6 miljoen van het gemeentefonds afgehaald wordt. Omdat we in 2017 een nieuwe begroting maken, moeten we als het ware nu ook weer 'ons been bij trekken'. Daarom wordt er structureel € 3,6 miljoen bijgeteld en gaat er in het laatste jaar (2020) weer € 3,6 miljoen af, omdat dit een nieuw jaar is waar nog voor gedefleerd moet worden.

Uit een inventarisatie van de kredieten bleek dat daarvan € 0,1 miljoen kon vrijvallen. Tot slot heeft de raad ingestemd met het laten vrijvallen van de structurele dotatie van € 590.000 aan de reserve sociaal domein. Dat levert dus ook extra ruimte op. Dat leidt samen tot de bovenstaande reeks beschikbare bedragen.

Structureel en incidenteel beschikbare ruimte

In het meerjarenbeeld kent de jaarschijf 2020 de laagste beschikbare ruimte. De ondergrens wordt beschouwd als de structureel beschikbare ruimte. Deze structurele ruimte bedraagt € 6,3 miljoen. Als de werkelijk beschikbare ruimte per jaarschijf wordt verminderd met het structureel beschikbare bedrag, resteert de incidentele ruimte per jaar. Daarbij is ook het batig saldo van de Jaarrekening 2015 in meegenomen. Dat saldo bedroeg op het moment van opstellen van de Kadernota € 11,3 miljoen. Alles bij elkaar geeft dat het volgende beeld.

Overzicht van de structureel en incidenteel beschikbare ruimte op basis van de Kadernota 2017:

Tabel: K.04

(bedragen x € 1.000,--)

		2017	2018	2019	2020
Beschikbare ruimte	(A)	8.500	10.100	9.900	6.300
Structureel beschikbaar	(B)	6.300	6.300	6.300	6.300
Incidenteel beschikbaar					
- uit surplus jaarschijf begroting (A-B)	(A-B)	2.200	3.800	3.600	-
- uit batig saldo jaarrekening 2015		11.268	-	-	-
Incidentele ruimte		13.468	3.800	3.600	-
Structureel		6.300			
Incidenteel (totaal)		20.868			

Structureel

Tabel K.05

(bedragen x € 1.000,--)

	2017	2018	2019	2020
Benodigde ruimte	-6.077	-8.777	-12.257	-12.667
Beschikbare ruimte				
- structurele ruimte	6.300	6.300	6.300	6.300
- aanwezige dekking	3.500	3.500	3.300	2.200
Structurele opgave	3.723	1.023	-2.657	-4.167
Dekking				
- schrappen wensen coalitieakkoord (*)	-	-	1.000	2.500
- kapitaallasten ICT incidenteel i.p.v. structureel	935	1.361	1.953	1.708

Saldo	7.379	4.658	2.384	296	41
--------------	--------------	--------------	--------------	------------	-----------

(*) Voor het jaar 2019 werd in de Kadernota 2017 door het college aan de raad voorgesteld om de coalitieambities met een bedrag van € 1 miljoen te verlagen en deze in 2020 volledig te schrappen. Bij de behandeling van de Kadernota is door de raad onder andere een motie aangenomen om de coalitieambities ook in 2019 voort te zetten. Het college geeft hier gehoor aan. Deze mutatie is verderop in deze paragraaf terug te vinden. Hierdoor ontstaat er structurele begrotingsruimte die nodig is om de benodigde ruimte in te vullen. Voor 2019 resteert dan een bedrag van € 1,5 miljoen aan coalitieambities.

Incidenteel

Tabel: K.06

(bedragen x € 1.000,-)

	2017	2018	2019	2020	
Benodigde ruimte	-27.317	-17.840	-5.790	-3.487	-200
Beschikbare ruimte	28.247				
- jaarrekening 2015	11.268	-	-	-	-
- saldo begrotingsjaar	2.200	3.800	3.600	-	-
- doorschuiven saldo begrotingsjaar 2019			-200	200	
- inzet structurele ruimte	4.658	2.384	296	41	
Saldo	930	286	394	209	41

Hiermee heeft het college een sluitende Kadernota 2017 gecreëerd, die alle jaren zowel incidenteel als structureel sluitend is.

Bij de behandeling van de Kadernota in de raad is een aantal moties en amendementen aangenomen. Die hebben deels geleid tot een wijziging van het financiële beeld. Daarover in het volgende onderdeel meer.

Wijzigingen ná Kadernota

Na het opstellen van de Kadernota hebben zich nog een aantal ontwikkelingen voorgedaan. Zo is onder meer de meicirculaire verschenen en zijn de BBV-voorschriften gewijzigd. Die gewijzigde BBV-voorschriften hebben invloed op de overheadkosten en de doorbelasting daarvan. Ook zijn de lasten verbonden aan de groei van de stad in beeld gebracht en zijn zaken waarbij we bij de Kadernota een inschatting hebben gemaakt, nu precies doorgerekend.

Een overzicht van die ontwikkelingen presenteren we hieronder.

Tabel FB.01 Afwijkingen op Kadernota

(bedragen x € 1.000,-)

AFWIJKINGEN OP KADERNOTA		2017	2018	2019	2020
1.	Structureel effect uit jaarrekening analyse 2015	757	757	757	757
2.	Slotbehandeling moties /amendementen	0	0	0	-180
3.	Algemene uitkering, meicirculaire 2016 / RIB	-1.271	277	807	3.267
4.	Inflatie belastingen	96	131	165	165
5.	Loon- en prijsontwikkeling	-255	-232	-206	-206
6.	Areaaluitbreidingen (OZB en openbare ruimte)	-97	-197	-122	238
7.	Incidentele kredieten < € 100.000	-199	-75	-66	-133
8.	Afdekking tekort participatiebudget uit reserve	904	0	0	0
9.	Kapitaallasten	0	0	0	0
10.	Mutatie 'rentedienst', programma 12	240	-307	-859	-1.098
11.	Woonadvies commissie	-23	-23	-23	-23
12.	o.a. Functionaris gegevensbescherming	-407	-94	-94	-94
13.	Juridisch advies privacy / informatiebeveiliging	-236	-136	-136	-136
14.	Extra inzet BOA's uitgaansgebied	-75	-75		
15.	Japanse duizendknoop	-250			
16.	Samenwerking/fusie Flint / DLV	-100			
17.	2016-054M Aanjager circulaire economie	-250			
18.	2016-080M Investeren vitaal Stadshart	-750			
19.	2016-079M Blijven investeren vz-niveau			-1.000	
20.	Effect september circulaire 2015	1.900			
21.	Overige mutaties	32	-42	-50	-84
22.	Saldo vd begroting, conform kadernota	268	376	191	18
	<i>Subtotaal</i>	<i>283</i>	<i>360</i>	<i>-637</i>	<i>2.490</i>
23.	Inzet overschot jaren 2017 en 2018 ten behoeve van 2019	-283	-360	643	
	Nieuw begrotingsaldo	0	0	5	2.490

1. Bij de jaarrekening 2015 was een structurele doorwerking van € 0,7 miljoen negatief berekend. Later bleek dat dit niet helemaal correct was. Bij het verwerken van deze effecten bleek het in een aantal gevallen te gaan om een incidentele afwijking van een structureel budget in plaats van een structurele afwijking. Ook zat in het bedrag van de structurele doorwerking van € 0,7 miljoen een bedrag dat ook al apart meegenomen was in de Kadernota (het rente-effect van de grondexploitatie Vathorst-West). Dit alles zorgt er voor dat het structurele effect van de jaarrekening niet negatief, maar positief uitpakt.
2. Bij de behandeling van de Kadernota in de Raad is een amendement aangenomen om in 2019 en 2020 de combinatiefuncties voort te laten bestaan. In 2019 loopt die dubbel met de motie over het coalitieakkoord, maar in 2020 niet.
3. De meicirculaire is verschenen na de Kadernota en kon derhalve niet meegenomen worden. De Kadernota was gebaseerd op de septembercirculaire 2015 van het gemeentefonds plus een prijspeilaanpassing. Het beeld van de meicirculaire voor de komende jaren wijzigt iets. Voor meer informatie daarover verwijzen we u naar het onderdeel 'meicirculaire' en RIB 2016-067.
4. De opbrengst van de indexering van de belastingen is iets hoger structureel uitgevallen dan bij de Kadernota berekend. Bij de Kadernota hadden we alleen de grootste belastingopbrengst, de OZB geïndexeerd met 2% en daar € 0,7 miljoen structureel voor berekend. Conform coalitieakkoord indexeren we alle belastingen en niet alleen de OZB, waardoor we nu ongeveer € 0,1 miljoen hoger uitkomen.

5. Bij een exacte doorberekening van de loon- en prijsaanpassingen is gebleken dat 2,5% loon/prijsindex geen € 4 miljoen structureel kost, zoals opgenomen in de Kadernota, maar ongeveer € 4,2 miljoen structureel. De effecten van de indexering van de belastingen en loon/prijsaanpassingen compenseren elkaar niet helemaal; per saldo levert dit nog wel een structureel nadeel op.
6. Door de groei van de stad hebben we meer woningen, waar onder andere OZB over geheven kan worden. Dat levert extra structureel geld op. Aan de andere kant kosten meer woningen ook meer geld, doordat er ook meer wegen, bomen, etcetera aangelegd moeten worden. De eerste jaren levert dit een klein nadeel op dat in 2020 omslaat in een voordelig effect. Deze 'groei van de stad' was nog niet in de Kadernota opgenomen.
7. In de nieuwe financiële verordening die uw Raad eerder dit jaar heeft vastgesteld, is opgenomen dat investeringen kleiner dan € 0,1 miljoen niet meer geactiveerd worden. Dat wil zeggen: die worden niet afgeschreven over een langere periode, maar die last wordt dan in één keer genomen ten laste van de beschikbare budgetten. Er is een aantal kredieten van minder dan € 0,1 miljoen, welke nog niet geraamd waren in de Kadernota, en die samen tot een incidenteel nadelig effect leiden.
8. In de begroting is het nadeel op het participatiebudget als last geraamd. Bij de begroting 2016-2019 is echter afgesproken dat de nadelen onttrokken zouden worden uit de reserve participatiebudget. In de Kadernota hadden we de corresponderende onttrekking aan deze reserve nog niet geraamd voor 2017. Conform de afspraken bij de begroting 2016 hebben we dat nu wel gedaan. In de jaren na 2017 is er vooralsnog voldoende budget beschikbaar doordat bij de Kadernota extra budget beschikbaar is gesteld (oplopend naar € 1,6 miljoen in 2020).
9. De kapitaallasten van de geraamde investeringen worden zoals inmiddels te doen gebruikelijk, per saldo gestort en onttrokken aan de reserve vervangingsinvesteringen. Dat geldt ook voor de overschotten en tekorten die we de komende jaren hebben op basis van de nieuw berekende kapitaallasten. Voor het saldo van de begroting is dit daarom budgettair neutraal en levert derhalve ook geen wijziging op ten opzichte van de Kadernota, waarin de vervangingsinvesteringen voor ICT, Onderwijs, maatschappelijk vastgoed en openbare ruimte geraamd en gedekt zijn.
10. Evenals bij de overhead hebben wij bij de begroting 2016 ook vooruitgelopen op de gewijzigde BBV-regelgeving inzake rentetoerekening. We zijn gestopt met het toerekenen van rente aan producten die we dan zowel als bate en als last terug zien komen in de begroting. In plaats daarvan raamden we de werkelijke rentekosten in programma 12 Financiën en Belastingen. Begin 2016 is er een aanvulling verschenen op de nieuwe BBV-regelgeving waarin het toerekenen van rentekosten aan (deel)programma's verplicht wordt gesteld. Als gevolg van deze nieuwe methodiek worden nu de werkelijke geraamde rentekosten via een voorgeschreven berekeningsmethodiek 'omgeslagen' naar de (deel)programma's. Dit resulteert in een percentage van 1,6%. Dus op investeringen, moeten we verplicht 1,6% kosten toerekenen. Deze omslag heeft geen budgettaire consequentie en is slechts een verschuiving tussen programma 12 en de overige deelprogramma's. In de financiële toelichting per deelprogramma lichten we toe om welke bedragen het gaat. Voor de overall analyse heeft dit geen budgettair effect. De wijze van rentetoerekening aan de grondexploitaties is volgens nieuwe BBV-regeling vanaf 2016 ook gewijzigd. Hierdoor is niet langer toegestaan om rente over het eigen vermogen toe te rekenen aan de grondexploitaties. De toe te rekenen rente aan de grondexploitaties is hierdoor verlaagd van 4% naar 2,8%. Deze renteverlaging heeft in de begroting 2017-2020 wel een structureel nadelig effect van € 371.000. In het meerjarenperspectief is een negatief resultaat op de rente aanwezig oplopend naar € 1 miljoen in 2020. Dit negatieve resultaat wordt enerzijds veroorzaakt door het nadelige effect als gevolg van de gewijzigde rente aan grondexploitaties en anderzijds door lagere renteopbrengsten van uitstaande geldleningen. De benodigde financieringsbehoefte vertoont de eerste jaren een positief resultaat ten opzichte van de vorige begroting. Dit is vooral het gevolg van de opschoning van kredieten die afgelopen jaar heeft plaatsgevonden. In de jaren 2019 en 2020 wordt het effect merkbaar van de oplopende vervangingsinvesteringen, waardoor onze financieringsbehoefte groter wordt, dat wil zeggen: we hebben meer behoefte aan geld omdat we meer gaan investeren. Met ingang van de begroting 2017 moet, conform de nieuwe BBV-regelgeving, de overhead centraal begroot en verantwoord worden in een separaat programma. Bij de begroting 2016 hebben wij hierop vooruitgelopen door de invoering van het programma

13 Bedrijfsvoering. Voorjaar 2016 is er een nadere uitwerking verschenen van de nieuwe BBV-regelgeving. Aan de hand van die gewijzigde regelgeving zijn de door ons gedefinieerde kosten voor overhead nader bekeken. Dit heeft er in geresulteerd dat er nog een aantal verschuivingen moesten plaats vinden tussen programma 13 en de overige (deel)programma's. Zo dienen alle managers en teamleiders vanaf 2017 als overhead aangemerkt te worden. Daarentegen moeten bijvoorbeeld de applicatiebeheerders van burgerzaken, weer toegerekend worden aan de deelprogramma's. In de financiële toelichting per deelprogramma lichten we toe om welke bedragen het gaat.

11. Als gevolg van het aangenomen amendement over de Woon Advies Commissie is deze weer structureel geraamd.
12. Het college vindt het belangrijk dat alle persoonsgegevens goed beschermd worden. Voor de uitvoering van de maatregelen, de aanbevelingen en voor het implementeren Europese regelgeving op het gebied van privacy en persoonsgegevens zijn aanvullende middelen nodig. Om dit te bewerkstelligen is er zowel incidenteel (alleen in 2017) als ook structureel extra personeel nodig.
13. Nieuwe regelgeving op het gebied van privacy en gegevensbescherming stelt hogere eisen aan de kwaliteit van onze informatiebeveiliging. Dit leidt onder meer tot meer uitgaven voor software en gegevensopslag en tot een hogere beheerslast. Als gevolg van de nieuwe regelgeving zal ook de druk op juridische advisering op het vlak van privacy toenemen. Hiervoor is extra juridische capaciteit nodig, zowel incidenteel als ook structureel.
14. Ten behoeve van de veiligheid in het uitgaansgebied willen we in elk geval voor twee jaren extra BOA's inzetten in de nachtelijke uren van de weekenden. Na deze twee jaren zullen we bezien of de inzet gecontinueerd moet worden of niet.
15. De Japanse Duizendknoop is een snel groeiende plantensoort die diep wortelt en onder de grond doorgroeit. De Japanse Duizendknoop kan echter ook door kleine scheurtjes in fundering van bijvoorbeeld gebouwen groeien en daarmee de hele fundering verwoesten. De bestrijding van deze plantensoort is lastig. Daarom stelt ons College voor om hier incidenteel € 250.000 voor uit te trekken.
16. De samenwerking tussen De Flint en theater De Lieve Vrouw zou tot een kostenbesparing van € 100.000 moeten leiden. Deze was bij de herstelbegroting als bezuinigingsmaatregel ingeboekt. In 2017 gaat die bezuiniging in elk geval niet gehaald worden en die kan ook niet opgevangen worden binnen de brede portefeuille cultuur. Ons streven is om deze bezuinigingstaakstelling de komende jaren wel op te vangen binnen de cultuurportefeuille.
17. Bij de behandeling van de Kadernota is een motie aangenomen waarbij ons College opgeroepen werd om middelen vrij te spelen om de circulaire economie aan te jagen. Ons College stelt voor om hier in 2017 € 0,25 miljoen voor uit te trekken.
18. Bij de behandeling van de Kadernota is ook een motie aangenomen om extra te investeren in een vitaal Stadshart. Om dit mogelijk te maken wordt in 2017 € 0,75 miljoen uitgetrokken.
19. Een andere motie die aangenomen is bij de Kadernota heeft betrekking op blijven uitvoeren van de elementen van het Coalitieakkoord in 2019. Deze waren op grond van de Kadernota geschrapt. In 2019 trekken we hier € 1 miljoen voor uit om ook in 2019 (incidenteel) de ambities uit het Coalitieakkoord voort te zetten.
20. Op basis van de septembercirculaire was de conclusie dat Amersfoort in 2016 € 1,9 miljoen extra ontvangt via het gemeentefonds. Dit bedrag is ook genoemd in de Kadernota. Het college wil deze extra middelen, die reeds eerder aangekondigd waren, nu incidenteel betrekken bij de ruimte van de begroting.
21. Tot slot is er nog een aantal kleinere mutaties.
22. Het saldo van de Kadernota was positief en verklaart een deel van het huidige begrotingssaldo.

Daarmee is de begroting in de eerste twee jaren sluitend, maar in 2019 nog niet. In 2020 sluit de begroting wel weer met een positief saldo. In de RIB over de meicirculaire 2016 hebben wij aangegeven de voordelen voor het jaar 2020 met de grootste voorzichtigheid te willen bezien. Reden om dit voordeel nu nog niet in te zetten, maar om dit voordeel te betrekken bij de

Kadernota 2018. Gezien het feit dat het college graag een begroting aanbiedt die in alle jaren reëel en materieel sluitend is gebruiken we de overschotten in de jaren 2017 en 2018 om daarmee het incidentele tekort dat in 2019 resteerde, af te dekken. Per saldo leidt dit tot een begroting die over alle jaren sluitend is.

Meicirculaire gemeentefonds

wethouder Hans Buijtelaar

[Financiën](#), [Mobiliteit](#), [Sport](#), [Grondzaken](#) en [Vastgoed](#)

T. 14033, wethouderbuijtelaar@amersfoort.nl

Meicirculaire

In de gemeentefondscirculaires informeert het ministerie van BZK gemeenten over de ontwikkelingen van de algemene uitkering. De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Via de normeringssystematiek (trap op/trap af) hebben wijzigingen in de rijksuitgaven direct invloed op de omvang van de algemene uitkering. Eind mei 2016 is de circulaire verschenen. Deze meicirculaire bevat informatie over de hoeveelheid middelen die we de komende jaren van het Rijk verwachten te ontvangen via het gemeentefonds. Op 9 juni is er een nieuwe, gereviseerde versie van de circulaire verschenen. Deze versie dient als uitgangspunt voor de bedragen van de algemene uitkering. De financiële effecten van de meicirculaire zijn via de raadsinformatiebrief 2016-067 "Financiële gevolgen van de meicirculaire" aan kenbaar gemaakt.

In de Kadernota 2017-2020 zijn de budgettaire effecten van de septembercirculaire 2015 verwerkt, omdat de meicirculaire 2016 nog niet beschikbaar was. In de huidige, onderliggende programmabegroting 2017-2020 zijn deze financiële gevolgen van de meicirculaire opgenomen. Dat leidt tot de volgende financiële effecten voor de komende jaren (een – betekent minder ruimte):

	BEGROTING 2017	RAMING 2018	RAMING 2019	RAMING 2020
Begroting 2016	249.289	245.490	242.852	242.852
Kadernota 2017 *	-4.716	6.202	6.574	7.000
Meicirculaire 2016				
- Update van de maatstaven	-487	364	1.026	2.560
- Accresontwikkeling	-365	-454	-443	787
- Taakmutaties SD	-85	-607	-489	-427
- Taakmutaties excl. SD	-290	12	32	801
Totaal Meicirculaire 2016	-753	1.467	1.990	-4.584
Begroting 2017	253.252	253.159	251.366	250.236

* Inclusief septembercirculaire 2015

Voor wat betreft de ontwikkeling ná 2018 dient de geschetste ruimte met de grootste voorzichtigheid bekeken te worden. Ten eerste wordt de extra ruimte deels veroorzaakt door groei van de stad Amersfoort. Meer inwoners betekent meer geld uit het gemeentefonds. Maar meer inwoners betekent ook meer uitgaven aan de stad. Deze uitgaven komen in de areaalbudgetten tot uitdrukking in de meerjarenbegroting 2017-2020. Dat betekent dus wel dat de 'netto ruimte' lager is dan hierboven gepresenteerd. Daarnaast zijn er in 2017 verkiezingen ten behoeve van de Tweede Kamer. Er zal dan ook een nieuw kabinet aantreden. Een nieuw kabinet kan en zal nieuwe keuzes maken over de groei van de algemene uitkering en/of over aanvullende kortingen op het gemeentefonds.

Update van de maatstaven

Om te berekenen wat het totaalbedrag is dat we aan algemene uitkering kunnen verwachten, maken we een inschatting van onze maatstaven, zoals bijstandsgerechtigden, inwoners, jongeren, ouderen etcetera. Een keer per jaar, ter voorbereiding op de nieuwe begroting, herijken we deze maatstaven naar de nieuwste inzichten. Deze herijking van de maatstaven levert, ten opzichte van de begroting 2016-2019 een voordeel op in 2017 tot en met 2020. Dit doen we alleen voor de jaren van de nieuwe begroting. De groei van de stad Amersfoort levert € 0,5 miljoen op in 2017 en dat bedrag loopt de jaren na 2017 langzaam op.

Accres meicirculaire

Het totale budget voor de algemene uitkering groeit of krimpt mee met de rijksuitgaven. Het accres is het bedrag waarmee de algemene uitkering groeit (of krimpt). Deze rij laat de ontwikkelingen zien van het accres zoals die gepresenteerd is in de meicirculaire 2016. Het accres laat voor 2017 een afname zien. Reden hiervoor is de (incidentele) uitname uit het accres ten behoeve van het asielakkoord van €1,6 mln. Deze afname wordt onder andere gecompenseerd door een positieve ontwikkeling van het accres (als gevolg van gestegen rijksuitgaven) voor Amersfoort ter grootte van ongeveer € 300.000 structureel en landelijke ontwikkelingen in de verdeelmaatstaven van ongeveer € 400.000. Tot slot haalt het Rijk (via het accres) nog €200.000 uit het gemeentefonds ten behoeve van de VNG voor collectieve voorzieningen voor de gemeenten.

Integratie Uitkering Sociaal Domein

De toename van de integratie-uitkering sociaal domein welke in 2016 is gemuteerd (volgend uit de septembercirculaire 2015) kwam grotendeels door toevoeging van loon- en prijscompensatie. In 2017 wordt deze toevoeging teniet gedaan door onder meer een forse budgetkorting op het macrobudget jeugd. Voor de doelgroep 18+/voogdij is vanaf 2017 een andere gegevensbron voor de verdeling van het macrobudget toegepast met nadelige consequenties voor de gemeente Amersfoort. Ervan uitgaande dat die financiële middelen van de taakmutaties en de mutaties van de integratie-uitkering sociaal domein één op één worden doorvertaald, resteert er de ruimte zoals in bovenstaande tabel weergegeven.

Taakmutaties (excl. SD)

Daarnaast krijgen we geld voor extra taken die we moeten uitvoeren of moeten we geld inleveren voor taken die verdwijnen (taakmutaties). Hieronder volgen de opvallendste mutaties in 2017.

IU WMO (€ 0,5 miljoen)

Bij de integratie-uitkering "WMO" heeft een aanpassing in de maatstaven plaatsgevonden.

Voorschoolse peuter educatie (€ 0,2 miljoen)

Rijk en gemeenten hebben bestuurlijke afspraken gemaakt over een aanbod voor alle peuters. Met deze afspraken wordt alle peuters de mogelijkheid gegeven om naar een voorschoolse voorziening te gaan. Via de afspraken zetten gemeenten zich actief in om een aanbod te realiseren voor de groep peuters zonder recht op kinderopvangtoeslag die nu niet naar een voorschoolse voorziening gaat.

Maatschappelijke opvang (-/- € 0,3 miljoen)

Voor maatschappelijke opvang is er naar aanleiding van een bestuurlijk overleg van 25 april 2016 tussen VNG en VWS ingestemd met het voorstel om 50% van de middelen historisch te verdelen en 50% te verdelen volgens de objectieve verdeelmodellen. Dit is een gewijzigd uitgangspunt. Eerder werd er vanuit gegaan dat er de middelen, met ingang van 2017, 100% objectief zouden worden verdeeld.

BAG verdeelreserve (€ 0,1 miljoen)

Hier wordt het herverdeeleffect van de algemene uitkering genoemd als gevolg van de definitiewijziging van de maatstaf woonruimten in 2016. Het betreft de invulling van een toezegging van de minister van BZK in het Algemeen Overleg met de Tweede Kamer over de eerste fase van het groot onderhoud gemeentefonds. De maatregel beoogt het effect van de overgang op het gebruik van gegevens uit de Basisregistraties Adressen en Gebouwen (BAG) verder te verkleinen voor gemeenten met studentenflats en/of zorginstellingen.

VHROSV

Begin juli is aan de Tweede Kamer een brief gestuurd over de herverdeling per 2017 van het subcluster Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing (VHROSV) in het gemeentefonds. Op 15 juli zijn gewijzigde versies van de technische uitwerking verschenen. De financiële consequenties hiervan zijn licht negatief voor Amersfoort, maar waren niet meer tijdig voorhanden om deze op te nemen in de programmabegroting 2017-2020. De gevolgen zullen we meenemen in de gevolgen van de meegenomen worden in de raadsinformatiebrief over septembercirculaire 2016.

Investeringsen

wethouder Hans Buijtelaar

[Financiën](#), [Mobiliteit](#), [Sport](#), [Grondzaken](#) en [Vastgoed](#)

T. 14033, wethouderbuijtelaar@amersfoort.nl

Overzicht van de investeringen

Hieronder presenteren we een overzicht van de voorgenomen investeringen voor de komende jaren. In dit overzicht zijn alleen de programma's opgenomen met meerjaren investering.

Tabel: MI.01 Meerjaren investeringsplan

(bedragen x € 1.000,-)

PROGRAMMA	BEGROTING 2017	RAMING 2018	RAMING 2019	RAMING 2020	Totaal
BESTUUR EN DIENSTVERLENING					
<i>Investerings met een economisch nut</i>					
Audiovisuele middelen raadszaal		218			
Verkiezingen raad		101			
Totaal bestuur en dienstverlening	0	319	0	0	319
VEILIGHEID EN HANDHAVING					
Veiligheid en handhaving heeft geen investeringen					
STEDELIJK BEHEER EN MILIEU					
<i>Investerings met maatschappelijk nut</i>					
Herstelprogramma kademuren	296	296	296	296	
<u>Openbare ruimte:</u>					
Bruggen Kattenbroek			751		
Bruggen Stadskern				900	
Geluidsreducerend asfalt			460	460	
Verharding Schothorst zuid en noord			653	2.380	
Verharding Randenbroek			596	766	
Verharding Hoogland			266	104	
Verharding De Koppel			126		
Verharding Vermeerkwartier				542	
Verharding Valleipoort				184	
Verharding Soesterkwartier				475	
Beschoeiing Zielhorst en Randenbroek			524	524	
Vervanging masten			131	193	
Vervanging armaturen			579	1.833	
Aanpak Leusderweg	500	300			
Verharding Leusderkwartier			57	262	
Totaal Stedelijk beheer en milieu	796	596	4.437	8.919	14.749
ONDERWIJS					

PROGRAMMA	BEGROTING 2017	RAMING 2018	RAMING 2019	RAMING 2020	Totaal
<i>Investerings met een economisch nut</i>					
Bouw uitbreiding J. v. Oldenbarnevelt Gymnasium		8.800			
Verv.nieuwbouw complex de Vosheuvel	10.400				
De Baander	1.200				
Bilalschool	3.100				
Start met primair onderwijs			5.400		
Start vmbo			11.200		
Modernisering schoolgebouwen		1.005			
Totaal Onderwijs	14.700	9.805	16.600	0	41.105
RUIMTELIJKE ONTWIKKELING					
<i>Investerings met een economisch nut</i>					
<u>Welzijn/wijkontwikkeling:</u>					
Aanpassingen wijkaccomodaties	101		101		
<u>Sport:</u>					
Zwembad Hogeweg bouw	5.660				
Zwembad Hogeweg duurzaam	800				
Vervanging toplaag veld Cobu Boys	178				
Vervanging toplaag veld VOP	251				
Toplaag kunstgras Nieuwland		251			
Toplaag kunstgras Hoogland		251			
Toplaagvervanging veld 4 VVZA			250		
Renovatie waterkunstgrasveld AMHC					
Toplaagvervanging veld 4 AMHC			210		
Toplaagvervanging veld 1 AFC Quick			250		
2 Toplagen HC Eemvallei		422			
Tribune Midland	101				
Kleedkamers KVVA				115	
Kleedkamers BSC Quick				105	
Kleedkamers vv Hoogland				290	

PROGRAMMA	BEGROTING 2017	RAMING 2018	RAMING 2019	RAMING 2020	Totaal
Toplaag kunstgras ASC Nieuwland				251	
Toplaag kunstgras vv Hoogland				251	
Toplaag kunstgras AMHC				210	
Cultuur:					
De Flint onderhoudskrediet	316	443	396	367	
Vervanging/renovatie Flehite	1.614				
Onderhoud Onze Lieve Vrouwe Toren				1.000	
Totaal Ruimtelijke ontwikkeling	9.019	1.367	1.207	2.589	14.182
MOBILITEIT					
<i>Investerings met een economisch nut</i>					
Projecten RSV bereikbaarheid en/of Verder	2.719	1.500	1.500	1.500	
Vervanging verkeersregelinstallaties	307	307	307	307	
Fietsplan	1.000	1.000			
Totaal Mobiliteit	4.025	2.807	1.807	1.807	10.445
FINANCIËN EN BELASTINGEN					
<i>Investerings met een economisch nut</i>					
Vervangingsinvestering algemeen	558				
Totaal Financiën en belastingen	558				558
BEDRIJFSVOERING					
<i>Investerings met een economisch nut</i>					
Autonome groei	150	150	150	150	
Uitwijkvoorziening	215				
Enterprise storage	900				
Kantoor automatisering-servers	150	150	150	150	
Vervanging Intranet	178			178	
Scanapparatuur		150			
Externe toegangsfaciliteit				165	
Identity en accesmanagement				100	
Vervanging servicemanagementpakket (voorheen infosystemen GAP)		125			

PROGRAMMA	BEGROTING 2017	RAMING 2018	RAMING 2019	RAMING 2020	Totaal
Mobiele telefonie			180		
Tablets			352		
Werkplekken		1.200			
PIMS (restant)krediet naar 2018		331			
Financieel systeem		855			
Key2geïntegreerd heffen			750		
Overige Centric suites		700			
Overige software systemen	300			300	
BR Grootchalige Topografie				244	
Modernisering mGBA	313				
Totaal investeringen 13 Bedrijfsvoering	2.206	3.661	1.582	1.286	8.735
Totaal investeringen	31.306	18.555	25.632	14.601	90.093

Reserves en voorzieningen

wethouder Hans Buijtelaar

Financiën, Mobiliteit, Sport, Grondzaken en Vastgoed

T. 14033, wethouderbuijtelaar@amersfoort.nl

Reserves en voorzieningen

Tabel: BR.01.01 Overzicht Reserves

(bedragen x € 1.000,-)

Omschrijving	Saldo begin 2016	Erbij 2016	Eraf 2016	Saldo begin 2017	Erbij 2017	Eraf 2017	Saldo begin 2018	Erbij 2018	Eraf 2018	Saldo begin 2019	Erbij 2019	Eraf 2019	Saldo begin 2020	Erbij 2020	Eraf 2020	Saldo begin 2021
A. Reserve ter afdekking van risico's	88.566	14.123	16.851	85.838	6.582	16.516	75.903	2.620	823	77.700	1.223	0	78.923	3.950	0	82.873
B. Reserve ivm meerjarig beleid	17.672	1.640	3.811	15.501	730	594	15.637	334	145	15.826	267	0	16.093	272	0	16.365
C. Reserves voor beleidsprioriteiten	13.126	4.328	9.449	8.005	1.432	2.284	7.154	1.440	90	8.504	1.450	90	9.864	1.395	90	11.169
D. Egalisatie reserves	735	0	-298	1.033	0	0	1.033	0	0	1.033	0	0	1.033	0	0	1.033
E. Financieel-technische reserves	16.555	3.893	-987	21.435	14.778	5.923	30.290	6.458	9.288	27.461	6.602	5.359	28.704	5.516	5.131	29.089
F. Overige reserves	3.401	0	560	2.841	0	0	2.841	0	0	2.841	0	0	2.841	0	0	2.841
TOTAAL RESERVES	140.055	23.984	29.386	134.652	23.522	25.317	132.857	10.852	10.346	133.363	9.542	5.449	137.456	11.133	5.221	143.368

Tabel: BV.01.01 Overzicht Voorzieningen

(bedragen x € 1.000,-)

OMSCHRIJVING	SALDO BEGIN 2016	ERBIJ 2016	ERAF 2016	SALDO BEGIN 2017	ERBIJ 2017	ERAF 2017	SALDO BEGIN 2018	ERBIJ 2018	ERAF 2018	SALDO BEGIN 2019	ERBIJ 2019	ERAF 2019	SALDO BEGIN 2020	ERBIJ 2020	ERAF 2020	SALDO BEGIN 2021
Onderhoudsegalisatie	8.934	5.247	7.996	6.185	3.813	6.404	3.595	3.697	6.039	1.252	5.997	192	7.057	5.897	376	12.578
Middelen derden	13.802	5.910	12.585	7.127	5.960	113	12.974	5.960	124	18.810	5.960	135	24.634	5.960	135	30.459
Verplichtingen, verliezen, risico's	21.170	100	101	21.169	100	101	21.168	100	101	21.167	100	101	21.166	100	101	21.165
TOTAAL VOORZIENINGEN	43.906	11.257	20.682	34.481	9.873	6.618	37.736	9.757	6.265	41.228	12.057	428	52.857	11.957	612	64.202

Toelichting op reserves en voorziening

Tabel: TR.01

(bedragen x € 1.000,-)

A. Reserves ter afdekking van risico's

Saldireserve

Het doel is het fungeren als 'buffer' voor mogelijke tekorten bij de begrotingsuitvoering en als 'overloop' voor overschotten van de begroting en enig jaar om incidentele lasten in een ander jaar te kunnen dekken.

Bedrijfsvoeringreserve

Doel van deze reserves is het opvangen van extra bedrijfsvoeringkosten, zoals ziektevervangings, tijdelijke vacaturevervulling, opvang van piekbelastingen e.d. Verder zullen de implementatiekosten van de ombuigingen op de organisatie (in het kader van de € 10 miljoen-operatie) uit deze reserve worden afgedekt. De maximale omvang is door de raad bepaald op 5% van de loonsom.

Bedrijfsvoeringsreserve Crematorium en begraafplaatsen Amersfoort (CBA)

Deze reserve is ingesteld voor de dekking van eventuele verliezen en of overschotten op de exploitatie van het CBA. De reserve fungeert, conform de Nota ijkpunten financiële positie, als bedrijfsreserve voor het CBA.

Reserve calamiteiten budgetsubsidiering

Doel van de reserve is afdekking van calamiteiten bij instellingen met budgetsubsidiering. Als aan bepaalde criteria is voldaan kan een instelling bij eventuele calamiteiten op deze reserve een beroep doen. Jaarlijks wordt circa 1% van het te ontvangen subsidiebedrag in de reserve gestort.

Reserve Participatiebudget

De middelen in de reserve Participatiebudget worden in het kader van de continuering van het re-integratiebeleid 2015 in het licht van de implementatie aangewend om de budgetten voor re-integratie de eerste jaren te handhaven op begrotingsniveau (17 februari 2015: nr. 4873002).

A. Reserves ter afdekking van risico's

Reserve huurderiving

De reserve is gevormd ter afdekking van de lopende huurverplichtingen voor het deels leegstande pand aan de Utrechtseweg als gevolg van de liquidatie van de SBG.

Risicoreserve grondexploitaties

Het doel van deze reserve is het afdekken van risico's in de grondexploitatie. Dit ter vervanging van de posten onvoorzien, die voorheen in de grondexploitaties waren opgenomen.

Reserve rekening van baten en lasten

Bij deze reserve wordt de jaarmutatatie geboekt.

B. Reserves i.v.m. meerjarig beleid

Reserve Wijkse voorzieningen Vathorst

Deze reserve is gevormd ter dekking van (incidentele) gemeentelijke kosten samenhangend met de realisering van wijkse voorzieningen in Vathorst. Met de gereserveerde bedragen moeten de voorziene faseringskosten worden opgevangen.

Reserve Ruimtelijke Investeringen (RRI)

De reserve is gevormd als instrument voor de ruimtelijke ontwikkelingsstrategie. Via deze reserve kunnen voordelen in de sfeer van de grondexploitaties opzij worden gezet om daaruit later kosten te kunnen dekken die niet via exploitaties kunnen worden goedge maakt, een en ander voor zover passend binnen de door de raad vast te stellen ruimtelijke financieringsagenda. Voor de aparte toelichting op (het verloop van) deze reserve zie de toelichting bij de paragraaf Grondbeleid.

Reserve Maatschappelijke opvang

A. Reserves ter afdekking van risico's

De reserve maatschappelijke opvang wordt gevoed door eventuele jaarlijkse overschotten op het budget maatschappelijke opvang en wordt ingezet voor de realisatie van (fysieke) voorzieningen voor de maatschappelijke opvang. Gedurende 2016 komen we als centrumgemeente en in afstemming met de regio met een voorstel voor de inzet van middelen uit de reserve middels het beleidsplan Opvang en Bescherming. Hierin wordt de samenhang bekeken met het voor de gemeente nieuwe terrein van beschermd wonen en de daarbij behorende aanpak voor de decentralisatie in het Sociaal Domein. Tevens bekijken we daarbij de wijze van financiering in de toekomst.

Reserve Sociaal programma Amersfoort Vernieuwt

Deze reserve is bij de nota reserves en voorzieningen 2010-2013 door de raad ingesteld. De reserve vergroot de flexibiliteit van de projecten over de jaargrenzen heen en helpt om de beschikbaarheid van budget voor de doelstellingen van Amersfoort-Vernieuwt te garanderen.

Reserve Sociaal Domein

Deze reserve dient: ter dekking van risico's sociaal domein, kosten inzake financieel vangnet (aanvulling op het minimabeleid), betalingen aan Stichting sociaal fonds, ter voorkoming van wachtlijsten, innovatie.

Reserve Sociale Woningbouw

Het doel van deze reserve is het realiseren van de opgave voor sociale woningbouw van de gemeente Amersfoort te realiseren.

C. Reserves voor beleidsprioriteiten

Specifieke Beleidsreserve

Het doel van deze reserve is het beschikbaar houden van middelen voor geraamde incidentele begrotingsaldi en voor (incidentele) beleidsprioriteiten die specifiek door de raad zijn benoemd.

Reserve stedelijke voorzieningen (RSV-1)

A. Reserves ter afdekking van risico's

Deze reserve is in het leven geroepen ter dekking van grootschalige investeringen. De RSV (1) bestaat uit de compartimenten groen, bereikbaarheid en overig.

Reserve stedelijke voorzieningen (RSV-2)

Deze reserve is gevormd als "opvolger" van de RSV-1 ter dekking van grootschalige investeringen. De in deze reserve aanwezige middelen worden de komende jaren ingezet binnen de huidige meerjarenbegroting.

Reserve knooppunt Hoewelaken

De reserve is in het leven geroepen voor de dekking van co-financiering Planstudie Hoewelaken t.b.v. Amersfoortse wensen (€ 10 miljoen). De dekking komt voor de helft uit de verhoging van de OZB in de periode van 2014 t/m 2030 en voor de andere helft uit bezuinigingen en incidentele meevallers.

Reserve verkoop gerestaureerde woningen

De reserve wordt gebruikt ter dekking van uitvoeringskosten voortvloeiend uit de nota Monumentenzorg.

Reserve Armandomuseum

Het doel van deze reserve is het ook in de toekomst toegankelijk houden van de collectie van de Armando Stichting en de kerncollectie van de gemeente Amersfoort voor het publiek. De tijdelijke steun van de gemeente Amersfoort maakt het voor het nieuwe museum mogelijk om zich te ontwikkelen tot een geheel zelfstandige stichting.

Reserve evenementen

Bij de herstelbegroting 2015 is er een reserve voor evenementen ingesteld. Daarmee wordt het mogelijk om snel in te spelen op mogelijkheden eenmalig landelijk evenementen naar Amersfoort te halen.

D. Egalisatiereserves

A. Reserves ter afdekking van risico's

Egalisatiereserve 1/3 regeling sport

Deze reserve is ingesteld om de kosten van de 1/3 regeling sport te kunnen egaliseren. Naar zijn aard leidt uitvoering van de regeling immers tot overschotten in het ene jaar en tekorten in het andere.

E. Financieel-technische reserves

Algemene dekkingsreserve

Het doel van de algemene dekkingsreserve is het genereren van renteopbrengsten ter dekking van de exploitatie.

Reserve BTW-Compensatiefonds

De reserve is in 2003 gevormd om de budgettaire effecten van het BTW-compensatiefonds op te vangen. Jaarlijks vindt er een (aflopende) onttrekking plaats ten laste van de reserve. De omvang van de reserve is toereikend voor de tot en met 2017 benodigde onttrekkingen.

Reserve toekomstige vervangingsinvesteringen algemeen

Bij de begroting 2016 is afgesproken om een 'gesloten systeem' te vormen voor (vervangings-) investeringen. De vrijval van kapitaallasten van (oude) investeringen kan daardoor ingezet worden als dekking voor nieuwe investeringen. In de jaarschijven 2016 en 2017 ramen we een vrijval van kapitaallasten waar nog geen concrete lasten tegenover staan. De reserve toekomstige vervangingsinvesteringen wordt hiermee gevormd, zodat we enige buffer hebben om de toename van vervangingsinvesteringen na 2019 te kunnen dekken.

Reserve uitvoering bodembescherming en stedelijke vernieuwing

A. Reserves ter afdekking van risico's

Doel van deze reserve is het gereserveerd houden van de middelen die wij de komende jaren zullen ontvangen voor de uitvoering van de Wet Bodembescherming en voor stedelijke vernieuwing (ISV-3). Deze reserve is wenselijk vanwege het meerjarig karakter van de uitkeringen en van de betreffende kosten (die vaak moeilijk in de tijd zijn te plannen en vaak over de jaargrenzen heen lopen). De betreffende rijksuitkeringen zullen aan de reserve worden toegevoegd. De betreffende uitgaven zullen op de inhoudelijke programma's worden verantwoord, met daar tegenover een even grote onttrekking aan deze reserve.

Reserve Banenplan

Deze reserve is gevormd voor de besteding van het positieve liquidatiesaldo van Stichting Banenplan conform de goedgekeurde plan van aanpak door het College van Burgemeesters en Wethouders (zie collegebesluit 4664314). In de ASV is vastgelegd dat als er sprake is van een batig liquidatiesaldo bij ontbinding van een instelling, de instelling toestemming dient te vragen aan Burgemeester en Wethouders voor de bestemming van het saldo, voor zover dit mede is gevormd door subsidiegelden van de gemeente. Het budget is na goedkeuring door het College van de aanpak/besteding, door Stichting Banenplan, aan de gemeente ter beschikking gesteld. Door de instemming van het College van de plan van aanpak verplicht de gemeente zich het geld de komende jaren conform dit plan te besteden.

Reserve Openbaar vervoer (RIS)

Doel van deze voorziening is het voor het openbaar vervoer beschikbaar houden van dat deel van de rijksbijdrage openbaar vervoer dat als vrije beheersruimte wordt aangewend. Vanaf 2006 is de Voorziening vervanging reizigersinformatiesysteem (RIS) hierin opgenomen.

Reserve VERDER

De reserve is in het leven geroepen voor de dekking van de bijdrage aan Programma VERDER. In 2006 is Amersfoort (inclusief bijdrage vanuit Eemland) een verplichting aangegaan van € 22,2 miljoen als bijdrage aan Programma VERDER. Dit programma is opgezet voor regionale bereikbaarheidsprojecten voor in totaal € 500 miljoen, waarvan ruim € 116 miljoen voor projecten in de gemeente Amersfoort beschikbaar is.

Reserve Maatschappelijk vastgoed

A. Reserves ter afdekking van risico's

Deze reserve is gevormd als buffer voor risico's (kosten tijdelijk beheer, huurderwing) bij het maatschappelijk vastgoed. De voeding vindt plaats via de netto verkoopopbrengsten van het maatschappelijk vastgoed.

Toekomstfonds Duurzame Ontwikkeling

De subsidieregeling Toekomstfonds Duurzame Ontwikkeling wordt ingezet om een extra impuls te geven aan de duurzame ontwikkeling van de stad op de thema's: energie, voedsel, mobiliteit, materialen en groen. Veel innovatieve projecten kennen een doorlooptijd die langer is dan 1 kalenderjaar. Door deze reserve in te stellen is het mogelijk geworden om projecten meerjarig te ondersteunen.

Reserve voorziening onderhoud

Deze reserve is gevormd aangezien een aantal onderhoudsvoorzieningen op grond van uitspraken van de commissie BBV niet meer mogelijk is. Het is daarvoor wel toegestaan om de bedragen uit die voorzieningen over te hevelen naar een nieuwe reserve 'voorziening onderhoud'.

Het betreft hier de voormalige voorzieningen onderhoud CBA; onderhoud de Dissel, onderhoud gebouwen brandweer, onderhoud schoolgebouwen, monumentale panden, stadhuis, openbare ruimte.

Reserve verkiezingen

Het doel van de reserve is het egaliseren van de gemeentelijke uitgaven voor verkiezingen.

F. Overige reserves

Ombuigingen

Het reserveren van financiële middelen ter dekking van overgangmaatregelen en faseringskosten voor het realiseren van de bezuinigingstaakstelling. Een deel van de bezuinigingen is doorgevoerd; nieuwe bezuinigingen dienen nog te worden gerealiseerd. Het restant van de reserve wordt hiervoor ingezet.

Voorzieningen

A. Reserves ter afdekking van risico's

Het onderscheid tussen reserves en voorzieningen is vooral van belang omdat voorzieningen te beschouwen zijn als vreemd vermogen en reserves als eigen vermogen. Aan voorzieningen kleven verplichtingen. De gemeente heeft daarom weinig keus als het gaat om de vraag welke voorzieningen aanwezig moeten zijn en welke omvang deze moeten hebben. De voorschriften uit het Besluit Begroting en Verantwoording zijn hiervoor bepalend. De feitelijke situatie ten aanzien van de voorzieningen is dat wij, waar deze noodzakelijk zijn, voorzieningen hebben die de benodigde omvang hebben. Dit betekent dat alle voorzienbare en kwantificeerbare risico's en verplichtingen zijn afgedekt.

Onderhoudsegalisatievoorzieningen

Groot onderhoud openbare ruimte

Het doel van deze voorziening is het gelijkmatig over de jaren verdelen van de kosten van groot onderhoud van voorzieningen in de openbare ruimte. De voorziening bestaat uit een viertal onderdelen, te weten: wegen, baggerwerken, groen- en speelvoorzieningen en openbare verlichting. Het onderdeel riolering is opgenomen bij de categorie voorzieningen middelen derden. Deze voorziening zal de komende jaren worden afgebouwd.

Integraal beheerplan Openbare ruimte 2019-2028

Het doel van deze voorziening is het gelijkmatig over de jaren verdelen van de kosten van groot onderhoud van voorzieningen in de openbare ruimte.

Onderhoud MFA's

Het doel is de egalisatie van de onderhoudsuitgaven die de gemeente maakt als eigenaren van de panden.

Deze voorziening bestaat uit de onderdelen onderhoud Icoon, De Laak, De Bron en Het Eemhuis.

Middelen Derden

Onderhoud riolering

A. Reserves ter afdekking van risico's

Het doel van deze voorziening is het gelijkmatig over de jaren verdelen van de kosten van groot onderhoud van rioleringen.

Voorziening afkoopsommen onderhoud graven

Het doel van deze voorziening is het gelijkmatig over de jaren verdelen van de kosten van onderhoud aan graven, overeenkomstig de daarvoor in rekening gebrachte afkoopsommen meerjarig onderhoud door het Crematorium en de Begraafplaatsen Amersfoort.

Verplichtingen, Verliezen , Risico's

Onderhoud buitenkant schoolgebouwen

Het doel van deze voorziening is het gelijkmatig over de jaren verdelen van de kosten van het onderhoud van de buitenkant van scholen, waarvan de onderhoudsplicht bij de gemeente ligt.

Implementatiekosten

Doel van deze voorziening is het dekken van de kosten van boventallige medewerkers en andere kosten die voortvloeien uit de reorganisatie en de ombuigingen per 1-1-1997.

Regeling verlofsparen

Tot 2006 werd medewerkers van de gemeente Amersfoort de gelegenheid geboden om verlof te sparen. Hierdoor was bij de gemeente Amersfoort een latente betalingsverplichting ontstaan.

Pensioenen wethouders

Dit betreft een voorziening voor (latente) pensioenverplichtingen voor wethouders. Jaarlijks wordt een berekening gemaakt van de benodigde omvang van deze voorziening.

A. Reserves ter afdekking van risico's**Wachtgelden wethouders**

Dit betreft een voorziening voor (latente) wachtgeldverplichtingen voor wethouders. Jaarlijks wordt een berekening gemaakt van de benodigde omvang van deze voorziening.

Voorziening bovenformatieven (SBG)

Doel van deze voorziening is het dekken van de kosten van boventallige medewerkers van het SBG. De kosten lopen door tot en met 2018.

Voorziening leerlingenvervoer

Het doel van deze voorziening is het afdekken van een risico op nabetaling in verband met rente op reeds afgetrokken BTW.

Voorziening grondexploitaties

Ten behoeve van de extra kapitaalstorting in OBV welke in de toekomst voldaan moet worden, is een voorziening ter grootte van dit bedrag gevormd.

Voorziening grondexploitatie Podium

Deze voorziening is een onderdeel van de voorziening grondexploitaties. De Gemeente staat garant voor de nakoming van de verplichting van de BV Grondexploitatiebedrijf Amersfoort b.v die voor 1/3 participeert in VOF Podium (met verhaalrecht van 2/3 op de partners in VOF). Gezien de gerechtelijke uitspraak is nu een voorziening gevormd.

Risico's en weerstandsvermogen

wethouder Hans Buijtelaar

[Financiën](#), [Mobiliteit](#), [Sport](#), [Grondzaken](#) en [Vastgoed](#)

T. 14033, wethouderbuijtelaar@amersfoort.nl

Risico's en weerstandsvermogen

De belangrijkste financiële risico's die we lopen, hebben betrekking op het sociaal domein. Voor een top tien van de belangrijkste risico's verwijzen wij u naar de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Op basis van de geïnventariseerde risico's is er een weerstandscapaciteit nodig van € 28,0 miljoen. De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat sinds de begroting 2016-2019 uit de

Saldireserve plus de reserve sociaal domein. De saldireserve bedraagt € 77,3 miljoen en de reserve sociaal domein bedraagt € 9,8 miljoen. De weerstandsratio komt daarmee op 3,1 wat ruimschoots boven de door de raad gestelde norm van 1 ligt. Bij de begroting 2016 bedroeg de weerstandsratio 2,2.

Belastingopbrengsten

wethouder Hans Buijtelaar

[Financiën](#), [Mobiliteit](#), [Sport](#), [Grondzaken](#) en [Vastgoed](#)

T. 14033, wethouderbuijtelaar@amersfoort.nl

Belastingopbrengsten en ontwikkeling lokale lasten

De woonlasten kennen in Amersfoort in 2017 een gematigde ontwikkeling. Voor huurders dalen de lasten gemiddeld zo'n 0,4%, voor eigenaren stijgen de lasten gemiddeld 0,6%.

Precariobelasting

Deze ontwikkeling is afhankelijk van de landelijke afschaffing van precariobelasting voor ondergrondse infrastructuur van nutsbedrijven en de daarmee samenhangende overgangsregeling. Als Amersfoort onder de werking van de overgangsregeling valt wordt in 2017 nog precario voor nutsbedrijven geheven. Mocht Amersfoort niet onder de overgangsregeling vallen, dan zal de OZB met € 2,3 miljoen extra worden verhoogd. Definitief besluit over de afschaffing van precariobelasting voor nutsbedrijven wordt verwacht in het najaar van 2016. We houden de ontwikkelingen scherp in de gaten, er is een terugvalscenario maar pas als het daadwerkelijk wetgeving is, zullen we de wetgeving overeenkomstig verwerken.

OZB

De peilaanpassing voor de OZB is vastgesteld op 2%. Dat betekent dat voor een woning met een gemiddelde WOZ-waarde de OZB zo'n € 6,- per jaar stijgt.

Afvalstoffenheffing

Het is in onze gemeente al vele jaren het beleid om de kosten voor afvalverwijdering en -verwerking door te berekenen in de afvalstoffenheffing. Dit beleid van volledige kostendekking continueren wij ook in 2017. Eveneens continueren wij de gehanteerde heffingssystematiek met twee tarieven, een (lager) tarief voor eenpersoonshuishoudens en een (hoger) tarief voor meerpersoonshuishoudens. De tarieven blijven gelijk ten opzichte van 2016.

Rioolheffing

Net als bij de afvalstoffenheffing, is ook bij de rioolheffing het beleid om de kosten voor beheer en onderhoud van het gemeentelijk rioleringsstelsel door te berekenen in de rioolheffing. De kosten van kwietscheldingen, oninbaarverklaringen, het grondwaterbeheer en een deel van de kosten van straatreiniging worden in de heffing betrokken. Ook de ontwikkeling van de rioolheffing is in 2017 zeer gematigd. Door areaaluitbreiding en een licht dalende kostenbasis daalt de gemiddelde aanslag rioolheffing met 1%.

De ontwikkeling van de woonlasten ziet er als volgt uit. Daarin is geen rekening gehouden met een mogelijke afschaffing van de precariobelasting voor ondergrondse infrastructuur van nutsbedrijven:

Percentages kunnen afwijken als gevolg van afrondingsverschillen.

Voor een uitgebreidere weergave van de lokale lasten verwijzen wij u naar de Paragraaf lokale lasten.

Eenpersoonshuishoudens	2016	2017	Mutatie
OZB-gebruikersdeel	0	0	
Rioolheffing-gebruikersdeel	56	55	-1,0%
Afvalstoffenheffing	201	201	0,0%
Lasten huurders	257	256	-0,4%
OZB-eigenarendeel	315	321	2,0%
Rioolheffing-eigenarendeel	70	69	-1,0%
Lasten eigenaren / bewoners	642	646	0,6%

Meerpersoonshuishoudens	2016	2017	Mutatie
OZB-gebruikersdeel	0	0	
Rioolheffing-gebruikersdeel	56	55	-1,0%
Afvalstoffenheffing	252	252	0,0%
Lasten huurders	308	307	-0,3%
OZB-eigenarendeel	315	321	2,0%
Rioolheffing-eigenarendeel	70	69	-1,0%
Lasten eigenaren / bewoners	693	697	0,6%

Niet woningen (bedrijven)	2016	2017	Mutatie
OZB-gebruikersdeel	1.606	1.638	2,0%
Rioolheffing-gebruikersdeel	400	396	-1,0%
Lasten huurders	2.006	2.034	1,4%

Eenpersoonshuishoudens	2016	2017	Mutatie
OZB-eigenarendeel	1.965	2.004	2,0%
Rioolheffing-eigenarendeel	540	535	-1,0%
Lasten eigenaren	2.505	2.539	1,4%

Maatregelen herstelbegroting

wethouder Hans Buijtelaar

Financiën, Mobiliteit, Sport, Grondzaken en Vastgoed

T. 14033, wethouderbuijtelaar@amersfoort.nl

Maatregelen herstelbegroting

Bij de (herstel)begroting van 2015 is een fors aantal bezuinigingsmaatregelen genomen voor de jaren 2015 en verder. Onderstaand is weergegeven welke bedragen er bezuinigd dienen te worden voor de komende jaren, op grond van die herstelbegroting. Een overzicht van de maatregelen die in 2017 nieuw bijgekomen zijn, staat per deelprogramma opgenomen.

Tabel: M.01

(bedragen x € 1.000,-)

Programma	Saldo2017	Saldo2018	Saldo2019	Saldo2020
Bestuur en dienstverlening	100	325	325	325
Veiligheid en handhaving	-45	-45	-45	-45
Stedelijk beheer en milieu	524	690	690	690
Sociaal domein	700	530	1.155	1.155
Onderwijs	310	310	310	310
Sport	0	0	0	0
Ruimtelijke ontwikkeling	-45	-100	-100	-100
Wijken en wonen	54	84	84	84
Mobiliteit	0	0	0	0
Economie en duurzaamheid	0	0	0	0
Cultuur	100	100	100	100
Financiën en belastingen	525	665	665	665
Bedrijfsvoering	0	125	125	125
Eindtotaal	2.223	2.684	3.309	3.309

Bezuinigingsmaatregelen, exclusief Precario en OZB

Van bovenstaande bezuinigingsmaatregelen blijkt dat € 0,1 miljoen extra inkomsten voor Archief Eemland niet gerealiseerd kan worden. Dit is reeds bij de Kadernota gerepareerd. Dat geldt ook voor de € 0,5 miljoen bezuiniging op de areaalbudgetten binnen programma 12, die in 2017 nog niet gerealiseerd kan worden, maar vanaf 2018 wel. Tot slot is aangegeven dat de bezuiniging op de Flint en De Lieve Vrouw in 2017 nog niet gerealiseerd kan worden. Voor de komende jaren wordt bezien hoe dit op te lossen.

Vernieuwing BBV

wethouder Hans Buijtelaar

Financiën, Mobiliteit, Sport, Grondzaken en Vastgoed

T. 14033, wethouderbuijtelaar@amersfoort.nl

Vernieuwing BBV

In 2013 heeft een commissie onder leiding van de toenmalige wethouder Financiën van de gemeente Eindhoven, Staf Depla, voorstellen gedaan ten behoeve van de vernieuwing van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Voorjaar 2016 is het Besluit tot wijziging van het BBV gepubliceerd. Dat wijzigingsbesluit kent de volgende grote aanpassingen:

1. Naast een vrije programma-indeling is er een verplichte vaste indeling in taakvelden, van ongeveer 50 taakvelden (voorheen producten genaamd).
2. Er is een landelijke set van ruim 30 beleidsindicatoren die alle gemeenten in de begroting zouden moeten opnemen.
3. Naast de beleidsindicatoren zijn gemeenten ook verplicht om de financiële kengetallen die vorig jaar reeds verplicht waren, nu meerjarig op te nemen.
4. De bijdrage van de verbonden partijen aan het bereiken van de programmadoelstellingen komt per programma aan bod.
5. De overhead komt in een apart programma; de paragraaf bedrijfsvoering die we in de begroting 2016-2019 hebben laten vervallen omdat die niet meer verplicht was, is nu echter toch weer verplicht op grond van de BBV-wijzigingen.
6. Investerings met een maatschappelijk nut worden voortaan geactiveerd en over de levensduur afgeschreven. Die wijziging hadden we al eerder doorgevoerd.

Ad 1. Indeling in taakvelden

De vaste taakveldindeling is verplicht voorgeschreven met ingang van de begroting 2017. Een taakveld is een eenheid waaraan de baten en lasten toegeschreven kunnen worden. Zo is onderwijshuisvesting een taakveld, maar ook verkeer en vervoer, overhead, rente en de OZB (opgedeeld in eigenaren woningen en eigenaren/gebruikers van niet-woningen). De 50 nieuwe taakvelden vervangen de circa 105 oude IV3-functies. Daarnaast krijgen de taakvelden de functie van de 'oude' producten (in Amersfoort: deelprogramma's). Gemeenten krijgen tot 2018 de tijd om de nieuwe functie-indeling in de gemeentelijke administratie op te nemen. Met de raadscommissie Begroting & Verantwoording zijn we in gesprek over hoe we dit het beste kunnen vormgeven.

De taakveldindeling loopt dwars door onze eigen programma-indeling heen, en omgekeerd. Dat betekent dat één taakveld bij meerdere programma's kan horen en één programma bij meerdere taakvelden. Bij de begroting 2017 mogen we volstaan met het opnemen van een bijlage bij de begroting, waarin de baten en lasten van de taakvelden opgenomen zijn; maar vanaf de begroting 2018 moet zoals gezegd de taakveldindeling een plek hebben gekregen binnen de programma's.

Ad 2. Prestatie-indicatoren

Het doel van de nieuwe prestatie-indicatoren is: meer transparantie, een betere vergelijking tussen gemeenten en het relateren van de maatschappelijke effecten aan de begroting. De indicatoren zijn getoetst aan de volgende uitgangspunten:

- De indicatoren leveren een bijdrage aan de versterking van het horizontale toezicht en stellen raadsleden in staat te sturen op maatschappelijke effecten. Daarmee lopen ze parallel aan de opzet van de 3W-vragen in de programmabegroting.
- De indicatoren zijn in alle gemeenten van toepassing.
- De indicatoren zijn gebaseerd op reeds bestaande landelijke bronnen, zodat er geen extra uitvraag bij gemeenten nodig is en alle gemeenten automatisch deelnemen aan de indicatorenlijst.
- De indicatoren zijn afkomstig uit bestaande bronnen waarvan de beschikbaarheid gegarandeerd lijkt.
- De indicatoren zijn actueel, worden met regelmaat gepubliceerd en kunnen binnen deze termijn ook een verandering laten zien.
- De basisset indicatoren uit de Monitor Sociaal Domein wordt overgenomen.

De ontsluiting van de indicatoren vindt plaats via www.waarstaatjegemeente.nl en kent een verplichtend karakter om ze op te nemen in begroting en jaarrekening. Deze beleidsindicatoren staan los van de indicatoren die we nu reeds in onze begroting en jaarrekening hebben opgenomen. Deze beleidsindicatoren komen daar nog bovenop.

Ad 3 Financiële kengetallen

Financiële kengetallen stellen uw Raad in staat om de kaderstellende rol te versterken en geeft uw Raad meer inzicht in de financiële positie van de gemeente. Daarnaast geven de kengetallen inzicht in welke mate we over voldoende financiële ruimte beschikken om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken.

Onze gemeente heeft daartoe de afgelopen jaren al de nodige stappen gezet met onze 'Financiële ijkpunten' die nu ook deels voorgeschreven worden in de financiële kengetallen. De volgende kengetallen zijn reeds met ingang van de begroting 2016 (en jaarrekening 2015) verplicht gesteld:

- Netto schuldquote (netto schuld/totale baten)
- Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen (netto schuld -/- doorgeleende gelden/totale baten)
- Solvabiliteitsratio (Eigen Vermogen/Totaal Vermogen)
- Grondexploitatie (Bouwgrond in exploitatie + niet in exploitatie genomen gronden / totale baten)
- Structurele exploitatieruimte (structurele baten – structurele lasten + structurele onttrekkingen reserves – structurele toevoegingen reserves / totale lasten)
- Belastingcapaciteit (woonlasten gemeente/ landelijk gemiddelde woonlasten)

Hoe de kengetallen worden beoordeeld in relatie tot de financiële positie van de gemeente is aan de gemeente zelf, hier is geen normering van rijkswege op van toepassing. Wij hebben onze eigen financiële ijkpunten uitgebreid met deze financiële kengetallen. De wijziging die nu plaats heeft gevonden, heeft betrekking op het meerjarige karakter van deze kengetallen. Met ingang van de begroting 2017 moeten deze kengetallen *meerjarig* in beeld gebracht worden. Daartoe zijn we ook verplicht om een zgn. 'geprognosticeerde' balans op te stellen. Voorheen waren we alleen verplicht om een balans op te stellen na afloop van het begrotingsjaar, bij de jaarrekening. Vanaf nu moeten we echter ook op begrotingsbasis een prognose maken van hoe de balans er de komende jaren uit zou kunnen zien. Die prognose is dan input voor het meerjarig ramen van de financiële kengetallen.

Aangezien de door het Rijk voorgeschreven kengetallen nu meerjarig en beeld gebracht moeten worden, heeft ons College er voor gekozen om ook de overige ijkpunten (die we reeds eerder hadden) nu meerjarig voor de komende jaren in beeld te brengen.

Ad 4 Verbonden partijen

De paragraaf Verbonden partijen zou zoveel als mogelijk beperkt moeten blijven tot de financiële aspecten van de verbonden partijen. Een deel van de informatie over verbonden partijen zou dan in een visie- of kaderdocument opgenomen moeten worden dat aan het begin van een collegeperiode wordt opgesteld. In de programma's moeten we opnemen in welke mate het realiseren van de doelstellingen afhankelijk is van (de) verbonden partij(en). In de begroting wordt aangegeven wanneer er belangrijke risico's bekend zijn dat de beleidsdoelstellingen niet worden gerealiseerd door een verbonden partij, met vermelding van de mogelijke oorzaken daarvan en welke maatregelen hierop worden genomen. Bij meerjarige beleidsdoelstellingen wordt hierbij tevens de inschatting voor de komende jaren vermeld. In de jaarrekening moet gemeld worden welke belangrijke beleidsdoelstellingen niet zijn gerealiseerd door de verbonden partij, met vermelding van de oorzaken daarvan.

In de paragraaf Verbonden partijen moeten de volgende partijen worden opgenomen:

- Gemeenschappelijke regelingen waarin wordt deelgenomen
- Stichtingen en verenigingen waarin een financieel en bestuurlijk belang is
- Coöperaties en vennootschappen waarin een financieel en bestuurlijk belang is

De navolgende informatie moet in ieder geval worden vermeld in de paragraaf verbonden partijen:

- De wijze waarop de gemeente met de organisatie bestuurlijk en financieel is verbonden, inclusief evt. garantstellingen.
- De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar.
- De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar.
- De materiële financiële risico's met een verwijzing naar de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Ad 5 Overhead en kostentoerekening

Met ingang van de begroting 2017 moet de overhead centraal begroot en verantwoord worden in de begroting en jaarstukken in een separaat programma. Wij liepen hier bij de begroting 2016 reeds op vooruit door daarin al een dergelijk programma voor de overhead op te nemen. Het uitgangspunt hierbij is dat direct toe te rekenen kosten onderdeel uit maken van de directe producten en derhalve niet onder de overhead vallen. Overhead mag wel worden toegerekend aan grondexploitaties, investeringen of andere projecten, voor zover anders een begrotingstekort zou ontstaan. Een aparte paragraaf bedrijfsvoering zou niet meer verplicht zijn, dus die hebben we laten vervallen. De nieuwe BBV-wetgeving schrijft nu echter voor dat de paragraaf bedrijfsvoering gewoon opgenomen moet worden in begroting en jaarrekening en niet mag vervallen.

Met betrekking tot het programma bedrijfsvoering/overhead, zijn de nieuwe definities net even anders dan wij vorig jaar van uit waren gegaan. Dat betekent dat bijvoorbeeld de applicatiebeheerder burgerzaken vorig jaar nog als overhead werd gezien, maar nu geen overhead meer is. Dit leidt weer tot een reshuffling van bedragen tussen programma 13 en de beleidsinhoudelijke programma's.

Ad 6 Investerings met maatschappelijk nut

Voor investeringen vanaf 2017 geldt dat investeringen met een maatschappelijk nut (dat wil zeggen, investeringen in goederen die niet verhandelbaar zijn en waar geen tarief voor gevraagd mag worden, zoals bruggen en wegen) voortaan over de levensduur afgeschreven worden. Voorheen konden die investeringen nog in één keer ten laste van bijvoorbeeld de reserves gedekt worden. Vanaf 2017 mag dat dus niet meer. Dit hebben wij reeds in de begroting verwerkt.

Incidentele baten en lasten

wethouder Hans Buijtelaar

[Financiën](#), [Mobiliteit](#), [Sport](#), [Grondzaken](#) en [Vastgoed](#)

T. 14033, wethouderbuijtelaar@amersfoort.nl

Overzicht van de incidentele en structurele baten en lasten

Zoals uit onderstaand overzicht blijkt, hebben we in alle jaren van deze meerjarenbegroting een structureel begrotingssaldo dat positief is. Met andere woorden: onze structurele baten zijn hoger dan onze structurele lasten en met onze structurele baten dekken we relatief veel incidentele lasten af.

Tabel: JI.01

(bedragen x € 1.000,-)

	BEGROTING 2016	BEGROTING 2017	RAMING 2018	RAMING 2019	RAMING 2020
Saldo van toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-2.093	-7.505	1.567	5.916	6.529
BESTUUR EN DIENSTVERLENING					
<u>Algemeen bestuur</u>					
PC raadsleden			35		
<u>Bestuurlijke vernieuwing en deregulering</u>					
Bestuurlijke vernieuwing		100	100	100	
Coalitieakkoord: Deregulering	45				
<u>Dienstverlening</u>					
Verhoging leges uittreksels	-8				
Tweede kamerverkiezingen		350			
Verkiezingen Provincie, Waterschap en Europa				600	
Gemeenteraad verkiezingen			350		
Subtotaal BESTUUR EN DIENSTVERLENING	37	450	485	700	0
VEILIGHEID EN HANDHAVING					
<u>Sociale veiligheid</u>					
Straatcoaches	225	100	100	100	
Extra inzet BOA's uitgaansgebied		75	75		
<u>Toezicht en handhaving</u>					
Formatie/uitvoering bag/woz	200	200			
Subtotaal VEILIGHEID EN HANDHAVING	425	375	175	100	0
STEDELIJK BEHEER EN MILIEU					
<u>Stedelijk beheer</u>					
Kadernota: extra exploitatielasten				200	200
Bomenareaal	100	100	100	100	
Beekdal uit jaarrekening 2014 / 2015	2.600	1.192			
Japanse duizendknoop		250			

	BEGROTING 2016	BEGROTING 2017	RAMING 2018	RAMING 2019	RAMING 2020
Speelterreinen				23	8
Verharding Schuilenburg				42	
Verharding Vathorst centrum					18
Verharding de Berg - zuid					23
Verharding bosgebied					20
Milieu					
Duurzaam leefomgeving geluid	89				
2015-234A Stresstests klimaatbestendigheid	30				
2015-207A Pilot verminderen fijnstof	40				
Projecten klimaat, geluid en bodembescherming		418			
Subtotaal STEDELIJK BEHEER EN MILIEU	2.859	1.960	100	366	269
SOCIAAL DOMEIN					
Basisinfrastructuur					
2015-073a Stadsring51	50				
Specialistische zorg en ondersteuning					
Op peil houden van huishoudelijke hulp	700				
Werk en inkomen					
2015-095a Een oranje appeltje smaakt	20				
2015-130a Verlichting pact sam sam	10				
Arbeidsgerichte maatregelen jongeren		100	100	100	
Subtotaal SOCIAAL DOMEIN	780	100	100	100	0
ONDERWIJS					
Onderwijsbeleid					
Combinatiefunctionarissen		75	75	75	
2015-083a VVE Kinderopvangtoeslag	200				
Onderwijshuisv nieuwkomers etc		250			
VVE subsidie kinderopvangtoeslag geen indicatie		350			
Subtotaal ONDERWIJS	200	675	75	75	0
SPORT					

	BEGROTING 2016	BEGROTING 2017	RAMING 2018	RAMING 2019	RAMING 2020
<u>Sport</u>					
Buurtsportcoaches		180	180	180	180
Sportevenementen		120	120	120	
<i>Subtotaal SPORT</i>	<i>0</i>	<i>300</i>	<i>300</i>	<i>300</i>	<i>180</i>
RUIMTELIJKE ONTWIKKELING					
<u>Ruimtelijke ontwikkeling</u>					
Projecten Groen/blauw	347				
2016-080m Investeren vitaal stadshart		750			
<u>Grondexploitaties</u>					
Budget av coordinatie		50			
Coördinatie/communicatie	100				
Verkoop sporthal tekort grex zwembad		800			
<u>Vastgoed</u>					
15.05 Intensiveren gebruik leeg vastgoed	-15				
Belgenmonument uit jaarrekening 2014	600				
Boekwaarde oude zwembaden Liendert en sportfondsenbad	1.650				
Rente en beheer vastgoed	600				
Stelpost oude zwembaden	50				
Onderhoud st. Aegtenkapel					16
Plantsoen oost 2			75		
Jaarrekening 2015 doorschuiven motie toegankelijkheid		230			
Verkoop sporthal		-3.500			
Bisschopsweg 167		65			
Muurhuizen 40-42		15			
Noordewierweg 252-1		60			
<i>Subtotaal RUIMTELIJKE ONTWIKKELING</i>	<i>3.332</i>	<i>-1.530</i>	<i>75</i>	<i>0</i>	<i>16</i>
WIJKONTWIKKELING EN WONEN					
<u>Wonen</u>					
Jongerenhuisvesting	650	650			

	BEGROTING 2016	BEGROTING 2017	RAMING 2018	RAMING 2019	RAMING 2020
Sociale woningbouw	1.500	4.000	1.000		
<i>Subtotaal WIJKONTWIKKELING EN WONEN</i>	<i>2.150</i>	<i>4.650</i>	<i>1.000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
MOBILITEIT					
<u>Mobiliteit</u>					
Verkeersonderzoek Vathorst	200				
Verkeersveiligheid rondom scholen	150				
Motie nachtnet	70				
<i>Subtotaal MOBILITEIT</i>	<i>420</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
ECONOMIE EN DUURZAAMHEID					
<u>Economie</u>					
Grootschalige evenementen		100	100	100	
Economische agenda		1.000	1.000	1.000	
Citymarketing		150	150	150	
2015-127a Stichting levende historie	10				
Jaarrekening 2015 doorschuiven citymarketing		100			
<u>Duurzaamheid en innovatie</u>					
Smartcity		250	250		
2016-054m Aanjager circulaire economie		250			
Duurzaamheidsagenda		250	250	250	
Amersfoort Co2 neutraal		500			
<i>Subtotaal ECONOMIE EN DUURZAAMHEID</i>	<i>10</i>	<i>2.600</i>	<i>1.750</i>	<i>1.500</i>	<i>0</i>
CULTUUR					
<u>Kunst en cultuur</u>					
Amateurkunstverenigingen		40	40	40	
Sportevenementen		15	15	15	
Evenementen algemeen		100	100	100	
Uitvoering evenementen	275				
Bijdrage vernieuwplannen kamp Amersfoort		250			
<i>Subtotaal CULTUUR</i>	<i>275</i>	<i>405</i>	<i>155</i>	<i>155</i>	<i>0</i>

	BEGROTING 2016	BEGROTING 2017	RAMING 2018	RAMING 2019	RAMING 2020
FINANCIËN EN BELASTINGEN					
Financiële audit	75				
<i>Subtotaal FINANCIËN EN BELASTINGEN</i>	75	0	0	0	0
BEDRIJFSVOERING					
<i>Bedrijfsvoering</i>					
Reservering vakantiegeld	1.791				
Comm. advies vluchteling en radicalisering		41	41	41	
Projectadv. preventie radicalisering		46	46	46	
Functionaris gegevensbescherming		262			
Uitvoeringsbudget onderhoud stadhuisplein		510	5.600	1.700	1.500
<i>Informatievoorziening</i>					
Uitvoeringsprogramma dienstverlening		50			
ICT ontwikkelbudget		400	400	400	
Gegevensbescherming ondersteuning en advieskosten		50			
Budget ICT (software en advies tbv privacy)		100			
Vdi appliances			45		
Firewalls			25		
Vervanging mfc		30			
Apparatuur landmeten		15			
Inkoop en contractmanagement		44			
<i>Subtotaal BEDRIJFSVOERING</i>	1.791	1.548	6.157	2.187	1.500
Totaal incidentele baten en lasten	12.354	11.534	10.372	5.483	1.965
STRUCTURELE BEGROTINGSSALDO	10.262	4.029	11.940	11.399	8.494

IJkpunten financiële positie

wethouder Hans Buijtelaar

[Financiën](#), [Mobiliteit](#), [Sport](#), [Grondzaken](#) en [Vastgoed](#)

T. 14033, wethouderbuijtelaar@amersfoort.nl

Financiële IJkpunten

Sinds 2014 kijken we naar een aantal kengetallen en we volgen deze over meerdere jaren, om zo een beter beeld te krijgen van hoe stabiel, weerbaar en wendbaar onze begroting is. De kengetallen staan in [de Nota normering Gemeentefinanciën](#). Tweemaal per jaar, bij de jaarrekening en bij de begroting, actualiseren we de scores op deze ijkpunten zoveel mogelijk aan de hand van de laatst bekende cijfers. Dat is nu voor de begroting 2017 ook weer gedaan. In de tabel hieronder staan de scores van de afgelopen begrotingen en jaarrekeningen. Op die manier ontstaat een meerjarig geheel zodat ook trends en ontwikkelingen zichtbaar kunnen worden. In dit overzicht zijn ook de verplichte financiële kengetallen op grond van het BBV opgenomen. Omdat daar meerjarig een beeld van gegeven moet worden, hebben wij dat voor onze overige ijkpunten zoveel als mogelijk ook gedaan.

Sommige ijkpunten, zoals de cijfers over (onderdelen van) de balans, zijn gebaseerd op rekeninggegevens van het meest recente rekeningjaar of op basis van de geprognosticeerde balans. Uit onderstaand overzicht blijkt dat onze weerbaarheid goed is en de komende jaren ook op peil blijft. Onze weerstandsratio is hoog, en de reserves en de solvabiliteitsratio's zijn redelijk stabiel. De stabiliteit is ook goed, gezien het feit dat we een relatief hoog structureel begrotingssaldo hebben. Ook de flexibiliteit is in orde. Aandachtspunt is wel de kapitaallastenquote die over de jaren heen wat oploopt, wat echter ook niet verwonderlijk is, gezien de hausse aan vervangingsinvesteringen waar we de komende jaren voor staan.

Tabel: JP.01 IJkpunten

	SIGNAAL- WAARDE	SCORE	SCORE	SCORE	SCORE	SCORE	SCORE	SCORE	SCORE	WETTELIJK OF NIET
		BEG. 2015	REK. 2014	BEG. 2016	REK. 2015	BEG. 2017	RAMING 2018	RAMING 2019	BEG. 2020	
WEERBAARHEID										
Weerstandsratio	> 1,00	1,4	2,3	2,2	2,2	3,1	2,8	2,8	2,9	Eigen ijkpunt; aangepaste definitie
Reserves stand ultimo jaar		83,5	114	109	140	135	133	137	143	Eigen ijkpunt; geen norm
Solvabiliteitsratio				14,1%	17,7%	17,9%	17,8%	18,6%	19,4%	Wettelijk (BBV); nieuw, geen norm
STABILITEIT										
Structureel saldo	> 0	1,2	18,3	10,3	12,4	1,7	12,0	10,0	7,5	Wettelijk (BBV); nieuwe definitie tov onze definitie
Structureel saldo in %					2,4%	0,4%	2,6%	2,2%	1,7%	Wettelijk (BBV); nieuw, geen norm
Volatiliteit	< 47,50%	43,0%	43,0%	43,0%	41,0%	41,8%	41,1%	41,9%	42,9%	Eigen ijkpunt
EMU-saldo	-18	-3	28,8	-11,1	-11,8	9,6	29,0	15,1	10,2	Wettelijk (BBV); Wettelijke norm
FLEXIBILITEIT										
<i>Belastingen</i>										
- Kostendekkendheid leges	< 100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	Wettelijke norm
- Onbenutte belastingcapaciteit	7,4	6,8	5,6	2	5,6	3,8	2,5	1,1	1,0	Eigen ijkpunt
- Lastendruk t.o.v. landelijk	5,6	4,6	4,6	0,7	5,3	1,9	-	-	-	Wettelijk (BBV); nieuw, geen norm
- Lastendruk t.o.v. landelijk in %					89,1%	95,9%	-	-	-	Wettelijk (BBV); nieuw, geen norm
<i>Schuld</i>										
- Netto schuldquote	< 130%	0,99	0,9	84,30%	78%	87%	78%	74%	71%	Wettelijk (BBV); nieuw, geen norm
- Netto gecorrigeerde schuldquote*	< 130%	1,65	1,5	0,652	64%	86%	77%	73%	69%	Wettelijk (BBV); nieuw, geen norm
- Bruto Rentequote	< 5%	3,4%	5,0%	3,5%	3,4%	2,7%	2,6%	2,5%	2,6%	Eigen ijkpunt
- Netto Rentequote	< 2,5%	1,6%	2,0%	2,1%	1,9%	2,1%	2,0%	1,8%	1,9%	Eigen ijkpunt
- Renterisiconorm	< 79	28	29,6	28	24,5	32,1	30,7	30,7	27,2	Wettelijk (BBV); Wettelijke norm
- Kasgeldlimiet	< 39	35	26,4	40,9	62,7	38,2	38,6	38,2	37,1	Wettelijk (BBV); Wettelijke norm
<i>Bedrijfsvoering en exploitatie</i>										
- Kapitaallastenquote	< 10%	8,0%	8,9%	7,0%	8,0%	5,7%	5,9%	6,1%	6,3%	Eigen ijkpunt
- Vaste personeelquote	< 15%	11,1%	12,6%	12,6%	10,2%	11,7%	11,2%	11,4%	11,7%	Eigen ijkpunt
- Flexibel personeelquote	< 5%	4,8%	3,2%	3,2%	3,2%	3,2%	3,2%	3,2%	3,2%	Eigen ijkpunt
	SIGNAAL- WAARDE	SCORE BEG. 2015	SCORE REK. 2014	SCORE BEG. 2016	SCORE REK. 2015	SCORE BEG. 2017	SCORE RAMING 2018	SCORE RAMING 2019	SCORE BEG. 2020	WETTELIJK OF NIET
- Structurele subsidiequote	< 15%	12,1%	15,7%	16,5%	16,5%	17,4%	17,0%	17,4%	17,8%	Eigen ijkpunt
- Incidentele subsidiequote	< 2,5%	4,0%	4,3%	1,7%	3,1%	3,9%	3,8%	3,9%	4,0%	Eigen ijkpunt
- Investerings/schulden		54,0%	55,0%	55,0%	63,0%	42,1%	42,1%	44,0%	44,4%	Eigen ijkpunt; geen norm
- Grondexploitaties				23,8%	22,9%	27,2%	23,2%	17,8%	15,3%	Wettelijk (BBV); nieuw, geen norm

* N.a.v. een wijziging in de BBV-regelgeving is de brutoschuldquote vanaf de begroting 2016 vervangen door de netto gecorrigeerde schuldquote

** Niet alle ijkpunten konden bij de begroting 2017 meerjarig geactualiseerd worden. Voor deze ijkpunten zijn wij uitgegaan van de cijfers van de begroting 2016

Subsidies

wethouder Hans Buijtelaar

[Financiën](#), [Mobiliteit](#), [Sport](#), [Grondzaken](#) en [Vastgoed](#)

T. 14033, wethouderbuijtelaar@amersfoort.nl

Subsidies

De gemeente Amersfoort heeft een structurele subsidierelatie met ongeveer 50 instellingen en verleent daarnaast zo'n 400 incidentele subsidies per jaar. Het wettelijk kader is vastgelegd in de Algemene subsidieverordening 2015 (ASV) en de nadere subsidieregelingen. Het aantal structurele subsidies is gedaald als gevolg van de subsidietender SBI. Hierdoor worden 9 structurele subsidies omgezet in 1 subsidie op basis van de betreffende subsidieregeling.

Structurele subsidies worden verstrekt op basis van de in de gemeentebegroting opgenomen programma's. Onderstaand een overzicht van de voorgenomen maximale omvang van deze subsidies voor 2017:

Tabel: PS.01

(bedragen x € 1.000,-)

NAAM INSTELLING	MAXIMALE STRUCTURELE SUBSIDIE 2017
Programma 4 Sociaal Domein	
Seniorenvereniging Ons Genoegen	0,5
Seniorensociëteit Hoogland	0,8
Anonieme Alcoholisten	1,6
Stichting Sociëteit Senioren Nieuwstraat	1,7
Speeltuinenvereniging Wagenspeelplaats	6,5
Speeltuinenvereniging Vriendenkring	7,5
Speeltuinenvereniging Rivierenwijk	7,7
Speeltuinenvereniging Het Soesterkwartier	8,0
Speeltuinenvereniging Het Kruiskampkwartier	8,2
LFB	9,1
Cliëntenraad Wsw	17,5
Cliëntenraad SZ	20,3
Stichting Het Burgerweeshuis Amersfoort	20,5
Stichting Scouting Platform Amersfoort	25,0
Prago Avondschoon	25,5
Speel-O-theek Eemland	26,7
SRO	32,0
Slachtofferhulp Nederland	34,7
Stichting Timon	42,9
Amfors groep	58,3
Stichting Cliënten Contact Eemland	60,2
Jeugdcultuurfonds Utrecht	90,0
Artikel 1 Midden Nederland	99,0
Stadsboerderij de Vosheuvel	124,4
SRO: Natuurboerderij De Brinkhorst	149,3
GGZ Centraal	182,8
Leger des Heils	296,1

NAAM INSTELLING	MAXIMALE STRUCTURELE SUBSIDIE 2017
RWA (re-integratie)	360,0
Jeugdsportfonds Utrecht	400,0
Stadsring 51	1.900,8
Stichting Arkin	2.026,1
Stichting Kwintes	3.928,4
RWA (WSW) (Rijkssubsidie)	17.744,2
Stichting Wijkteams	pm
Programma 5 Onderwijs	
Scholen in de Kunst	112,9
SRO Amersfoort (gymlokalen en leerlingenvervoer)	262,7
Sovee *	pm
Programma 6 Sport	
ASF	5,3
SRO Amersfoort **	5.891,8
Programma 10 Economie en duurzaamheid	
Stichting Toeristische Informatieverstrekking Amersfoort	247,4
Programma 11 Cultuur	
Stichting Sint Nicolaas in Vathorst	1,0
Oranjevereniging Hooglanderveen	1,2
Stichting Oranjecomité Hoogland	1,4
Regionale Omroepvereniging De Golfbreker	9,4
Amersfoortse Oranje Vereniging	10,1
Amersfoortse Contact Commissie	10,5
Stichting Mediagroep Eemland, Vallei en Amersfoort	83,6
Holland Opera	102,8
Stichting Evenementen & Congressen	186,0
Stichting Cultureel Podium De Kelder	482,3
Theater Film Cafe De Lieve Vrouw	679,5
Theater en Congrescentrum De Flint NV	1.597,2
NAAM INSTELLING	MAXIMALE STRUCTURELE SUBSIDIE 2017
Amersfoort in C	2.403,7
Scholen in de Kunst	3.539,4
Stichting Bibliotheken Eemland	3.857,2

- Aan bovenstaande cijfers kunnen door instellingen geen rechten worden ontleend.
- Subsidieregeling #indebuurt van 7,8 miljoen is niet in dit overzicht opgenomen omdat deze voor 3 jaar incidenteel wordt toegekend aan de instelling aan wie deze subsidie wordt verleend.
- Subsidies in het kader van de decentralisatie (jeugd, Wmo) zijn niet opgenomen, omdat deze in 2017 pas voor het derde jaar worden verstrekt.
- *Er zijn inmiddels taken afgestoten. Daarnaast is nog niet duidelijk welke subsidie in het kader van het Uitvoeringsprogramma Jeugd wordt verleend.
- **exclusief consequenties opening Amerena en sluiting van zwembad Liendert, Sportfondsenbad en sporthal Schuilenburg.

Invoering vennootschapsbelasting

wethouder Hans Buijtelaar

[Financiën](#), [Mobiliteit](#), [Sport](#), [Grondzaken](#) en [Vastgoed](#)

T. 14033, wethouderbuijtelaar@amersfoort.nl

Invoering Vennootschapsbelastingplicht voor Overheidsbedrijven

Per 1 januari 2016 zijn alle overheidsbedrijven in principe belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. Tot nog toe waren die vrijgesteld van belasting, tenzij ze aan een aantal voorwaarden voldeden. Vanaf 2016 zijn ze belastingplichtig, tenzij er sprake is van een vrijstelling. Dit vraagt echter wel om een diepgaande inventarisatie van alle activiteiten die we als gemeente ontplooiën, met daarbij de vraag of we die activiteiten als ondernemer uitvoeren en of we daarbij (volgens de fiscale waarderingsgrondslagen) winst maken. Daarbij dienen we ons wel te realiseren dat de fiscale waarderingsgrondslagen anders zijn dan die van het Besluit Begroting en Verantwoording, waar we ons ook aan moten houden. Dat betekent dat we meerdere boekhoudregels moeten aanhouden in één en dezelfde begroting.

Uit een inventarisatie van onze activiteiten is gebleken dat er slechts voor een beperkt aantal activiteiten sprake is van een organisatie van arbeid en kapitaal, die in concurrentie treedt met derden en winst beoogt (de criteria voor het passeren van 'de ondernemerspoort').

Hoogstwaarschijnlijk zullen, afgezien van de grondexploitaties, alleen de crematoria en begraafplaatsen en de coöperatie parkeerservice als ondernemer aangemerkt worden en winst maken. De hoeveelheid af te dragen Vennootschapsbelasting hierover is verwaarloosbaar klein.

Wij zijn nog in overleg met de Belastingdienst hierover; maar formeel doet de belastingdienst hier pas uitspraken over wanneer de aangifte over het jaar 2016 ingediend is. Dat kan pas als het jaar 2016 achter de rug is. Bij de begroting 2018-2021 weten we vermoedelijk dus pas met meer zekerheid of dit inderdaad de activiteiten zijn die Vpb-plichtig zijn, of dat de fiscus een andere mening toegedaan is.

Overhead en rentetoerekeningen

wethouder Hans Buijtelaar

[Financiën](#), [Mobiliteit](#), [Sport](#), [Grondzaken](#) en [Vastgoed](#)

T. 14033, wethouderbuijtelaar@amersfoort.nl

Overhead en rentetoerekeningen

De definities van overhead zoals we die bij de Begroting 2016-2019 gehanteerd hebben, waren net iets anders dan het BBV nu voorschrijft voor de begroting 2017-2020. Gingen we er vorig jaar nog van uit dat bijvoorbeeld de applicatiebeheerders bij burgerzaken tot de overhead behoorden, zegt de huidige regelgeving dat die dienstbaar zijn aan het primaire proces. Teamleiders en andere leidinggevenden zijn nu wel allemaal overhead.

Evenals bij de overhead hebben wij bij de begroting 2016 ook vooruitgelopen op de gewijzigde BBV-regelgeving inzake rentetoerekening. We zijn gestopt met het toerekenen van rente aan producten die we dan zowel als bate en als last terug zien komen in de begroting. In plaats daarvan raamden we de werkelijke rentekosten in programma 12 Financiën en Belastingen. Voor de werkelijke rentekosten zijn we bij de Kadernota uitgegaan van 2% voor alle nieuwe investeringen, met uitzondering van onderwijs, daar hebben we het percentage van 4% gehanteerd. In de huidige onderliggende begroting is dit uitgangspunt gehandhaafd. Dat wil zeggen: we gaan nog steeds uit van het feit dat we voor alle nieuwe investeringen geld moeten lenen bij de bank tegen een percentage van 2%. Aangezien er bij onderwijs nog gesprekken gevoerd worden over doordecentralisatie, gaan we daar uit van 4% rente over de nieuwe investeringen.

Begin 2016 is er een aanvulling verschenen op de nieuwe BBV-regelgeving waarin het toerekenen van rentekosten aan (deel)programma's verplicht wordt gesteld. Dit staat echter los van de rentekosten die we aan de bank moeten betalen. Als gevolg van deze nieuwe methodiek worden nu de werkelijke geraamde rentekosten via een voorgeschreven berekeningsmethodiek 'omgeslagen' naar de (deel)programma's. Dit resulteert in een percentage van 1,6%. Dus op investeringen, moeten we verplicht 1,6% kosten toerekenen. Deze omslag heeft geen budgettaire consequentie en is slecht een verschuiving tussen programma 12 en de overige deelprogramma's. In de financiële toelichting per deelprogramma lichten we toe om welke bedragen het gaat.

De wijze van rentetoerekening aan de grondexploitaties is volgens nieuwe BBV-regeling vanaf 2016 ook gewijzigd. Hierdoor is niet langer toegestaan om rente over het eigen vermogen toe te rekenen aan de grondexploitaties. De toe te rekenen rente aan de grondexploitaties is hierdoor verlaagd van 4% naar 2,8%

In onderstaande tabel is de verschuiving van de rentetoerekening en van de overhead per programma te zien. Dit als gevolg van een wijziging in de BBV regelgeving:

Tabel FB.02

(bedragen x € 1.000,--)

	2017	2018	2019	2020
BESTUUR EN DIENSTVERLENING				
Algemeen bestuur	-2.083	-2.087	-2.133	-2.133
Bestuurlijke ontwikkeling en deregulering	0	0	0	0
Dienstverlening	-68	61	63	63
Totaal Bestuur en Dienstverlening	-2.151	-2.026	-2.070	-2.070
VEILIGHEID EN HANDHAVING				
Sociale veiligheid	-38	-39	-114	-114
Fysieke veiligheid	-65	-65	-65	-65
Toezicht en handhaving	-64	10	10	10
Totaal Veiligheid en Handhaving	-167	-94	-169	-169
STEDELIJK BEHEER EN MILIEU				
Stedelijk beheer	508	489	471	471
Milieu	177	176	176	176
Totaal Stedelijk beheer en Milieu	685	666	647	647
SOCIAAL DOMEIN				
Basisinfrastructuur	-175	-176	-181	-181
Ambulante zorg en ondersteuning, incl. wijkteams	196	195	121	121
Specialistische zorg en ondersteuning	195	123	370	370
Bescherming en veiligheid	533	528	659	659
Werk en inkomen	631	571	347	347
Totaal Sociaal Domein	1.380	1.240	1.316	1.316
ONDERWIJS				
Onderwijsbeleid	-164	-165	-180	-180
Onderwijsvoorzieningen	1.407	1.582	1.594	1.594
Totaal Onderwijs	1.243	1.416	1.414	1.414
SPORT				
Sport	145	141	128	128
Totaal Sport	145	141	128	128

	2017	2018	2019	2020
RUIMTELIJKE ONTWIKKELING				
Ruimtelijke ontwikkeling (incl. Groene Stad)	-178	-186	-193	-193
Grondexploitatie	0	0	0	0
Vastgoed	3.464	3.501	3.404	3.404
Totaal 07 Ruimtelijke Ontwikkeling	3.286	3.315	3.211	3.211
WIJKONTWIKKELING EN WONEN				
Wijkontwikkeling	26	25	24	24
Wonen	810	801	801	801
Totaal 08 Wijkontwikkeling en Wonen	836	826	825	825
MOBILITEIT				
Mobiliteit	444	487	504	504
Totaal Mobiliteit	444	487	504	504
ECONOMIE EN DUURZAAMHEID				
Economie	-126	-127	-128	-128
Duurzaamheid en innovatie	3	3	3	3
Totaal 10 Economie en Duurzaamheid	-123	-124	-125	-125
CULTUUR				
Archief Eemland	-38	-38	-38	-38
Monumentenzorg en archeologie	154	154	153	153
Kunst en cultuur	-31	-31	-32	-32
Totaal 11 Cultuur	85	84	84	84
FINANCIËN EN BELASTINGEN				
Algemene baten en lasten	14	20	17	17
Algemene uitkering gemeentefonds	0	0	0	0
Belastingen en heffingen	-2.153	-2.102	-1.888	-1.888
Geldleningen en beleggingen	-7.510	-7.686	-7.575	-7.575
Totaal 12 Financien en Belastingen	-9.649	-9.768	-9.445	-9.445
BEDRIJFSVOERING				
1 Bedrijfsvoering	3.986	3.836	3.679	3.679
2017				
2 Facilitair en huisvesting	0	0	0	0
3 Informatievoorziening	0	0	0	0
Totaal 13 Bedrijfsvoering	3.986	3.836	3.679	3.679
TOTAAL	3.286	3.315	3.211	3.211

[Door de raad te autoriseren begrotingsbedragen](#)

wethouder Hans Buijtelaar

Financiën, Mobiliteit, Sport, Grondzaken en Vastgoed

T. 14033, wethouderbuijtelaar@amersfoort.nl

Door de raad te autoriseren begrotingsbedragen

Tabel: JO.01

(bedragen x € 1.000,-)

PROGRAMMA	REKENING 2015	BEGROTING 2016	BEGROTING 2017	RAMING 2018	RAMING 2019	RAMING 2020
LASTEN						
Algemeen Bestuur En Public Affairs	24.667	13.143	11.214	11.186	11.454	10.727
Veiligheid En Handhaving	17.219	14.153	14.243	14.156	14.086	13.997
Stedelijk Beheer En Milieu	56.946	49.823	50.925	49.609	52.568	53.076
Sociaal Domein	224.753	211.980	216.415	218.583	217.795	217.675
Onderwijs	21.730	18.425	20.744	20.610	20.754	21.458
Sport	6.769	7.645	7.332	7.055	7.042	6.919
Ruimtelijke Ontwikkeling	93.046	86.059	39.061	48.982	43.151	33.353
Wijken En Wonen	3.012	4.092	7.620	3.603	2.563	2.559
Mobiliteit	8.498	5.827	5.943	6.164	6.291	6.379
Economie En Duurzaamheid	3.469	4.702	5.114	4.363	4.012	2.571
Cultuur	16.947	16.585	16.912	16.523	16.519	16.351
Financiën En Belastingen	9.202	20.866	8.303	7.886	7.637	7.785
Bedrijfsvoering		29.651	34.671	39.241	35.236	34.462
TOTAAL	486.258	482.949	438.496	447.961	439.108	427.313

Tabel JO.02

(bedragen x € 1.000,-)

PROGRAMMA	REKENING 2015	BEGROTING 2016	BEGROTING 2017	RAMING 2018	RAMING 2019	RAMING 2020
BATEN						
Algemeen Bestuur En Public Affairs	3.812	3.117	2.813	2.810	2.808	2.808
Veiligheid En Handhaving	3.177	2.635	2.944	2.971	2.984	2.957
Stedelijk Beheer En Milieu	8.953	6.724	7.162	7.173	7.184	7.184
Sociaal Domein	48.298	46.111	51.191	52.091	52.030	52.030
Onderwijs	6.155	5.398	5.668	5.668	5.668	5.668
Sport	0	0	0	0	0	0
Ruimtelijke Ontwikkeling	84.653	75.352	30.977	39.049	33.289	23.511
Wijken En Wonen	942	532	244	244	244	244
Mobiliteit	4.416	2.971	3.044	3.044	3.044	3.044
Economie En Duurzaamheid	502	487	499	499	499	499
Cultuur	241	368	270	270	270	270
Financiën En Belastingen	346.126	335.830	332.388	334.648	335.182	335.011
Bedrijfsvoering	0	0	0	0	0	0
TOTAAL	507.274	479.524	437.201	448.467	443.201	433.225

Tabel JO.03

(bedragen x € 1.000,--)

PROGRAMMA	REKENING 2015	BEGROTING 2016	BEGROTING 2017	RAMING 2018	RAMING 2019	RAMING 2020
SALDO						
Algemeen Bestuur En Public Affairs	20.855	10.026	8.401	8.376	8.645	7.919
Veiligheid En Handhaving	14.042	11.518	11.298	11.185	11.102	11.040
Stedelijk Beheer En Milieu	47.994	43.098	43.762	42.436	45.384	45.892
Sociaal Domein	176.456	165.870	165.225	166.492	165.765	165.645
Onderwijs	15.574	13.028	15.075	14.942	15.086	15.790
Sport	6.769	7.645	7.332	7.055	7.042	6.919
Ruimtelijke Ontwikkeling	8.394	10.706	8.084	9.933	9.863	9.843
Wijken En Wonen	2.070	3.560	7.376	3.360	2.319	2.316
Mobiliteit	4.081	2.856	2.899	3.120	3.247	3.335
Economie En Duurzaamheid	2.967	4.215	4.616	3.865	3.513	2.073
Cultuur	16.706	16.217	16.642	16.253	16.249	16.081
Financiën En Belastingen	-336.924	-314.965	-324.086	-326.763	-327.544	-327.226
Bedrijfsvoering	0	29.651	34.671	39.241	35.236	34.462
GEREALISEERDE TOTAAL SALDO VAN BATEN EN LASTEN	-21.016	3.426	1.296	-505	-4.092	-5.911
Toevoegingen reserves	100.753	23.493	23.522	10.852	9.542	9.633
Onttrekkingen aan reserves	104.866	26.917	24.817	10.346	5.449	3.721
GEREALISEERDE RESULTAAT	-25.129	0	0	0	0	0

Een gedetailleerdere analyse van de mee- en tegenvallers per deelprogramma staat opgenomen in de begroting, hiervan is per programma een uitsplitsing gemaakt.

1. Bestuur en dienstverlening

We zijn als stad en bestuur continu in ontwikkeling. We werken met en voor al onze inwoners aan een mooi Amersfoort, waar het prettig wonen, werken en recreëren is. We laten dit zien in hoe we de stad besturen, in hoe we als bestuur alert blijven op de ontwikkelingen in de samenleving en daarop adequaat inspelen, in hoe we maatschappelijke vraagstukken aanpakken (niet alleen met regels) en in onze dienstverlening.

WAAR GAAN WE ONS GELD AAN UITGEVEN?

EIGEN ORGANISATIE	3.815
BURGERZAKEN	2.132
COLLEGE VAN BURGERMEESTER EN WETHOUDERS	1.158
RAAD	1.419
GRIFFIE	649
BUREAU REGIO AMERSFOORT	830
OVERIG	235
TOTAAL	10.958

Tabel: PF.01.01 Programma Bestuur en Dienstverlening

(bedragen x € 1.000,-)

PROGRAMMA	REKENING 2015	BEGROTING 2016	BEGROTING 2017	RAMING 2018	RAMING 2019	RAMING 2020
LASTEN EXCLUSIEF TOEVOEGINGEN AAN RESERVES						
Algemeen bestuur	16.066	8.027	5.906	5.906	5.925	5.924
Bestuurlijke ontwikkeling en deregulering	61	171	103	103	103	3
Dienstverlening	8.539	4.945	5.205	5.178	5.426	4.801
TOTAAL LASTEN	24.667	13.143	11.214	11.186	11.454	10.727
BATEN EXCLUSIEF ONTTREKKINGEN AAN RESERVES						
Bestuurlijke ontwikkeling en deregulering	0	0				
Algemeen bestuur	996	508	442	442	442	442
Dienstverlening	2.817	2.609	2.372	2.368	2.366	2.366
TOTAAL BATEN	3.812	3.117	2.813	2.810	2.808	2.808
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES						
Algemeen bestuur	15.071	7.520	5.464	5.464	5.483	5.482
Bestuurlijke ontwikkeling en deregulering	61	171	103	103	103	3
Dienstverlening	5.723	2.335	2.834	2.809	3.060	2.435
TOTAAL SALDO	20.855	10.026	8.401	8.376	8.645	7.919
SALDO PROGRAMMA EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES						
Toevoegingen reserves	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	0	0	0	0	0	0
SALDO PROGRAMMA INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	20.855	10.026	8.401	8.376	8.645	7.919

Tabel: PF.01.02 Toelichting afwijkingen

(bedragen x € 1.000.000,-)

TOELICHTING AFWIJKINGEN	SUBTOTAAL	TOTAAL	Structureel / incidenteel
ALGEMEEN BESTUUR			
In 2017 is voor prijs/loonindexering € 102.000,- beschikbaar. Vanuit de kadernota is voor camera's raad € 18.000,-, Accountantskosten € 25.000,- beschikbaar gesteld.	0,1		S
De lasten zijn door BBV-wijzigingen afgenomen. De gevolgen van de BBV-wijzigingen worden centraal toegelicht.	-2,1		S
Diverse kleine mee- en tegenvallers.	-0,1		S
		-2,1	
BESTUURLIJKE ONTWIKKELING EN DEREGULERING			
Incidenteel budget in 2016 van het doorschuiven budget uit 2015 voor bestuurlijke ontwikkeling en deregulering	-0,1	-0,1	I
DIENSTVERLENING			
Vanwege de tweede kamerverkiezingen in het jaar 2017 zijn de lasten in de begroting incidenteel verhoogd met een bedrag van € 350.000,-.	0,4		I
Met ingang van 2017 maatregel uit de herstelbegroting 02.07 dwingende kanaalsturing.	-0,1		S

De lasten zijn door BBV-wijzigingen afgenomen. De gevolgen van de BBV-wijzigingen worden centraal toegelicht.	-0,1	S
Kadernota: verlaging leges van basisadministratie persoonsgegevens en reisdocumenten, in verband met niet doorbelasten van overhead.	0,4	S
	0,6	
TOTAAL AFWIJINGEN BESTUUR EN DIENSTVERLENING	-1,6	

Toelichting deelprogramma algemeen bestuur:

- In 2017 is voor prijs/loonindexering € 102.000,- beschikbaar. Vanuit de kadernota is voor camera's raad € 18.000,- en voor accountantskosten € 25.000,- beschikbaar gesteld. Verder zijn er vanuit de BBV voorschriften diverse budgetten verschoven.

Toelichting deelprogramma bestuurlijke ontwikkeling en deregulering:

- Na 2016 is geen extra budget meer gereserveerd voor Deregulering. De aandacht voor deregulering blijft van belang en is gedegen ingebed in de lijnorganisatie en de programma's Dienstverlening en Bestuurlijke Ontwikkeling. Na 2019 is er geen werkbudget meer beschikbaar voor bestuurlijke ontwikkeling. Voor mutaties betreffende de BBV-voorschriften zie de algemene toelichting.

Toelichting deelprogramma dienstverlening:

- Vanwege de tweede kamerverkiezingen in het jaar 2017 zijn de lasten in de begroting incidenteel verhoogd met een bedrag van € 350.000,-. Als gevolg van het niet kunnen doorbelasten van de overheadkosten van de verschillende producten zijn de baten in de begroting structureel verlaagd met een bedrag van € 300.000,-.

Tabel: PF.01.03 Geplande investeringen

(bedragen x € 1.000,-)

PROGRAMMA	REKENING 2015	BEGROTING 2016	BEGROTING 2017	RAMING 2018	RAMING 2019	RAMING 2020
<i>Geplande investeringen</i>						
<i>Investerings met een economisch nut</i>						
Audiovisuele middelen raadszaal				218		
Verkiezingen raad				101		
TOTAAL INVESTERINGEN BESTUUR EN DIENSTVERLENING	0	0	0	319	0	0

Risico's

Onderstaand de top 3 van financiële risico's die voor dit programma geïdentificeerd zijn. Dit laat onverlet dat er naast de financiële risico's, ook andere risico's kunnen zijn. Die zijn hier niet in meegenomen.

Risico	Maatregel	Benodigd weerstandscap. in mln €	Portefuillehouder
Verlies van gevoelige persoonsgegevens (datalekken) met als gevolg imagoschade, kans op een boete en uiteraard ook gevolgen voor de betreffende inwoners.	Er is een gemeentebrede projectorganisatie ingericht	0,2	Bolsius

Het ontslag/ opstappen van bestuurders van de stad, waardoor er wachtgeldverplichtingen ontstaan en de voorziening wachtgeldverplichtingen onder druk komt te staan	Bij vertrek van een bestuurder wordt de concrete omvang van de totale uitkeringsrechten berekend. Bij een tekort vindt er een dotatie plaats aan de voorziening wachtgelden wethouders.	0,1	Bolsius
---	---	-----	---------

Organiseren tussentijdse verkiezingen en/of referendum. Hiervoor zijn geen aanvullende budgetten beschikbaar.	Extra budget tijdig vrijmaken	0,1	Bolsius
---	-------------------------------	-----	---------

Algemeen bestuur

burgemeester Lucas Bolsius
[Bestuurszaken](#) en public affairs, [Veiligheid](#), Dierenwelzijn
 T. 14033, burgemeester@amersfoort.nl

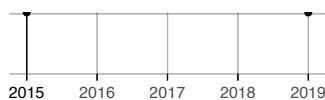
wethouder Bertien Houwing
 Bestuurlijke ontwikkeling, Regionale samenwerking, Onderwijs, Diversiteit, Cultuur
 T. 14033, wethouderhouwing@amersfoort.nl

Ambitie

Het bestuur van Amersfoort zijn, dat de belangen in de stad afweegt en de belangen voor stad en regio behartigt. Amersfoort is een open, ambitieuze en tolerante stad waarin de menselijke maat voorop staat. Wij zijn als stad en bestuur continue in ontwikkeling. We willen een stadsbestuur zijn dat verbindt, dat vertrouwen heeft en geeft en dat op basis van democratische waarden invulling geeft aan zijn publieke taken.

Waardering van de communicatie en voorlichting vanuit de gemeente

*

Doelstellingen

Gezamenlijk en op een zorgvuldige manier afwegen van de belangen van stad en regio.

Lokaal bestuur zijn dat vertrouwen heeft én geeft, dat stabiel en betrouwbaar is. Onze inwoners kunnen er op rekenen dat zij geïnformeerd worden over zaken die hen direct raken en dat we adequaat reageren op vragen en signalen uit de stad.

Beschermen van de rechtstaat en van democratische waarden. Polarisering in de samenleving gaan wij actief tegen.

Onze inzet

We behartigen de belangen van partijen in stad en regio, door public affairs richting andere overheden en door verbindingen te zoeken met stakeholders. De opgaven waarvoor wij staan houden zich niet aan gemeentegrenzen. We werken nauw samen met onze partners in de stad en buurgemeenten met name in regio Amersfoort. Als het gaat om het behartigen van onze belangen coördineren wij onze inzet via een halfjaarlijks geactualiseerde lobbyagenda en rapporteren wij over subsidie-verwerving in het jaarverslag.

Bij besturen gaat het om vertrouwen hebben en vertrouwen krijgen. Dat betekent ook durven [loslaten](#), omdat we vertrouwen hebben in de stad; in de kennis en verantwoordelijkheid van inwoners, ondernemers en organisaties. Wij zijn uitnodigend, figuurlijk maar ook letterlijk door per jaar 500 'gasten van de raad' uit te nodigen. Onze informatie is openbaar tenzij de wet dat verbiedt. De raadsvergaderingen kunnen via internet gevolgd worden. We gaan vaker in een rondetafel-setting het gesprek aan met betrokkenen, of 'op locatie' vergaderen als het onderwerp daar om vraagt. De Raad experimenteert met nieuwe werk- en vergadervormen met als doel het vergroten van de invloed van inwoners op het besluitvormingsproces en het verbeteren van de samenwerking tussen stad en bestuur. Wij ondersteunen dit vanuit bestuurlijke ontwikkeling en verkennen samen met de Raad wat nodig is om te komen tot een lokale overheid die aansluit op de veranderende samenleving.

Amersfoort is er trots op een veelkleurige stad te zijn. Foto: José Belgers

In het afgelopen jaar hebben we opvang geboden aan vluchtelingen. Ook in de komende tijd zullen we ruimte bieden aan vluchtelingen. Daarbij willen we bijdragen aan een goede integratie van deze nieuwkomers in onze samenleving. We brengen actief partijen bij elkaar, ook in situaties waarin de onderlinge tolerantie onder druk staat of waar polarisatie dreigt, en we treden op [tegen discriminatie](#) (artikel 1 van de Grondwet) en voor onze grondrechten. In deze rechtstaat is de overheid ook zelf onderworpen aan controle, van [accountant](#) tot [rekenkamer](#). De [ombudsman](#) staat klaar voor wie zich door de overheid onjuist voelt behandeld.

Beschermen persoonsgegevens en privacy. In 2016 heeft ons college maatregelen getroffen om privacy en het omgaan met persoonsgegevens in de organisatie verder te borgen. Ook komend jaar zullen wij ons hiervoor inzetten mede in het licht van de uitvoering van de aanbevelingen van bureau Verdonck Klooster & Associates (VKA) en de Algemene Verordening Gegevensbescherming die vanaf mei 2018 van kracht wordt.

Voor de uitvoering van de maatregelen, de aanbevelingen en voor het implementeren Europese regelgeving zijn aanvullende middelen nodig. Incidenteel gaat het in 2017 om een projectleider voor de uitvoering van de maatregelen en incidentele inzet om werkprocessen opnieuw in te richten, nieuwe afspraken te implementeren met ketenpartners en digitale gegevensuitwisseling

beter te faciliteren. In de nieuwe, Europese regelgeving is de verplichting opgenomen een Functionaris Gegevensbescherming aan te stellen. Deze functie gaan wij vanaf 2017 structureel invullen. Totaal betreft het structureel 90.000 en incidenteel 300.000.

In onze [communicatie](#) en interactie met de stad zijn we zorgvuldig, open en herkenbaar, maar ook vraaggericht. We gaan uit van de behoefte van de stad en kiezen de vorm die past bij de situatie, van persoonlijk contact tot aan twitter en YouTube.

In 2017 maken we werk van het nog beter leren kennen van (de wensen van) de bezoekers van met name onze online kanalen, zodat we met onze content blijvend kunnen aansluiten bij de behoefte van onze inwoners en ondernemers.

Ook gaan we in 2017 verder met het beter aansluiten van onze participatieprocessen op de behoefte van de stad. We maken daarbij gebruik van de ruimte die het participatiebeleid biedt. Zo doen we ervaring op met 'starten voor de start', met het evalueren van participatietrajecten en het leren van de bevindingen uit deze evaluaties. Met 'starten voor de start' bedoelen we dat we voordat we een plan van aanpak maken voor een project, beleidstraject of andere opgave een goede omgevingsanalyse maken en gesprekken voeren met betrokken inwoners en/of ondernemers om samen te bepalen welke procesaanpak het beste past.

Tot slot oogsten we in 2017 ervaringen en leerpunten met betrekking tot de in 2016 opgestarte [e-participatie bij het ontwikkelen van een gebiedsplan voor Vathorst en Hooglanderveen](#).

Samenwerking

Samenwerking en een houding die daar op is gericht (dichtbij, nieuwsgierig en aanspreekbaar) zijn essentieel om maatschappelijke resultaten te boeken. Samenwerking is een kernwaarde in onze bestuursstijl en in de lopende organisatieontwikkeling. Wij vinden dat zo belangrijk dat we in alle begrotingsprogramma's expliciet aandacht besteden aan de samenwerking.

Maatregelen

- A2015-79a Stoppen met de volledige financiële bijdrage aan de gemeentelijke woonadviescommissie (advisering aan ontwikkelaars over o.a. bovenwettelijke maatregelen ten aanzien van de kwaliteit van woningen).
- De lasten van de WAC, € 23.000, zijn opgenomen in de begroting.

[Bestuurlijke ontwikkeling en deregulering](#)

wethouder Bertien Houwing

[Bestuurlijke ontwikkeling](#), [Regionale samenwerking](#), [Onderwijs](#),

Diversiteit, [Cultuur](#)

T. 14033, wethouderhouwing@amersfoort.nl

Ambitie

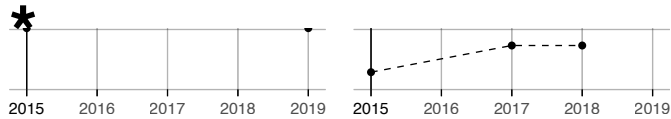
We herijken de rol en taken van de lokale overheid. We willen dit zoveel mogelijk samen met de stad doen, op een open manier. Onze bestuursstijl sluit daarop aan. De manier waarop we samenwerken voorzien we niet van een nieuwe 'blauwdruk' maar zullen we werkende weg verder ontwikkelen. We willen leren van pilots en experimenten. Zo komen we tot betere besluiten en een effectieve vorm van besturen. Waar mogelijk creëren we maatschappelijke waarde samen met de stad. Dat maken we zichtbaar in de manier waarop we onze ambities uitvoeren.

In Amersfoort vinden mensen de regels begrijpelijk en makkelijk te hanteren. Inwoners, bedrijven en instellingen nemen zelf de verantwoordelijkheid om zaken gezamenlijk op te

lossen. Daar waar de gemeente dit reguleert, kijken we of regels wel de meest doelmatige manier zijn om samenwerking te stimuleren en mogelijk te maken, of dat andere vormen daar beter bij aansluiten.

Waardering wijze waarop gemeente burgers en organisaties betreft bij (uitvoering van) beleid en samenwerking zoekt

Aantal keren dat gemeenteraad vragen stelt aan AmersfoortPanel

Doelstellingen

We koesteren de eigen kracht van de stad, de initiatieven en de mensen die verantwoordelijkheid nemen. We bekijken waar we (nieuwe) samenwerkingsvormen en verantwoordelijkheden inzetten om met mensen, maatschappelijke partners en bedrijven te werken aan zaken waar wij als gemeente verantwoordelijk voor zijn.

We spelen in op wat de stad belangrijk vindt. We sluiten aan bij initiatieven van de stad waaraan we als gemeente kunnen bijdragen (overheidsparticipatie). We sluiten ons aan bij de energie uit de samenleving en bij burgerinitiatieven. We stimuleren dat de betrokkenen in de stad meer verantwoordelijkheid nemen om zaken gezamenlijk op te lossen.

We organiseren ons bestuur zodanig, dat wij effectief functioneren. We zetten in op de samenwerking binnen het college en tussen het college en de raad.

We verbeteren de toegankelijkheid en vergroten het gebruiksgemak van onze regelgeving.

We verminderen de regelgeving waar dat kan. Daar waar de gemeente iets reguleert, kijken we of regels wel de meest doelmatige manier zijn om samenwerking te stimuleren en mogelijk te maken, of dat andere vormen beter zijn.

Wij verkennen wat nodig is om te komen tot een lokale overheid die aansluit op de veranderende samenleving. Dat doen we in het besef dat de veranderende samenleving vraagt om een meer participerende overheid en dat het daarom van belang is om taken en rollen van de lokale overheid opnieuw te ijkten. Deze verkenning voeren we uit in samenwerking met de raad en in dialoog met de stad.

Onze inzet

Bestuurlijke ontwikkeling

Het proces van bestuurlijke ontwikkeling geven we vorm samen met de stad en experts op dit gebied. Dat doen we onder meer in de broedplaats 'Samen maken we de stad', rondetafelgesprekken, werkgroepen en trainingen waaraan inwoners, ambtenaren en bestuurders samen deelnemen. We werken hierbij op een manier die past bij deze ontwikkeling; de belangrijkste uitgangspunten zijn 'een open houding' en 'samen verkennen'.

We staan open voor initiatieven in de stad, gaan het gesprek aan en denken mee zonder over te nemen. In 2017 geven we extra aandacht aan het ondersteunen van bestaande en nieuwe inwonersinitiatieven in onze stad, waarbij maatwerk voorop staat en keuzes transparant gemaakt worden.

Inwoners, bestuurders en ambtenaren wisselen ideeën uit over betere samenwerking
(Foto: bron vermelden: @Raaf-Visuals)

We leren van de manier waarop we participeren met anderen en evalueren in de diverse samenwerkingsvormen de ervaringen van alle betrokkenen. We blijven breed inzetten op het betrekken van burgers, partnerorganisaties en (sociaal) ondernemers bij overheidsbesluiten. We verkennen nieuwe vormen en manieren om dat te doen. We experimenteren met 'starten voor de start' bij nieuwe beleidsprocessen en projecten: het in een zo vroeg mogelijk stadium houden van gesprekken met belanghebbenden om een goed beeld te krijgen van wat er speelt in de stad en om te bepalen welke samenwerkings- of participatievorm het beste is voor het vervolgproces.

Tijdens de broedplaats 'Samen maken we de stad' verkennen inwoners, ambtenaren en bestuurders in een open dialoog ideeën over samenwerking en het vernieuwen van de lokale democratie. We faciliteren de gemengde werkgroepen waarin inwoners, raadsleden en ambtenaren experimenten ontwikkelen die als doel hebben de samenwerking tussen de gemeente en andere partijen in de stad te verbeteren en de invloed van inwoners op de besluitvorming te vergroten. Ambtenaren gaan meer de stad in en inwoners en ondernemers komen meer het stadhuis in.

De onderlinge samenwerking tussen het college en de raad is voor ons een aandachtspunt. In dialoog met de raad verkennen we de mogelijkheden tot verbetering.

Deregulering

Door regelgeving en formulieren te digitaliseren, vergroten we het gebruikersgemak. In onze dienstverlening verkorten we de doorlooptijden en verbeteren we de kwaliteit van onze gemeentelijke producten. We analyseren waar we regelgeving kunnen verduidelijken, vergemakkelijken of af kunnen schaffen. We vragen mensen, maatschappelijke partners en bedrijven welke regelgeving niet goed werkt. Bij nieuw beleid zijn we alert op het ontstaan van regels en verkennen we de mogelijkheid van andere vormen van 'maatschappelijke afspraken' dan regelgeving.

In 2015 en 2016 hebben wij een extra impuls gegeven aan het proces van deregulering in de vorm van een tijdelijk programma. Deze extra impuls werkt toe naar het inbedden van deregulering in de lijnorganisatie en de programma's Dienstverlening en Bestuurlijke Ontwikkeling. Wij willen in 2017 rapporteren over de effecten van het programma en daarmee het programma afronden.

Samenwerking

Wij werken samen met inwoners, maatschappelijke partners, (sociaal) ondernemers en experts aan onze ambities op het gebied van deregulering en bestuurlijke ontwikkeling. In een gezamenlijk proces delen wij ervaringen en oplossingsrichtingen (deregulering) en energie en ideeën over hoe we samen werken aan Amersfoort (bestuurlijke ontwikkeling). Het delen van verhalen en leerpunten met elkaar is van belang: ze inspireren en maken inzichtelijk wat goed gaat en wat beter kan. We wisselen kennis en ervaringen uit met andere gemeenten, onder meer door deel te nemen aan de Democratic Challenge en het Netwerk Overheidsparticipatie van de VNG en aan URBACT, het Europese uitwisselingsprogramma voor steden.

Dienstverlening

wethouder Menno Tigelaar

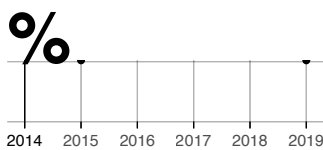
[Werk en inkomen](#), [Beheer](#), [Milieu](#), [Handhaving](#), [Dienstverlening](#)

T. 14033, wethoudertigelaar@amersfoort.nl

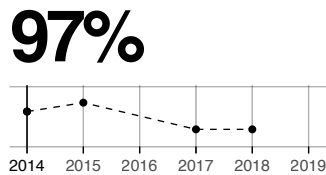
Ambitie

In Amersfoort staat klantgemak centraal. Daarom werken we gemeentebreed aan slimmere dienstverlening. Dit betekent digitale (self)service waar het kan (24 uur per dag, 7 dagen in de week), persoonlijk contact waar het moet. Standaard waar het kan, maatwerk waar het moet. Met als kernwaarden snel, deskundig, vriendelijk en transparant tegen zo laag mogelijke kosten.

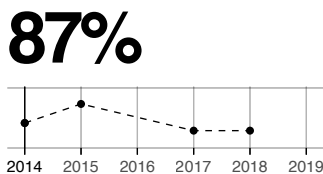
% bezoekers van de balie Burgerzaken dat de dienstverlening een goede beoordeling geeft

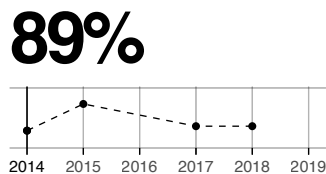
Wachttijd bezoekers op afspraak, geholpen binnen 5 min wachttijd

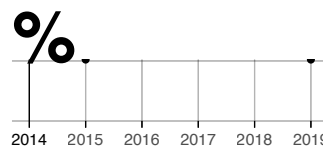
Wachttijd bezoekers vrije inloop, geholpen binnen 10 minuten (zomer)

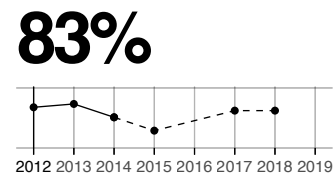
Wachttijd bezoekers vrije inloop, geholpen binnen 10 minuten (overige maanden)

% bellers dat de telefonische dienstverlening een goede beoordeling geeft

% telefonische bereikbaarheid Klant Contactcentrum (KCC)

% bellers die direct zijn geholpen door KCC

72%

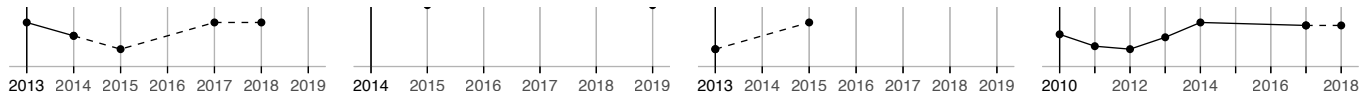
% bezoekers van www.amersfoort.nl dat de website een goede beoordeling geeft

%

Aantal op de website aangeboden digitale producten

Brieven die binnen de termijn beantwoord worden

91%

Doelstellingen

Op een klantgerichte manier efficiënt en effectief werken. De klantvraag en het klantgemak staan voorop. Dat betekent dat we onnodig klantcontact willen voorkomen: door onder andere te dereguleren, mensen proactief te informeren en overbodige contactmomenten af te schaffen. Doelmatig en 'lean', met oog voor de klant en oog voor het feit dat we verschillende doelgroepen bedienen, ook doelgroepen die niet allemaal even zelfredzaam zijn. Dit alles is prettig voor de klant en leidt tot lagere kosten.

Meer digitaal. We gaan meer producten en diensten digitaal aanbieden en het gebruik hiervan stimuleren. Dat doen we via een vraaggerichte gemeentelijke website die continu wordt geoptimaliseerd. Dit is handig voor de klant (want digitale diensten zijn 24/7 beschikbaar en kunnen vanuit huis worden afgenomen) en het scheelt in de kosten. We onderkennen dat er klanten zijn die minder digitaal vaardig zijn of die we beter kunnen helpen bij een ontmoeting. Die blijven we graag helpen in persoonlijk contact aan de balie of telefoon.

Snel en vriendelijk. Als klanten ons persoonlijk spreken aan telefoon of balie dan kunnen ze erop rekenen dat ze daar een attente medewerker treffen die ze snel, deskundig, vriendelijk en zo veel mogelijk direct helpt. In één keer goed, als dat mogelijk is.

Onze inzet

Dagelijks werk

Voor een belangrijk deel bestaat ons werk uit het iedere dag weer goed helpen van klanten. Aan de balies van Burgerzaken (500 klanten per dag), aan de telefoon van het KCC (700 telefoontjes per dag via 14 033), digitaal op www.amersfoort.nl, via webcare, e-mail en Whatsapp.

Programma dienstverlening

In 2017 gaan we door met het programma dienstverlening. Vertrekpunt is dat er niet één klant is: mensen verschillen en hun behoeften aan dienstverlening ook. Dankzij meer digitale mogelijkheden kunnen we daar ook steeds beter op inspringen. 'Ken je klant' wordt daarom het devies.

Door te zorgen dat de makkelijke kanalen (zoals online) goed op orde zijn, zullen veel van onze klanten daar automatisch voor kiezen. De digitale dienstverlening wordt zo persoonlijk mogelijk,

zodat we kunnen inspelen op de situatie van een individuele klant. Echter: digitaal waar het kan, via telefoon of balie waar het moet. En: lichte ondersteuning waar het kan, intensief waar het moet. We kijken samen naar wat nodig is en daarbij ook naar wat iemand zelf kan. We beschermen de privacy van onze klanten; die moeten erop kunnen vertrouwen dat wij betrouwbaar zijn en op een zorgvuldige wijze met hun gegevens omgaan.

De gemeente levert een enorme keur aan producten en diensten, en die hebben we verdeeld over allerlei afdelingen. Toch zijn we altijd één gemeente en willen we ook zo opereren. 'Daar ga ik niet over' wordt daarom verleden tijd. Niet de wijze waarop wij de zaken toevallig georganiseerd hebben staat centraal, maar de klant. We werken als één gemeente, met één frontoffice. Dat merken klanten aan de telefoon, bij onze digitale dienstverlening of als ze producten af komen nemen aan de balie.

Net als bij [deregulering](#) richten we ons met het programma dienstverlening ook op het 'reduceren van ongemak'. Zo gaan we bijvoorbeeld aan de slag met klantreizen. Met zo'n klantreis krijgen we zicht op verbeteringen waar inwoners en ondernemers echt op zitten te wachten en waarmee we de dienstverlening gericht verbeteren en het ongemak reduceren.

Amersfoort sluit met dit programma aan op de landelijke visie '[Overheidsbrede dienstverlening 2020](#)'.

Samenwerking

We willen werken als één gemeente, met één frontoffice, volgens één dienstverleningsconcept. Een deel van onze diensten wordt echter uitgevoerd door externe partijen zoals Rova voor afvalinzameling en Eemfors voor groenonderhoud. Samen onderzoeken hoe de dienstverlening door derden past binnen die één frontoffice gedachte.

Maatregelen

- Alleen nog werken op afspraak bij Burgerzaken. In principe gaan we gemeentebreed op afspraak werken. Zo weten we op voorhand wie, waarvoor komt. Zo kunnen we de klant gericht helpen, zonder wachttijd. Bij Burgerzaken stellen we het 100% op afspraak werken nog even uit. In de eerste plaats moet er eerst duidelijkheid komen over de renovatie van het stadhuis en de publiekshal. Ook hangt veel af van de invoering van de modernisering van de Basisregistratie Personen (BRP): die wordt keer op keer uitgesteld. De verwachting is dat na invoering het aantal klanten voor Burgerzakenproducten sterk af zal gaan nemen en ook de aard van het contact zal veranderen. Helemaal op afspraak werken is dan eenvoudiger te realiseren.
- Efficiency door innovatie (€ 0 vanaf 2018 € 125.000). Is afhankelijk van het realiseren van technische randvoorwaarden (koppelingen, midoffice en zaakstelsel) en de modernisering van de BRP.
- Het introduceren van een telefoonmenu, het verrichten van taken door derden door het KCC en dwingende kanaalsturing (€ 100.000 vanaf € 200.000). Deze drie maatregelen zijn gericht op het efficiënter afhandelen van klantcontact. Door meer vragen direct bij het KCC af te doen, actief te sturen op selfservice via de website en door diensten voor derden te verrichten, realiseren we besparingen of genereren we inkomsten. In 2016 zijn we begonnen met het gemeentebrede programma dienstverlening. Bovenstaande maatregelen worden binnen het programma uitgewerkt:
 - Meer vragen direct afdoen op het Klantcontactcentrum (KCC). In overleg met de vakafdelingen werken we dit verder uit waarbij zaken aan de orde komen als: benodigde uitbreiding van het KCC, het al dan niet toepassen van een keuzemenu, het werken met KCC-domeinen, etc. Een ronde langs andere gemeenten heeft al wel tot het inzicht geleid dat het werken met een keuzemenu en 'domeinen' op het KCC vraagt om enige schaalgrootte. Vraag is of deze manier van werken past bij de schaal van het Amersfoortse KCC.
 - Diensten voor derden. We willen eerste verkennen hoe we onze dienstverlening intern verder kunnen uitbouwen voordat we de stap naar buiten maken (diensten voor derden verrichten).
 - Meer producten en diensten digitaal aanbieden en het gebruik hiervan stimuleren. Dit is handig voor de klant (want digitale diensten zijn 24/7 beschikbaar en kunnen vanuit huis worden afgenomen) en het scheelt in de kosten. Tegen deze achtergrond is in 2016 een

nieuwe, vraaggerichte gemeentelijke website gerealiseerd. Ook werken we aan méér en eenvoudigere digitale producten en formulieren.

- Zaterdagopenstelling alleen in de piekmaanden en verhogen leges voor uittreksels via internet: Net als in 2016 gaat Burgerzaken in 2017 in de drukke zomerperiode een aantal zaterdagen open. De leges worden niet verder verhoogd.

2. Veiligheid en handhaving

We willen een veilig en leefbaar Amersfoort. Daarvoor dringen we de criminaliteit terug en vergroten we het veiligheidsgevoel van onze inwoners. We hebben een adequate brandbestrijding en hulpverlening en zijn voorbereid op de bestrijding van rampen en crises. Vanuit de rol van vergunningverlener, toezichthouder en handhaver geven wij vrijheid waar het kan en zijn strikt waar het moet. Om zo samen met burgers en bedrijven tot een veilige en leefbare woon- en werkomgeving te komen.

WAAR GAAN WE ONS GELD AAN UITGEVEN?

VEILIGHEIDSRÉGIO UTRECHT	3.856
VEILIGHEID	3.367
KOSTEN OMGEVINGEVERGUNNINGEN	789
HANDHAVING IN DE OPENBARE RUIMTE	728
OVERIGE ACTIVITEITEN	539
CRISISBEHEERSING	14
TOTAAL	14.243

[Bekijk de uitgebreide cijfertabel en risico's bij dit programma.](#)

Tabel: PF.02.01 Programma Veiligheid en Handhaving

(bedragen x € 1.000,-)

PROGRAMMA	REKENING 2015	BEGROTING 2016	BEGROTING 2017	RAMING 2018	RAMING 2019	RAMING 2020
LASTEN EXCLUSIEF TOEVOEGINGEN AAN RESERVES						
Sociale veiligheid	3.447	2.036	2.016	2.016	1.941	1.841
Fysieke veiligheid	9.168	8.820	8.996	9.037	9.037	9.037
Toezicht en handhaving	4.604	3.297	3.231	3.103	3.108	3.119
TOTAAL LASTEN	17.219	14.153	14.243	14.156	14.086	13.997
BATEN EXCLUSIEF ONTTREKKINGEN AAN RESERVES						
Sociale veiligheid	266	0				
Fysieke veiligheid	7	0				
Toezicht en handhaving	2.903	2.635	2.944	2.971	2.984	2.957
TOTAAL BATEN	3.177	2.635	2.944	2.971	2.984	2.957
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES						
Sociale veiligheid	3.181	2.036	2.016	2.016	1.941	1.841
Fysieke veiligheid	9.161	8.820	8.996	9.037	9.037	9.037
Toezicht en handhaving	1.701	662	286	132	124	162
TOTAAL SALDO	14.042	11.518	11.298	11.185	11.102	11.040
SALDO PROGRAMMA EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES						
Toevoegingen reserves	0	96	96	96	96	96
Onttrekkingen aan reserves	244	0				
SALDO PROGRAMMA INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	13.798	11.614	11.394	11.281	11.198	11.136

Tabel: PF.02.02 Toelichting afwijkingen

(bedragen x € 1.000.000,-)

TOELICHTING AFWIJKINGEN	SUBTOTAAL	TOTAAL	Structureel / incidenteel
SOCIALE VEILIGHEID			
Extra inzet van boa's tijdens de horecanachten voor 2 jaar.	0,1		I
Afronding	-0,1		S
		0,0	
FYSIEKE VEILIGHEID			
De lasten zijn door BBV-wijzigingen afgenomen. De gevolgen van de BBV-wijzigingen worden centraal toegelicht.	-0,1		S
Indexering.	0,2		S
Afronding	0,1		S
		0,2	
TOEZICHT EN HANDHAVING			
Mutaties Besluit Risico's Zware Ongevallen.	-0,1		S
De lasten zijn door BBV-wijzigingen afgenomen. De gevolgen van de BBV-wijzigingen worden centraal toegelicht.	-0,1		S
Extra legesopbrengsten. De leges worden geacht kostendekkend te zijn. De verhoging van de kosten (onder andere een extra bouwinspecteur uit de Kadernota 2017 en aanpassing van de begroting met de inflatie) worden doorgerekend in de tarieven van vergunningen.	-0,3		S
Afronding	0,1		S
		-0,4	
TOTAAL AFWIJKINGEN VEILIGHEID EN HANDHAVING		-0,2	

Toelichting deelprogramma sociale veiligheid:

- Voor 2017 is er een prijs-/loonindexering voor dit programma-onderdeel van € 19.000,- beschikbaar. Daarnaast is er voor 2017 en 2018 € 75.000 (0,8 fte) beschikbaar gesteld voor extra inzet van boa's tijdens de horecanachten. Voor mutaties betreffende de BBV-voorschriften zie de algemene toelichting.

Toelichting deelprogramma fysieke veiligheid:

- Voor prijs-/loonindexering is er in 2017 € 216.000,- beschikbaar voor dit programma-onderdeel. Voor mutaties betreffende de BBV-voorschriften zie de algemene toelichting.

Toelichting deelprogramma vergunningen, toezicht en handhaving:

- Extra legesopbrengsten. De leges worden geacht kostendekkend te zijn. De verhoging van de kosten (onder andere een extra bouwinspecteur uit de Kadernota 2017 en aanpassing van de begroting met de inflatie) worden doorgerekend in de tarieven van vergunningen.

Risico's

Onderstaand de top 3 van financiële risico's die voor dit programma geïnventariseerd zijn. Dit laat onverlet dat er naast de financiële risico's, ook andere risico's kunnen zijn. Die zijn hier niet in meegenomen.

Risico	Maatregel	Benodigd weerstandscap. in mln €	Portefeuillehouder
Besmetting van de openbare ruimte met asbest als gevolg		0,3	Tigelaar

van een brand. De kosten van het schoonmaken van de openbare ruimte kan mogelijk niet op de veroorzaker/vervuiler verhaald worden.

Inkomsten uit leges (omgevingsvergunning) blijven onzekere. De werkzaamheden op het gebied van advies, toezicht en handhaving blijven aandacht vragen, mede door de gewijzigde (verruimde) regels op het gebied van vergunningvrij bouwen en de impact van de nieuwe omgevingswet.	De legesinkomsten van grote bouwwerken moeten nog steeds de kosten van kleine bouwwerken dekken. Er is een Formatienormeringsstelsel. We werken met een flexibele schil van 3 a 4 fte. Inkomsten kunnen lager maar ook hoger zijn dan verwacht.	0,1	Tigelaar
De illegale stort van asbest, waarvan de eigenaar niet is te achterhalen waardoor de kosten van verwijdering voor gemeente Amersfoort zijn.	Toelichting: dit is een nieuw risico. De komende jaren gaan steeds meer bewoners en bedrijven over tot vervanging van hun daken waarop asbest ligt. Als er illegaal wordt gestort kan dit tot hoge kosten leiden, afhankelijk van de aard van de besmetting. Bezig met beleidsstuk. Vrijwel bij iedere bouw is sprake van asbest. Soms wordt er geen melding van gedaan. Dan ontstaat schade.	0,1	Tigelaar

Sociale veiligheid

burgemeester Lucas Bolsius
[Bestuurszaken](#) en public affairs, [Veiligheid](#), Dierenwelzijn
 T. 14033, burgemeester@amersfoort.nl

Ambitie

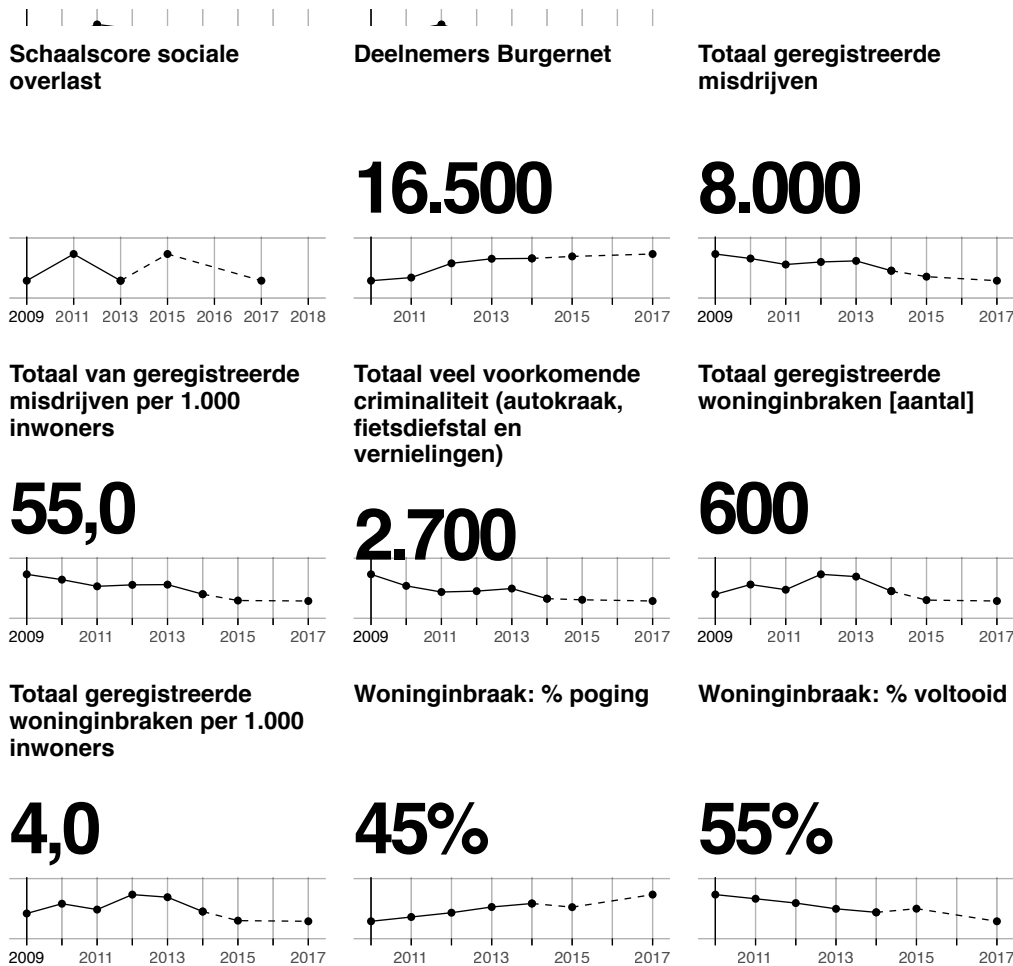
We willen een veilig en leefbaar Amersfoort voor al haar inwoners, ondernemers en bezoekers. Amersfoorters leveren hieraan een actieve bijdrage.

Inwoners die zich wel eens onveilig voelen in de eigen buurt

23%

Inwoners die vaak overlast ervaren van groepen jongeren

8%

Naast de indicatoren die door de gemeente zelf per programma zijn opgenomen, zijn er indicatoren die vanuit het rijk (Besluit Begroting en Verantwoording) verplicht dienen te worden opgenomen in de Begroting. Er zijn geen streefcijfers voor benoemd. Zie ook www.waarstaatjegemeente.nl.

Indicator	Score Amersfoort					Bron
	2011	2012	2013	2014	2015	
1 Totaal geweldsmisdrijven per 1000 inwoners	6,3	6,3	5,6	5,5	4,1	CBS
2 Vernielingen en beschadigingen per 1000 inwoners	8,7	8	7,2	7,0	7,5	CBS
3 Winkeldiefstallen per 1000 inwoners	3,2	2,9	3,0	2,8	2,3	CBS
4 Verwijzingen Halt per 10.000 jongeren van 12 t/m 17 jaar			120,3	82,7		Bureau Halt
5 Harde kern jongeren per 10.000 inwoners van 12-24 jaar	2,3	2	2,0	2,1		KLPD
6 Jongeren (12-21 jaar) met een delict voor de rechter	2,78	2,54				Verwey Jonker

Doelstellingen

Het terugdringen van criminaliteit en overlast door personen in de woon- en leefomgeving.

Zoals door multiprobleemgezinnen, psychisch kwetsbaren, geweldplegers, ex-gedetineerden, veelplegers en jeugd(groepen). De ervaren overlast door jongerengroepen moet verder dalen van 9,2% (2015) naar 8% in 2017.

Personen met verward gedrag

Ten aanzien van de problematiek rond personen met verward gedrag, is door de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport een aantal doelstellingen voor alle gemeenten geformuleerd:

- Elke gemeente is in staat om te beschikken over een triagevoorziening die zorgt voor snelle toeleiding tot zorg en ondersteuning.
- Alle personen die in beeld komen, krijgen een persoonlijke aanpak.
- Er dient een sluitende keten van verzekerde zorg te zijn.

Het terugdringen van het aantal voltooide woninginbraken.

Wij streven naar het handhaven van het niveau van inbraken van 4,1 (2015) of minder inbraken per 1000 inwoners in 2017. Tegelijk willen we dat bij woninginbraak de verhouding pogingen versus voltooide inbraken verandert van 39% : 61% (2015) naar 45% : 55% in 2017.

Amersfoort streeft naar minder inbraken in 2017

Het vergroten van de heterdaadkracht door actief burgerschap.

Actief burgerschap is essentieel om de veiligheid te verbeteren. Wij willen dat het aantal deelnemers aan Burgernet in 2017 oploopt tot 18.500.

Het percentage Amersfoorters dat zich wel eens onveilig voelt in hun eigen buurt willen we terugdringen van 25% (2015) naar 23% in 2017.

Onze inzet

Overlast en criminaliteit - persoonsgerichte aanpak

Voor het terugdringen van overlast en criminaliteit hanteren we een effectieve aanpak gericht op de persoon en zijn (sociale) omgeving. We leggen daarbij de verbinding tussen veiligheid en zorg, met specifieke aandacht voor psychische problematiek en belangrijke katalysatoren als alcohol en drugs. Hierbij zetten wij de persoonsgerichte aanpakken (zoals de Lokale Persoonsgerichte Aanpak (PGA), Top X en groepsinterventies voort.

Hoewel gebleken is dat deze manier van werken effectief is, is deze tegelijkertijd ook zeer arbeidsintensief.

Bijkomend knelpunt is dat mede als gevolg van de verdere vermaatschappelijking van en extramuralisering in de (geestelijke gezondheids)zorg, alsmede de toenemende bekendheid van de PGA-lokaal, de doelgroep in omvang steeds verder toeneemt. Hierdoor wordt ook een groeiend beroep gedaan op de capaciteit van de gemeentelijke regievoerders.

Daarnaast zijn bij de start van de PGA-lokaal twee belangrijke ontwikkelpunten geformuleerd:

- De invulling van de regierol van de gemeente.
- De aansluiting bij het gebiedsgericht werken.

Tengevolge hiervan is een herijking van de aanpak noodzakelijk. De komende periode zal dan ook in het teken staan van het samen met de betrokken ketenpartners komen tot een toekomstbestendige doorontwikkeling van de aanpak, waarbij genoemde knel- en ontwikkelpunten als richtlijn zullen dienen.

Personen met verward gedrag

Het thema personen met verward gedrag is een onderwerp dat zich bij uitstek bevindt op het snijvlak van zorg en veiligheid. Om de doelstellingen van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport te kunnen realiseren is de inzet en expertise van beide beleidsterreinen vereist. Het ontwikkelen van een triagevoorziening die zorgt voor snelle toeleiding tot zorg en ondersteuning is een gezamenlijke opgave voor de afdelingen Samen Leven en BSV. Bij het realiseren van een sluitende keten van zorg ligt het primaat meer bij de afdeling Samen Leven. Het (voeren van de regie op) uitvoeren van de PGA is belegd bij de afdeling BSV (team veiligheid), evenals het doorontwikkelen van de PGA. Om de hiervoor geschetste toename van de PGA-doelgroep te kunnen opvangen en om de doelstellingen ten aanzien van personen met verward gedrag te kunnen realiseren, is voor de jaren 2017 en 2018 1 fte extra personele capaciteit per jaar benodigd. Hiermee is een bedrag gemoeid van in totaal € 164.000,- .

Integraal werken

In november 2015 is het collegebesluit omtrent het gemeentebrede gebiedsgericht werken vastgesteld. In dit directiebesluit staat beschreven hoe per gebied analyses op de pijlers sociaal, fysiek en veilig worden uitgevoerd. Op basis van deze gebiedsanalyses worden per gebied prioriteiten vastgesteld en integrale gebiedsplannen opgesteld. Alle relevante afdelingen leveren hieraan een bijdrage. Voor de pijler worden bijvoorbeeld de zogenaamde 'Gebiedsscans Veiligheid' opgesteld. Deze gebiedsscans bestaan uit een veiligheidsanalyse per gebied met bijbehorend prioriteringsadvies en aanknopingspunten voor een integrale aanpak in relatie tot de andere twee pijlers 'sociaal' en 'fysiek'. In totaal worden er negen gebiedsscans afgenomen, overeenkomend met de gebiedsindeling van de sociale wijkteam. Ons streven is erop gericht om begin 2017 alle gebiedsscans veiligheid gereed te hebben.

Woninginbraken

Voor het terugdringen van het aantal woninginbraken maken we gebruik van een combinatie van een preventieve aanpak (voorlichting/bewustwording eigen rol bewoners, het bieden van handelingsperspectief) en een dadergerichte aanpak (Top X/PGA).

Heterdaadkracht

Voor het vergroten van de heterdaadkracht en de eigen verantwoordelijkheid van onze inwoners en ondernemers maken we gebruik van (social) media, willen we het aantal deelnemers aan Burgernet vergroten, geven we voorlichting op maat en bieden we trainingen/workshops aan. In 2017 zetten we de lijn waarin we gericht en op kleine schaal met bewoners communiceren over veiligheid in hun buurt voort, zoals onder andere zichtbaar wordt in de inzet van de witte buurtent bij preventie woninginbraken.

Onveiligheidsgevoel

We zijn in het najaar van 2016 een pilot gestart over veiligheidsbeleving in een wijk waar een groot verschil is tussen het veiligheidsgevoel (subjectief) en de veiligheidscijfers (objectief). In 2017 gaan we aan de slag met de uitkomsten.

Radicalisering

Onze inzet is gericht op het verwezenlijken van de doelstelling 'beschermen van de rechtstaat en van democratische waarden'. Polarising in de samenleving gaan wij actief tegen. (Zie

programmaonderdeel [Algemeen bestuur](#)).

De lijn die we in 2015 hebben ingezet, bestaande uit de twee sporen 'preventie' en 'aanpak', zetten we in 2017 voort. In 2015 hebben we een begin gemaakt met het samen met onze netwerkpartners opbouwen van kennis en het trainen in het herkennen en signaleren van radicalisering. Het jaar 2017 staat in het teken van verdere preventie: het voorkomen van voedingsbodems van radicalisering door het versterken van de inclusieve samenleving. Voor de periode 2017-2019 is een projectadviseur preventie (0,5 fte) aangesteld voor deze preventieve aanpak van radicalisering. De middelen hiervoor zijn in de kadernota vastgesteld.

In 2016 hebben we ook de regionale samenwerking opgezocht op het onderwerp radicalisering. Voor deze regionale samenwerking hebben we voor 2016 vanuit het Rijk geld ontvangen. Voor 2017 wordt een aanvraag voor rijksgeld voorbereid.

Informatiegestuurde aanpak

We gaan meer informatiegestuurd werken. In 2016 is een pilot gestart met het Veiligheidsinformatiesysteem (VIS) waarin dagelijks politie-informatie wordt ontsloten die gebruikt wordt voor de operationele aansturing van de handhavers op straat. Deze pilot wordt voortgezet en in 2017 geëvalueerd. De data uit het VIS wordt ook gebruikt voor het opstellen van de gebiedscans veiligheid en biedt zo een goed overzicht van de criminaliteit en overlast van een wijk.

Folder met tips: herken en voorkom oplichters aan de deur

Georganiseerde ondermijnende criminaliteit

Hoewel ondermijnende criminaliteit in veel gevallen niet heel zichtbaar is, zien we de symptomen ervan bijna dagelijks in het nieuws; artikelen over hennepkwekerijen in woonwijken, afpersing in de horeca door bijvoorbeeld criminele motorclubs of dubieuze uitbaters en uitbuiting van buitenlandse werknemers. Ondermijnende criminaliteit zorgt voor vermenging tussen de onderwereld en de bovenwereld. Voor het uitvoeren van hun activiteiten zijn criminelen afhankelijk van allerlei legale voorzieningen en sectoren in de bovenwereld, zoals logistieke voorzieningen, infrastructuur, technische expertise en de overheid als vergunningverlener. Om beter inzicht te krijgen in de aard en omvang van deze vorm van criminaliteit in de diverse gemeenten, wordt in Midden Nederland – op basis van allerlei informatie van diverse partners – voor alle gemeenten een zogeheten ondermijningsbeeld gemaakt. Afhankelijk van de uitkomsten van dit lokale ondermijningsbeeld willen wij – in samenwerking met de relevante partners – in 2017 een plan van aanpak opstellen en uitvoeren om deze vorm van criminaliteit te bestrijden dan wel te voorkomen.

Jaarwisseling

In het kader van het reduceren van vuurwerkoverlast werken we de komende jaren met een – in 2015 voor het eerst ingezet – vuurwerkdetectiesysteem. Voor dit systeem worden in een gebied ontvangers geplaatst, die knallen detecteren en tot op enkele meters lokaliseren.

De doelen van het vuurwerkdetectiesysteem zijn driedelig: het meten van vuurwerknallen en daarmee inzicht verkrijgen, bekijken of het systeem mogelijk een preventieve werking heeft, en het effectief en efficiënt inzetten van handhaving capaciteit om de kans op aanhoudingen te vergroten.

Reguliere inzet

We handhaven onze reguliere inspanningen op diverse veiligheidsonderwerpen. Zoals: [hennepsteelt](#), [veilig uitgaan](#), [Collectieve horecaontzegging](#), cameratoezicht ([Cameratoezicht in de openbare ruimte](#)), Oud&Nieuw-aanpak, [huiselijk geweld](#), prostitutie, coffeeshopbeleid ([Coffeeshopbeleid Amersfoort 2016](#)), [groepsaanpak Jeugdoverlast 2015](#) en bestuurlijke aanpak criminaliteit ([Bibob-beleidslijnen 2014](#)).

Zie ook het [Programma Veiligheid 2015-2018](#) en [Monitor Leefbaarheid & Veiligheid 2015](#).

Daarnaast blijven we adequaat en snel inspelen op actuele ontwikkelingen op het gebied van sociale veiligheid. Hiervoor reserveren we flexibel inzetbare capaciteit en middelen.

Samenwerking

Voor het realiseren van onze ambitie werken wij actief samen met diverse partners, zoals: bewoners, (horeca)ondernemers, politie, openbaar ministerie, Veiligheidshuis Utrecht reclasseringsorganisaties, Dienst Justitiële Inrichtingen, woningcorporaties, regiogemeenten, onderwijsinstellingen en diverse zorg- en ondersteuningspartners zoals Leger des Heils, Kwintes, Veilig Thuis, SAVE, MEE, Amerpoort, De Waag, Victas, Welzin, Versa Welzijn, Stadsring 51, GGZ-Centraal en Symfora-Meander.

Fysieke veiligheid

burgemeester Lucas Bolsius

[Bestuurszaken](#) en public affairs, [Veiligheid](#), Dierenwelzijn

T. 14033, burgemeester@amersfoort.nl

Ambitie

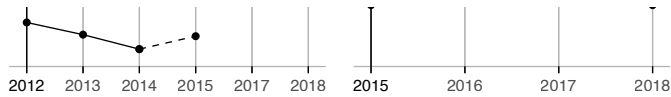
We zijn voorbereid op het uitvoeren van adequate brandbestrijding en hulpverlening. Zowel de gemeente als de Veiligheidsregio Utrecht (VRU) is organisatorisch voorbereid op de bestrijding van rampen en crises. We willen structurele veiligheid in de gebouwde omgeving en brandveiligheid in gebouwen en woningen. Op maatschappelijke ontwikkelingen, zoals nu het toenemend aantal kwetsbare groepen, zoals (verminderd zelfredzame) ouderen die langer thuis blijven wonen, wordt ingespeeld. Dit gebeurt niet alleen vanuit het thema fysieke veiligheid, maar vanzelfsprekend ook met maatregelen binnen het sociaal domein (programma 4). Vanuit het thema fysieke veiligheid krijgen voorlichting en risicocommunicatie een nadrukkelijker rol. Met de veiligheidspartners bekijken we hoe we gebruik kunnen maken van zelfredzaamheid en samenredzaamheid, burgerkracht en maatschappelijke vitaliteit. Naast een goede repressie (het bestrijden van brand en incidenten) zetten we hiermee in op het voorkomen van brand en het beperken van schade.

**Aantal binnenbranden per
1000 woningen**

**Brandweer binnen normtijd
ter plaatse**

1,19

***%**

Het aantal binnenbranden is deels een effect van het gevoerde preventiebeleid. We streven ernaar het aantal binnenbranden ten opzichte van 2014 niet verder te laten stijgen (omdat het aantal woningen in Amersfoort toeneemt, is dit een relatieve daling van het aantal binnenbranden). Ook voor 'Brandweer binnen wettelijke norm ter plaatse' streven we ernaar in 2016 minstens op hetzelfde niveau te eindigen als in 2014.

Doelstellingen

We hebben een actueel beeld van de risico's in Amersfoort en de regio. Risico's zijn grensoverschrijdend; we kiezen voor het gestructureerd en regelmatig uitvoeren van risicoanalyses in de regio. Daarnaast worden actuele risico's (die zich mogelijk kunnen ontwikkelen tot een crisis, bijvoorbeeld droogte) doorlopend gemonitord in het regionale VeiligheidsInformatieCentrum. Hiervoor worden diverse informatiebronnen gebruikt en gegevens gecombineerd.

We geven prioriteit aan het voorkomen en beperken van risico's om op termijn minder in actie te hoeven komen.

We vergroten het risicobewustzijn van inwoners, bedrijven en instellingen en zien de inwoner als medehulpverlener. We investeren niet alleen in 'regulerende preventie', zoals vergunningverlening, advisering, toezicht en handhaving, maar ook in 'stimulerende preventie', zoals Brandveilig Leven.

We investeren in kennisuitwisseling en samenwerking met onze netwerkpartners: netwerkmanagement, kennisdeling en innovatie gaan hierbij hand in hand.

We zetten mensen en materieel zo efficiënt en effectief mogelijk in bij de bestrijding van rampen en ongevallen. We gaan van gemeentelijke grenzen naar operationele grenzen en van regionale grenzen naar interregionale grenzen.

Samenwerkende hulpdiensten bij de brand aan de Keerkring in maart 2016

We beperken de risico's van vervoer van gevaarlijke stoffen zo veel mogelijk. Daarnaast bereiden we ons voor op een snelle en adequate inzet als zich onverhoopt toch een calamiteit met gevaarlijke stoffen voordoet.

We zien er op toe dat het grondroerend werken in gebied dat verdacht is op Niet Gesprongen Explosieven (NGE), volgens richtlijnen verloopt. In het verleden is gemeente Amersfoort herhaaldelijk geconfronteerd met achtergebleven Niet Gesprongen Explosieven.

Onze inzet

Jaarlijks kijken wij met de VRU naar de actualiteit van het risicoprofiel van Amersfoort. Waar zitten onze risico's en kwetsbare objecten? Op basis van deze bevindingen wordt beleid gemaakt in de aanpak van risico's.

De VRU - en daarmee de gemeente - blijft investeren in het verkleinen van risico's. De komende jaren investeren we in stimulerende preventie en het bevorderen van zelfredzaamheid. In alle beleidsafwegingen wordt eerst gekeken naar de mogelijkheid om risico's te verkleinen of te beperken (door proactieve maatregelen). Hiermee verminderen we de druk op de organisatie om zich bezig te houden met meldingen en acties. Dit betekent een verschuiving naar de voorkant van de veiligheidsketen, die op termijn een vermindering van het aantal oproepen kan betekenen. Naast een snelle inzet van hulpdiensten is voorkomen, eerder ontdekken en daardoor sneller waarschuwen immers van groot belang. De wettelijke adviesrol van de VRU over proactieve en preventieve maatregelen (vergunningverlening, controle en handhaving) is verstevigd.

De komende jaren wordt stimulerende preventie ingezet als middel om brandveiligheid te bevorderen bij objecten waarbij een tijdige inzet niet vanzelfsprekend is. Dan gaat het om het voorkomen van brand, maar ook om een snelle opsporing van brand (bijvoorbeeld door rookmelders) en zelfredzaamheid als het gaat om zichzelf en anderen in veiligheid brengen. Het tijdig en professioneel bestrijden van branden is de core business van de VRU. Voor het tijdig reageren bij brand zijn wettelijke normtijden. Van deze normtijden mag beargumenteerd afgeweken worden. Er is in 2016 een plan van aanpak waarin we voor diverse doelgroepen en toegespitst op de lokale risico's, beschrijven welke vormen van stimulerende preventie effectief zijn. De uitvoering van dit plan van aanpak start in 2016 en loopt door in 2017. Daarbij wordt ook gekeken naar effectieve vormen van risicocommunicatie en de mogelijkheden van het inzetten van betrokken inwoners, zoals de veiligheidsambassadeurs.

De VRU heeft een belangrijke rol als het gaat om kennisuitwisseling en samenwerking met partners. De VRU brengt partners bij elkaar en gaat met hen op zoek naar effectieve en efficiënte oplossingen voor vraagstukken binnen de publieke veiligheid.

Zowel bij de gemeente als de VRU zijn veel medewerkers met een functie in de brandbestrijding en crisisbeheersing. Voor deze medewerkers wordt doorlopend geïnvesteerd in vakbekwaamheid. Jaarlijks krijgt iedere medewerker een passend programma van opleiden, trainen en oefenen. Van iedere medewerker worden de resultaten hiervan bijgehouden. Van inzetten wordt geleerd door evaluatie; het geleerde wordt via procedures in praktijk gebracht. De voorzieningen (facilitair, op het gebied van ICT) van de gemeentelijke crisisorganisatie worden jaarlijks getest.

Samen met de VRU gaan we nog meer aandacht besteden aan duurzaamheid. We zoeken naar mogelijkheden om de organisatie duurzaam te maken. Bijvoorbeeld door in aanbestedingstrajecten het onderwerp duurzaamheid mee te nemen.

We sluiten zoveel mogelijk aan bij landelijke en regionale overleggen over vervoer van gevaarlijke stoffen per spoor en op emplacementen. De regionale en gemeentelijke crisisorganisatie bereidt zich voor op specifieke risico's, waaronder die van vervoer met gevaarlijke stoffen. Op regionaal niveau is voorzien in plannen die tijdens een calamiteit gebruikt worden.

In 2016 is een verfijning gemaakt van de bestaande bodembelastingkaart voor Niet Gesprongen Explosieven (NGE). Op deze kaart is zichtbaar waar in Amersfoort gerede kans is op aanwezigheid van NGE in de (water-)bodem. Op basis van de bodembelastingkaart ontwikkelt de gemeente Amersfoort een generiek handelingskader. Met dit handelingskader kunnen "grondroerders", die binnen de gemeente werkzaamheden willen uitvoeren, vaststellen of, en zo ja welke beheersmaatregelen getroffen dienen te worden. Zo worden onveilige

situaties in de gemeente zoveel mogelijk voorkomen. Het streven is het handelingskader in 2017 gemeentebreed te implementeren.

Samenwerking

Wij werken in het samenwerkingsverband van de VRU. Daarin nemen gemeenten deel en vormen samen met andere veiligheidspartners zoals politie, waterschappen, defensie en inwoners, een sterk netwerk op het gebied van veiligheidszorg. Brandweezorg, geneeskundige hulpverlening en crisisbeheersing worden hier georganiseerd en uitgevoerd. Het vergroten van de fysieke veiligheid is voor de VRU een continue proces.

Deze intensieve samenwerking heeft gezorgd voor een kwalitatief goede, efficiënte en betaalbare brandweer- en crisisbeheersingsorganisatie, die niet beperkt is door gemeentegrenzen. Deze werkwijze betekent ook dat wij als gemeente niet meer alleen richting kunnen geven aan het fysieke veiligheidsbeleid. Om brand te voorkomen en veiligheid te bevorderen wordt ook samenwerking gezocht met zorgaanbieders, woningcorporaties, scholen enz.

Maatregelen

De gemeente doet onderzoek naar het overdragen van beheer en/of eigendom van brandweerkazernes aan de VRU. Dit stelt de VRU in staat om voor alle uitruklocaties in haar verzorgingsgebied eenzelfde niveau van beheer en onderhoud te hanteren. Op basis van de resultaten van een eerste onderzoek lijkt een besparing op de huisvestingskosten van de brandweer niet realistisch. Definitieve besluitvorming hierover door het Algemeen Bestuur van de VRU vindt vermoedelijk eind 2016 plaats. Het gaat dan om de overdracht van het beheer van de brandweerkazernes: van overdracht van eigendom heeft het Algemeen Bestuur al eerder afgezien.

Vergunningen, toezicht en handhaving

wethouder Menno Tigelaar

[Werk en inkomen](#), [Beheer](#), [Milieu](#), [Handhaving](#), [Dienstverlening](#)

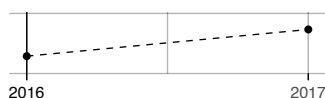
T. 14033, wethoudertigelaar@amersfoort.nl

Ambitie

Overheid, inwoners en bedrijven zijn samen verantwoordelijk voor een leefbare en veilige omgeving. Om daar op een moderne manier aan te werken is vertrouwen cruciaal. We zetten in op differentiatie en proportionaliteit; we geven vrijheid en ruimte waar dat kan en we zijn strikt waar het moet. Dat vraagt een goede dienstverlening en juiste voorlichting. Het algemeen belang staat daarbij altijd voorop. We faciliteren zelforganisatie en bevorderen zelfregulatie. We handhaven integraal, informatie- en risicogericht. Dat verlaagt de inspectiedruk voor bedrijven en verhoogt de samenhang in handhaving van de diverse thema's.

Groene vergunningen binnen 21 werkdagen afgehandeld

85%

Vergunningen voor dakkapellen binnen 14 werkdagen afgehandeld

70%

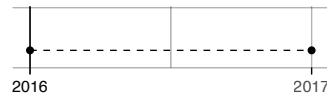
Vergunningen van rechtswege verleend (% van het aantal aanvragen)

0,4%

Responstijd op klachten openbare ruimte binnen 5 werkdagen

95%

Klachten openbare ruimte binnen 14 werkdagen afgehandeld

80%

Doelstellingen

We prioriteren onze handhavinginszets op basis van informatie en risico. Dit leggen we vast in het [HandhavingsUitvoeringsProgramma \(HUP\)](#).

We bevorderen naleving van regels door preventie en zelforganisatie.

Omgevingsvergunningen die digitaal zijn ingediend worden binnen twee weken digitaal afgehandeld. Tenzij beoordeling door de stadsbouwmeester noodzakelijk is en het plan niet past binnen het bestemmingsplan.

We evalueren de jaarlijkse evenementen en implementeren de leerdoelen, ook uit (inter)nationale evaluaties. We gebruiken de mogelijkheden tot meer zelfauditing bij evenementenorganisaties, en maken de adviezen van de hulpdiensten transparant.

Handhaver wijst op de regels van het fietsparkeren

Onze inzet

In het HUP benoemen we onze prioriteiten en de keuzes die we daarin maken. De actualiteit vraagt ons om extra aandacht te schenken aan met name (brand)veiligheid openbare gebouwen, kamerbewoning, evenementen en asbest. We handhaven daar waar dit het meeste effect heeft. In 2017 gaan we door met informatiegerichte handhaving. We koppelen overlastindicatoren met elkaar en analyseren die informatie om zo gericht in te zetten op de opgaven in de stad.

Vergunningaanvragen voor extra energiezuinige nieuwbouw krijgen voorrang. Daarmee willen

we duurzame woningbouw stimuleren en belonen. Inspectie en handhaving op duurzaamheid en energiebesparing bij bedrijven heeft in 2017 onze aandacht. Extra geld is hiervoor beschikbaar gesteld (zie paragraaf duurzaamheid).

Een voorwaarde om toezicht en handhaving goed te kunnen uitvoeren is dat beleid helder, eenduidig en uitvoerbaar is. Beleid wordt getoetst aan uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid.

Om adequaat in te spelen op actuele opgaven in de stad, reserveren en prioriteren we flexibel inzetbare capaciteit en middelen.

Samenwerking

We handhaven op basis van wet- en regelgeving en gemeentelijk beleid. Er is nauwe samenwerking tussen de verschillende beleidsterreinen. Wij werken daarnaast nauw constructief samen met onze externe partners, zoals de Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht, de VeiligheidsRegio Utrecht en de politie. Die samenwerking zorgt voor een integrale en effectieve uitvoering. Uit onze rol als erkend leerbedrijf voor de opleiding 'handhaver toezicht en veiligheid' volgt een nauwe samenwerking met het MBO Amersfoort. Met de politie zorgen we voor een goede aansluiting tussen handhaving op leefbaarheid en veiligheid. Een illustratief voorbeeld hiervan is de handhaving met de horecadiensten voor BOA's in de vrijdag en zaterdagavond.

Maatregelen

- Gemeente vraagt financiële vergoeding voor toets op vergunningsvrij bouwen (€ -125.000). Extra inkomsten van € 125.000 door leges te heffen voor toetsing vergunningsvrij bouwen. Hiermee zijn we gestart in 2016. In de praktijk blijkt dat burgers niet bereid zijn om voor deze informatie te betalen. Deze baat zal daarom structureel afgeraamd moeten worden. Dit zal worden meegenomen in de Kadernota 2018.
- Synergie effect tussen BAG (Basisregistraties Adressen en Gebouwen) en WOZ (waardering onroerende zaken); onderzoek efficiency met lean six sigma project. Er is € 200.000 beschikbaar gesteld voor de mutatiedetectie. In 2016 hebben we hiermee een aanvang kunnen nemen. Bij de Jaarrekening 2015 is het budget verschoven van 2015, naar 2016 en 2017. Hiermee worden bouwwerken opgespoord waarvoor geen vergunning is aangevraagd. De onderzoeken betreffen bouwwerken vanaf 2012. Onderzocht wordt of de bouwwerken vergunningsplichtig zijn of niet. Mocht dat wel het geval zijn dan wordt gehandhaafd of alsnog vergund (legalisatie). In veel gevallen is de aanpassing een relevante component voor de bepaling van de WOZ waarde en essentieel voor het bijhouden van de Basisregistratie Adressen en gebouwen. In 2017 zal de achterstand volledig weggewerkt zijn en is de jaarlijkse hoeveelheid te onderzoeken dossiers geringer. Uit de evaluatie kan dan opgemaakt worden hoeveel geld hiervoor jaarlijks nodig is.
- Verlagen van de bijdrage van de gemeente voor de RUD (regionale uitvoeringsdienst) met 10% (€ 80.000). De bezuiniging van € 88.000 kan in 2018 worden gerealiseerd. In dat jaar wordt het nieuw sturings- en financieringsmodel van outputsturing- en financiering ingevoerd. De deelnemers in de gemeenschappelijke regeling worden met dit nieuwe model afgerekend op daadwerkelijk geleverde producten en diensten. De invoering was eerder voorzien. Op 28 januari 2016 heeft het Algemeen Bestuur moeten besluiten de huidige wijze van afrekenen (vast bedrag, lumpsum) te verlengen. Het tekort wordt in 2016 en 2017 incidenteel gedekt uit de leges.

3. Stedelijk beheer en milieu

We willen veilige, gezonde, groene en leefbare wijken. Nu en in de toekomst. Daarvoor zetten we in op een optimaal en duurzaam (zelf)beheer, waarbij we burgerinitiatieven stimuleren en enthousiasmeren. Samen met anderen werken we aan een duurzame ontwikkeling van de stad.

WAAR GAAN WE ONS GELD AAN UITGEVEN?

KOSTEN RIJOL	1.795
ONDERHOUD OPENBAAR GROEN	7.481
KOSTEN RIJOL	7.881
WEGEN EN VERKEERSBORDEN	7.834
OVERIGE	4.328
ONDERHOUD OPENBAAR RUMTES	2.827
BEGRAVEN EN CREMEREN	2.821
KOSTEN RIJOL	2.751
STRAATVERBODING	2.088
OPENBAAR VERLICHTING	1.371
INCLUSIEF	1.788
INCLUSIEF	811
INCLUSIEF	811
TOTAAL	51.221

Tabel: PF.03.01 Programma Stedelijk beheer en Milieu

(bedragen x € 1.000,-)

PROGRAMMA	REKENING 2015	BEGROTING 2016	BEGROTING 2017	RAMING 2018	RAMING 2019	RAMING 2020
LASTEN EXCLUSIEF TOEVOEGINGEN AAN RESERVES						
Stedelijk beheer	42.824	37.722	37.558	36.386	39.135	39.503
Milieu	14.121	12.101	13.366	13.223	13.433	13.573
TOTAAL LASTEN	56.946	49.823	50.925	49.609	52.568	53.076
BATEN EXCLUSIEF ONTTREKKINGEN AAN RESERVES						
Stedelijk beheer	8.377	6.507	6.354	6.365	6.376	6.376
Milieu	576	218	808	808	808	808
TOTAAL BATEN	8.953	6.724	7.162	7.173	7.184	7.184
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES						
Stedelijk beheer	34.448	31.215	31.204	30.021	32.759	33.127
Milieu	13.545	11.884	12.558	12.415	12.625	12.765
TOTAAL SALDO	47.993	43.098	43.762	42.436	45.384	45.892
SALDO PROGRAMMA EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES						
Toevoegingen reserves	0	887	887	887	887	887
Onttrekkingen aan reserves	1.033	569	718	300	0	0
SALDO PROGRAMMA INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	46.960	43.417	43.932	43.024	46.272	46.780

Tabel: PF.03.02 Toelichtingen afwijkingen

(bedragen x € 1.000.000,-)

TOELICHTING AFWIJKINGEN	SUBTOTAAL	TOTAAL	Structureel / Incidenteel
STEDELIJK BEHEER			
De stijging aan de lastenkant over de jaren 2017 t/m 2020 wordt voor een deel veroorzaakt door de verhoging van de onderhoudsbudgetten in verband met de toename van het areaal. Voor 2017 € 273.000.	0,1		S
Met ingang van 2017 is er € 243.000 extra opgenomen voor de kosten van de gladheidsbestrijding.	0,2		S
De kostentoe rekening aan het CBA is conform de besluitvorming in de kadernota gecorrigeerd met € 261.000.	-0,3		S
De lasten zijn door BBV-wijzigingen toegenomen. De gevolgen van de BBV-wijzigingen worden centraal toegelicht.	0,5		S
Indexering.	0,4		S
Bestrijding Japanse duizendknoop.	0,3		I
Inrichting Beekdal.	-1,4		I
Diverse kleine mee- en tegenvallers en afrondingen.	0,2		S
		0,0	
MILIEU			
De lasten zijn door BBV-wijzigingen toegenomen. De gevolgen van de BBV-wijzigingen worden centraal toegelicht.	0,2		S
Areaaluitbreiding.	0,1		S
De andere registratie van de opbrengst van afvalstromen (PMD,Papier etc). Dit verhoogt zowel de lasten als de baten met een bedrag van € 585.000.	0,0		S
Incidenteel budget geraamd voor bodemsanering ad € 418.000,- Dit bedrag wordt onttrokken uit de aanwezige reserve. Het verschil ten opzichte van het jaar 2016 bedraagt € 0,3.	0,3		I
Indexering.	0,2		S
Afronding	-0,1		
		0,7	
MUTATIES RESERVES			
Onttrekking voor incidenteel budget voor bodemsanering.	-0,1	-0,1	I
TOTAAL AFWIJKINGEN STEDELIJK BEHEER EN MILIEU		0,6	

Toelichting deelprogramma stedelijk beheer:

- De stijging aan de lastenkant over de jaren 2017 t/m 2020 wordt voor een deel veroorzaakt door de verhoging van de onderhoudsbudgetten in verband met de toename van het areaal. Voor 2017 € 273.000, voor 2018 € 410.000, voor 2019 € 322.000 en voor 2020 € 300.000.
- Met ingang van 2017 is er € 243.000 extra opgenomen voor de kosten van de gladheidsbestrijding.
- Voor de maatregelen uit het beheerplan is met ingang van 2019 structureel € 2.100.000 opgenomen en voor de jaren 2019 en 2020 een incidenteel bedrag van € 200.000 per jaar. Daarnaast zijn er voor de vervangingsinvesteringen de daarbij horende kapitaallasten geraamd. De investeringen bedragen voor 2019 € 4.206.000 en voor 2020 € 8.692.000.
- De kostentoe rekening aan het CBA is conform de besluitvorming in de kadernota gecorrigeerd met € 261.000.
- Voor de bestrijding van de Japanse Duizendknoop is in 2017 een bedrag van € 250.000 geraamd.

Toelichting deelprogramma milieu:

- De indexering en areaaluitbreiding komt uit op een stijging van de uitgaven met € 265.000,-
- De andere registratie van de opbrengst van afvalstromen (PMD,Papier etc). Dit verhoogt zowel

de lasten als de baten met een bedrag van € 585.000.

- Ook is een incidenteel budget geraamd voor bodemsanering ad € 481.000,- Dit bedrag wordt onttrokken uit de aanwezige reserve.

Tabel: PF.03.03 Geplande investeringen

(bedragen x € 1.000,-)

PROGRAMMA	REKENING 2015	BEGROTING 2016	BEGROTING 2017	RAMING 2018	RAMING 2019	RAMING 2020
<i>Geplande investeringen</i>						
Uitbreiding met koffiekamers Crematorium en Begraafplaats	163					
Aankoop grond Beekdal	12.000					
<i>In de ramingen begrepen investeringen</i>						
<i>Investerings met maatschappelijk nut</i>						
<i>Openbare ruimte:</i>						
Bruggen Kattenbroek					751	
Bruggen Stadskern						900
Geluidsreducerend asfalt					460	460
Verharding Schothorst zuid en noord					653	2.380
Verharding Randenbroek					596	766
Verharding Hoogland					266	104
Verharding De Koppel					126	
Verharding Vermeerkwartier						542
Verharding Valleipoort						184
Verharding Soesterkwartier						475
Beschoeiing Zielhorst en Randenbroek					524	524
Vervanging masten					131	193
Vervanging armaturen					579	1.833
Aanpak Leusderweg			500	300		
Verharding Leusderkwartier					57	262
Herstelprogramma kademuren	219	296	296	296	296	296
TOTAAL INVESTERINGEN STEDELIJK BEHEER EN MILIEU	12.382	296	796	596	4.437	8.919

Risico's

Onderstaand top 3 van financiële risico's die voor dit programma geïnventariseerd zijn. Dit laat onverlet dat er naast de financiële risico's, ook andere risico's kunnen zijn. Die zijn hier niet in meegenomen

Risico	Maatregel	Benodigd weerstandscap. in mln €	Portefeuillehouder
Moeilijk te bestrijden invasieve exoten en met name Japanse Duizendknoop kunnen schade veroorzaken aan gemeentelijke eigendommen.	De structurele bestrijding van Japanse Duizendknoop binnen de wettelijk mogelijke aanpak. In de begroting 2017-2020 is er voor de bestrijding van	0,5	Tigelaar

de Japanse Duizendknoop
een bedrag van € 0,25 mln.
opgenomen.

Herstelkosten als gevolg van extreme weersomstandigheden (bijvoorbeeld vorstschade aan wegen of stormschade aan bomen, hagelschade).	Met onze regelmatige veiligheidscontroles en beheermaatregelen beperken we het risico van stormschade zoveel mogelijk.	0,3	Tigelaar
--	--	-----	----------

Na uitvoering van projecten in de openbare ruimte is er geen budget voor beheer en onderhoud van bijvoorbeeld het onderhoud aan geluidswerend asfalt. Betreft de realisering van omvangrijke projecten (bijvoorbeeld de westelijke ontsluiting, Kersenbaan of de Energieweg) die zonder onderhoudsbudgetten in beheer worden overgedragen		0,3	Tigelaar
---	--	-----	----------

Stedelijk beheer

wethouder Menno Tigelaar

[Werk en inkomen](#), [Beheer](#), [Milieu](#), [Handhaving](#), [Dienstverlening](#)

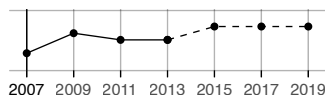
T. 14033, wethoudertigelaar@amersfoort.nl

Ambitie

We willen veilige, groene en leefbare wijken. In samenspraak met inwoners en organisaties waarborgen we de kwaliteit, leefbaarheid en veiligheid van de openbare ruimte. We streven naar een optimaal en duurzaam beheer waarbij we burgerinitiatieven stimuleren die op een innovatieve en duurzame manier bijdragen aan de ontwikkeling van de openbare ruimte.

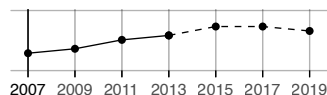
Inwoners die tevreden zijn over het onderhoud van de wijk

64%

Fysieke kwaliteit

6

Doelstellingen

Fysieke kwaliteit van de openbare ruimte. Wij voldoen aan onze zorgplicht voor een veilige fysieke openbare ruimte door optimaal en duurzaam beheer.

Tevredenheid over de openbare ruimte. Onze inwoners zijn tevreden over (het beheer van) de openbare ruimte in onze stad, waarbij groen en leefbaarheid een rol spelen.

Meer zelfbeheer en burgerinitiatieven. Door samen te werken met bewoners, zelfbeheer van groen door bewoners en initiatieven van burgers vergroten we hun betrokkenheid bij hun eigen

leefomgeving. Met het recht om uit te dagen (right to challenge) kunnen bewoners initiatieven ontplooiën. Wij gaan hierover met hen in gesprek, met als doel om gezamenlijk te werken aan een kwalitatief voldoende en door bewoners gewenste leefomgeving.

Toekomstig beheer in beeld. We hebben een kwantitatief en kwalitatief beeld van wat er de komende jaren nodig is om het beheer en de fysieke veiligheid van de openbare ruimte op voldoende niveau te waarborgen en doelstellingen, zoals het meer klimaatbestendig maken van de stad en het meewerken aan ambities uit de groenvisie, te bereiken.

Lichtplan. Met licht de kwaliteit en veiligheid van de openbare ruimte bevorderen.

Bomenareaal. Het beschikken over een afwegingskader ten aanzien van de kwantiteit en kwaliteit van het bomenareaal.

Lichtplan: gebruik maken van de mogelijkheden om met licht de beleving van de stad te versterken. Foto: Ruud van der Graaf

Onze inzet

Om de doelstellingen te behalen, werken we aan:

Een veilige fysieke openbare ruimte en tevredenheid daarover bij bewoners.

Als uitgangspunt is het kwaliteitsniveau 'Amersfoortse basis' vastgelegd in het Integraal beheerplan openbare ruimte 2019-2028. Dit bereiken we door:

- wijkonderhoud van bomen en groen, straatreiniging, speelvoorzieningen, technische kwaliteit en netheid en beeldkwaliteit afvalinzameling;
- beheer van de bovengrondse infra: wegen en pleinen, bruggen, tunnels en viaducten, verlichting, vaarwegen, watergangen en vijvers;
- beheer van de ondergrondse infra: riolering en kabels en leidingen;
- beheer van bomen en groen (aanvullend op het wijkonderhoud ervan) met benutting van de extra middelen uit het coalitieakkoord;
- voorbereiden van de aanpak en in 2017 starten met de bestrijding van de Japanse Duizendknoop;
- uitvoering van bestaande beheerplannen.

Op projectniveau bekijken we hoe we binnen de beschikbare budgetten invulling kunnen geven aan duurzaamheidsdoelstellingen, zoals social return en circulair inkopen.

Meer zelfbeheer van groen en burgerinitiatieven

Wij faciliteren en stimuleren het zelfbeheer van groen door bewoners. Dit doen we om hen meer

mogelijkheden te geven om hun leefomgeving vorm te geven en de betrokkenheid te vergroten. De initiatieven variëren van het in samenwerking met bewoners vergroten en onderhouden van groenstroken, het beheer van de ecologische verbindingzone Valleikanaal, tot het ontwikkelen en beheren van het Elisabethterrein, het beheren van Park Schothorst en het bosgebied Nimmerdor. Samen met de stad werken we aan het realiseren van de ambities van de nieuwe Groenvisie. De wijze van participatie en communicatie en de te hanteren spelregels bij zelfbeheer werken we samen met de stad uit. We onderzoeken de mogelijkheid om de samenwerkingsovereenkomsten te verbreden tot buurtonderhoud. Aanvullend motiveert het recht om uit te dagen (right to challenge) bewoners om zelf initiatieven te ontplooiën.

Toekomstig beheer in beeld

In 2016 heeft de raad het [Integraal beheerplan openbare ruimte 2019-2028](#) vastgesteld. Dit beheerplan geeft een lange termijnperspectief van benodigde financiële middelen voor beheer, onderhoud en toekomstige vervangingsinvesteringen voor onze leefomgeving. Het beheerplan voor onze openbare ruimte geeft de financiële onderbouwing en de dekkingssystematiek aan op basis van de gewijzigde BBV-regelgeving. Na jaren van bezuinigingen op de onderhoud- en beheerbudgetten nemen vanaf 2019 de financiële middelen structureel toe en vormen daarmee een betere basis om de openbare ruimte in stand te houden op het gewenste niveau, de Amersfoortse basis. De lange termijn visie uit het beheerplan krijgt concreet vorm en wordt uitgewerkt naar projecten in de voortschrijdende meerjaren uitvoeringsprogramma, MJP 2017-2020.

Voor riolering hebben we dit beeld inclusief de financiële dekking ervan al vastgelegd in ons [Gemeentelijk Rioleringsplan](#).

Lichtplan

Aansluitend op het [Coalitieakkoord 2014-2018](#) werken we een Lichtplan uit. Het projecteren van lichtaccenten op belangrijke gebouwen, pleinen, toegangspoorten en verkeersaders draagt bij aan de bevordering van de kwaliteit en veiligheid van de openbare ruimte. De mogelijkheden voor uitvoering zijn afhankelijk van de koppeling met projecten en programma's. Zo is het aanlichten van de Koppelpoort en Onze Lieve Vrouwetoren inmiddels gerealiseerd. Het Lichtplan is aanvullend op ons reguliere verlichtingsbeleid en is niet gekoppeld aan een specifiek budget.

Bomenareaal

Als uitwerking van de Groenvisie stellen we nieuw bomenbeleid op. Thema's die hierin worden uitgewerkt zijn onder andere de afweging tussen kwantiteit en kwaliteit van ons bomenareaal, bomen in de hoofdstructuur, vergroten diversiteit, weigeringsgronden voor bomenkap zoals opgenomen in de APV, bomencompensatie en een afwegingskader bij klachten over hinder en overlast van bomen.

Samenwerking

Bij het beheer van de stad werken we samen met onze verbonden partijen Eemfors en OBV aan het dagelijks wijkonderhoud en met ROVA aan de afvalinzameling en enkele specifieke beheertaken, zoals onderhoudswerkzaamheden voor kolken en riolering en sneeuw- en gladheidbestrijding. Met ROVA doen we dit op basis van een dienstverleningsovereenkomst.

Daarnaast werken we samen met Waterschap Vallei & Veluwe, woningcorporaties, diverse aannemende partijen, vrijwilligers Valleikanaal, vrijwilligers Park Schothorst, bewoners via samenwerkingsovereenkomsten en diverse belangenverenigingen, zoals de 'Vrienden van het Waterwingebied', de Stichting Elisabeth Groen en de Participatiegroep 'In gesprek over Nimmerdor'.

Maatregelen

De onderstaande maatregelen voeren we, met name in onze (herinrichtings-)projecten, conform de herstelbegroting 2015-2018 uit:

- We versoberen groen en straatmeubilair (€ 100.000 vanaf € 150.000). Bij het uitvoeren van vervangingen vormen we heesters en hagen om naar gras, voeren we luxere borden en afzetpaaltjes soberder uit en vervangen we banken en afvalbakken deels niet meer.
- We maken biomassa van groenafval (€ 50.000 vanaf € 100.000). Deze maatregel is gebaseerd op een verwachte besparing op de stortkosten. Het realiseren hiervan hangt samen met algemene ontwikkelingen in de afvalbranche in de komende jaren, onder meer op technologisch vlak. De verantwoordelijkheid voor de afvoer van het groenafval is overgedragen aan de contractpartners. De bezuiniging is gerealiseerd door de verlaging van het afvalbudget plantsoenen.
- Op het moment van vervanging halen we houten fietsbruggen (deels) en vlonders weg (€ 40.000 vanaf 2018 € 65.000). Deze maatregel bereiden we voor, waarbij we per te vervangen brug de impact op de omgeving en de maatschappelijke haalbaarheid van de maatregel in beeld brengen.
- We rekken de levensduur van lichtmasten verder op en vervangen lichtmasten sober door standaard lichtmasten (€ 84.000 vanaf 2018 € 125.000). Deze maatregel voeren we uit.
- Op het moment van renovatie of groot onderhoud van asfalt in woonstraten vervangen we die door betonklinkers (€ 250.000). Waar mogelijk voeren we deze maatregel uit.

Milieu

wethouder Menno Tigelaar

[Werk en inkomen](#), [Beheer](#), [Milieu](#), [Handhaving](#), [Dienstverlening](#)

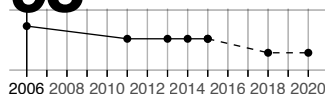
T. 14033, wethoudertigelaar@amersfoort.nl

Ambitie

We streven naar een gezond, veilig en leefbaar Amersfoort, nu en in de toekomst. Samen met bewoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en andere overheden werken we aan de duurzame ontwikkeling van de stad. Onze ambities en doelstellingen tot 2020 staan in [de Toekomstagenda Milieu 2014-2020](#).

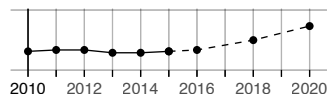
Het aantal saneringswoningen ten gevolge van wegverkeerslawaai

98

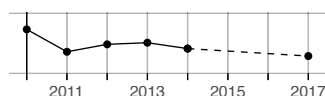
Afvalscheiding

51%

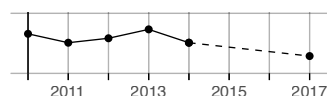
CO2 uitstoot door overig vastgoed en industrie

230

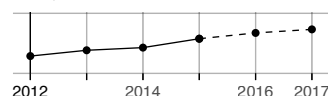
CO2-uitstoot door woningen

225

Hoeveelheid opgewekte zonnestroom (MW/h*1000)

4,5

Naast de indicatoren die door de gemeente zelf per programma zijn opgenomen, zijn er indicatoren die vanuit het rijk (Besluit Begroting en Verantwoording) verplicht dienen te worden opgenomen in de Begroting. Er zijn geen streefcijfers voor benoemd. Zie ook

www.waarstaatjegemeente.nl.

Indicator	Bron				
	2011	2012	2013	2014	
1 Hernieuwbare elektriciteit (%)	1,3%	1,1%	1,5%	1,9%	Klimaatmonitor Rijkswaterstaat
2 Fijn huishoudelijk restafval (kg per inwoner)	228	223	220	226	CBS

Doelstellingen

Amersfoort wil in 2030 een CO2-neutrale stad zijn. Dat betekent dat we het gebruik van fossiele brandstoffen hebben teruggebracht tot het absolute minimum en dat we zoveel mogelijk duurzaam opgewekte energie gebruiken. In een geactualiseerd Plan van Aanpak Amersfoort CO2-neutraal geven we aan op welke manier de doelstelling haalbaar is en wat daar voor nodig is (zie ook [paragraaf Duurzaamheid](#)).

We werken aan een afvalloze stad. We zetten ons in voor een forse toename van de inzameling voor het hergebruik van waardevolle grondstoffen. De doelstelling voor 2020 is een afvalscheidingspercentage van 70%, terwijl het huidige percentage al jaren rond de 53% ligt.

Amersfoort is en blijft een gezonde en veilige stad. De basiskwaliteit voor lucht, geluid, bodem en veiligheid is in orde. Waar mogelijk maken we Amersfoort stiller, schoner en veiliger.

We werken aan klimaatbestendigheid. We brengen de mogelijke gevolgen en risico's van klimaatverandering in beeld en treffen maatregelen rond waterveiligheid, wateroverlast, droogte en hitte.

De kwaliteit van Amersfoort als groene stad blijft behouden en wordt sterker. We werken aan een robuuste groenstructuur. Daarmee bedoelen we: een aaneengesloten groengebied met gevarieerd groen van voldoende kwaliteit. Dit is noodzakelijk voor een leefbare en klimaatbestendige stad, en voor een toename in biodiversiteit.

Amersfoort wil zoveel mogelijk duurzaam opgewekte energie gebruiken

Onze inzet

CO2-neutraal: energievoorziening in eigen hand

We zetten in op energiebesparing en op duurzame energie. Per wijk brengen we in beeld wat de beste manier is om verwarming van gebouwen met aardgas op termijn te vervangen door een alternatieve, duurzame verwarmingsbron in combinatie met vergaande isolatie. We doen dit in samenspraak met stakeholders. Mogelijkheden voor warmtenetten en kansen voor duurzame verwarmingsbronnen, zoals restwarmte en geothermie, worden onderzocht. Voor nieuwbouw streven we naar woningen zonder aansluiting op het aardgasnet.

We werken samen met het consortium [033Energie](#) voor het verduurzamen van bestaande woningen. 033Energie ontwikkelt hiervoor Nul-op-de-meter-concepten voor de meest voorkomende woningtypen in Amersfoort en realiseert in co-creatie met huiseigenaren modelwoningen (033Energie).

We faciliteren energiecoöperaties bij het collectief plaatsen van zonnepanelen op grote dakoppervlakken. Dit kan op bedrijfsdaken, daken van scholen of ander maatschappelijk vastgoed zoals sporthallen. Voorgaande jaren zijn zonnestroominstallaties op twee scholen en een sporthal gerealiseerd die worden geëxploiteerd door coöperaties van bewoners.

In 2017 wordt ingezet op handhaving energiebesparing bij bedrijven. Hier is in de begroting eenmalig extra geld voor vrij gemaakt (zie ook [paragraaf Duurzaamheid](#)).

Met de uitkomsten van het haalbaarheidsonderzoek Duurzame Energielandschappen hebben de initiatiefnemers voor zonne-akkers en windmolens duidelijkheid over de mogelijkheden. In 2017 kunnen zij concrete stappen zetten.

Afvalloos: afval bestaat niet

We werken aan een betere afvalscheiding. Dit doen we samen met ROVA, AVU en de inwoners van Amersfoort. Op basis van een door de raad vastgesteld uitwerkingsplan voor het gefaseerd implementeren van het inzamelsysteem '[omgekeerd inzamelen](#)' start de voorbereiding en kan de uitrol in de eerste wijken beginnen. Hierbij nemen we de lessen van de pilot omgekeerd inzamelen in Nieuwland mee. We communiceren extra over de inzameling van huishoudelijk afval. Alle informatie is ook te vinden op de [gemeentelijke website](#).

We voeren hiermee [motie 2015-002M. Kiezen voor nieuw inzamelsysteem voor plastic en restafval van 13 januari 2015](#) uit.

We werken in 2017 samen met ROVA aan het verbeteren van het milieubrenghstation.

Daarnaast faciliteren we lokale initiatieven voor de vermindering van zwerfval en richten we ons samen met scholen op educatie. Deze inzet voor zwerfafval vindt plaats dankzij extra geld dat we hiervoor hebben gekregen van het Rijk.

Gezond en veilig: een goed leefmilieu voor jong en oud

We liggen goed op schema met het saneren en beheren van de vervuiling van onze bodem en de uitvoering van het Convenant bodem en ondergrond 2016 – 2020. Ook de geluidsanering is in uitvoering. De laatste zwaar geluidbelaste woningen zullen in 2017 aangepakt worden.

De geluidbelasting van weg-, rail- en industrielawaai in Amersfoort brengen we in kaart (geluidkartering). Op basis daarvan starten we in 2017 met een Actieplan Geluid. Zowel de kartering als het opstellen van een actieplan zijn een wettelijke verplichting. Vanwege deze verplichting leveren we separate actieplannen op.

Deze gegevens zijn ook de basis voor het overkoepelende Actieplan Stiller, Schoner Veiliger dat we in 2017 maken. Dit plan gaat naast geluid en lucht ook in op externe veiligheid, inclusief vervoer gevaarlijke stoffen over het spoor.

In het integrale plan fijnstof is een maatregelenoverzicht opgenomen voor de komende jaren. Op basis van een actieprogramma rapporteren we vanaf 2017 over de voortgang van uitvoering van de maatregelen.

De bevindingen over de pilot elektrische scooters voor bezorgdiensten worden begin 2017 met de raad gedeeld. De pilot wordt gemonitord aan de hand van een enquête en feedback van de deelnemers.

Klimaatbestendig: een veerkrachtige stad kan een stootje hebben

Groene stad: groen midden in de samenleving

We **monitoren** hoe het staat met de bedreigde soorten in onze stad. Dit gebeurt met een systeem waarin ook vrijwilligers hun waarnemingen kunnen registreren. [Het Groene Huis](#) functioneert als ontmoetings- en werkplek voor deze vrijwilligers en andere groene groepen. Met vrijwilligers, 033Energie en diverse ministeries zoeken we naar oplossingen voor problemen die bij isolatie ontstaan voor vleermuizen. Het verdwijnen van nestgelegenheid door isolatiemaatregelen is namelijk in strijd met de Flora- en Faunawet. Met het waarden van ecosysteemdiensten is een aanzet gemaakt in een pilot bij de Zonnehof waar de TEEB methodiek wordt toegepast. De [TEEB-tool](#) geeft direct inzicht in de waarde van groen en blauwe maatregelen van een project.

Samenwerking: Samen Duurzaam

Belangrijke verbonden partijen zijn ROVA, AVU, RUD en SRO. De NV ROVA (Regionaal Orgaan Verwijdering Afvalstoffen) verzorgt de afvalinzameling in Amersfoort. Amersfoort neemt voor de afvalverwerking deel aan de gemeenschappelijke regeling (GR) AVU. De GR AVU regelt een doelmatige en milieuhygiënisch verantwoorde afvalverwerking; van overslag en transport tot verwerking; voor huishoudelijke en andere soorten afval. De Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht (RUD) voert voor ons taken uit in het kader van wettelijke milieuregels. Met SRO werken we samen voor de verduurzaming van ons maatschappelijk vastgoed.

Een klimaatbestendig, afvalloos, CO2-neutraal, groen, gezond en veilig Amersfoort kunnen we alleen samen met andere partijen bereiken. Belangrijke partners zijn: de woningcorporaties en woningeigenaren, het bedrijfsleven, zoals bijvoorbeeld 033Energie, het Waterschap, de provincie, vele groene organisaties en verenigingen en zeer veel particuliere initiatiefnemers.

4. Sociaal Domein

[Bekijk de uitgebreide cijfertabel en risico's bij dit programma](#)

WAAR GAAN WE ONS GELD AAN UITGEVEN?

WERK EN INKOMEN	89.301
SPECIALISTISCHE ZORG EN ONDERSTEUNING	54.162
BESCHERMING EN VEILIGHEID	47.932
AMBULANTE ZORG EN ONDERSTEUNING INCL WIJK TEAMS	17.212
BAASINFRASTRUCTUUR	8.609
TOTAAL	216.415

Ambitie

Het jaar 2017 staat in het teken van borging van reeds gerealiseerde veranderingen en de

verdere transformatie van het sociale domein. In 2015 en grotendeels ook 2016 is veel energie uitgegaan naar de basisinrichting van het nieuwe stelsel: de transitie. Na en naast deze transitie staat de transformatie op de agenda: wat voor sociaal domein willen we uiteindelijk zien? Hoe benutten we de beleidsruimte die de gemeente in het sociaal domein heeft gekregen? Hoe zorgen we voor meerwaarde door de drie decentralisaties en ook het passend onderwijs te bundelen en in relatie te brengen met wat er daaromheen gebeurt, in de medische zorg, de veiligheid, (wijk)welzijn, bestaande Wmo-taken van de gemeente en het onderwijs. En hoe zorgen we dat de zorg en ondersteuning duurzaam betaalbaar blijft. Onze ambities met betrekking tot deze opgave hebben we beschreven in het meerjarig beleidskader sociaal domein. Ook in 2017 gaan we voor vernieuwing van zorg en ondersteuning waarbij meer nadruk wordt gelegd op preventie en vroegsignalering, zorg dichtbij en zelfredzaamheid van inwoners. Hiermee willen we problemen en de mogelijke verergering hiervan zo veel mogelijk voorkomen. Dat is natuurlijk prettiger voor de mensen waar het om gaat en ook nog eens goedkoper.

De nieuwe manier waarop we zorg en ondersteuning willen organiseren wordt goed weergegeven door een piramide van breed naar smal.

Hulp uit eigen omgeving en mantelzorg

De brede basis in de zorgpiramide omvat de zelfredzaamheid en de hulp uit de eigen omgeving. Bijvoorbeeld ouders die elkaar helpen en ondersteunen bij opvoedingsvragen, of die als coach optreden voor een jongere met wie het tijdelijk wat minder gaat op school. Dit vraagt om een sterke sociale basisinfrastructuur met laagdrempelige mogelijkheden voor (kwetsbare) mensen. Om elkaar te ontmoeten, informatie en advies te krijgen en op lichte wijze ondersteund en toegerust te worden. Zie het onderdeel Sociale Basisinfrastructuur

Vangnetfunctie

We blijven zorgen voor mensen die dat nodig hebben. Als er in de eigen sociale omgeving niet voldoende ondersteuning voorhanden is (onderste trede van de piramide), of als de basishulp niet toereikend is (volgende trede van de piramide), dan zorgen we voor oplossingen. Dit is per definitie individueel maatwerk. Er zijn allerlei vormen van zorg en ondersteuning mogelijk, ook financieel.

Van transitie naar transformatie

We zijn in 2015 gestart met de ambitie om een beweging op gang te brengen. Met deze

beweging willen we bereiken dat inwoners van Amersfoort zo goed mogelijk kunnen meedoen in onze samenleving. In eerste instantie door te kijken naar hun eigen mogelijkheden of die van hun omgeving. Daar waar dat niet lukt, te zorgen voor zorg en ondersteuning dichtbij in de wijk. Niet de verordeningen en regels zijn hierbij leidend, maar de persoonlijke situatie: maatwerk. Wij houden ook in 2017 aan deze ambitie vast. Nu de basis hoe langer hoe meer op orde komt, willen we in 2017 met meer nadruk inzetten op de daadwerkelijke transformatie en vernieuwing.

Monitoren

Omdat we willen weten wat het effect is van al deze veranderingen op onze inwoners voeren we een jaarlijkse monitor sociaal domein uit. We bekijken de gevolgen van de andere manier van werken in het sociaal domein, de decentralisaties en ook gewijzigd rijks- en lokaal beleid op gerelateerde terreinen en de inwerkingtreding van het nieuwe systeem. Hebben we een sluitende aanpak voor alle kwetsbaren in Amersfoort en hebben wij iedereen in het zicht? Treden er effecten op die wij nu niet voorzien? We houden continu vinger aan de pols hoe het stelsel in ontwikkeling functioneert zodat we mede op basis van deze monitor kunnen bijsturen en aanpassen.

Regionaal/bovenregionaal

De verdere doorontwikkeling van het sociale domein vergt een forse inspanning. Met oog voor lokale belangen zijn wij van mening dat samenwerking in de Regio Amersfoort gewenst is en blijft. Om de ondersteuning en zorg voor onze inwoners kwalitatief goed en financieel duurzaam te regelen, werken we samen met en in de regio, en voor sommige taken bovenregionaal en landelijk. We realiseren gezamenlijk zaken als de inkoop van zorg, verantwoording en monitoring. Ook trekken we gezamenlijk op in beleidsvorming. Voor een aantal gemeenten verzorgt Amersfoort de zorgadministratie.

Samenwerking

De doorontwikkeling van het sociaal domein vraagt voortdurend dat we met elkaar samenwerken en in gesprek blijven. We zullen met elkaar invulling moeten geven aan een nieuwe rol en taakverdeling tussen de gemeente, inwoners en maatschappelijke partners. Dit vraagt ook om andersoortige samenwerkingsrelaties. Zo laten we soms bijvoorbeeld meer over aan burgerinitiatieven, maken we meer ruimte voor nieuwe zorgaanbieders en geven we samen met aanbieders vorm en inhoud aan de transformatie.

Tabel: PF.04.01 Programma Sociaal Domein

(bedragen x € 1.000,-)

PROGRAMMA	REKENING 2015	BEGROTING 2016	BEGROTING 2017	RAMING 2018	RAMING 2019	RAMING 2020
LASTEN EXCLUSIEF TOEVOEGINGEN AAN RESERVES						
Basisinfrastructuur	11.709	10.751	12.380	12.256	12.252	12.251
Ambulante zorg en ondersteuning, incl. wijkteams	18.334	17.923	17.417	17.223	17.149	17.149
Specialistische zorg en ondersteuning	48.369	46.109	52.156	52.322	52.028	51.968
Bescherming en veiligheid	50.513	50.361	45.561	46.639	47.233	47.188
Werk en inkomen	95.828	86.836	88.901	90.143	89.133	89.119
TOTAAL LASTEN	224.753	211.980	216.415	218.583	217.795	217.675
BATEN EXCLUSIEF ONTTREKKINGEN AAN RESERVES						
Basisinfrastructuur	757	369	141	141	141	141
Ambulante zorg en ondersteuning, incl. wijkteams	148	0				
Specialistische zorg en ondersteuning	2.767	2.551	3.620	3.589	3.528	3.528
Bescherming en veiligheid	1.505	0	1.747	1.747	1.747	1.747
Werk en inkomen	43.121	43.190	45.683	46.614	46.614	46.614
TOTAAL BATEN	48.298	46.111	51.191	52.091	52.030	52.030
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES						
Basisinfrastructuur	10.952	10.382	12.239	12.115	12.111	12.110
Ambulante zorg en ondersteuning, incl. wijkteams	18.186	17.923	17.417	17.223	17.149	17.149
Specialistische zorg en ondersteuning	45.602	43.557	48.536	48.734	48.500	48.440
Bescherming en veiligheid	49.008	50.361	43.813	44.891	45.486	45.441
Werk en inkomen	52.708	43.645	43.219	43.529	42.520	42.506
TOTAAL SALDO	176.456	165.870	165.225	166.492	165.765	165.645
SALDO PROGRAMMA EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES						
Toevoegingen reserves	12.880	682	92	92	92	92
Onttrekkingen aan reserves	1.614	780	904	0	0	0
SALDO PROGRAMMA INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	187.722	165.772	164.413	166.584	165.857	165.737

Tabel: PF.04.02 Toelichting afwijkingen

(bedragen x € 1.000.000,-)

TOELICHTING AFWIJKINGEN	SUBTOTAAL	TOTAAL	Structureel / Incidenteel
BASISINFRASTRUCTUUR			
Financieel technische verschuivingen van budgetten in het Sociaal Domein	2,3		S
De lasten zijn door BBV-wijzigingen afgenomen. De gevolgen van de BBV-wijzigingen worden centraal toegelicht.	-0,2		S
Daarnaast nemen de lasten af vanaf 2017 voor een bedrag van € 0,6 mln als gevolg van maatregelen herstelbegroting.	-0,6		S
Indexeringen.	0,2		S
Afronding	0,2		S
		1,9	
AMBULANTE ZORG EN ONDERSTEUNING, INCL. WIJKTEAMS			
Financieel technische verschuivingen van budgetten in het Sociaal Domein	-1,0		S
De lasten zijn door BBV-wijzigingen toegenomen. De gevolgen van de BBV-wijzigingen worden centraal toegelicht.	0,2		S
Rijksmiddelen Gezond in de Stad	-0,2		S
Indexeringen.	0,4		S
Afronding	0,1		S
		-0,5	
SPECIALISTISCHE ZORG EN ONDERSTEUNING			
Financieel technische verschuivingen van budgetten in het Sociaal Domein	6,6		S
Mutatie integratie-uitkering Jeugd	-1,6		S
Mutatie integratie-uitkering Wmo	0,7		
De lasten zijn door BBV-wijzigingen toegenomen. De gevolgen van de BBV-wijzigingen worden centraal toegelicht.	0,2		S
Kadernota: functioneel applicatiebeheerder	0,1		S
De baten zijn toegenomen als gevolg van bijdragen van regiogemeenten in de uitvoeringskosten van de zorg-administratie en door de financieel technische verschuivingen.	-1,1		S
Afronding	0,1		
		5,0	
BESCHERMING EN VEILIGHEID			

TOELICHTING AFWIJKINGEN	SUBTOTAAL	TOTAAL	Structureel / Incidenteel
Financieel technische verschuivingen van budgetten in het Sociaal Domein	-9,4		S
Rijksbudget: autonome groei (+ € 1,2) en herverdeling van de rijksmiddelen (+ € 1,0).	2,2		S
Eigen bijdragen Beschermd wonen (+ € 1,8) geraamd, dit leidt tot een verhoging van zowel de baten als de beschikbare budgetten.	0,0		S
De lasten zijn door BBV-wijzigingen toegenomen. De gevolgen van de BBV-wijzigingen worden centraal toegelicht.	0,5		S
Indexering.	0,2		S
		-6,5	
WERK EN INKOMEN			
<i>Bijstand en inkomensvoorz en subsidies</i>			
Diverse mutaties op de BUIG-uitkeringen (BUIG = Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten) ten op zichte van 2016.	0,7		S
Taakmutaties: Taaleis, uitvoeringskosten lijfrenteopbrengsten en individuele studietoelage.	0,1		S
Herstelbegroting maatregel 08.10 besparen op sociale zekerheid.	-0,3		S
<i>Reintegratie en participatievoorziening wet participatie</i>			
Taakmutaties: Participatiewet	0,1		S
In 2016 een budget voor Regionaal Werkbedrijf in oprichting.	-0,4		I
Doorschuiven uit het coalitieakkoord budget van het jaar 2015 naar het jaar 2016 Arbeidsingerichte maatregelen.	-0,1		I
Afronding	-0,2		S
<i>Sociale werkvoorziening</i>			
Budget voor uitvoering WSW is in 2017 lager.	-1,5		S
Taakmutaties: Participatiewet	0,1		S
<i>Overige mutaties</i>			
Indexering.	0,6		S
De lasten zijn door BBV-wijzigingen toegenomen. De gevolgen van de BBV-wijzigingen worden centraal toegelicht.	0,7		S
Afronding	-0,2		S
		-0,4	
MUTATIES RESERVES			
TOELICHTING AFWIJKINGEN			
Op peil houden van huishoudelijke hulp en amendementen uit de herstelbegroting in 2016.	0,7		I
Uitgaande van de begroting 2017 van RWA, een tekort van € 0,9.	-0,9		I
Vervallen dotatie in de Reserve Sociaal Domein.	-0,6		I
		-0,8	
TOTAAL AFWIJKINGEN SOCIAAL DOMEIN		-1,3	

Toelichting deelprogramma Sociale basisinfrastructuur:

- De lasten voor 2017 zijn ten opzichte van 2016 met € 1,6 mln. toegenomen. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door financieel technische verschuivingen (+ € 2,2 mln) van budgetten tussen de deelprogramma's. Nu we de nieuwe taken anderhalf jaar uitvoeren zijn we in staat de begrote baten en lasten beter te verdelen over de diverse deelprogramma's binnen het

programma Sociaal Domein. Zo zijn onder andere de budgetten voor Centrum Jeugd en Gezin, Collectieve ondersteuning en Mantelzorg (blijk van waardering) ondergebracht in dit deelprogramma terwijl thuisbegeleiding en collectiefervoer weer ondergebracht zijn binnen het deelprogramma Specialistische zorg en ondersteuning. De verschuivingen tussen de deelprogramma's leiden niet tot wijzigingen in de beschikbare budgetten voor de diverse doeleinden. Ook zijn de lasten toegenomen door BBV-wijzigingen en indexering van budgetten. De financiële gevolgen van de BBV-wijzigingen worden centraal toegelicht. Daarnaast nemen de lasten af vanaf 2017 voor een bedrag van € 0,6 mln als gevolg van maatregelen uit de herstelbegroting.

- De baten nemen structureel af als gevolg van financieel technische verschuiving. De baten voor thuisbegeleiding en collectiefervoer zijn nu ondergebracht bij deelprogramma Specialistische zorg en ondersteuning.

Toelichting deelprogramma Ambulante zorg en ondersteuning, inclusief wijkteams:

- De lasten voor 2017 zijn ten opzichte van 2016 € 0,5 mln afgenomen. De lasten nemen voornamelijk af door financieel technische verschuivingen van budgetten (- € 1,0 mln). Zo zijn de budgetten voor Centrum Jeugd en Gezin en Collectieve ondersteuning voor ouderen over gegaan naar deelprogramma 1.
- Binnen dit deelprogramma zijn budgetten geïndexeerd en hebben BBV-wijzigingen plaatsgevonden. De gevolgen van de BBV-wijzigingen worden centraal toegelicht. In 2017 zijn de middelen voor Gezond in de Stad door taakmutatie van het Rijk met €0,2 mln verlaagd.

Toelichting deelprogramma Specialistische zorg en ondersteuning:

- De lasten voor 2017 zijn ten opzichte van 2016 € 5,8 mln toegenomen. De lasten nemen vooral toe door financieel technische verschuivingen van budgetten (+€ 6,5 mln). De grootste verschuiving betreft de verblijfszorg jeugd vanuit deelprogramma Bescherming en veiligheid. Overige budgetwijzigingen hebben vooral te maken met mutaties van integratie-uitkering sociaal domein (- € 0,9 mln). Dit bestaat uit een toename van het budget van de WMO met € 0,7 mln en een afname van het budget voor Jeugd met per saldo €1,6 mln. Dit wordt mede veroorzaakt door een verandering van de verdeelsystematiek voor jeugdigen van 18 jaar en ouder en jeugdigen met een voogdijmaatregel. Ook binnen dit deelprogramma zijn budgetten geïndexeerd en BBV-wijzigingen toegepast.
- De baten zijn toegenomen als gevolg van bijdragen van regiogemeenten in de uitvoeringskosten van de zorgadministratie en door de financieel technische verschuivingen.

Toelichting deelprogramma Bescherming en veiligheid:

- De lasten voor 2017 zijn ten opzichte van 2016 € 4,7 mln afgenomen. Het grootste gedeelte wordt veroorzaakt door een financieel technische verschuiving (€ 9,4 mln) naar andere deelprogramma's binnen Programma 4. Een groot gedeelte hiervan wordt veroorzaakt door het verplaatsen van de budgetten voor de verblijfszorg jeugd naar deelprogramma Specialistische zorg en ondersteuning.
- Vanuit de circulaires is er autonome groei voor beschermd wonen (+ € 1,2 mln) en een voordeel uit de herverdeling van de rijksmiddelen voor beschermd wonen (+ € 1,0 mln).
- We hebben de ontvangsten uit de eigen bijdragen beschermd wonen (+ € 1,8 mln) geraamd. Dit leidt tot een verhoging van zowel de baten als de beschikbare budgetten. De laatste ontwikkelingen binnen dit programmaonderdeel zijn de indexeringen, de taakmutaties maatschappelijke opvang en vrouwenopvang en toepassing van de BBV-wijzigingen.

Toelichting werk en inkomen:

Inkomensdeel:

- Vanwege de inwerkingtreding van het nieuwe verdeelmodel (multi-niveau model) en de tekorten die op het BUIG-budget meerjarig gaan ontstaan heeft het Ministerie een nieuwe tijdelijke vangnetregeling ingesteld.
- De Rijksbijdrage inkomensdeel, de BUIG-uitkeringen (BUIG = Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten) wordt verhoogd met € 1,8 miljoen in 2017. Tegenover deze verhoging staan ook hogere uitke-ringslasten voor de gemeente. Hierdoor is deze

aanpassing budgettair neutraal.

Werk:

- Via de integratie uitkering Sociaal domein (meicirculaire 2016) ontvangen wij gemiddeld € 0,3 miljoen extra per jaar voor loonprijsontwikkelingen bij de Wsw. Deze middelen zetten wij één op één door aan RWA.
- Door allerlei ontwikkelingen (toename nieuwe doelgroepen, dekking tekorten Wsw en uitwerking nieuw verdeelmodel) is er de komende jaren sprake van een aanzienlijke afname van het re-integratiedeel van het Participatiebudget. Dit leidt tot onvoldoende middelen om de klassieke en nieuwe doelgroepen te kunnen re-integreren. Deze tekorten worden eerst opgevangen vanuit de reserve Participatiebudget. Om de re-integratie van deze doelgroepen te kunnen waarborgen is bij de kadernota 2017 € 1 miljoen oplopend tot € 1,6 miljoen in 2020 toegevoegd aan het re-integratiebudget.
- De tekorten bij RWA worden structureel gedekt voor € 0,8 miljoen vanuit de algemene middelen en voor het overige deel tot een maximum van € 1,5 miljoen vanuit de re-integratiemiddelen. Voor het jaar 2017 veronderstellen we, uitgaande van de begroting 2017 van RWA, een tekort van € 0,9 miljoen op re-integratie. Om de re-integratiebudgetten op begrotingsniveau te kunnen handhaven worden de tekorten op re-integratie gedekt uit de reserve Participatiebudget. In de begroting 2017 is een onttrekking uit de reserve opgenomen van € 0,9 miljoen.
- Het Rijk heeft voor de inrichting van het regionaal Werkbedrijf gefaseerd € 1 miljoen beschikbaar gesteld. Van dit budget hebben we in lijn met de verwachte besteding € 0,5 miljoen in jaarschijf 2018 begroot. In 2015 en 2016 was reeds in totaal € 0,5 mln ontvangen.
- Amersfoort ontvangt als centrumgemeente voor de regio ESF subsidie voor stagebegeleiding van leerlingen in het VSO-Pro. Dit project loopt tot eind 2016 en de uitvoering ervan wordt gedaan door regionale VSO-Pro scholen. In 2016 is een voorschot ontvangen van € 176.000 van de beschikbare ESF subsidie van €352.000. In 2017 vindt de einddeclaratie en de eindafrekening plaats en ontvangt Amersfoort naar verwachting het resterende bedrag van € 176.000. Dit bedrag zal worden overgemaakt aan de regionale VSO-Pro scholen. Hierdoor is deze aanpassing budgettair neutraal.

Risico's

Onderstaand de top 3 van financiële risico's die voor dit programma geïnventariseerd zijn. Dit laat onverlet dat er naast de financiële risico's, ook andere risico's kunnen zijn. Die zijn hier niet in meegenomen.

Risico	Maatregel	Benodigd weerstandscap. in mln €	Portefeuillehouder
Als de instroom in de zorg groter is dan verwacht of de zorg langer duurt dan verwacht bestaat de kans op wachtlijsten of noodzaak voor aanvullend budget.	Administratie goed inrichten Monitoring van o.a. doorverwijzingen wijkteams, innovatie bij en van zorgaanbieders en ontwikkeling PGB en waar nodig en mogelijk bijsturing. Verdere verbetering van het proces van toekennen van zorg t/m financiële afhandeling hiervan.	1,6	Imming
De gemeente koopt bij de zorginstellingen "zorg op locatie" in. Deze vorm van dienstverlening is niet btw-plichtig. De kans bestaat echter dat de Belastingdienst de dienstverlening binnen de wijkteams ziet als inhuur van	Inkoop van zorg op locatie is contractueel vastgelegd met zorgaanbieders. Dit risico loopt alleen over de ingekochte zorg voor de jaren 2015 en 2016. Besloten is dat vanaf januari 2017 de nieuwe organisatievorm voor wijkteams	0,9	Imming

personeel, waarover wel btw is ingevoerd. De moet worden afgedragen. In dat belastingdienst kan ook in latere geval zijn de kosten hoger dan jaren de btw-aanslag voor 2015 geraamd. en 2016 opleggen.

Door gebrek aan beschikbare sociale huurwoningen blijven cliënten langer dan nodig wonen in de opvang of beschermd-of begeleid-wonenplaats. Er worden urgenties verstrekt maar door de druk op de woningmarkt is ook met een urgentie niet op korte termijn woonruimte beschikbaar. Dit belemmert doorstroom en efficiënt benutten van de plaatsen. Ook komt de verschuiving van zware (opvang) naar lichtere vormen van zorg (ambulante zorg) daardoor niet op gang.	Prestatie-afspraken (met woningbouwcorporaties) over bouw sociale huurwoningen. Bezien mogelijkheden toewijzen woningen voor bepaalde zorggroepen	0,7	Imming
---	---	-----	--------

Sociale basisinfrastructuur

wethouder Fleur Imming

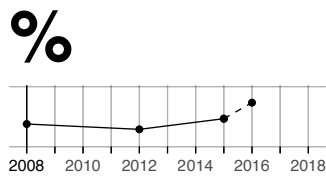
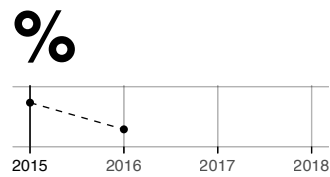
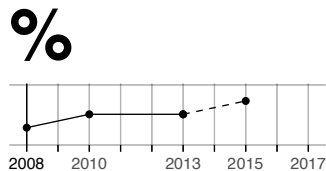
[Zorg, Wonen, Wijken](#)

T. 14033, wethouderimming@amersfoort.nl

Ambitie

Onze ambitie is een sterke sociale basisinfrastructuur (SBI) met laagdrempelige mogelijkheden voor (kwetsbare) burgers. Om elkaar te ontmoeten, informatie en advies te krijgen en op lichte wijze ondersteund en toegerust te worden. Wij willen dat deze infrastructuur bestaat uit familie, vrienden, buurtbewoners, mantelzorgers, vrijwilligers, verenigingen, sociaal werkers, scholen en sociale ondernemers. Bovendien willen we gezondheidsachterstanden bij inwoners terugdringen door preventief gezondheidsbeleid. Op deze manier kunnen we mogelijke problemen kwetsbare groepen voorkomen of vroegtijdig signaleren.

Wij streven naar een betere verdeling van verantwoordelijkheden tussen inwoners, maatschappelijke organisaties, sociale ondernemers en de gemeente. We richten ons op preventie en signaleren problemen zo vroeg mogelijk; zo proberen wij mensen zo lang mogelijk in hun kracht te houden en de noodzaak tot (specialistische) zorg te voorkomen. Wij willen dat Amersfoort een samenhangend aanbod van zorg- en welzijnsvoorzieningen biedt dat aansluit bij de mogelijkheden en behoeften van inwoners. Dat mag en kan per wijk verschillend zijn. Soms hebben inwoners professionele hulp nodig. Dan willen we dat ze worden bijgestaan door goed samenwerkende hulpverleners die met de inwoners zorgen voor een sluitend pakket van (preventieve) zorg en welzijn in hun wijk. Met de uitgevoerde [subsidietender #InDebuurt](#) is in 2016 hiervoor een nieuwe basis gelegd. Deze dient in 2017 geborgd en doorontwikkeld te worden. Hierbij is de coördinatie en een deel van de uitvoering belegd bij 1 partij: Indebuurt033. Dit is een samenwerking van B&A, MEE en Welzin. Indebuurt033 start met haar werkzaamheden op 1 januari 2017 en is in het najaar al bezig met de voorbereiding en implementatie van haar programma. Daarbij is het betrekken en benutten van bestaande lokale partners een van de doelen.

Aandeel inwoners dat mantelzorg geeft**Aandeel mantelzorgers dat zich (zeer) zwaar belast of overbelast voelt****Aandeel vrijwilligers**

Doelstellingen

Wij stimuleren initiatieven van onderop om collectieve vormen van ondersteuning op te zetten, zowel formele als informele initiatieven. Denk aan lichte vormen van dagbesteding, vervoer, training, begeleiding en coördinatie van vrijwilligers. Wij zetten hierbij nadrukkelijk in op meer ruimte voor initiatieven van onderop die zich willen inzetten in de sociale basisinfrastructuur. Dit is een belangrijke opgave voor de nieuw gesubsidieerde organisatie Indebuurt033. Wij vragen hen en andere gesubsidieerde instellingen daarvoor ruimte te maken in de wijken en hierbij stevige verbanden te leggen tussen formele en informele inzet. Dat kan en mag verschillen per wijk: we sturen op meer flexibiliteit, laagdrempelige voorzieningen op natuurlijke plekken, meer maatwerk, meer couleur locale.

Voor 2017 maken wij op een nieuwe manier afspraken over de inzet in de sociale basisinfrastructuur. Wij vragen Indebuurt033 om het plan van aanpak te baseren op analyses die inzicht geven in de kracht van de SBI per wijk en in het stedelijke voorzieningenniveau binnen de SBI. Hiervoor hebben wij eind 2015 ook wijkscans laten opstellen. We leveren per wijk maatwerk op het gebied van ontmoeting en (lichte) ondersteuning en toerusting. Nauwe samenwerking met de wijkteams en initiatieven van onderop is hierbij van belang, zodat er meer mogelijkheden zijn om af en op te schalen en dit ook sneller te kunnen doen.

Wij zorgen ervoor dat Amersfoorters tijdig worden voorzien van juiste informatie en advies. Daartoe geven we Indebuurt033 opdracht om laagdrempelige en toegankelijke plekken in de wijken mogelijk te maken waar mensen terecht kunnen met vragen en problemen. We doen dit onder andere op basis van de kennis en ervaring die is opgedaan met de informatiepunten. We zorgen er ook voor dat bewoners digitaal en via het gemeentelijke klantcontactcentrum bij de gemeente terecht kunnen voor informatie en advies.

Wij willen de sociale basisinfrastructuur ook versterken in samenhang met het uitvoeringprogramma jeugd. Bijvoorbeeld door bij te dragen aan experimenten waarvan we kunnen leren. Een goed pedagogisch klimaat draagt bij aan het voorkomen van problemen bij kinderen en jongeren. Zie het Uitvoeringsprogramma Jeugd.

Wij kiezen ervoor om mantelzorgers als specifieke groep te ondersteunen bij hun taak als die taak, tijdelijk, te zwaar is. En wij pakken dat samen met mantelzorgers, de partners in de SBI en de wijkteams op. Daarbij geeft Indebuurt033 komend jaar ook uitvoering aan het plan van aanpak mantelzorg.

Met de verdere uitrol van de gezonde wijkaanpak versterken wij tevens het functioneren van de sociale basisinfrastructuur. Deze methodiek maakt het mogelijk om gezamenlijk –

binnen en buiten onze organisatie - te werken aan de bevordering van de gezondheid en de zelfregie van inwoners.

Wij ontwikkelen een set effectindicatoren voor het functioneren van de sociale basisinfrastructuur die aansluit bij de ambities van de beweging in het sociaal domein. Daarmee willen we meer grip en handvatten hebben voor resultaatgerichte sturing van de SBI.

We stimuleren initiatieven van inwoners en hulpverleners voor effectieve projecten en programma's. Daarmee willen we gezondheidsachterstanden tegengaan en een gezonde leefstijl bevorderen van inwoners.

Onze inzet

Wij baseren de dienstverlening in de sociale basisinfrastructuur op scans van de voorzieningen in de wijkteamwijken en maken meer ruimte voor inzet van onderop. Een deel van de middelen maken we beschikbaar voor bewonersinitiatieven en innovatie. We willen partijen in de wijk en stad meer uitdagen en uitnodigen, faciliteren en samen laten werken. Hiermee kunnen nieuwe informele netwerken ontstaan en collectieve (informele en formele) vormen van ondersteuning worden opgezet.

Wij versterken de netwerken en steunstructuren, door meer te verbinden. Daardoor kunnen kwetsbare burgers beter en blijvend meedoen en worden zij - met lichte vormen van (informele) zorg en ondersteuning - minder afhankelijk van specialistische zorg. Samen met de mantelzorgers ontwikkelen we instrumenten en middelen om hen te ondersteunen.

We benutten kansen om de stad voor mensen met beperkingen fysiek zo veel mogelijk toegankelijk te maken en houden. De belangrijkste looproutes die verschillende voorzieningen en wijken met elkaar verbinden, worden aangepast aan de richtlijnen 'voetpaden voor iedereen'. Nieuwbouwplannen voor kwetsbare groepen voldoen aan het Bouwbesluit en waar mogelijk aan aanvullende toegankelijkheidseisen.

We geven met alle betrokken partijen inhoud en vorm aan preventief gezondheidsbeleid. Zo werken we onder meer samen met wijkteams, zorgverzekeraars, diëtisten, huisartsen en private partijen. Uiteraard heeft de GGD regio Utrecht ook een belangrijke wettelijke taak in het beschermen, bewaken en bevorderen van gezondheid. Een voorbeeld hiervan is [B.Slim](#). Met dit project willen we overgewicht bij de jeugd tegengaan en gezonde voeding en bewegen stimuleren. Dit zetten we voort met een wijkgerichte focus zodat we de doelgroep - kinderen met een lage sociaal-economische status en/of een allochtone achtergrond - en hun ouders kunnen bereiken. Vanaf 2016 zoeken we naar meer partijen voor de publiek-private samenwerking.

Samenwerking

Bij de algemene inleiding van het programma Sociaal Domein staat onze [visie op samenwerking met de stad en betrokken partijen](#).

Maatregelen

- Huur opzeggen per 30 september 2018 van het pand "de Roef" (€ 0 vanaf 2018 € 30.000). De bezuinigingen worden bereikt door efficiëntiemaatregelen te treffen, zonder dat dit ten kosten gaat van de resultaten.
- Zo snel mogelijk verkopen van gemeentelijke panden die onvoldoende renderen. Hiermee valt (ondermeer) het gereserveerde budget op dit deelprogramma voor onder andere compensatie van huur vrij (€ 0 vanaf 2018 € -200.000).

Ambulante zorg en ondersteuning inclusief wijkteams

wethouder Fleur Imming

Zorg, Wonen, Wijken

T. 14033, wethouderimming@amersfoort.nl

Ambitie

We streven naar slimmere, samenhangender zorg, dichtbij en samen met de inwoner. En daarmee moeten we een flinke kostenbesparing realiseren. **De wijkteams**, hebben daarin een cruciale rol: als regisseur in het systeem, als ondersteuner en als toegang tot gespecialiseerde zorg en ondersteuning. Als er in de sociale basisinfrastructuur geen oplossing is, kunnen Amersfoorters in hun eigen wijk een beroep doen op een wijkteam. We realiseren ons dat deze grote verandering enkele jaren in beslag zal nemen.

Vanaf 1 januari 2017 functioneren de wijkteams vanuit een zelfstandige stichting. Hierdoor kan in cocreatie met de gemeente de kwaliteit van de uitvoering verder worden ontwikkeld en geïnnoveerd. De leidende principes blijven ongewijzigd.

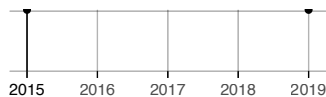
Aandeel huishoudens dat gebruik maakt van wijkteams

*0%

Aandeel afgeschaalde zaken in het wijkteam

*0%

Rapportcijfer wijkteams

*

Aandeel van de totale ambulante begeleiding geleverd door wijkteam

Doelstellingen

We hebben wijkteams in elke wijk. Maatwerk en verschillen zijn mogelijk. Wijkteams stemmen hun functioneren en aanwezige kennis en hulp af op de vraag in de wijk en de beschikbaarheid van sociale netwerken. De verschillen tussen de wijkteams moeten wel (gefundeerd) toegeschreven kunnen worden aan die verschillen tussen wijken en niet aan willekeur of wildgroei.

We ontwikkelen de werkwijze en de kwaliteit van de wijkteams verder, in cocreatie met de stichting. We willen optimaal kunnen blijven sturen op de ontwikkeling van de (kwaliteit van de) wijkteams, samen met professionals en cliënten. Ook de aansluiting met andere partners en domeinen ontwikkelen we samen verder.

Via het wijkteam kunnen mensen een beroep doen op specifieke voorzieningen of specialistische hulpverlening. Ook het wijkteam zelf biedt ambulante zorg. Dit geeft de professionals in de teams beslismacht. Wijkteams bezitten dan ook een uitstekend beoordelingsvermogen - deskundig en professioneel. Via een instructie geven wij de stichting aanwijzingen over de wijze waarop besluiten over zorg tot stand dienen te komen. We zien toe op de uitvoering van de instructie.

We sturen op de inzet van middelen en houden de budgetten in de gaten. De wijkteams vormen de toegangspoort tot specifieke voorzieningen en specialistische hulp. Goede monitoring van toekenning en inzet is van belang om ervoor te zorgen dat we binnen de budgetten blijven. Vanuit onze verantwoordelijkheid voor de werking van het Amersfoortse zorgsysteem enerzijds en het kunnen beheersen van de uitgaven houden we toezicht op de stichting en oefenen we controle uit op de uitvoering.

Onze inzet

We werken aan de doorontwikkeling van de wijkteams. In de wijkteams wordt gehandeld vanuit een generalistische blik en een eenduidige werkwijze met ruimte voor eigen professionaliteit. De stichting krijgt de opdracht de werkwijze door te ontwikkelen in cocreatie met andere partners en de gemeente. We ontwikkelen bijvoorbeeld door met betrekking tot het kunnen 'afschalen van de zorg' en de inzet van de sociale basisinfrastructuur; de samenwerking met huisartsen, onderwijs en werk & inkomen en de samenwerking met specialisten.

We houden via de administratieve processen en toetsinstrumenten een continu scherp oog op de budgetten en besteding. We toetsen de prijs, de kwaliteit en de levertijd. Daarbij zijn de budgetten van het Rijk leidend en begrenzend. Bij dreigende overschrijding van de budgetten nemen we beheersmaatregelen - zoals het toestaan van wachtlijsten.

Samenwerking

Bij de algemene inleiding van het programma Sociaal Domein staat onze [visie op samenwerking met de stad en betrokken partijen](#).

Specialistische zorg en ondersteuning

wethouder Fleur Imming

[Zorg](#), [Wonen](#), [Wijken](#)

T. 14033, wethouderimming@amersfoort.nl

Ambitie

We willen de vraag naar specialistische zorg en specifieke voorzieningen verminderen. En tegelijkertijd garanderen we dat specialistische zorg en specifieke voorzieningen beschikbaar en betaalbaar blijven voor Amersfoorters die dat nodig hebben. We zoeken daarom altijd naar passende en zo min mogelijk belastende zorg voor de cliënt, tegen lagere kosten.

Aandeel jongeren met jeugdhulp

WMO cliënten met maatwerkarrangement (per 10.000 inwoners)

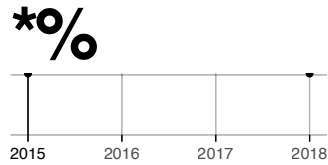
*0%

Aandeel huishouden dat gebruik maakt van 4 of meer regelingen/vormen van ondersteuning

Aandeel WMO-clienten dat zich beter redt door ondersteuning

Aandeel jeugdzorgcliënten dat beter problemen oplost door hulp

Doelstellingen

We zorgen voor een specialistisch zorgaanbod en de beschikbaarheid van specifieke voorzieningen voor inwoners van Amersfoort. We willen een voorzieningenaanbod dat goed aansluit bij de zorgbehoeften op dit moment. De verwachting is dat de huidige behoefte aan specialistische zorg en voorzieningen geleidelijk zal verminderen, als de nieuwe organisatie van het sociaal domein zijn beslag krijgt. Dit is van belang, aangezien er steeds minder geld beschikbaar zal zijn voor deze vormen van zorg en ondersteuning. De benodigde zorg kopen we samen met de regiogemeenten in.

De verwachting is dat de huidige behoefte aan specialistische zorg en voorzieningen geleidelijk zal verminderen.

De verwachting is dat de huidige behoefte aan specialistische zorg en voorzieningen geleidelijk zal verminderen.

Onze inzet

We sturen op een zorgaanbod (qua prijs, volume en vorm) dat past bij de behoefte van de Amersfoorters.

Cliëntervaringen nemen we mee om de inkoop van zorg te verbeteren.

We geven strategische partnerschapsrelaties met zorgaanbieders verder vorm.

In 2017 bereiden we de nieuwe inkoop 2018 van een aantal vormen van hulp aan huis voor zoals individuele begeleiding en hulp bij het huishouden. Hierbij willen we ook combinaties maken zodat cliënten met minder zorgverleners te maken krijgen.

In samenwerking met de regio wordt de transformatieagenda specialistische jeugdhulp aangescherpt tot concrete actie in 2017. Dit moet de bouwstenen opleveren voor de inkoop 2018 e.v.

Uitgangspunt in onze nieuwe werkwijze is dat de vraag van de cliënt leidend is. Primair is het aan de ouders en jeugdigen om zelf de regierol op zich te nemen, tenzij er sprake is van opvoedingsonmacht bij ouders en onveilige situaties voor het kind.

Specifieke aandachtspunten voor 2017 zijn onder andere:

- Benutten van de J-GGZ kennis aan de voorkant in en rond de sociale teams. Voorbeeld hiervan is de realisatie en doorontwikkeling van de voorpost J-GGZ.

- Realiseren van eenduidigheid en intersectorale samenwerking in de specialistische jeugdhulp
- Doorontwikkelen van de transformatieopgave op af- en ombouw van de residentiële zorg (incl. de essentiële functies)

Samenwerking

Bij de algemene inleiding van het programma Sociaal Domein staat onze [visie op samenwerking met de stad en betrokken partijen](#).

Bescherming en veiligheid

wethouder Fleur Imming

[Zorg, Wonen, Wijken](#)

T. 14033, wethouderimming@amersfoort.nl

Ambitie

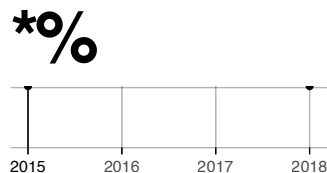
We beogen een duurzame veiligheid voor iedereen in de thuissituatie. Waar de veiligheid van mensen in hun thuissituatie in het geding is, staat naast het bieden van zorg en ondersteuning de veiligheid voorop. Bij huiselijk geweld en kindermishandeling gaat het om geweld in afhankelijkheidsrelaties. Daar waar mensen niet meer in staat zijn om zich te handhaven, kunnen zij zichzelf in gevaar brengen.

In de sociale basisinfrastructuur en met ambulante ondersteuning zetten we in op preventie, signalering en het bieden van ondersteuning op vrijwillige basis. Waar de veiligheid in het geding is, zetten we in combinatie met ondersteuning zo nodig drang- en dwangmaatregelen in om duurzame veiligheid te bewerkstelligen.

We bieden opvang aan mensen die (tijdelijk) niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving en beschermd wonen of opvang behoeven. Dit om hen te ondersteunen en om ernstiger problemen en escalatie voor henzelf en de omgeving te voorkomen.

Aandeel meldingen Veilig Thuis op alle huishoudens

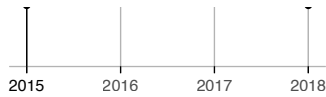
Jongeren met Jeugdbescherming

Jongeren met Jeugdreclassering

Aandeel huishoudens dat gebruik maakt van opvang (incl. beschermd wonen en spoedopvang)

*0%

Doelstellingen

Wij realiseren een sluitende keten van zorg en maatschappelijke dienstverlening. We willen kwetsbare mensen laagdrempelig hulp bieden bij psychosociale problematiek, om ernstiger problemen of escalatie van problemen te voorkomen.

Bij huishoudens waar sprake is van een combinatie van zorg met dwang- en drangmaatregelen, werken we (ook) vanuit het principe 'één huishouden, één plan'.

We beperken de instroom in de opvangvoorzieningen. Daarnaast willen we de doorstroom en uitstroom bevorderen.

We bestrijden huiselijk geweld en kindermishandeling daadkrachtig en treden op als de veiligheid van het kind in het geding is. We zetten samen met onze partners (politie, hulpverlening, betrokkenen en hun omgeving) in op het voorkomen, eerder signaleren, stoppen en voorkomen van herhaling en intergenerationele overdracht van huiselijk geweld en kindermishandeling. We nemen maatregelen als de veiligheid van het kind niet langer is gewaarborgd.

Onze inzet

Aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling

In 2017 blijven we met de gemeenten in de provincie Utrecht inzetten op drie speerpunten uit de [Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling](#): verdere inbedding van het werken met de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling, verdere ontwikkeling van de aanpak van ouderenmishandeling en inzet op uitstroom uit de opvang en nazorg na opvang in alle gemeenten. In 2015 hebben alle gemeenten in de provincie Utrecht de Regiovisie huiselijk geweld en Kindermishandeling vastgesteld. Daarin staat hoe we ons gezamenlijk inzetten voor het voorkomen, signaleren en opvolgen van meldingen van huiselijk geweld en kindermishandeling. En hoe we daarbij samenwerken met de veiligheidsketen.

[Veilig Thuis](#) functioneert als Advies en Meldpunt Huiselijk Geweld en

Kindermishandeling. Inmiddels is hier ook het meldpunt binnenlandse mensenhandel ondergebracht. Veilig Thuis ondersteunt samen met de SAVE-teams de lokale wijkteams en vormt een belangrijke schakel met politie, justitie, reclassering en het veiligheidshuis. De samenwerking wordt blijvend onderhouden. **In 2017 wordt de SAVE werkwijze voor volwassenen en kinderen verder geïntegreerd.**

Drang en dwang

Ten behoeve van de goede samenwerking tussen de SAVE-teams en wijkteams blijven we investeren op verdere kennisontwikkeling. De wijkteams vergroten hun kennis over het dwang- en drangkader voor jeugdhulp en – bescherming, de SAVE-teams vergroten hun kennis over de gemeentelijke verantwoordelijkheid voor jeugdhulp in het vrijwillige kader.

We realiseren een scherper onderscheid in taken tussen outreachende zorg vanuit het wijkteam, inzet van gespecialiseerde bemoeizorg, en multidisciplinaire ambulante GGZ door het FACT-team. Dit bespreken we – onder andere in de taskforce EPA - met ketenpartners en met regiogemeenten. Hiermee creëren we samenhang in de keten.

We maken met de politie afspraken over de samenwerking tussen wijkteams en de basisteams van de politie.

Opvang en beschermd wonen

We maken meer ambulante vormen van ondersteuning mogelijk die de instroom in de maatschappelijke opvang en beschermd wonen kunnen beperken en de uitstroom vergemakkelijken.

We laten het totale aanbod aan opvang en beschermd wonen aansluiten bij de vraag van de diverse doelgroepen in ons centrumgemeentegebied.

We maken met gemeenten in ons centrumgemeentegebied afspraken over vroegsignalering, uitstroom uit de opvang en beschermd wonen en nazorg om terugval te voorkomen.

We maken met wijkteams afspraken over nazorg na uitstroom uit de opvang en beschermd wonen.

Samenwerking

Bij de algemene inleiding van het programma Sociaal Domein staat onze [visie op samenwerking met de stad en betrokken partijen](#).

Maatregelen

- Verminderen van het aantal fte binnen het programma Sociaal Domein met 5 fte (€ 0 vanaf 2019 € 625.000). Voorstel realisatie in 2017.

Werk en inkomen

wethouder Menno Tigelaar

[Werk en inkomen](#), [Beheer](#), [Milieu](#), [Handhaving](#), [Dienstverlening](#)

T. 14033, wethoudertigelaar@amersfoort.nl

Ambitie

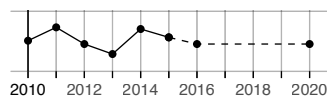
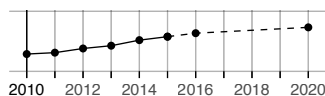
We streven naar een sociale stad, waarin iedereen meedoet, bij voorkeur op de 'gewone' arbeidsmarkt. Een stad waar we zelfredzaamheid en participatie van huishoudens met de laagste inkomens bevorderen en uitkeringsafhankelijkheid tegengaan. Een stad waar misbruik van sociale zekerheid wordt aangepakt en voorkomen. En een stad waar we een (tijdelijk) vangnet bieden aan burgers die het niet op eigen kracht redden, of die de participatie in de maatschappij niet zelf kunnen organiseren.

Aantal uitkeringen bijstand

Ontwikkeling bestand t.o.v. landelijke lijn

2.900

3,50%

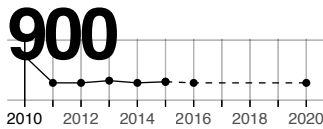

Instroom in de uitkering

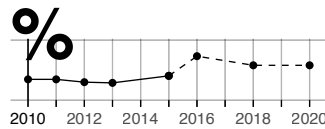
% cliënten die stijgen op de re-integratieladder

Aandeel voorkomen uitkeringen door preventie t.o.v. de instroom

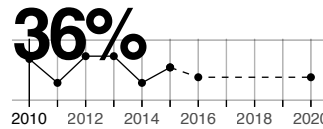
Aandeel uitstroom naar werk

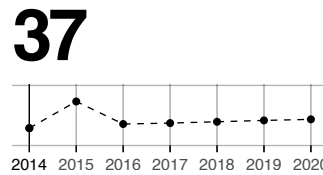
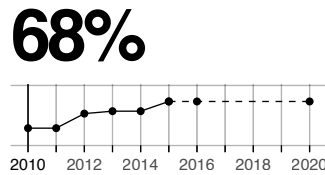
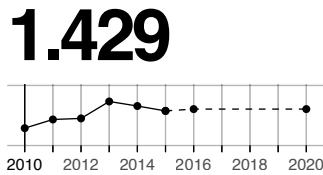
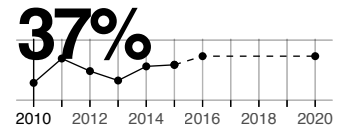
Aantal aanvragen schuldhulpverlening

Schuldregeling succesvol afgerond

Gerealiseerde garantiebannen in het kader van het Sociaal Akkoord

Toelichting bij indicatoren

Het gaat weliswaar beter met de economie, maar ramingen geven aan dat er de komende jaren nog sprake zal zijn van een landelijke groei in het aantal bijstandsgerechtigden van in totaal 12%. Nadat we in 2012 en 2013 ten opzichte van het landelijke cijfer een gunstige ontwikkeling van de omvang van het cliëntenbestand hadden, zien we in 2014 en 2015 in Amersfoort een stijging van de bijstand ten opzichte van het landelijke cijfer. De mate waarin we de bijstandontwikkeling kunnen beïnvloeden is gering. Daar komt bij dat Amersfoort een relatief laag aantal bijstandsgerechtigden heeft. Niettemin blijven onze inspanningen er op gericht om 1 % punt onder het landelijk gemiddelde te realiseren.

- Het aandeel uitstroom naar werk ten opzichte van de totale uitstroom verhogen we naar 50%. Dit komt vooral doordat de totale uitstroom lager is, onder meer omdat er minder uitstroom is naar de wajong en geen uitstroom meer naar de WSW.
- Doordat we zijn overgestapt naar een re-integratieladder met meer stappen (van 6 naar 9), is de beweging in het bestand meer zichtbaar.

Naast de indicatoren die door de gemeente zelf per programma zijn opgenomen, zijn er indicatoren die vanuit het rijk (Besluit Begroting en Verantwoording) verplicht dienen te worden opgenomen in de Begroting. Wij hebben hiervoor geen streefcijfers opgesteld. De cijfers zijn rechtstreeks overgenomen van www.waarstaatjegemeente.nl

Indicatoren	Bron	
	2012	2015
10 Aandeel personen met een bijstandsuitkering		381 CBS - Participatiewet
11 Aandeel werkloze jongeren	1%	Verwey Jonker Instituut
12 Netto arbeidsparticipatiegraad	70,8%	69,1% CBS - Arbeidsdeelname
13 Aandeel inwoners met lopende re-integratievoorziening		108 CBS - Participatiewet
14 Aandeel kinderen in uitkeringsgezin	4,8%	Verwey Jonker Instituut

Doelstellingen

We realiseren Garantiebannen. Samen met onze partners binnen het regionale Werkbedrijf realiseren we Garantiebannen voor mensen met een arbeidsbeperking.

We begeleiden mensen naar werk. Mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en/of een arbeidsbeperking ondersteunen we bij het vinden van werk, zo nodig in een beschermde omgeving.

We richten ons op de preventie en aanpak van fraude. We bevorderen dat iedereen de wetten en regels naleeft en we controleren hierop. We zorgen voor een effectieve bestrijding van fraude.

We bieden een vangnet. Een (financieel)vangnet is nodig voor inwoners die (tijdelijk) niet zelfstandig in hun inkomen kunnen voorzien, voor wie (zorg)kosten te hoog zijn of die onvoldoende participeren in de samenleving.

We hebben een sluitende aanpak voor alle kwetsbaren in Amersfoort. Met deze aanpak voorkomen we dat we mensen uit het zicht verliezen.

Onze inzet

We ondersteunen, binnen de mogelijkheden die er zijn, de mensen die nu niet of onvoldoende deelnemen aan onze maatschappij. De arbeidsmarktregio Amersfoort staat er halverwege 2016 beter voor dan een jaar geleden. De werkloosheid neemt af en het aantal vacatures neemt toe. De werkgelegenheid in Amersfoort is door het vertrek van een aantal grote bedrijven echter wel afgenomen. Dit betekent dat de concurrentie op de arbeidsmarkt toeneemt en werk zoeken vanuit de bijstand moeilijker is geworden in Amersfoort. We bieden mensen hierbij zo nodig ondersteuning.

We hebben goede instrumenten om re-integratie te bevorderen; indien nodig ontwikkelen we nieuwe instrumenten voor nieuwe doelgroepen. We doen dit in het kader van de Participatiewet. We kiezen voor het beste instrument tegen de laagste kosten. Hierbij maken we zoveel mogelijk gebruik van de kracht van de samenleving. Ons uitgangspunt is dat we iedereen die kan werken, indien nodig, ondersteunen bij het vinden van een baan. Wie (tijdelijk) niet werken kan, helpen we om actief mee te doen in onze samenleving. Al dan niet in een beschermde werkomgeving of met vrijwilligerswerk. We hebben hierbij extra aandacht voor ouderen.

We benaderen werkgevers in de regio actief en werken met hen samen. Dat is van groot belang om mensen aan het werk te helpen. We doen dit via het Werkgeversservicepunt (WSP). Het WSP ondersteunt werkgevers bij het zoeken van personeel, geeft advies over scholing en maakt afspraken over 'social return on investment'. Hiermee versterken we ook het economische klimaat. In het WSP werken gemeenten, UWV, RWA, scholen, kenniscentra en werkgeversorganisaties nauw samen. Samen met de sociale partners realiseren we binnen het 'Regionaal Werkbedrijf' de komende jaren arbeidsplaatsen voor mensen met een arbeidsbeperking - de zogenaamde garantiebanen. Hiervoor is de [campagne Let's Work Mate](#) uitgevoerd en wordt de komende tijd een nieuwe campagne gelanceerd.

We werken aan een 'sluitende aanpak' voor jongeren van 16-27 jaar. Dat wil zeggen dat we alle jongeren in beeld hebben en weten of ze op school zitten, aan het werk zijn of een andere vorm van dagbesteding hebben. Jongeren die tussen wal en schip' (dreigen) te geraken, ondersteunen we op weg naar een opleiding, werk of zinvolle dagbesteding. Bijzondere aandacht hebben wij voor de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Bij de oplossing van

knelpunten werken we samen met het onderwijs en werkgevers. We streven daarbij naar voldoende stageplekken, met name voor scholieren in het middelbaar beroepsonderwijs.

Met ons participatiebeleid dragen we bij aan een 'sluitende aanpak' voor alle kwetsbaren in Amersfoort. Dat wil zeggen dat we mensen die onvoldoende grip op eigen leven hebben ondersteunen op weg naar een opleiding, werk of een zinvolle dagbesteding. Voor inwoners die met hun inkomen onder het bestaansminimum komen, hebben we een financieel vangnet en bieden we schuldhulpverlening. Dit is maatwerk. Extra aandacht geven we daarbij aan de ontwikkeling van kinderen. We werken daarbij nauw samen met partners in de stad.

We richten ons op de preventie en aanpak van uitkeringsfraude. Wij vinden het belangrijk dat uiteindelijk alleen die mensen een uitkering ontvangen, die deze echt nodig hebben. We zien erop toe dat mensen die een uitkering ontvangen, zich houden aan de verplichtingen die daarbij horen. Wij zien preventie - door duidelijke voorlichting en door optimale dienstverlening - als onze belangrijkste handhavingstaak. Waar toch sprake is van fraude, willen wij deze zo snel mogelijk opsporen, sanctioneren en de uitkering terugvorderen. Hiervoor implementeren we in 2017 een nieuw fraudebeleidskader. Dit gebeurt als onderdeel van de fraudebestrijding binnen het brede Sociaal Domein.

Samenwerking

Bij de algemene inleiding van het programma Sociaal Domein staat onze [visie op samenwerking met de stad en betrokken partijen](#).

RWA/Amfors. Het RWA voert voor de gemeenten Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Leusden, Soest en Woudenberg de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) uit. Formeel is RWA de werkgever van inwoners van deze gemeenten met een arbeidsbeperking die voor 1 januari 2015 een sw-indicatie hebben gekregen. De NV Amfors voorziet als opdrachtnemer van RWA in passend werk voor de sw-ers ofwel in eigen bedrijven ofwel via (groeps)detachering bij andere bedrijven.

Particuliere initiatieven: in het kader van het financiële vangnet stemmen we af met de instellingen betrokken bij het armoedevraagstuk zoals Pact SamSam, Stichting Leergeld, Voedselfocus Amersfoort en andere.

Maatregelen

- Besparingen op de bedrijfsvoering Sociale Zekerheid (SZ) (€ 700.000). De bezuinigingen worden bereikt door efficiëntiemaatregelen te treffen, zonder dat dit ten kosten gaat van de resultaten.

5. Onderwijs

Kinderen en jongeren in Amersfoort moeten kunnen opgroeien in een prettige omgeving, waarbij ze maximaal tot hun recht komen en verleid worden hun talenten maximaal te ontplooiën. Om dit te bereiken voeren wij een onderwijsbeleid dat hier maximaal aan bijdraagt en willen we (onderwijs)huisvesting die kwalitatief onderwijs en de brede functie van de school ondersteunt.

WAAR GAAN WE ONS GELD AAN UITGEVEN?

LASTEN SCHOOLGEBOUWEN	8.522
ONDERWIJSACHTERSTANDEN	5.798
OVERIGE	3.598
LEERLINGENVERVOER	1.938
EIGEN ORGANISATIE	1.912
GYMNASTIEKONDERWIJS	594
VANDALISME	310
MUTATIES RESERVES	21
TOTAAL	23.003

Tabel: PF.05.01 Programma Onderwijs

(bedragen x € 1.000,--)

PROGRAMMA	REKENING 2015	BEGROTING 2016	BEGROTING 2017	RAMING 2018	RAMING 2019	RAMING 2020
LASTEN EXCLUSIEF TOEVOEGINGEN AAN RESERVES						
Onderwijsbeleid	9.230	8.107	9.066	8.552	8.625	8.637
Onderwijsvoorzieningen	12.500	10.318	11.678	12.058	12.129	12.821
TOTAAL LASTEN	21.730	18.425	20.744	20.610	20.754	21.458
BATEN EXCLUSIEF ONTTREKKINGEN AAN RESERVES						
Onderwijsbeleid	5.965	5.398	5.631	5.631	5.631	5.631
Onderwijsvoorzieningen	190	0	38	38	38	38
TOTAAL BATEN	6.155	5.398	5.668	5.668	5.668	5.668
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES						
Onderwijsbeleid	3.265	2.710	3.435	2.921	2.994	3.006
Onderwijsvoorzieningen	12.310	10.318	11.640	12.021	12.091	12.784
TOTAAL SALDO	15.575	13.028	15.075	14.942	15.086	15.790
SALDO PROGRAMMA EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES						
Toevoegingen reserves	2.389	31	31	31	31	31
Onttrekkingen aan reserves	570	200				
SALDO PROGRAMMA INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	17.395	12.859	15.106	14.973	15.117	15.821

Tabel: PF.05.02 Toelichting afwijkingen

(bedragen x € 1.000.000,--)

TOELICHTING AFWIJKINGEN	SubTOTAAL	TOTAAL	Structureel / Incidenteel
ONDERWIJSBELEID			
De lasten zijn door BBV-wijzigingen afgenomen. De gevolgen van de BBV-wijzigingen worden centraal toegelicht.	-0,2		S
Daarnaast zijn er bij de kadernota 2017-2020 incidentele middelen geraamd van € 0,25 miljoen voor 2017 voor de huisvestingskosten van vluchtelingen, statushouders en nieuwkomers voor extra taalklassen.	0,3		I
Vanuit het Rijk zijn er extra middelen beschikbaar gesteld voor inzet voorschoolse opvang voor personen zonder kinderopvangtoeslag. Hiervoor is een bedrag van € 0,175 geraamd.	0,2		S
In de kadernota is geld gereserveerd voor volwasseneducatie (€ 364.000), welke eveneens als baten wordt ontvangen, dus budgetneutraal.	0,0		S
Middelen voor kinderen zonder VVE-indicatie af te bouwen.	0,4		I
Financieel technische verschuiving tussen programma 4 en dit programma onderdeel.	-0,1		S
Indexering.	0,2		S
Diverse kleine mee- en tegenvallers en afronding	-0,1		S
		0,7	
ONDERWIJSVOORZIENINGEN			
Indexering.	0,1		S
Lagere afschrijvingslasten door o.a. aframing oude boekwaarden en kredieten ten behoeve van vernieuwing scholencomplex De Vosheuvel. De kapitaallasten van het schoolcomplex start in het jaar 2018.	-0,2		S
De lasten zijn door BBV-wijzigingen toegenomen. De gevolgen van de BBV-wijzigingen worden centraal toegelicht.	1,4		S
De overige afwijkingen voor onderwijshuisvesting zijn gelegen in de gestegen OZB lasten voor onderwijshuisvesting. Deze structurele middelen zijn geraamd op € 0,08 miljoen per jaar. Verder is er een verschuiving van middelen uit onderwijsvoorzieningen programma 5 Onderwijs naar programma 7 ruimtelijke ontwikkeling voor onderhoud onderwijshuisvesting van € 0,14 miljoen.	-0,1		S
Afronding	0,1		S
		1,3	
MUTATIES RESERVES			
In 2016 is uit de reserve de dekking voor amendement 2015-083a VVE Kinderopvang onttrokken.	0,2	0,2	I
TOELICHTING AFWIJKINGEN	SubTOTAAL	TOTAAL	Structureel / Incidenteel
TOTAAL AFWIJKINGEN ONDERWIJS		2,2	

Toelichting onderwijsbeleid:

- Daarnaast zijn er bij de kadernota 2017-2020 incidentele middelen geraamd van € 0,25 miljoen voor 2017 voor de huisvestingskosten van vluchtelingen, statushouders en nieuwkomers voor extra taalklassen.
- Bij de herstelbegroting is afgesproken om de inzet van gemeentelijke middelen voor kinderen zonder VVE-indicatie af te bouwen. Door de landelijke discussie over de herverdeling van het budget voor onderwijsachterstanden, is besloten de besluitvorming uit de herstelbegroting op te schorten. Hiervoor is incidenteel € 0,35 miljoen geraamd.
- Vanuit het Rijk zijn er vanaf 2017 extra middelen beschikbaar gesteld voor inzet voorschoolse opvang voor personen zonder kinderopvangtoeslag. Hiervoor is een bedrag van € 0,175 miljoen geraamd.

Toelichting onderwijsvoorzieningen:

- De overige afwijkingen voor onderwijshuisvesting zijn gelegen in de gestegen OZB lasten voor onderwijshuisvesting. Deze structurele middelen zijn geraamd op € 0,08 miljoen per jaar. Verder is er een verschuiving van middelen uit onderwijsvoorzieningen programma 5 Onderwijs naar programma 7 ruimtelijke ontwikkeling voor onderhoud onderwijshuisvesting van € 0,14 miljoen.

Tabel: PF.05.03 Geplande investeringen

(bedragen x € 1.000,-)

PROGRAMMA	REKENING 2015	BEGROTING 2016	BEGROTING 2017	RAMING 2018	RAMING 2019	RAMING 2020
<i>Geplande investeringen</i>						
Onderwijsleerpakket, inrichting en uitbreiding meubilair diverse scholen	363					
Constructiefouten en nazorg	182					
<i>In de ramingen begrepen investeringen</i>						
<i>Investerings met een economisch nut</i>						
Bouw uitbreiding J. v. Oldenbarnevelt Gymnasium		1.800		8.800		
De Baander			1.200			
Verv.nieuwbouw complex de Vosheuvel			10.400			
Bilalschool			3.100			
Start met primair onderwijs					5.400	
Start vmbo					11.200	
Modernisering schoolgebouwen				1.005		
TOTAAL INVESTERINGEN ONDERWIJS	545	1.800	14.700	9.805	16.600	0

Risico's

Onderstaand de top 3 van financiële risico's die voor dit programma geïntariseerd zijn. Dit laat onverlet dat er naast de financiële risico's, ook andere risico's kunnen zijn. Die zijn hier niet in meegenomen.

Risico	Maatregel	Benodigd weerstands cap. in mln €	Portefeuillehouder
Herverdeling onderwijsaanbod ten gevolge van 'Passend Onderwijs': A. Invoering "Passend onderwijs' kan leiden tot hogere kosten, bijvoorbeeld als gevolg van: - meer schoolvervoersbewegingen en onvoldoende aanbod i.r.t. Jeugdbeleid - aanpassing schoolgebouwen voor	A: In formeel overleg met de Samenwerkingsverbanden passend onderwijs, gekoppeld aan een gezamenlijke ontwikkelagenda, om o.a. de vervoersstromen zo veel mogelijk trachten te beperken. Intensievere monitoring en budget tijdig aanpassen. B+C: 1. Alle scholen (primair, speciaal en voorgezet onderwijs) hebben een	0,4	Houwing

<p>leerlingen met een beperking</p> <p>- regionale verschuivingen binnen het Speciaal Onderwijs</p> <p>B. Invoering van Passend Onderwijs en de Wet Kwaliteit (V)SO verandert de vormgeving van het onderwijs en wijzigt de instroom van leerlingen. De behoefte aan onderwijs-zorg arrangementen neemt toe. Dit kan consequenties hebben voor het benodigd aantal m2 voor de (V)SO-scholen.</p> <p>C. Onderwijsondersteuning en jeugdhulp sluiten in de praktijk niet voldoende aan.</p>	<p>contactpersoon (brugfunctionaris) vanuit een wijkteam.</p> <p>2. Deze functionarissen werken vanuit een wijkteam en stemmen af in een 'leerteam'.</p> <p>3. 1 x in de twee maanden is casuïstiek overleg tussen de Samenwerkingsverbanden en de gemeenten van de regio Eemland. Hierin kunnen knelpunten besproken worden die een structurele aanpak nodig hebben en kunnen aanvullende afspraken gemaakt worden. Ook kunnen individuele (ingewikkelde) casussen anoniem worden ingebracht.</p>		
<p><i>Doordecentralisatie onderwijshuisvesting:</i></p> <p>In het IHP-DDC-proces is in de nota 'Bouwstenen voor onderwijshuisvesting' bepaald wat de kwalitatieve eisen zijn voor schoolgebouwen.</p> <p>Na een overeenkomst tot Doordecentralisatie wordt het voor schoolbesturen voor primair onderwijs en speciaal onderwijs mogelijk ook te investeren met eigen rijksmiddelen.</p> <p>Zonder overeenkomst geldt voor PO en SO een investeringsverbod.</p> <p>Het risico van het niet komen tot een overeenkomst tot Doordecentralisatie is dat er een substantieel deel van de benodigde middelen om tot de gedefinieerde en vereiste kwaliteit te halen ontbreekt.</p>	<p>Realisatie van een overeenkomst tot Doordecentralisatie.</p> <p>In het proces samen met schoolbesturen en gemeenten optrekken/co-creatie.</p> <p>Indien dit onverhoopt niet leidt tot overeenstemming, uitbreiden gemeentelijke middelen en/of fasering bouwopgave.</p>	0,3	Houwing
<p>Exploitatie gesubsidieerde instellingen komt door bezuinigingen (van gemeente en andere) onder druk.</p>	<p>Monitoring via dashboard subsidies + rapportage subsidie-cyclus.</p> <p>Uitvoeren audits en doorlichting. Inzet calamiteitenreserve.</p> <p>Dit risico speelt een rol bij</p>	0,1	Houwing

de programma's Sociaal
domein, Sport, Onderwijs
en Cultuur.

Onderwijsbeleid

wethouder Bertien Houwing
Bestuurlijke ontwikkeling, Regionale samenwerking, Onderwijs,
Diversiteit, Cultuur
T. 14033, wethouderhouwing@amersfoort.nl

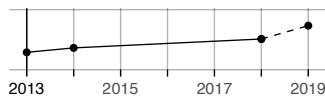
Ambitie

Amersfoort is een jonge stad. Kinderen en jongeren in Amersfoort moeten kunnen opgroeien in een prettige en veilige omgeving, waarbij ze maximaal tot hun recht komen en verleid worden hun talenten maximaal te ontplooiën. Een goed pedagogisch klimaat draagt bij aan het voorkomen van problemen en versterkt de pedagogische basisinfrastructuur in de stad. Onderwijs en Jeugd zijn sterk met elkaar verweven. Onze ambities hebben we verwoord in het [Uitvoeringsprogramma Jeugd](#).

Daarin hanteren we de principes, die ook in het sociale domein centraal staan: het versterken van inwoners en partners in de stad met een ondersteunende en faciliterende rol van de gemeente. Typend voor het Amersfoortse onderwijs zijn doorlopende ontwikkelingslijnen van 0 tot 23. Amersfoort biedt een passende plek voor elk kind, een goede samenwerking met en tussen de partijen die betrokken zijn bij de ontwikkeling van kinderen en jongeren (denk aan de vormgeving en ontwikkeling van passend onderwijs en de jeugdzorg, maar ook aan cultuureducatie en ABC scholen) en een goede aansluiting op de arbeidsmarkt. Waar nodig of gewenst trekken we samen op met de regiogemeenten.

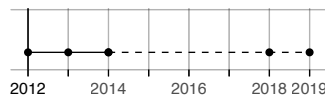
% doelgroepkinderen die deelnemen aan voorschoolse educatie

98%

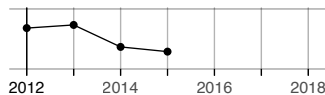
% basisscholen en scholen VO onder basistoezicht onderwijsinspectie

98%

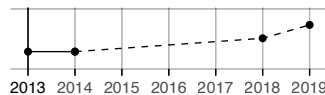
Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO) %

2,2

Aantal ABC-scholen dat werkt vanuit hoogste ambitieniveau

7

% leerlingen dat bereikt wordt met cultuureducatief aanbod

***0%**

Naast de indicatoren die door de gemeente zelf per programma zijn opgenomen, zijn er indicatoren die vanuit het rijk (Besluit Begroting en Verantwoording) verplicht dienen te worden opgenomen in de Begroting. Er zijn geen streefcijfers voor benoemd. Zie ook www.waarstaatjegemeente.nl.

Indicator

Score Amersfoort

Bron

	2011	2012	2014
1 Absoluut verzuim			* DUO
2 Relatief verzuim			18 DUO
3 Achterstandsleerlingen	7,74	7,42	Verwey Jonker Instituut

Doelstellingen

Wij bieden kinderen en jongeren van 0 tot 23 jaar veiligheid door verantwoordelijkheid te geven en te nemen & waardering en betrokkenheid te stimuleren. Wij bieden ruimte aan kinderen en jongeren van 0 tot 23 jaar voor ontmoeten en ontspannen & uitproberen en ontdekken.

De jeugd groeit prettig op in een inclusieve samenleving waarbij voldoende aandacht is voor het ontwikkelen en ontplooiën van talenten. De jeugd wordt goed voorbereid op de arbeidsmarkt. Samen met het bedrijfsleven wordt gezocht naar een zo goed mogelijke overgang van school naar werk. Bij kinderen en jongeren die extra ondersteuning en/of begeleiding nodig hebben wordt, in samenspraak met ouders, school, onderwijsondersteuner en wijkteam, gekeken naar mogelijkheden om adequate ondersteuning te bieden zo dicht mogelijk in de eigen buurt en school. Lukt dit niet dan kan het speciaal onderwijs met eventueel een zorgarrangement of (in uitzonderlijke gevallen) een tijdelijke plaatsing in een zorginstelling een uitkomst zijn.

De komende jaren staat onder meer het verbeteren van de doorgaande ontwikkelingslijnen centraal. Dit komt onder andere tot uiting in activiteiten rond VVE, aansluiting passend onderwijs – jeugdzorg, ABC-scholen en de ontwikkelingen in het kader van de Integrale Kindcentra (IKC's). Daarnaast zijn de inspanningen gericht op het verbeteren van de aansluiting tussen onderwijs- en arbeidsmarkt en zetten we er op in dat cultuureducatie meer aandacht krijgt.

Elk kind krijgt onderwijs wat bij hem of haar past.

Onze inzet

In 2020 handelen professionals, die werken met kinderen en jongeren in Amersfoort, vanuit een gezamenlijke pedagogische visie, waarin ruimte is voor eigen invulling op basis van een eigen identiteit. Er is sprake van gelijkwaardigheid en educatief partnerschap en het ontwikkelingsondersteunend gedrag van ouders is toegenomen. We gaan uit van het principe dat verschillen leerzaam zijn. De verbinding tussen school en buurt, schoolse en voor-, tussen- en naschoolse activiteiten, is vanzelfsprekend.

We zetten in op:

- Ervaring van sociale en fysieke veiligheid, verantwoordelijkheid en betrokkenheid door de jeugd.
- Realisatie van uitdagingen, gebaseerd op de gezamenlijke pedagogische uitgangspunten. Deze

stimuleren de ontwikkeling van de jeugd, zij krijgen ondersteuning als zij problemen ervaren en worden gecorrigeerd als dat nodig is.

- Ouders die zich gesteund voelen in hun ontwikkelingsondersteunend gedrag, zodat zij hun kind optimaal kunnen stimuleren en begeleiden in de leerloopbaan en daar buiten.
- Acceptatie van, waardering en respect voor diversiteit en verscheidenheid met als doel een inclusieve samenleving

In 2020 kijken we vanuit kansen naar een aantrekkelijk aanbod voor kinderen en jongeren, waarin talenten worden ontwikkeld, ruimte is voor diversiteit, leren en ontwikkelen, kennismaking met nieuwe dingen, andere generaties en slimme verbindingen in de buurt worden gelegd.

In 2020 is de betrokkenheid van ouders bij keuze- en schakelmomenten in de schoolloopbaan van kinderen vergroot en weten jongeren goed wat hun mogelijkheden zijn, ook wat betreft hun positie op de arbeidsmarkt.

We zetten in op:

- Ruimte voor ontmoeten, ontspannen en ontdekken en de jeugd bepaalt mede hoe deze ruimte wordt ingevuld. In 2020 is er een waarneembare toename van actieve jongeren (Young Leaders) die in hun leefwereld activiteiten realiseren. Jongeren zijn daadwerkelijk rolmodel voor hun omgeving, zodat er sprake kan zijn van een blijvend effect.
- Aanbod waarbij de jeugd talenten kunnen ontwikkelen of ontdekken. De nadruk ligt op het commitment van en de samenwerking tussen onderwijsinstellingen en culturele partners (partnerships en de verankering in het curriculum van de onderwijsinstelling.
- Arbeidsmarktorientatie gericht op maatwerk en competenties van jongeren zodat zij weten wat van hen verwacht wordt op de arbeidsmarkt en wat de arbeidsmarkt hen te bieden heeft. Daarbij gaat het ook over 21ste eeuwse vaardigheden.

Er is meer te doen

Hierboven hebben we de werkzaamheden beschreven die gerelateerd zijn aan het Uitvoeringsprogramma Jeugd, maar er is meer te doen. Denk hierbij aan het uitvoeren van de leerplichtwet en de rol van leerplicht ten opzichte van de wijkteams en de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie RMC. Vanuit het nieuwe team Jong wordt intensief samengewerkt tussen leerplicht, RMC en jongerenloket, zodat jongeren zo goed mogelijk begeleidt worden naar school of werk. Er is steeds meer aandacht voor jongeren in een kwetsbare positie, die al dan niet met startkwalificatie het onderwijs hebben verlaten. Het vormgeven van een goede overstap van school naar werk wordt in samenwerking met het onderwijs vormgegeven.

Ook kijken we samen met Stichting ABC naar de rol van ABC scholen in de toekomst. ABC scholen zijn een belangrijke partner binnen de sociale basisinfrastructuur en het pedagogisch netwerk. Dit betekent dat we naast het ambitieniveau ook kijken naar de inhoudelijke programma's en innovatieve ideeën die bijdragen aan de versterking van het pedagogisch netwerk voor de toekomst en de wijze waarop we het organiseren.

Door de toestroom van vluchtelingen in de regio vraagt de wijze waarop we het educatief aanbod voor deze groep verzorgen het komend jaar veel aandacht. Dat geldt zowel voor het onderwijs aan de kinderen van 6 tot 12 jaar die in de schakelklassen opgevangen worden als voor de 12 tot 18 jarigen die naar de taalcentra gaan. Met name de groep nieuwkomers varieert sterk qua aard en omvang met als gevolg een constante beweging in vraag en aanbod. We streven naar een kwalitatief en passend aanbod voor de verschillende groepen dat we duurzaam vorm geven waarmee we voldoen aan de leerplichtwet: de kinderen zo snel mogelijk een passende plek in het onderwijs bieden.

Als gevolg van de nieuwe wetgeving rondom volwasseneneducatie, waarbij de bestedingsverplichting bij de roc's (regionale onderwijscentra) fasegewijs wordt afgebouwd tot 2018, wordt ook hier de samenwerking met de regio versterkt.

Volwasseneneducatie

Samenwerking

Samenwerking is de sleutel tot succes in onderwijsbeleid. Daarbij gaat het om samenwerking tussen organisaties onderling, organisaties en gemeente en binnen de gemeente tussen de verschillende beleidsterreinen. Een aantal onderwerpen vragen om een goede regionale aanpak, zoals passend onderwijs, volwasseneneducatie en het onderwijs aan vluchtelingen. Deze worden samen met de partners en de regiogemeenten opgepakt en uitgevoerd.

Overdrachts- en overgangsmomenten zijn risicovolle momenten in de samenwerking. Door overgangs- en overstapmomenten goed op elkaar te laten aansluiten en te streven naar doorlopende ontwikkelingslijnen, zorgen we ervoor dat elk kind en elke jongere meer haalt uit wat hij of zij geleerd of meegekregen heeft.

Bij het opstellen en uitvoeren van beleid werken wij intensief samen met onderwijs en jeugdpartners. Het Uitvoeringsprogramma Jeugd 2017-2020 gaat dan ook zowel over het jeugdbeleid als het onderwijsbeleid. Om doelstellingen en ambities waar te kunnen maken, zetten we samen met het veld een volgende stap in de samenwerking. Niet alleen in het voortraject, maar ook bij de implementatie van beleid is een optimale samenwerking van cruciaal belang. Ieder vanuit de eigen verantwoordelijkheden, rollen en (wettelijke) taken. Dit betekent onder andere (nog meer) investeren in de relatie over en weer, zoeken naar nieuwe 'werkvormen', vertrouwen in elkaar, elkaar aanspreken indien nodig en 'loslaten' als het kan of moet.

Maatregelen

- Het verminderen van het budget (wegens onderuitputting) van kindplaatsen voor niet-geïndiceerde kinderen voor vve en kinderen van ouders die geen recht hebben op kinderopvangtoeslag (€ 110.000). Deze bezuinigingsmaatregel is uitgesteld tot 2018. In afwachting van nieuw rijksbeleid en n.a.v. het amendement komen we in 2017 met een voorstel voor gewijzigd VVE-beleid.
- Stoppen met financiering van kinderen voor niet-geïndiceerde kinderen voor vve en geen recht hebben op kinderopvangtoeslag. Voor ouders van kinderen met een indicatie blijven kindplaatsen beschikbaar (€ 200.000).

Onderwijsvoorzieningen

wethouder Bertien Houwing
[Bestuurlijke ontwikkeling](#), [Regionale samenwerking](#), [Onderwijs](#),
 Diversiteit, [Cultuur](#)
 T. 14033, wethouderhouwing@amersfoort.nl

Ambitie

Amersfoort als kennisstad beschikt over functionele, duurzame en toekomstbestendige onderwijshuisvesting. De huisvesting ondersteunt de kwaliteit van het onderwijs en de brede functie van de school. Typerend voor het Amersfoorts onderwijs is een passende plek voor elk kind, goede aansluiting op de arbeidsmarkt en een goede samenwerking met en tussen de partijen die betrokken zijn bij de ontwikkeling van kinderen (denk aan vormgeving en ontwikkeling van passend onderwijs en de jeugdzorg). Gemeente en schoolbesturen zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor goede huisvesting van scholen in de stad en leveren daarmee een bijdrage aan een aantrekkelijk woon- en werkklimaat.

Functioneel primair onderwijs

*

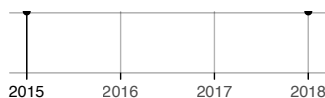
Bouwkundig primair onderwijs

*

Duurzaamheid primair onderwijs

*

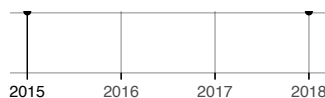
Beheer en exploitatie primair onderwijs

*

Functioneel voortgezet onderwijs

*

Bouwkundig voortgezet onderwijs

*

Duurzaamheid voortgezet onderwijs

*

Beheer en exploitatie voortgezet onderwijs

*

Doelstellingen

Ons doel is te komen tot kwalitatief goede, energiezuinige, gezonde en toekomstbestendige onderwijshuisvesting, waarmee het onderwijsveld en de gemeente gezamenlijk uitvoering kunnen geven aan hun verantwoordelijkheden op dit terrein. Dat is onderwijshuisvesting die duurzaam is gebouwd en een gezonde, aantrekkelijke leer- en werkomgeving is voor leerlingen en personeel. Hierbij past het werken met een verordening met verouderde normen en een ad hoc financieringssysteem niet meer. Naar aanleiding hiervan hebben we samen met de schoolbesturen een [Integraal Huisvestingsplan voor onderwijs \(IHP\)](#) opgesteld. In het IHP zijn onze (duurzaamheids)ambities vastgelegd en vertaald naar de benodigde investeringen om dit te realiseren. Hiermee is duidelijk wat nodig is om de onderwijshuisvesting in de komende 40 jaar te optimaliseren. Om het IHP te realiseren willen we een overeenkomst sluiten met de schoolbesturen over de inzet van gemeentelijke middelen voor onderwijshuisvesting en over de

inzet van de middelen van schoolbesturen voor onderhoud en aanpassingen om schoolgebouwen te vernieuwen en renoveren.

ABC-school De Bron

Onze inzet

Wij hebben een Integraal Huisvestingsplan (IHP) om onderwijshuisvesting te optimaliseren. Om te komen tot het IHP hebben we alle 110 schoolgebouwen in een nulmeting beoordeeld op vier onderdelen: bouwkundig, functioneel, duurzaam, en beheer & exploitatie. Op basis hiervan is de (financiële) opgave voor de komende 40 jaar en daarbinnen de prioritering voor de komende jaren vastgesteld. De kosten van vervangingsinvesteringen onderwijshuisvesting zijn door deskundigen geraamd op € 360 mln in 40 jaar.

Wij hebben deze raming vertaald naar de investeringsopgaven voor de komende jaren. We zijn in overleg met de schoolbesturen om te kijken hoe we het IHP het beste kunnen realiseren. Uitgangspunt hierbij is de wens om te komen tot uiteindelijke doordecentralisatie van de bijbehorende middelen. Schoolbesturen worden hiermee in staat gesteld samen verantwoordelijkheid te nemen voor de realisatie van het IHP. Wij streven naar besluitvorming eind 2016, waarbij de haalbaarheid van doordecentralisatie, de definitieve samenwerkingsvorm en bijbehorende afspraken over hoe we uitwerking geven aan het IHP duidelijk moeten zijn.

Stedelijk gymnasium Johan van Oldenbarnevelt

Na de besluitvorming over de vernieuwbouw-renovatie en uitbreiding in juli 2016 is overleg gestart met het schoolbestuur over het bouwheerschap, verantwoordelijkheden en risico's. Het ontwerptraject en de procedures hebben een minimale doorlooptijd. De planning is gericht op uitvoering in schooljaar 2017-2018.

Scholencomplex De Vosheuvel (Koningin Emmaschool en Dr. A. van Voorthuysenschool)

Na de besluitvorming over de vervangende nieuwbouw in maart 2016 is het overleg gestart met beide schoolbesturen over het bouwheerschap, verantwoordelijkheden en risico's. Ontwikkelingen rond passend onderwijs en zorg zijn van invloed op de voorgenomen plannen. De planning is gericht op uitvoering in het schooljaar 2017-2018. Beide scholen verhuizen in de voorjaarsvakantie 2017 naar tijdelijke huisvesting.

Wij blijven gymaccommodaties ter beschikking stellen. Wij stellen voldoende en kwalitatief goede gymzalen en sporthallen ter beschikking aan schoolbesturen zodat zij gymonderwijs kunnen laten geven door (vak)docenten. Gezien de relatie tussen onze accommodaties en het sportbeleid van de gemeente (sportverenigingen) blijft deze huisvestingstaak buiten de doordecentralisatie naar schoolbesturen.

In de eerste helft van 2017 zal het leerlingenvervoer opnieuw worden aanbesteed. Het gaat om

vervoer van leerlingen die zijn aangewezen op scholen voor speciaal onderwijs buiten Amersfoort en om leerlingen die vanwege geloof of levensovertuiging zijn aangewezen op scholen buiten Amersfoort. De aanbesteding vindt plaats in regionaal verband en vormt een opmaat naar een verdere bundeling en regionale regievoering op alle vervoersvormen. Ook zal het komende jaar gewerkt worden aan kantelingsbeleid (meer OV, minder specifiek vervoer) in het vervoer. Daarbij zal gekeken worden of het mogelijk is om de zelfredzaamheid van leerlingen en Wmo- en Jeugdwetcliënten in het vervoer te vergroten, bijvoorbeeld door OV-trainingen.

Samenwerking

Wij werken samen met alle 20 schoolbesturen voor primair, speciaal en voortgezet onderwijs aan functionele, duurzame en toekomstbestendige schoolgebouwen. Het proces zoals wij dat met de schoolbesturen zijn ingegaan, heeft geleid tot de overtuiging dat de vervangings- en renovatievraag alleen goed wordt opgelost als schoolbesturen onderling samenwerken en in gezamenlijkheid verantwoordelijkheid willen nemen voor onderwijskwaliteit en onderwijshuisvesting. Wij zijn daarin verantwoordelijk voor samenhang en samenwerking tussen beleidsterreinen zoals onderwijs, sport, ruimtelijke ordening, verkeer, duurzaamheid, milieu, vastgoed. Samenwerking in deze zin is een voorbeeld van bestuurlijke ontwikkeling. Het vormgeven van een breed toegankelijk aanbod van onderwijs koppelen aan afspraken over beleidsmatige inzet van middelen voor onderwijshuisvesting. Het leidt tot beter resultaat: kwalitatief goed onderwijs in functionele, duurzame en toekomstbestendige schoolgebouwen. Het levert ook een bijdrage aan de economische ontwikkeling van de stad en het woon- en werkklimaat.

Daarnaast werken wij samen met de regiogemeenten aan de aanbesteding en de uitvoering van het leerlingenvervoer.

6. Sport

We willen een gezonde, vitale stad zijn waarin zoveel mogelijk Amersfoorters sporten en bewegen. Sporters willen we faciliteren in de sport van hun keuze en degenen die nog niet sporten en bewegen stimuleren om actiever te worden. Sporten en bewegen leveren een belangrijke bijdrage aan een gezonde leefstijl en hebben een grote maatschappelijke meerwaarde. Om de positieve aspecten van sport ten volle te benutten werken we samen op andere terreinen zoals gezondheid, onderwijs en de openbare ruimte. Samen met sterke, brede, florerende sportverenigingen die effectief en efficiënt zijn in het gebruik van hun voorzieningen, willen we de ambities uit de sportnota waarmaken.

WAAR GAAN WE ONS GELD AAN UITGEVEN?

ZWEMBADEN	2.508
SPORTSTIMULERING	1.640
BUITENSPORT	1.104
BINNENSPORT	1.022
EIGEN ORGANISATIE	307
SUBSIDIE VO REGELING	338
GROOTSCHAPELIGE SPORT EVENEMENTEN	208
SOCIAAL VITAAL	41
TOTAAL	7.332

Tabel: PF.06.01 Programma Sport

(bedragen x € 1.000,-)

PROGRAMMA	REKENING 2015	BEGROTING 2016	BEGROTING 2017	RAMING 2018	RAMING 2019	RAMING 2020
LASTEN EXCLUSIEF TOEVOEGINGEN AAN RESERVES						
Sport	6.769	7.645	7.332	7.055	7.042	6.919
TOTAAL LASTEN	6.769	7.645	7.332	7.055	7.042	6.919
BATEN EXCLUSIEF ONTTREKKINGEN AAN RESERVES						
Sport	0	0				
TOTAAL BATEN	0	0	0	0	0	0
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES						
Sport	6.769	7.645	7.332	7.055	7.042	6.919
TOTAAL SALDO	6.769	7.645	7.332	7.055	7.042	6.919
SALDO PROGRAMMA EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES						
Toevoegingen reserves	2	2	2	2	2	2
Onttrekkingen aan reserves	822	0				
SALDO PROGRAMMA INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	5.949	7.647	7.334	7.057	7.044	6.921

Tabel: PF.06.02 Toelichting afwijkingen

(bedragen x € 1.000.000,-)

TOELICHTING AFWIJKINGEN	SUBTOTAAL	TOTAAL	Structureel / Incidenteel
SPORT			
Door sluiting van sporthal Schuilenburg, het Sportfondsenbad en het zwembad in Liendert en de realisatie van sportcomplex Amarena zijn er lagere kapitaallasten (€ 0,34).	-0,3		S
De lasten zijn door BBV-wijzigingen toegenomen. De gevolgen van de BBV-wijzigingen worden centraal toegelicht.	0,1		S
Doorschuiven budget uit het coalitieakkoord voor sport evenementen.	-0,2		I
Indexering.	0,2		S
Afronding	-0,1		S
		-0,3	
TOTAAL AFWIJKINGEN SPORT		-0,3	

Toelichting:

- Het zwembad Liendert en sporthal Schuilenburg zullen als gevolg van de opening van sportcomplex Amerena hun deuren sluiten. Voor deze locaties moet in 2017 duidelijk worden op welke manier de huidige sportactiviteiten tijdig een alternatieve accommodatie krijgen.
- Het Rijk voert in 2016 en 2017 een landelijke evaluatie uit naar de inzet van de buurtsportcoaches. De uitkomsten van de evaluatie worden meegenomen in nieuw sportbeleid van het Rijk. Het nieuwe beleid kan invloed hebben op de huidige cofinanciering van de buurtsportcoaches, maar ook op de uitvoering van het Amersfoortse sportbeleid waarin de buurtsportcoaches een grote rol spelen.
- Binnen het programma Sport is de daling van lasten ten opzichte van 2016 grotendeels te verklaren door een aanpassing in de subsidieverstrekking aan SRO. Door sluiting van sporthal Schuilenburg, het Sportfondsenbad en het zwembad in Liendert en de realisatie van

sportcomplex Amerena zijn er lagere kapitaallasten (€ 0,34 miljoen).

- Voor sportevenementen is in de herstelbegroting 2015 besloten het beschikbare geld van 2015 door te schuiven naar 2016. Hierdoor was er sprake van een stijging van € 0,3 miljoen. Vanaf 2017 is er weer structureel € 0,15 miljoen beschikbaar voor sportevenementen.
- € 0,03 miljoen euro is jaarlijks bestemd voor de Serviceorganisatie vastgesteld in het evenementenbeleid.

Risico's

Onderstaand de top 3 van financiële risico's die voor dit programma geïnventariseerd zijn. Dit laat onverlet dat er naast de financiële risico's, ook andere risico's kunnen zijn. Die zijn hier niet in meegenomen.

Risico	Maatregel	Benodigd weerstandscap. in mln €	Portefeuillehouder
Nieuwbouw van zwembad, sporthal, horeca en parkeervoorzieningen. Het project wordt uitgevoerd conform een Design & Build contract.	1. Financiële screening van de deelnemende partijen; Monitoren of de gecontracteerde partij blijft voldoen aan de financiële eisen Bankgarantie.	1,1	Buijtelaar
1. De gecontracteerde marktpartij gaat gedurende het D&B traject failliet	2. Periodiek toetsen van voorliggende ontwerpen of deze passen binnen eerder gemaakte afspraken met exploitant.		
2. De exploitatie van het sportcomplex (inclusief horeca en parkeren) past niet binnen de beschikbare middelen.	Exploitatierisico's d.m.v. tijdige contracten met marktpartijen wegnemen.		
3. Het sportcomplex wordt later opgeleverd dan voorzien met als gevolg het langer open houden van huidige zwembaden	3. Effectief contractmanagement waaronder tijdslimieten stellen (i.c.m. boetebeding bij oplevering); Afstemmen tussen de verschillende (gebruikers van) zwembaden die nog in gebruik zijn om mogelijke nadelige effecten te voorkomen		
Afoming onderhoudsfonds zwembaden tbv extra wensen nieuwbouw Hogeweg.	Extra inspecties door SRO. Zo nodig extra onderhoudsbudget, Indien noodzakelijk accommodaties sluiten.	0,2	Buijtelaar
Exploitatie gesubsidieerde instellingen komt door bezuinigingen (van gemeente en andere) onder druk.	Monitoring via dashboard subsidies + rapportage subsidiecyclus. Uitvoeren audits en doorlichting. Inzet calamiteitenreserve	0,1	Buijtelaar

Sport

wethouder Hans Buijtelaar

[Financiën](#), [Mobiliteit](#), [Sport](#), [Grondzaken](#) en [Vastgoed](#)

T. 14033, wethouderbuijtelaar@amersfoort.nl

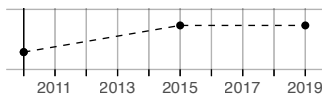
Ambitie

Onze hoofdambitie is dat zoveel mogelijk Amersfoorters sporten en bewegen om zo een gezonde en vitale stad te krijgen en te behouden. De sportverenigingen vormen een continue factor in het sport- en beweegaanbod en zijn daarom onze belangrijkste partners in het waarmaken van die ambitie. Continuïteit is vooral gewaarborgd bij sterke verenigingen, die bestuurlijk en financieel op orde zijn. Deze sterke verenigingen kunnen qua omvang zowel groot als klein zijn maar hebben gemeen dat ze de mogelijkheden hebben om door te groeien naar brede verenigingen door samen te werken met bijvoorbeeld scholen (clinics geven bij schoolsport) of de wijk (nieuw aanbod voor senioren) hierbij ondersteund door de buurtsportcoaches. Sterke, brede sportverenigingen zijn effectief en efficiënt in het gebruik van hun voorzieningen.

Sport krijgt een steeds nadrukkelijker rol in aanpalende beleidsterreinen, zoals in het Fietsplan en in het nieuwe Gezondheidsbeleid (sportief wandelen voor mensen met reuma door atletiekvereniging Altis). Samen spannen we ons in voor een gezonde leefstijl van inwoners in onze stad.

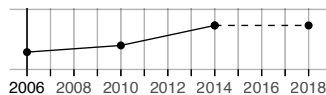
**% jongeren (10 t/m 17 jaar)
dat minstens 1x per week
aan sport doet**

88%

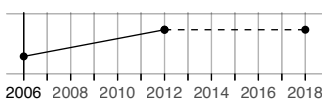
**% volwassenen (18 t/m 64
jaar) dat minstens 1x per week
aan sport doet**

72%

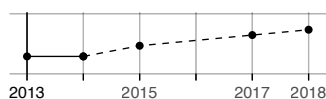
**% senioren die voldoen aan
de bewegnorm**

%

**Aantal sterke en brede
sportverenigingen**

10

% niet-sporters

47%

Doelstellingen

Tot 2019 richten we ons op de onderstaande doelstellingen omschreven in de [sportnota Amersfoort Flit](#) :

- Zoveel mogelijk Amersfoorters zijn aan het sporten en bewegen. Ook jongeren, ouderen en mensen met een beperking.
- We willen sterke en brede sportverenigingen. Deze zorgen voor continuïteit in het sportaanbod en kunnen ook een maatschappelijke rol vervullen. We willen verenigingen daarbij (meer) ruimte bieden om zelf ondernemend te zijn. Daarnaast zijn de verenigingen de 'kraamkamer' voor talentontwikkeling, prestatiesport en soms voor topsportontwikkeling. Wij zien talentontwikkeling als onderdeel van een sterke, brede sportvereniging.
- We zetten in op efficiënt en effectief gebruik van sportverenigingen, faciliteiten en locaties. We willen meer samenwerking en afstemming tussen sportverenigingen. Niet alleen lokaal, maar

ook regionaal.

- We denken sportinclusief. Gezond leven vraagt een verbinding tussen gezondheid en andere beleidsterreinen. Sport in het onderwijs, de openbare ruimte zo inrichten dat het uitnodigt om te bewegen, etc..

De komende jaren zet de Stichting Marathon, samen met de gemeente tien beweeggrondjes uit in Amersfoortse wijken. Foto: Jaap Hengeveld

Onze inzet

Sterke verenigingen met een goed bestuur en een gezonde financiële positie zorgen voor continuïteit in het sportaanbod. Door het oppakken van andere maatschappelijke taken, zoals een aanbod voor de wijk (niet-leden) en de benoemde doelgroepen, groeien verenigingen naar brede verenigingen. Deze brede verenigingen vormen op deze wijze een belangrijk onderdeel van de sociale basisinfrastructuur in de wijken, sociale wijkteams kunnen bewoners verwijzen naar deze brede verenigingen. Wij ondersteunen en faciliteren verenigingen voor zover mogelijk bij deze extra inzet met de nieuwe subsidieregeling sport en bewegen en de inzet van buurtsportcoaches. We willen sportverenigingen binnen randvoorwaarden (meer) ruimte bieden om zelf ondernemend te zijn. Ook dit draagt bij aan de ontwikkeling van sterke, brede verenigingen.

Daar waar inwoners (nog) geen aansluiting vinden bij een sportvereniging wordt een passend sportaanbod ontwikkeld door buurtsportcoaches; mensen kunnen onder deskundige begeleiding 'nieuw' beweggedrag ontwikkelen en voortzetten.

Een artist impression van de sporthal in het nieuwe sportcomplex Amerena, dat eind 2017 klaar is.

Sportcomplex Amerena opent in het najaar van 2017 haar deuren. Amerena biedt kansen voor nieuwe vormen van samenwerking tussen verenigingen van verschillende sportdisciplines. Gezamenlijk wordt invulling gegeven aan een gevarieerd sportprogramma, zodanig dat het complex 'bruisend' wordt voor en door Amersfoorters. [Bekijk het filmpje over het nieuwe sportcomplex.](#)

Verschillende lidmaatschappen moeten het voor inwoners uit verschillende doelgroepen aantrekkelijk maken om te sporten en bewegen. De verdeling van de beschikbare sportcapaciteit van het complex is onderdeel van de gezamenlijke aanpak.

Op basis van de uitkomsten van de verkenning naar intensivering van sportvelden in 2016, wordt een vervolg gegeven met het 'onderzoek toekomstscenario's sportaccommodaties'. Samen met sportverenigingen willen we komen tot scenario's waarbij kwalitatief hoogwaardige accommodaties, toegankelijkheid en efficiency centraal staan.

De Marathon Amersfoort 2015 in minder dan drie minuten: [bekijk het filmpje.](#)

Evenementen maken de stad aantrekkelijk en levendig. **Wij ondersteunen sportevenementen** die veel Amersfoorters in beweging zetten. Fiets- en hardloopevenementen, zoals de marathon, zijn daarvoor bij uitstek geschikt. Wij willen Amersfoort blijvend als loopstad op de kaart zetten en ondersteunen initiatieven die daar aan bijdragen.

Het sportief gebruik van de openbare ruimte steeds meer toe. Samen met partners in de stad willen we deze trend ondersteunen; we werken aan onze ambities om inwoners letterlijk in beweging te krijgen. Bijvoorbeeld door het realiseren van meer beweeggrondjes in de wijken.

We voeren de **nieuwe subsidieregeling sport en bewegen** uit waarover de raad zich in een peiling in september 2016 heeft uitgesproken. Nieuw daarin is dat bewonersinitiatieven samen met sportverenigingen aanspraak kunnen maken op subsidie, ook voorzieningen die bijdragen aan het sportief gebruik van de openbare ruimte krijgen in de nieuwe regeling een plek.

Samenwerking

SRO is een verbonden partij die het accommodatie- en sportstimuleringsbeleid uitvoert voor de gemeente. De SRO is werkgever van de buurtsportcoaches.

ASF is de sportkoepel van de Amersfoortse sportverenigingen en vertegenwoordigt daarmee de belangen van de sportverenigingen. Dat maakt dat ASF een belangrijke gesprekspartner is voor de gemeente vanwege de rol van de sportverenigingen bij de uitvoering van de ambities van de gemeente.

Het Amersfoort Voetbal Kampioenschap (AVK) omvat meer dan het jaarlijkse kampioenschap. De voetbalverenigingen trekken gezamenlijk op onder de noemer van AVK, bijvoorbeeld in het onderzoek naar toekomstscenario's sportaccommodaties.

Onder samenwerking verstaan wij vanuit sport ook het samen optrekken met andere beleidsterreinen zoals in het Fietsplan, het nieuwe gezondheidsbeleid, de groenvisie, citymarketing en onderwijs. Gezamenlijke plannen dragen bij aan een gezonde en vitale stad. Regionale afstemming en samenwerking bij het ontwikkelen van accommodaties en het (sportieve) gebruik van de openbare ruimte wordt steeds belangrijker.

7. Ruimtelijke ontwikkeling

Amersfoort is een aantrekkelijke en vitale stad. In onze ruimtelijke ontwikkeling zoeken we een duurzame balans tussen een aantrekkelijk leefklimaat, economische dynamiek en een goede bereikbaarheid. De inrichting van de publieke ruimte zorgt ervoor dat mensen elkaar kunnen

ontmoeten. Onze grondexploitaties ondersteunen de gewenste ruimtelijke projecten en gebiedsontwikkelingen. We benutten het gemeentelijk vastgoed optimaal voor de huisvesting van maatschappelijke organisaties, gebiedsontwikkeling en het bewaren van culturele waarden.

WAAR GAAN WE ONS GELD AAN UITGEVEN?

GRONDEXPLOITATIE	22.468
VASTGOED	18.331
RUIMTELIJKE ONTWIKKELING	2.387
RUIMTELIJKE KWALITEIT	816
BESTEMMINGSPANNEN	100
PACHT	19
GROENE STAD	11
OOB FYSIEKE PLEERS	9
TOTAAL	42.138

[Bekijk de uitgebreide cijfertabel en risico's bij dit programma.](#)

Tabel: PF.07.01 Programma Ruimtelijke Ontwikkeling

(bedragen x € 1.000,--)

PROGRAMMA	REKENING 2015	BEGROTING 2016	BEGROTING 2017	RAMING 2018	RAMING 2019	RAMING 2020
LASTEN EXCLUSIEF TOEVOEGINGEN AAN RESERVES						
Ruimtelijke ontwikkeling (incl. Groene Stad)	4.064	3.783	2.646	1.806	1.799	1.792
Grondexploitatie	68.627	70.152	22.468	32.854	27.309	17.931
Vastgoed	20.356	12.124	13.948	14.321	14.043	13.631
TOTAAL LASTEN	93.046	86.059	39.061	48.982	43.151	33.353
BATEN EXCLUSIEF ONTTREKKINGEN AAN RESERVES						
Ruimtelijke ontwikkeling (incl. Groene Stad)	2.718	81	31	31	31	31
Grondexploitatie	68.613	70.153	21.418	32.804	27.259	17.881
Vastgoed	13.321	5.119	9.528	6.214	5.999	5.599
TOTAAL BATEN	84.653	75.352	30.977	39.049	33.289	23.511
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES						
Ruimtelijke ontwikkeling (incl. Groene Stad)	1.345	3.702	2.615	1.776	1.768	1.761
Grondexploitatie	13	-1	1.050	50	50	50
Vastgoed	7.035	7.005	4.419	8.107	8.044	8.032
TOTAAL SALDO	8.394	10.706	8.084	9.933	9.863	9.843
SALDO PROGRAMMA EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES						
Toevoegingen reserves	2.650	25	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	34.809	1.779	50	0	0	0
SALDO PROGRAMMA INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	-23.765	8.952	8.034	9.933	9.863	9.843

Tabel: PF.07.02 Toelichting afwijkingen

(bedragen x € 1.000.000,--)

TOELICHTING AFWIJKINGEN	SUBTOTAAL	TOTAAL	Structureel / Incidenteel
RUIMTELIJKE ONTWIKKELING (INCL. GROENE STAD)			
Jaarschijf 2016 bevatte incidenteel budget voor afronding van Programma Groen Blauw (dekking Reserve Stedelijke Vernieuwing, compartiment Groen), Centrum Ontwikkeling (ISV-3) en samenwerkingsagenda Binnenstedelijke Ontwikkeling (dekking reserve Binnenstedelijke Ontwikkelingen).	-1,8		I
Vanuit de Kadernota is een structureel budget toegekend voor de regionale samenwerking ontwikkeling landelijk gebied met ingang van jaarschijf 2017 en een incidenteel budget voor investering vitaal stadshart in jaarschijf 2017.	0,8		I
De lasten zijn door BBV-wijzigingen afgenomen. De gevolgen van de BBV-wijzigingen worden centraal toegelicht.	-0,2		S
Afronding	0,1		S
		-1,1	
GRONDEXPLOITATIES			
Verkoop sporthal, inclusief aframes boekwaarde oude zwembaden.	1,0		I
Minder projecten uit de Reserve Ruimtelijke Investerings.	-0,1		
Kadernota: Vluchtelingen en statushouders.	0,2		I
In deze begroting zijn de getallen van de herziening grondexploitatie per 1-11-2015 opgenomen. Zie voor de verschillenverklaring "Herziening van de Grondexploitaties per 1 november 2015". Hierdoor verlagen zowel de baten als de lasten, echter budgettair neutraal.		1,1	
VASTGOED			
Zwembad, o.a. boekwaarden oude zwembaden.	-1,9		I
Opbrengst verkoop sporthal.	-3,5		I
Doorschuiven van het budget van de aangenomen motie uit de jaarrekening 2015 'Toegankelijkheid'	0,2		I
Restauratie Belgenmonument budget incidenteel in 2016.	-0,6		I
Kredieten lager dan € 100K.	0,1		I
De lasten zijn door BBV-wijzigingen toegenomen. De gevolgen van de BBV-wijzigingen worden centraal toegelicht.	3,5		S
Tijdelijk beheer onderwijshuisvesting.	0,1		S

TOELICHTING AFWIJKINGEN	SUBTOTAAL	TOTAAL	Structureel / Incidenteel
Vastgoed stelpost.	-0,3		I
Structurele huurverhoging.	-0,1		S
Indexering.	0,1		S
Kleine overige kleine posten waaronder in exploitatie nemen MVA De Zonneparel, budget overheveling van de facilitaire zaken van het CNME en verlaging van de huur van het Eemhuis, dotatie in de voorziening voor onderhoud De Dissel in plaats van een dotatie in de reserve en afrondingen	-0,2		S
		-2,6	
MUTATIES RESERVES			
De baten van jaarschijf 2017 en verder zijn lager dan in jaarschijf 2016. Hoofdzakelijk als gevolg van een incidentele onttrekking in jaarschijf 2016 uit de Reserve Stedelijke Vernieuwing, compartiment Groen ten behoeve van afronding Programma Groen Blauw en Reserve Binnenstedelijke ontwikkeling voor investeren met betrekking tot de samenwerkingsagenda Binnenstedelijke Ontwikkelingen. In jaarschijf 2016 is een storting geraamd in reserve onderhoud De Dissel (€ 25.000,-), met ingang van jaarschijf 2017 is dit omgezet naar een voorziening.	1,7		S
		1,7	
TOTAAL AFWIJKINGEN RUIMTELIJKE ONTWIKKELING		-0,9	

Toelichting deelprogramma ruimtelijke ontwikkeling - inclusief Groene Stad (baten):

- Geen bijzonderheden.

Toelichting ruimtelijke ontwikkeling, inclusief Groene Stad (lasten):

- De lasten van jaarschijf 2017 en verder zijn lager dan jaarschijf 2016. Deels als gevolg van een wijziging van de BBV-voorschriften. Daarnaast bevat jaarschijf 2016 incidenteel budget voor afronding van Programma Groen Blauw (dekking Reserve Stedelijke Vernieuwing, compartiment Groen), Centrum Ontwikkeling (ISV-3) en samenwerkingsagenda Binnenstedelijke Ontwikkeling (dekking reserve Binnenstedelijke Ontwikkelingen).
- Vanuit de Kadernota is een structureel budget toegekend voor de regionale samenwerking ontwikkeling landelijk gebied met ingang van jaarschijf 2017 en een incidenteel budget voor investering vitaal stadshart in jaarschijf 2017.

Toelichting ruimtelijke ontwikkeling - mutaties reserves (baten):

- De baten van jaarschijf 2017 en verder zijn lager dan in jaarschijf 2016. Hoofdzakelijk als gevolg van een incidentele onttrekking in jaarschijf 2016 uit de Reserve Stedelijke Vernieuwing, compartiment Groen ten behoeve van afronding Programma Groen Blauw en Reserve Binnenstedelijke ontwikkeling voor investeren met betrekking tot de samenwerkingsagenda Binnenstedelijke Ontwikkelingen.

Toelichting ruimtelijke ontwikkeling - mutaties reserves (lasten):

- In jaarschijf 2016 is een storting geraamd in reserve onderhoud De Dissel, met ingang van jaarschijf 2017 is dit omgezet naar een voorziening.

Toelichting deelprogramma onderdeel vastgoed (baten):

- Jaarschijf 2017 bevat een incidentele dekking voor beheerskosten strategisch vastgoed (kadernota 2017) en bevat de opbrengst van de verkoop van de sporthal. Daarnaast een structurele verhoging als gevolg van huurverhogingen.

Toelichting vastgoed (lasten):

- De lasten van jaarschijf 2017 en verder zijn lager dan jaarschijf 2016. Deels als gevolg van een

wijziging van de BBV-voorschriften. Daarnaast bevat jaarschijf 2016 incidenteel budget voor renovatie van het Belgenmonument, de afwikkeling van de boekwaarde oude zwembaden.

- Jaarschijf 2017 bevat een incidenteel budget voor motie toegankelijkheid (doorschuiving vanuit jaarrekening 2015) en beheerskosten strategisch vastgoed (kadernota 2017) en structureel budget voor beheer tijdelijke onderwijsruimten, in exploitatie nemen van De Zonneparel en overheveling van CNME van facilitaire zaken.

Toelichting deelprogramma Grondexploitatie (lasten):

- In deze begroting zijn de getallen van de herziening grondexploitatie per 1-11-2015 opgenomen. Zie voor de verschillenverklaring "Herziening van de Grondexploitaties per 1 november 2015".
- Vanuit de Kadernota is een incidenteel toegekend voor jaarschijf 2017 voor plankosten met betrekking tot vluchtelingenopvang en huisvesting statushouders.
- In 2013 is met het raadsbesluit 4331153 budget gereserveerd voor het te verwachten toekomstige tekort op de grondexploitatie van oude zwembadlocaties. Dit is opgenomen in de jaarschijf 2017.

Tabel: PF.07.03 Geplande investeringen

(bedragen x € 1.000,-)

PROGRAMMA	REKENING 2015	BEGROTING 2016	BEGROTING 2017	RAMING 2018	RAMING 2019	RAMING 2020
<i>Geplande investeringen</i>						
Vervanging toplaag hoofdveld CJVV		251				
Investerings sport i.v.m. wegwerken wachtlijsten		2.006				
Isolatie toneeltoren De Flint		200				
Luchtbehandelingsinstallatie theater De Lieve Vrouw		380				
Bouw ABC Liendert	5.713					
Verbouwing Smallepad 4 tehuis voor daklozenopvang	776					
Eemhuis, met name niet verrekenbare BTW	1.851					
Vervanging toplaag VV Hooglanderveen	237					
<i>In de ramingen begrepen investeringen</i>						
<i>Investerings met een economisch nut</i>						
<u>Welzijn/wijkontwikkeling:</u>						
Aanpassingen wijkaccommodaties			101		101	
<u>Sport:</u>						
Zwembad Hogeweg bouw	2.337	11.450	5.660			
Zwembad Hogeweg duurzaam		1.000	800			
Vervanging toplaag veld Cobu Boys		73	178			
Vervanging toplaag veld VOP			251			
Toplaag kunstgras Nieuwland				251		
Toplaag kunstgras Hoogland				251		
Toplaagvervanging veld 4 VVZA					250	
Renovatie waterkunstgrasveld AMHC		211				
Toplaagvervanging veld 4 AMHC					210	
Toplaagvervanging veld 1 AFC Quick					250	
2 Toplagen HC Eemvallei				422		
Tribune Midland			101			

Kleedkamers KVVA							115
PROGRAMMA	REKENING 2015	BEGROTING 2016	BEGROTING 2017	RAMING 2018	RAMING 2019	RAMING 2020	
Kleedkamers BSC Quick						105	
Kleedkamers vv Hoogland						290	
Toplaag kunstgras ASC Nieuwland						251	
Toplaag kunstgras vv Hoogland						251	
Toplaag kunstgras AMHC						210	
Cultuur:	-	-					
De Flint onderhoudskrediet	681	743	316	443	396	367	
St. Aegtenkapel meerjarig onderhoud		73					
Vervanging/renovatie Flehite			1.614				
Onderhoud Onze Lieve Vrouwe Toren						1.000	
TOTAAL INVESTERINGEN RUIMTELIJKE ONTWIKKELING	11.595	16.387	9.019	1.367	1.207	2.589	

Risico's

Onderstaand de top 3 van financiële risico's die voor dit programma geïntariseerd zijn. Dit laat onverlet dat er naast de financiële risico's, ook andere risico's kunnen zijn. Die zijn hier niet in meegenomen.

Risico	Maatregel	Benodigd weerstandscap. in mln €	Portefeuillehouder
Uitloop van de sloopwerkzaamheden bij de ziekenhuislocaties. Het gaat zowel om de Lichtenberg als om Elisabethlocatie.	Extra gemeentelijke inzet m.b.t. directie en toezicht en juridische ondersteuning Meerkosten asbestsanering verhalen op MMC Druk houden bij de slopers. Sloop en bouwrijp maken zoveel mogelijk in elkaar schuiven.	0,9	Buijtelaar/Kemmerling
Project Laakzone. Budget voor uitvoering fase C komt niet of slechts gedeeltelijk beschikbaar door tegenvallende huizenverkoop Laak 2a/2b en Velden 1F.	Niet of slechts gedeeltelijke uitvoering van fase C.	0,4	Buijtelaar
Wieken-Bloeidaal Dreigend tekort op de lopende grondexploitaties: Het gaat om de Wieken-Zuid, De Wieken-Noord, De Wieken HIS (Energieweg) en De Wieken, woon- werkgebied Bloeidaal	Diverse maatregelen. Zie ook projectenrapportage 2016-2	0,3	Buijtelaar

Ruimtelijke ontwikkeling

wethouder Yvonne Kemmerling

[Economie](#), [Ruimtelijke Ontwikkeling](#), [Duurzaamheid en innovatie](#)

T. 14033, wethouderkemmerling@amersfoort.nl

Ambitie

In onze ruimtelijke ontwikkeling zoeken we een duurzame balans tussen een aantrekkelijk leefklimaat, economische dynamiek en een goede bereikbaarheid. Als deze drie in balans zijn, kan Amersfoort een aantrekkelijke en vitale stad blijven waar wonen, werken en recreëren voor iedereen goed samen gaan.

Met het programma van Ruimtelijke Ontwikkeling werken we aan de leefbaarheid van de stedelijke omgeving voor bewoners, bedrijven en bezoekers; een dynamisch, historisch stadshart en eromheen aangename woonwijken in een groene vitale regio; wij regisseren en faciliteren in de zoektocht naar nieuwe woonlocaties; wij werken aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor ondernemers met multifunctionele werklocaties; een bereikbare stad met verbeterde infrastructuur. Amersfoort heeft een hoge belevingswaarde voor iedereen, jong en oud, nu en in de toekomst.

Amersfoort is als stad met een kenniseconomie een plek waar ontmoetingen tussen mensen vanzelfsprekend zijn. De publieke ruimte biedt de mogelijkheden om elkaar te ontmoeten. Vanuit de wijken zijn er optimale verbindingen met het groen in de stad en het landschap er omheen. Het programma De Groene Stad biedt met de Groen Blauwe Structuur ruimte voor natuur, water, recreatie, sport en bewegen en stadslandbouw. In de stad geven wij ruimte aan initiatieven voor duurzame energie en spelen wij in op de gevolgen van klimaatverandering.

Doelstellingen

We streven naar een levendig en vitaal stadshart met een compact stedelijk leefmilieu met meer woningen en een gevarieerd voorzieningenaanbod.

We stimuleren diversiteit in de wijken en werken aan voldoende doorstroming, in levensloopbestendige wijken met voldoende woonruimte voor alle doelgroepen.

We versterken onze identiteit, waarin de combinatie van moderne hoogwaardige architectuur en onze cultuurhistorie en monumenten een belangrijke rol speelt.

We versterken een aantrekkelijk leefklimaat voor mens en dier, door een goed netwerk van voorzieningen en groene verbindingen. Zo spelen we in op de verandering van het klimaat.

We werken aan een goede functiemenging van wonen, werken en voorzieningen. Zowel in de woonwijken als op de werklocaties, om een aantrekkelijk vestigingsklimaat te bieden voor inwoners en ondernemers.

We stimuleren en geven ruimte aan initiatieven om onze stad verder te ontwikkelen.

76 procent van de Amersfoorters is tevreden over de hoeveelheid groen in hun leefomgeving.

Onze inzet

Structuurvisie Amersfoort 2030 en Groene Stad

De Structuurvisie Amersfoort 2030 is het beleidskader dat wij hanteren. Het is de basis voor veel activiteiten op het gebied van Ruimtelijke Ontwikkeling.

We werken vanuit de ruimtelijke sturingsfilosofie van de [Structuurvisie Amersfoort 2030](#) en een actueel planologisch afwegingskader. Met deze sturingsfilosofie geven we invulling aan uitnodigingsplanologie en kiezen we als overheid een actieve, regisserende of faciliterende rol. Met onze ruimtelijke ambities - de zogeheten Amersfoortse Principes (zie Structuurvisie Amersfoort 2030) - nodigen we initiatiefnemers uit om zelf een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van Amersfoort.

Het [programma de Groene Stad](#) is afgerond in 2016. We blijven ons inzetten voor de Groen Blauwe Structuur en daarmee ruimte aan natuur, recreatie, sport en bewegen, voedselproductie en gezondheid. De Groenvisie Amersfoort biedt daarvoor de ambities en wensen vanuit de stad. Zie dit korte filmpje [over de Groene Stad](#).

Plannen en uitvoering

We werken aan een sterke positie van Amersfoort in de regio, zowel voor de centrumfunctie voor de regio Amersfoort als onze positie in de Noordvleugel met Utrecht en Amsterdam. We zorgen voor een aantrekkelijke regio voor wonen en werken, met voldoende voorzieningen.

We werken samen met de andere beleidsprogramma's aan de opgave voor sociale woningbouw. Daarvoor werken we samen met andere afdelingen en externe partijen aan inbreidingslocaties en transformatieprocessen. Zo passen we de groei van de voorraad sociale woningbouw evenwichtig (zowel qua verdeling als ruimtelijk/stedenbouwkundig) in in de stad.

We werken aan de nieuwe woon-/werk-/leerwijk De Hoef. Het bedrijventerrein De Hoef biedt, door de grote leegstand in kantoren en ruime groene opzet, goede mogelijkheden om te transformeren naar een woon-/werkgebied. Een levendige aantrekkelijke nieuwe woonwijk. Samen met eigenaren en belanghebbenden gaan we in een creatief proces op zoek naar een nieuwe invulling van de wijk en faciliteren wij transformatie.

We gaan samen met initiatiefnemers de ruimte in de stad intensiever en slimmer gebruiken. We maken de transformatie van leegstaande kantoren mogelijk en we zorgen ervoor dat een gebouw meer functies kan krijgen (functiemenging). We gaan slimmer om met onderwijshuisvesting, via het Integraal huisvestingsplan voor onderwijs en stimuleren efficiënt en effectief gebruik van de sportaccommodaties en zoeken naar mogelijkheden van synergie door verdere samenwerking tussen verenigingen.

We geven burgers, ondernemers en maatschappelijke organisaties een prominente rol in

de gebiedsontwikkeling en de inrichting van onze openbare ruimte. Ervaringen in de afgelopen jaren hebben de meerwaarde aangetoond van maatschappelijke participatie met burgerinitiatieven en ondernemerskracht. Wij experimenteren de komende jaren onder andere met uitnodigingsplanologie, collectief opdrachtgeverschap en zelfbeheer.

We stimuleren, regisseren en faciliteren nieuwe initiatieven. We stellen ons open voor initiatiefnemers die een meerwaarde kunnen geven aan de stad en die bijdragen aan de diversiteit en duurzame ontwikkeling van Amersfoort. Zij creëren met hun inzet waarde voor de stad, passend in de plek en context. Zo geven we bijvoorbeeld ruimte aan initiatieven voor nieuwe energielandschappen voor zon en wind.

We bereiden ons voor op de implementatie van de nieuwe Omgevingswet. In 2019 wordt de nieuwe Omgevingswet het kader voor een nieuw en integraal ruimtelijk beleid. De omgevingswet maakt het omgevingsrecht toegankelijker, begrijpelijker en eenvoudiger. Daarvoor is door het Rijk een grootscheepse stelselherziening in gang gezet. Wij bereiden ons voor op deze verandering en werken waar mogelijk nu al in de geest van de Omgevingswet ('Eenvoudig Beter'). Met actuele en, waar mogelijk, flexibele bestemmingsplannen nodigen we initiatiefnemers uit om zelf meer ontwikkelingen in de stad op te pakken (de 'uitnodigingsplanologie').

Tabel: PF.07.05

(bedragen x € 1.000,-)

	Wabo-projectbesluit + Wijzigingsplan	Bestemmingsplan + Uitwerkingsplan
Investeringsbedrag tot € 100.000	9.680	17.325
Investeringsbedrag € 100.000 tot € 1 miljoen	14.520	28.875
Investeringsbedrag € 1 miljoen - € 10 miljoen	24.200	37.538
Investeringsbedrag vanaf € 10 miljoen	48.400	46.200
Uw (bouw)plan opnemen in een bestemmingsplanherziening	50% van de kosten van het opstellen van een postzegelplan	50% van de kosten van het opstellen van een postzegelplan
Haalbaarheidstoets	2.500	2.500
Tabel plankosten planologische procedures		

Genoemde bedragen betreffen huidige tarieven.

We zorgen voor een goede inpassing van grote nieuwe infrastructuur, zoals de Westelijke ontsluiting en het knooppunt Hoevelaken. In 2017 wordt het bestemmingsplan Westelijke ontsluiting naar verwachting onherroepelijk en starten we de uitvoeringsfase. Inpassing, natuurverrijking en duurzaamheid zijn hierbij belangrijke aandachtspunten. Samen met onder meer Rijkswaterstaat werken we aan de inpassingsplannen voor de aanpassing van Knooppunt Hoevelaken.

We werken aan de ontwikkeling van de klimaatbestendige stad. We nemen maatregelen om overlast en schade te voorkomen als gevolg van langdurige en hevige regenval, hitte en droogte. Hierbij sluiten we aan bij andere thema's zoals groen, gezondheid en economie en recreatie, zodat er in de breedte meerwaarde ontstaat, de leefbaarheid toeneemt en bewustwording groeit.

Voor het faciliteren Nul-op-de-Meter renovaties worden wat betreft bestemmingsplannen (zoals in 2016 geregeld) de leges voor afwijking van het bestemmingsplan voor de NOM-renovatie niet in rekening wordt gebracht. Als we voldoende ervaring hebben opgedaan met NOM-renovaties willen we in een paraplu-bestemmingsplan de benodigde extra ruimte planologisch regelen.

Extra aandacht voor Stadshart

Met als leidraad 'de Visie Stadshart' geven we extra aandacht aan het Stadshart in combinatie met nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen als De Nieuwe Stad, Zonnehof en Wagenwerkplaats en

langs de Eem. Het gebied in de omgeving van het NS-station vraagt om een nieuwe impuls om het gebied vitaler en aantrekkelijker te maken. Zo wordt het Stadshart en daarmee Amersfoort steeds aantrekkelijker. We geven invulling aan de uitvoering van het Programma Stadshart aan het vergroten van de levendigheid met culturele activiteiten en evenementen, versterken de economische vitaliteit met horeca, winkels en kantoren en verbeteren de verbindingen tussen het Station, Eemhaven en de binnenstad.

Extra aandacht voor Vathorst

We blijven extra aandacht houden in Vathorst voor de leefbaarheid in de wijk. Vathorst is een wijk waarin gewoond, gewerkt en gerecreëerd wordt. We besteden aandacht aan de fysieke ruimtelijke aspecten, maar ook extra aan de sociale en economische aspecten en de openbare ruimte. In het bijzonder aan de groene en recreatieve inrichting van bijvoorbeeld de Laakzone en Vathorst Noord, maar ook de demografische ontwikkeling met een ouder wordende jeugd in de wijk die om andere voorzieningen vraagt. Verder blijft er met het groeien van de stad nog steeds een woningbouwopgave voor nieuwe woningen in Vathorst.

Wonen, groen, spelen en kunst komen samen in Vathorst

Samenwerking

Wij kunnen en willen onze ambities alleen samen met de stad waarmaken. De gemeente heeft niet langer de middelen en instrumenten om ontwikkelingen volledig op eigen kracht uit te voeren. Dat willen we ook niet. De inwoners van Amersfoort hebben invloed op hun leefgebied. Wij zijn maar één van de partijen die bezig zijn met de ontwikkeling van de stad.

Wij regisseren, faciliteren, stimuleren en stellen randvoorwaarden waar dat moet, en ondernemers, inwoners en maatschappelijke organisaties maken de stad. Zij zorgen ervoor dat Amersfoort een vitale stad is en blijft. Door minder regels en meer flexibiliteit, bieden we ruimte voor initiatieven uit de stad, die bijdragen aan duurzaamheid, diversiteit, waardecreatie en die passen in de plek en context van de stad.

In 2014 is besloten tot opheffing van de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Utrechtse Heuvelrug, Vallei en Kromme Rijngebied per 1 januari 2018. De tussenliggende jaren worden onder andere benut voor een goede overdracht van eigendom en beheer van de grote recreatieterreinen naar andere rechtsopvolgers, waarbij het behoud van de toegankelijkheid en betaalbaarheid voor alle inwoners van de provincie Utrecht voorop staat. Het Henschotermeer is een van deze recreatieterreinen.

Grondexploitaties

wethouder Hans Buijtelaar

[Financiën](#), [Mobiliteit](#), [Sport](#), [Grondzaken](#) en [Vastgoed](#)

T. 14033, wethouderbuijtelaar@amersfoort.nl

Ambitie

We ontwikkelen Amersfoort samen, we benutten waar mogelijk de kracht van de stad. Met de inzet van ons grondbeleid streven we ernaar om bijzondere projecten en gebiedsontwikkelingen mogelijk te maken. We handelen vanuit situationeel grondbeleid en passen maatwerk toe, iedere opgave is immers uniek. Wij zetten hoofdzakelijk in op faciliterend en regisserend grondbeleid. Als onze ambities echter niet door andere partijen worden waargemaakt en wij de risico's aanvaardbaar vinden, passen we ook actief grondbeleid toe. We verwerven in dat geval vastgoed om de gewenste ontwikkelingen op gang te brengen.

Doelstellingen

We ondersteunen ontwikkelingen met grondbeleid op maat.

Bij gebiedsontwikkeling zoeken wij naar de (maatschappelijke) waardecreatie: naar meer en andere ontwikkelingsvormen voor gebieden, die - vroeg of laat - rendement opbrengen.

We hebben een goed beeld van de ontwikkelingen die van invloed zijn op de grondexploitaties, beheersen de risico's en stappen in projecten op het moment dat er ontwikkelingskansen zijn.

Onze inzet

Onze opgave op het gebied van sociale woningbouw is groot. Samen met corporaties en marktpartijen wordt de (sociale) woningbouwopgave gerealiseerd. Per ontwikkeling zal bepaald worden welke rol het gemeentelijke grondbeleid hierin kan bijdragen en wat de financiële consequenties hiervan zijn. Het kan zijn dat het resultaat van de lopende grondexploitaties en het te verkopen vastgoed onder druk komen te staan als sociale woningbouw wordt toegevoegd.

Vanuit de maatwerkgedachte streven we naar samenwerkings- en exploitatiemodellen die passen bij de beoogde ontwikkelingen. Flexibiliteit is nodig om te kunnen inspelen op veranderingen in vraag en aanbod vanuit de markt.

We experimenteren met aanbestedingen en financieringen waarbij maatschappelijke invulling en (maatschappelijke) waardecreatie centraal staan. De financiering van gebiedsontwikkeling is meer dan alleen grond- en vastgoedexploitatie. Bij ontwikkeling ontstaan er meer financiële stromen die waarde creëren; die willen we (leren) gebruiken. De verkoop van Warner Jenkinson is een voorbeeld waarbij de maatschappelijke meerwaarde als onderdeel van de selectie is meegenomen. Bij de verkoop van maatschappelijk vastgoed zullen we de hier opgedane kennis gebruiken.

We beperken de risico's van de lopende grondexploitaties. Dat doen we door in te spelen op de actuele ontwikkelingen op de vastgoedmarkt, door te zoeken naar nieuwe samenwerkings- en ontwikkelingsvormen, door voortdurende monitoring en goed risicomangement. Indien een reëel tekort dreigt, nemen wij direct dit verlies. Bovendien hebben we de afgelopen jaren binnen de grondexploitaties iets meer ruimte voor onvoorziene uitgaven kunnen creëren, waardoor de grondexploitaties financieel duurzaam zijn. Dit voorzichtigheidsprincipe zetten we voort. Met ingang van 1 januari 2016 is voor de grondexploitaties de wet- en regelgeving veranderd. Wij hebben te maken met de vennootschapbelastingplicht en met aangescherpte regelgeving in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Bij de herziening van de grondexploitaties (jaarrekening 2016) zullen wij de consequenties van deze wijzigingen in beeld brengen en financieel vertalen. Zie voor nadere toelichting de paragraaf Grondbeleid.

In de paragrafen Grondbeleid en Risico's en weerstandsvermogen wordt een toelichting gegeven over de stand van zaken van de grondexploitaties en het grondbeleid.

Samenwerking

Voor de gebiedsontwikkeling Vathorst werken wij samen met andere partijen in het Ontwikkelingsbedrijf Vathorst en de VOF Podium. Hierover is meer informatie te vinden in de paragraaf Verbonden partijen. Bij diverse lopende ontwikkelingen wordt nauw samengewerkt met ondernemers en inwoners.

Vastgoed

wethouder Hans Buijtelaar

[Financiën](#), [Mobiliteit](#), [Sport](#), [Grondzaken](#) en [Vastgoed](#)

T. 14033, wethouderbuijtelaar@amersfoort.nl

Ambitie

Het gemeentelijk vastgoed wordt optimaal benut voor de huisvesting van maatschappelijke organisaties en verenigingen, gebiedsontwikkeling en het bewaren van culturele waarden.

Doelstellingen

We verduurzamen onze vastgoedportefeuille. Onder andere door bij onderhoud duurzaamheidsmaatregelen uit te voeren, daken te benutten voor zonnepanelen en ons cultureel erfgoed te conserveren voor de toekomst.

Onze vastgoedportefeuille wordt optimaal ingezet: de portefeuille heeft een omvang die past bij de gemeentelijke beleidsambities, het vastgoed is toegankelijk voor haar gebruikers en de functies zijn gehuisvest in het juiste vastgoed.

We werken aan een efficiënt beheer met een zo hoog mogelijk financieel en/of maatschappelijk rendement.

We creëren in het gemeentelijk vastgoed ruimte voor (burger-)initiatieven en zetten het vastgoed in als aanjager bij gebiedsontwikkeling.

De Amerena is een binnensportcomplex met zwembaden en sporthal en wordt duurzaam gebouwd, ingericht en gebruikt.

Onze inzet

We voeren het beheer van ons gemeentelijk vastgoed strategisch en efficiënt uit. Hiervoor hebben we een reorganisatie van het vastgoedbeheer in gang gezet. De uitwerking en implementatie daarvan zullen nog tot in 2017 door lopen, waarbij wij op dit moment werken aan de overdracht van het eigendom van de ambtelijke huisvesting van afdeling Interne Dienstverlening en Advies naar Programma's en Projecten. Begin 2017 wordt de Nota Vastgoedbeheer afgerond, waarin de spelregels voor strategisch en efficiënt vastgoedbeheer zijn omschreven. Bij het dagelijks beheer, dat SRO voor ons uitvoert, sturen we op kwaliteit, kostenefficiëntie en klanttevredenheid.

Vastgoed dat niet langer nodig is voor beleidsdoelstellingen stoten we (gefaseerd) af. Om de kans op verkoop te vergroten zoeken we samen met potentiële kopers naar andere mogelijkheden van gebruik. Daarnaast worden ook de mogelijkheden voor tijdelijke verhuur/pacht bekeken.

We onderzoeken hoe we tijdelijk gebruik door maatschappelijk initiatieven van leegstand vastgoed kunnen faciliteren. De inzet van het Europese-project Urbact / Refill (Reuse of vacant spaces as driving Force for Innovation on Local level) is tijdelijk gebruik van vastgoed door diverse initiatieven aan te jagen en te faciliteren. Daarnaast werken we aan het laten meewegen van maatschappelijke waarde bij de verkoop van maatschappelijk vastgoed, onder andere Warner Jenkinson.

Bij onderhoud of vervanging gaan we voor verduurzaming van het vastgoed. We brengen de duurzaamheidspotentie van het vastgoed in beeld en maken duurzaamheidsscenario's, mede op basis van inzicht in het verbruik en energielabels, om goede investeringsbeslissingen in onderhoud en vervanging te nemen.

Wij streven naar een verbeterde toegankelijkheid van ons vastgoed voor alle bewoners van Amersfoort. We stellen een Meerjarenplan op om de toegankelijkheid van ons vastgoed voor mensen met een fysieke handicap te verbeteren. De financiële consequenties brengen we daarbij in beeld.

We gaan het stadhuis sober en doelmatig renoveren. Hierbij maken we een integrale afweging op basis van ruimtebehoefte, duurzaamheid, het nieuwe werken en ons dienstverleningsconcept. Begin 2017 besluiten wij over welk scenario gerealiseerd wordt.

Samenwerking

Het beheer en onderhoud van het gemeentelijk vastgoed gebeurt grotendeels door de SRO BV. Zie ook paragraaf Verbonden partijen.

Maatregelen

- Verhoging van de huur (verhogingen verschillen per contract en functie.) van gemeentelijke panden aan commerciële partijen zoals kinderopvang waar mogelijk naar een marktconforme huur te komen (€ -30.000 vanaf 2018 € -85.000). Wordt in samenspraak met SRO opgepakt.
- Intensiveren van gebruik van tijdelijk leegstaand vastgoed en ongebruikte terreinen (€ -15.000). Wordt in samenspraak met SRO opgepakt.

8. Wijken en wonen

Amersfoort heeft vitale buurten en wijken, waarin het prettig wonen, werken en recreëren is. We werken gebiedsgericht samen met bewoners, ondernemers en andere partijen aan de leefbaarheid. Het woonklimaat in onze stad is hoogwaardig, gevarieerd en toekomstvast en biedt voldoende variatie in woonmilieus.

WAAR GAAN WE ONS GELD AAN UITGEVEN?

[Bekijk de uitgebreide cijfertabel en risico's bij dit programma.](#)

Tabel: PF.08.01 Programma Wijken en Wonen

(bedragen x € 1.000,--)

PROGRAMMA	REKENING 2015	BEGROTING 2016	BEGROTING 2017	RAMING 2018	RAMING 2019	RAMING 2020
LASTEN EXCLUSIEF TOEVOEGINGEN AAN RESERVES						
Wijkontwikkeling	1.568	1.132	1.135	1.104	1.068	1.068
Wonen	1.445	2.959	6.485	2.499	1.494	1.491
TOTAAL LASTEN	3.012	4.092	7.620	3.603	2.563	2.559
BATEN EXCLUSIEF ONTTREKKINGEN AAN RESERVES						
Wijkontwikkeling	0	0				
Wonen	942	532	244	244	244	244
TOTAAL BATEN	942	532	244	244	244	244
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES						
Wijkontwikkeling	1.568	1.132	1.135	1.104	1.068	1.068
Wonen	503	2.427	6.241	2.256	1.251	1.247
TOTAAL SALDO	2.070	3.560	7.376	3.360	2.319	2.316
SALDO PROGRAMMA EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES						
Toevoegingen reserves	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	0	0	0	0	0	0
SALDO PROGRAMMA INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	2.070	3.560	7.376	3.360	2.319	2.316

Tabel: PF.08.02 Toelichting afwijkingen

(bedragen x € 1.000.000,--)

TOELICHTING AFWIJKINGEN	SUBTOTAAL	TOTAAL	Structureel / Incidenteel
WIJKEN			
Diverse kleine mee- en tegenvallers inclusief BBV-wijzigingen.		0,0	S
WONEN			
De opgevoerde incidentele budgetten voor sociale woningbouw in 2016 (€ 1,5) in 2017 (€ 4,0) en 2018 (€ 1,0).	2,5		I
Jongerenhuisvesting.	0,3		I
De lasten zijn door BBV-wijzigingen toegenomen. De gevolgen van de BBV-wijzigingen worden centraal toegelicht.	0,8		S
Startersleningen.	0,1		I
Diverse kleine mee- en tegenvallers.	0,1		S
		3,8	
TOTAAL AFWIJKINGEN WIJKONTWIKKELING EN WONEN		3,8	

Toelichting deelprogramma wijken:

- De budgetten zijn met 2,5 % geïndexeerd.

Toelichting deelprogramma wonen, belangrijkste afwijkingen:

- De opgevoerde incidentele budgetten voor sociale woningbouw in 2017 (€ 4 milj) en 2018 (€ 1 milj).
- Het budget 2016 sociale woningbouw (€ 1,5 milj) is weer afgeraamd.
- Het incidentele budget voor jongerenhuisvesting neem in 2017 toe met € 325.000 en wordt in 2018 volledig afgeraamd (-/- € 975.000).
- De rentelasten en –baten van de startersleningen zijn aangepast aan de stand van de verstrekte leningen.

Risico's

Onderstaand financieel risico is voor dit programma geïnventariseerd. Dit laat onverlet dat er naast de financiële risico's, ook andere risico's kunnen zijn. Die zijn hier niet in meegenomen.

Risico	Maatregel	Benodigd weerstandscap. in mln €	Portefeuillehouder
Er wordt aanspraak gemaakt op onze achtervangpositie, voor de verstrekte hypotheek onder Nationale Hypotheekgarantie, door de Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen met als gevolg jaarlijkse rentederving op te verstrekken renteloze leningen.	Tegenover de leningen staat de waarde van de desbetreffende woningen; de borgstelling betreft uitsluitend de betaling van de eventuele restschuld na gedwongen verkoop; het WEW beschikt over een fondsvermogen voor het kunnen opvangen van de verliezen.	0,1	Imming

wethouder Fleur Imming

Zorg, Wonen, Wijken

T. 14033, wethouderimming@amersfoort.nl

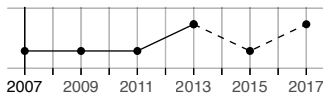
Ambitie

Amersfoort bestaat uit een verscheidenheid aan straten, buurten en wijken waarin het voor iedereen prettig, gezond en veilig leven is, nu en in de toekomst. De woonomgeving en de voorzieningen sluiten aan bij de diversiteit aan wensen, behoeften en initiatieven van de bewoners en ondernemers.

Vanuit de verbinding met een goede sociale basisinfrastructuur stimuleren we dat onze inwoners een sociaal netwerk kunnen opbouwen. Zo kunnen buurtbewoners elkaar ondersteunen indien gewenst en elkaar aanspreken indien nodig. De verantwoordelijkheid voor de straat, buurt, wijk en de leefbaarheid delen wij met bewoners, instellingen en bedrijven. Want grotere zeggenschap over de eigen leefomgeving leidt tot meer waardering voor de buurt. We versterken daarom het gebiedsgericht samenwerken met inwoners, instellingen en bedrijven op het gebied van veiligheid, de fysieke en sociale woonomgeving.

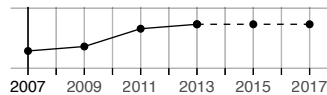
Rapportcijfer buurt/woonomgeving

7,4

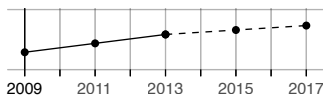
Schaalscore sociale cohesie (0-10)

6,4

% betrokkenheid bij buurt

36%

Doelstellingen

We nodigen bewoners uit om meer verantwoordelijkheid en betrokkenheid te laten zien bij elkaar en bij hun directe leefomgeving.

We nodigen bewoners uit om meer zeggenschap te nemen over hun directe (fysieke en sociale) leefomgeving.

Op basis van de wensen behoeften en initiatieven van bewoners en ondernemers bepalen we de inzet van de gemeente in straat, buurt en/of wijk.

We verbinden onze doelen met die van bewoners, instellingen en ondernemers en laten ons waar mogelijk door hun initiatieven leiden. Bijvoorbeeld op het gebied van wijkvoorzieningen en zelfbeheer van groen.

Leden van de ontwerpgroep Van Randwijcklaan presenteren zelf hun plan aan de buurtgenoten.

Onze inzet

Samen met de stad maken we in 2017 een aantal gebiedsplannen om onze aanpak van gebiedsgericht werken verder te versterken. De gebiedsplannen bevatten concrete acties en activiteiten, deels vanuit de wijken zelf, die bijdragen aan de leefbaarheid van de wijken.

Om te weten wat er speelt en leeft gaan we in gesprek met inwoners, ondernemers en partners en verzamelen we informatie uit verschillende bronnen; we bekijken dit in samenhang. We monitoren cijfers op het gebied van bevolking, wonen, werk en inkomen, gezondheid, sociale cohesie, leefbaarheid en veiligheid (wijkatlas) per buurt en wijk, maar we kijken ook naar het verhaal achter de cijfers.

De gebiedsmanagers hebben hierin een belangrijke verbindende rol. Zij regisseren de samenhang tussen de sociale, fysieke en (sociale-) veiligheidsaspecten in buurt of wijk en voeren regie op samenwerkingsprocessen met in- en externe partijen.

Bij het opstellen en uitvoeren van stedelijk beleid kijken we naar de behoeften en mogelijkheden voor maatwerk per wijk. Dat vraagt inzet en integraal samenwerken met de verschillende domeinen.

Om bewoners en ondernemers te stimuleren zelf actief te zijn in eigen buurt of wijk, stellen we jaarlijks een buurtbudget ter beschikking voor iedere wijk. Naast de nieuwe mogelijkheden vanuit de sociale basisinfrastructuur. Aansluitend bij de gedachte over diversiteit en maatwerk per wijk beoordelen we wat passend is.

Bewoners van de wijk Soesterkwartier organiseren een bewonersavond waarin ze met

elkaar bespreken wat ze zelf meer kunnen doen aan woning, straat, buurt.

Samenwerking

We werken samen aan de leefbaarheid en sociale cohesie in straat, buurt en wijk met bewoners(groepen), ondernemers, onderwijs-, welzijns- en zorginstellingen, woningcorporaties, (sport)verenigingen, kerken en moskeeën.

Om goed te kunnen inspelen op kansen en bedreigingen en om de verbinding te leggen tussen verschillende partijen, nemen we regelmatig deel aan de verschillende informele en formele wijkpartners; we zijn aanwezig bij netwerkbijeenkomsten en informatiebijeenkomsten die door wijkpartners worden georganiseerd.

Maatregelen

- De gemeente schaft gefaseerd het budget voor investeringsbudget wijken (programmakosten) af (€ 76.000 vanaf 2018 € 106.000). Behalve de subsidies voor Hoogland en Hooglanderveen (respectievelijk 5000,- en 3000,- euro, die gelabeld zullen worden toegevoegd aan het buurtbudget, zijn er geen langlopende verplichtingen. Het gefaseerd afschaffen van het investeringsbudget kan een stimulans zijn voor andere partijen in de stad om de betreffende samenwerkingsactiviteiten financieel te ondersteunen, zo niet dan komen ze te vervallen.
- De gemeente heft het restant van de reservering voor Amersfoort vernieuwt op.

Wonen

wethouder Fleur Imming

[Zorg](#), [Wonen](#), [Wijken](#)

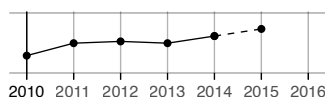
T. 14033, wethouderimming@amersfoort.nl

Ambitie

Het is goed wonen in Amersfoort. Zowel in de koop- als in de huursector kent Amersfoort een diversiteit aan woningen en wijken. Jong en oud, kleine en grote huishoudens, huurders en kopers, voor iedereen biedt de Amersfoortse woningmarkt een plek om passend te kunnen wonen. Met het woningaanbod sluiten we aan bij de woningvraag en we zetten in op segmenten waar de vraag het aanbod overstijgt.

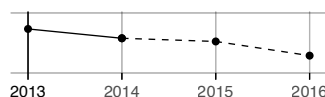
Jaren wachttijd als woningzoekende

5,5

Kernvoorraad

18.356

% toewijzing aan urgenten

38,0%

Nieuwbouw

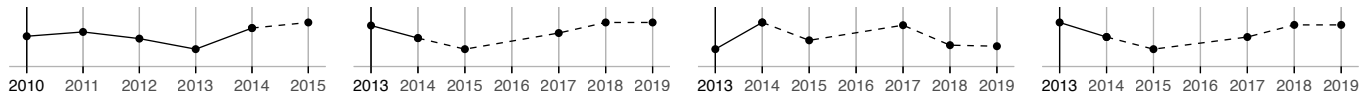
390

Sloop

163

Nieuwgebouwde woningen per 1000 woningen

6,0

Doelstellingen

Er zijn voldoende sociale huurwoningen beschikbaar voor inwoners die hier gezien hun inkomen en gezinssituatie voor in aanmerking komen. Samen met de corporaties en marktpartijen bekijken we welke mogelijkheden er zijn voor verhoging van de nieuwbouwproductie.

We optimaliseren de woonruimteverdeling. Daarvoor evalueren we met name we het urgentiebeleid en verbeteren het urgentieproces.

We voeren de huisvesting van vergunninghouders uit conform de taakstelling van het Rijk. Die taakstelling is de afgelopen twee jaar flink gestegen. We zoeken daarbij naar verdere optimalisering van huisvesting van de doelgroep.

We blijven inzet plegen op de gevolgen van de scheiding van wonen en zorg.

We zetten de wijkaanpak binnen Amersfoort Vernieuwt voort tot 2020. Zo komen we tot diverse, levendige, duurzame wijken.

Onze inzet

Om voldoende sociale woningen beschikbaar te hebben, maken we afspraken met de corporaties. Met de corporaties maken we jaarlijks prestatieafspraken en we vragen hen jaarlijks inzicht in hun financiële positie en investeringsprogramma. We bespreken welke keuzes ze maken in Amersfoort, passend bij ons woonbeleid. Bij nieuwbouw beoordelen we de locaties en plannen op hun potentie om ook sociale woningbouw mogelijk te maken. We richten ons hierbij op de transformatie van kantoren naar woningen en op binnenstedelijke locaties.

We interesseren ook andere marktpartijen om te investeren in sociale en middeldure huurwoningen. Daarbij beoordelen we hoe we partijen daarin passend kunnen faciliteren. Ook gaan we met corporaties het gesprek aan over duurzaamheidsmaatregelen.

Optimaliseren woonruimteverdeling

We beoordelen de uitvoering van de woonruimteverdeling en urgentieverlening in het licht van de Woningwet 2015 en op basis van de periodieke rapportages van Woningnet.

We kijken naar het functioneren van het inschrijfsysteem, de verdeelsystematiek, het labelen van woningen en de urgentieverlening. Specifieke aandacht hebben we voor regulier woningzoekenden en hun kans op een woning. Daartoe meten we de effecten van loting als verdelingsinstrument.

Huisvesting vergunninghouders

Om deze groep tijdig te kunnen huisvesten beoordelen we welke mogelijkheden wij hiervoor hebben, naast de reguliere woonruimteverdeling. We kijken naar leegstaand vastgoed, zowel in eigendom van de gemeente als van andere partijen. Ook onderzoeken we met de woningcorporaties en het NVA alternatieve huisvestingsmogelijkheden, zoals woningdelen of het benutten van tijdelijke woonruimte.

We brengen samen met partners in kaart wat de gevolgen zijn van de scheiding van woning en zorg voor onze inwoners. Hierbij beoordelen we wat het betekent dat zorgbehoevenden langer zelfstandig blijven wonen. We kijken zowel naar wat het betekent voor de bewoner (bewustwording) als naar wat het betekent voor de woningen (mogelijkheden voor aanpassen). De gemeente en de woningcorporaties sluiten een convenant waarin Wmo-afspraken worden gemaakt over woningaanpassingen.

We voeren de periode 2015-2020 van Amersfoort Vernieuwt uit. Samen met de Alliantie zetten we de geplande bouw- en renovatieprojecten voort om te komen tot kwalitatief betere en minder eenzijdig opgebouwde wijken.

Samenwerking

Belangrijke partijen bij het halen van de wonen doelstellingen zijn de woningcorporaties. Met de woningcorporaties maken we jaarlijks nieuwe prestatieafspraken. Daarnaast zijn ook de huurdersvertegenwoordigers partners die het beleid meebepalen. Marktpartijen dragen we uit een rol te spelen in het middeldure huur en het goedkope koopsegment. We faciliteren initiatieven uit de stad, bijvoorbeeld rondom het thema vernieuwend opdrachtgeverschap.

Maatregelen

- Het overdragen van eigendom en beheer aan corporaties van laatste woonwagenkamp (De Birk) (€ 23.000). In de herstelbegroting was de overdracht van de Birk aan de Alliantie voorzien voor 2016. De herinrichting zal niet eerder dan in 2017 worden afgerond. Eigendomsoverdracht nu voorzien voor 2017. Daarom kan bijhorend beheerbudget niet eerder vervallen dan in 2018.
- Leges vergunningen tijdelijke verhuur. Wettelijke verplichting welke niet kan vervallen, maximaal kostendekkend maken. 2 uur per vergunning: 208 euro x 220 vergunningen (€ -45.000). Op dit moment zijn de leges voor deze vergunning niet kostendekkend (€ 75). Door een wel kostendekkend tarief te hanteren, worden de opbrengsten verhoogd.

9. Mobiliteit

Amersfoort is een bereikbare en verkeersveilige stad binnen het regionale verkeers- en vervoersnetwerk van Midden-Nederland. Er is een optimale balans tussen de verschillende vervoerswijzen auto, fiets en openbaar vervoer. In de keuzes en afwegingen die we maken nemen we expliciet onderwerpen als leefbaarheid en duurzaamheid mee.

WAAR GAAN WE ONS GELD AAN UITGEVEN?

STEDELIJK VERKEER	1.719
FIJNKIJKEN	2.796
PARKEERSERVICE AMERSFOORT N.V.	1.989
VERKEERS- EN VERVOERSPLAN	352
VERKEERSREGELINSTALLATIES	841
TOEWIJZING	1.331
TOTAAL	9.968

[Bekijk de uitgebreide cijfertabel en risico's bij dit programma.](#)

Tabel: PF.09.01 Programma Mobiliteit

(bedragen x € 1.000,--)

PROGRAMMA	REKENING 2015	BEGROTING 2016	BEGROTING 2017	RAMING 2018	RAMING 2019	RAMING 2020
LASTEN EXCLUSIEF TOEVOEGINGEN AAN RESERVES						
Mobiliteit	8.498	5.827	5.943	6.164	6.291	6.379
TOTAAL LASTEN	8.498	5.827	5.943	6.164	6.291	6.379
BATEN EXCLUSIEF ONTTREKKINGEN AAN RESERVES						
Mobiliteit	4.416	2.971	3.044	3.044	3.044	3.044
TOTAAL BATEN	4.416	2.971	3.044	3.044	3.044	3.044
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES						
Mobiliteit	4.082	2.856	2.899	3.120	3.247	3.335
TOTAAL SALDO	4.082	2.856	2.899	3.120	3.247	3.335
SALDO PROGRAMMA EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES						
Toevoegingen reserves	3.466	2.000	3.300	3.500	3.700	0
Onttrekkingen aan reserves	9.700	8.570	2.719	1.540	1.612	112
SALDO PROGRAMMA INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	-2.152	-3.714	3.480	5.080	5.335	3.223

Tabel: PF.09.02 Toelichting afwijkingen

(bedragen x € 1.000.000,--)

TOELICHTING AFWIJKINGEN	SUBTOTAAL	TOTAAL	Structureel / Incidenteel
MOBILITEIT			
De lasten zijn door BBV-wijzigingen toegenomen. De gevolgen van de BBV-wijzigingen worden centraal toegelicht.	0,4		I
Daarnaast bevatte jaarschijf 2016 een incidenteel budget voor uitvoering van de motie nachtnet en project verkeersveiligheid rondom scholen en verkeersonderzoek Vathorst.	-0,4		I
Diverse kleine mutaties zoals indexering en maatregel 19.14 en 19.15 uit de herstelbegroting én afronding.	0,0		I
		0,0	I
De dotaties van jaarschijf 2017 en verder zijn hoger dan jaarschijf 2016. Hoofdzakelijk als gevolg van een incidentele storting in Reserve Stedelijke Vernieuwing - compartiment Bereikbaarheid voor aanpak knelpunten Leusderweg (jaarschijf 2017) en uitvoering plan "Amersfoort fietst" (jaarschijf 2017 + 2018)	1,3		I

en vanaf het jaar 2018 vindt er stortingen plaats in Reserve Verder tot maximum bedrag.

De baten van jaarschijf 2017 en verder zijn lager dan in jaarschijf 2016. Hoofdzakelijk als gevolg van dalende incidentele onttrekkingen uit de Reserve Stedelijke Vernieuwing - compartiment Bereikbaarheid en Reserve Verder voor investeringen in bereikbaarheids-, en verkeersprojecten.

5,9

1

7,2

TOTAAL AFWIJINGEN MOBILITEIT

7,2

Toelichting programma mobiliteit (lasten):

- De lasten van jaarschijf 2017 en verder zijn hoger. Deels als gevolg van een wijziging van de BBV-voorschriften. Daarnaast bevat jaarschijf 2016 incidenteel budget voor uitvoering van de motie nachtnet en project verkeersveiligheid rondom scholen en verkeersonderzoek Vathorst.

Toelichting programma mobiliteit (baten):

- De hogere baten vanaf jaarschijf 2017 betreft hoofdzakelijk indexering.

Toelichting programma Mobiliteit - Mutaties reserves (lasten):

- De lasten van jaarschijf 2017 en verder zijn hoger dan jaarschijf 2016. Hoofdzakelijk als gevolg van een incidentele storting in Reserve Stedelijke Vernieuwing - compartiment Bereikbaarheid voor aanpak knelpunten Leusderweg (jaarschijf 2017) en uitvoering plan "Amersfoort fietst" (jaarschijf 2017 + 2018) en stortingen in Reserve Verder tot maximum bedrag.

Toelichting programma Mobiliteit - Mutaties reserves (baten):

- De baten van jaarschijf 2017 en verder zijn lager dan in jaarschijf 2016. Hoofdzakelijk als gevolg van dalende incidentele onttrekkingen uit de Reserve Stedelijke Vernieuwing - compartiment Bereikbaarheid en Reserve Verder voor investeringen in bereikbaarheids-, en verkeersprojecten.

Tabel: PF.09.03 Geplande investeringen

(bedragen x € 1.000,-)

	REKENING 2015	BEGROTING 2016	BEGROTING 2017	RAMING 2018	RAMING 2019	RAMING 2020
<i>Geplande investeringen</i>						
<i>Investerings met een economisch nut</i>						
Projecten RSV bereikbaarheid en/of Verder	7.810	8.500	2.719	1.500	1.500	1.500
Vervanging verkeersregelinstallaties	594	307	307	307	307	307
Fietsplan			1.000	1.000		
TOTAAL INVESTERINGEN MOBILITEIT	8.404	8.807	4.026	2.807	1.807	1.807

Risico's

Onderstaand de top van financiële risico's die voor dit programma geïdentificeerd zijn. Dit laat onverlet dat er naast de financiële risico's, ook andere risico's kunnen zijn. Die zijn hier niet in meegenomen.

Risico	Maatregel	Benodigd weerstandscap. in mln €	Portefeuillehouder
Fietsparkeren station 1. de kosten van de gekozen variant valt boven budget uit (omdat op basis	1. Grootte van de kelder afstemmen op beschikbaar budget en daarmee	0,7	Buittelaar

van bijgestelde prognoses de kelder groter gemaakt moet worden)	accepteren dat kelder niet groot genoeg is
2. bijdrage gemeente ten behoeve van exploitatielasten vallen hoger uit dan tot nu toe geraamd	2. Continu afstemmen met NS over finetuning van exploitatieberekening
3. Niet op tijd helderheid over budget ivm bijstelling prognoses, hierdoor loopt het project vertraging op.	3. Zo snel mogelijk helderheid verschaffen over noodzaak vergroten kelder en zo snel mogelijk zoektocht naar aanvullende dekking starten

Westelijke ontsluiting	1. Betrekken van omgeving bij te maken keuzes en extra zorgvuldigheid bij opstellen bestemmingsplan / vergunningen
1. Vertraging en overschrijdingen door procedures	2. Uitvoeren van verkennend en aanvullend bodemonderzoek
2. Onvoorziene vondsten in de ondergrond (keien, verontreinigingen) leiden tot vertraging en hogere kosten.	3. Binnen de projectbegroting voldoende marge voor opvangen van risico's hanteren. In de second opinion van AT Osborne is geconstateerd dat de aangehouden marge correct is bij dit stadium van het project.
3. Budgetoverschrijdingen tgv onderhandelingen over verwervingen en bij aanbesteding	

Mobiliteit

wethouder Hans Buijtelaar

[Financiën](#), [Mobiliteit](#), [Sport](#), [Grondzaken](#) en [Vastgoed](#)

T. 14033, wethouderbuijtelaar@amersfoort.nl

Ambitie

Een bereikbare en verkeersveilige stad binnen het regionale verkeers- en vervoersnetwerk van Midden Nederland, waarbij leefbaarheid en duurzaamheid een integraal onderdeel zijn van de afwegingen die we maken. We streven naar een optimale balans in de verschillende vervoerswijzen voor voetganger, fietser, automobilist en OV-gebruiker. De afzonderlijke verkeers- en vervoerssystemen worden optimaal ingericht en benut. Keuzevrijheid van de vervoerswijze staat hierbij voorop, maar door te verleiden proberen we deze keuze wel te beïnvloeden.

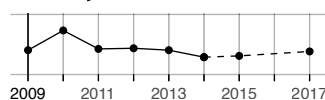
OV-verplaatsingen Amersfoorters

6,1%

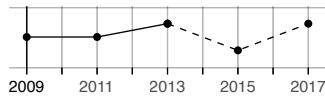
(brom)fietsverplaatsingen Amersfoorters

32,0%

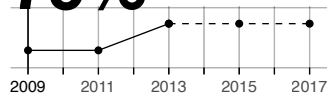
Rapportcijfer verkeersveiligheid in de eigen straat

6,7

Inwoners dat (zeer) tevreden of neutraal is over parkeergelegenheid in de buurt

79%

Naast de indicatoren die door de gemeente zelf per programma zijn opgenomen, zijn er indicatoren die vanuit het rijk (Besluit Begroting en Verantwoording) verplicht zijn in de Begroting. Er zijn geen streefcijfers voor benoemd. Zie ook www.waarstaatjegemeente.nl.

Indicator	Score Amersfoort		Bron
	2013	2014	
1 Ziekenhuisopname na verkeersongeval met een motorvoertuig	7%	10%	VeiligheidNL
2 Overige vervoersongevallen met een gewonde fietser	9%	9%	VeiligheidNL

Doelstellingen

We werken gebiedsgericht. Er wordt onderscheid gemaakt tussen de binnenstad, oudere en nieuwe stadsdelen, bedrijventerreinen en recreatiegebieden. Verkeerskundige vraagstukken op Isselt vragen immers een andere aanpak dan bijvoorbeeld de binnenstad of een wijk als Zielhorst.

We werken verder aan verbeterde bereikbaarheid van Amersfoort. Het wegennet van Amersfoort maakt deel uit van een regionaal wegennet, waarbij ook de rijkswegen en provinciale wegen een belangrijke rol spelen. Samenwerking met onze regionale partners binnen VERDER en bij de projecten van Beter Benutten is daarom van groot belang. Waar mogelijk verbeteren we de doorstroming op het gemeentelijke- en regionale wegennet voor de fietser, het openbaar vervoer en de auto. Verkeer wordt geleid over logische routes, passend bij de aard van verplaatsing. Sluipverkeer wordt hiermee voorkomen, waardoor de verkeersveiligheid en leefbaarheid verbeteren. Open Parkeerdata vanuit het ParkeerRouteInformatieSysteem (PRIS) is beschikbaar. Op die manier worden bezoekers snel naar de plaats van bestemming geleid, zonder naar een parkeerplaats te zoeken - via apps die door de markt worden ontwikkeld. De toekomstige mobiliteitsgroei beheersen we door het stimuleren van de fiets en het openbaar vervoer.

We waarborgen verkeersveiligheid. Ieder ongeval is er één te veel. Naast het vergroten van de objectieve verkeersveiligheid (minder ongevallen) streven wij naar het vergroten van het gevoel van verkeersveiligheid. De meer kwetsbare groepen verkeersdeelnemers - fietsers en kinderen - hebben hierbij onze extra aandacht.

We verbeteren leefbaarheid. Sluipverkeer en parkeeroverlast gaan ten koste van de leefbaarheid. Om de leefbaarheid te vergroten zetten wij ons in om sluipverkeer (en daarmee samenhangend minder veiligheid op straat, geluidsoverlast) en parkeeroverlast te voorkomen.

Duurzaamheid in mobiliteit. Keuzevrijheid voor het vervoermiddel is bij ons het uitgangspunt, maar we stimuleren en verleiden wel tot bewuste keuzes hierin. Door het bieden van alternatieven en door het versterken van de keten fiets/bus/trein bieden we de gelegenheid voor het maken van bewuste vervoerskeuzes. In het Fietsplan 'Amersfoort Fietst' staan vijf strategieën (Bike Five) om de fiets de rol te geven van aantrekkelijk en veilig alternatief vervoermiddel. Zowel binnen de stad als voor de middellange afstanden. We faciliteren en stimuleren innovatieve ontwikkelingen en duurzame initiatieven zoals elektrisch vervoer en autodelen. Bij de verdere ontwikkeling van de stad spelen de bereikbaarheid en nabijheid van openbaar vervoer een belangrijke rol.

We faciliteren en stimuleren innovatieve ontwikkelingen en duurzame initiatieven zoals elektrisch vervoer.

Onze inzet

Bereikbaarheid

De autobereikbaarheid borgen we door het autoverkeer over de meest logische routes te geleiden met toepassing van dynamisch verkeersmanagement. Daar waar mogelijk passen we groene golven toe.

We voeren de lopende projecten uit om het verkeersnet te vervolmaken, zoals de Westelijke ontsluiting. Ook de in VERDER opgenomen projecten voeren we uit (naast autobereikbaarheid ook voor fiets en openbaar vervoer). Voor de bereikbaarheid van het centrum krijgt bestemmingsverkeer prioriteit boven doorgaand verkeer, dat een goed alternatief krijgt geboden. Voor Vathorst werken we in het kader van VERDER aan de uitvoering van maatregelen, waaronder de ontsluiting Vathorst West op de A1 bij Amersfoort/Bunschoten en het verbeteren van de doorstroming Bergenboulevard. Samen met Rijkswaterstaat, de provincies Gelderland en Utrecht en onze buurgemeenten werken we de uitkomst van de aanbesteding van Knooppunt Hoevelaken uit, zodat de aansluitingen van de Rijkswegen A1 en A28 met het onderliggende gemeentelijke en provinciale wegennet goed vorm krijgen en ook de barrièrewerking van de rijkswegen voor mens en dier minder wordt. Voor de fietser en de voetganger zijn hiervoor diverse maatregelen opgenomen zoals fietstunnels bij de aansluitingen van de A1 op de Amersfoortsestraat (aansluiting Hoevelaken), een eco-/recreaduct tussen Nimmerdor en Den Treek, en de stad/landverbinding Heiligenbergerbeek.

De fietsbereikbaarheid vergroten wij door, samen met onze regionale partners, in te zetten op uitbreiding van de regionale fietsverbindingen/snelfietsroutes, waardoor rechtstreekse en comfortabele verbindingen ontstaan. Hiermee sluiten we aan bij de opkomst van de E-bike, waardoor grotere afstanden met hogere snelheid op de fiets kunnen worden afgelegd. Naast fietsbereikbaarheid is ook fietsparkeren een belangrijk onderwerp. Dat doen we door de fietsenstalling bij het Stationsplein uit te breiden en door meer stallingsmogelijkheden aan te bieden in en om het centrum en bij het Eemplein. Ook bij nieuwe ontwikkelingen borgen wij de toegankelijkheid en ruimte voor fietsen. De fietsambities uit het nieuwe fietsplan voeren we gefaseerd samen uit met stakeholders, zoals Fietsersbond en VVN. We voeden of sluiten aan bij het Programma Fiets en Veiligheid van de provincie Utrecht, het programma's Stadshart, VERDER, Beter Benutten Vervolg en onderhoudswerkzaamheden aan wegen.

We waarborgen de doorstroming van het openbaar vervoer door vertragingen op de

routes zo veel mogelijk te voorkomen en de bus waar mogelijk voorrang te geven bij verkeerslichten. Per december 2016 rijden de bussen in de nieuwe dienstregeling, met een nieuwe vervoerder. De frequenties gaan op veel lijnen omhoog en de milieuvriendelijke bussen zijn uitgerust met wifi en oplaadmogelijkheden. Door het uitbreiden van de fietsparkeercapaciteit bij stations wordt het gebruik van de trein en bus voor woon-werkverkeer aantrekkelijker. Ook zetten wij ons in voor extra fietsklemmen bij (regionale) bushaltes.

Verkeersveiligheid

Bij de (her)inrichting van wegen en fietspaden verloopt het ontwerp volgens het concept Duurzaam Veilig. Op dit moment zijn er geen *black spots*, maar als er sprake is van *black spots* en/of concentraties van ongevallen dan wordt er een analyse gemaakt van de situatie en nemen we, waar mogelijk, passende maatregelen. Zoals bij de rotonde Holkerweg – Paladijnenweg en de rotonde Nieuwe Poort. Uit het Bereikbaarheidsonderzoek Vathorst kwamen in Vathorst ook enkele locaties naar voren die onoverzichtelijk worden ervaren, zoals Vrouwenpolder en Rotonde 6. Onderzocht wordt waar dat kan worden verbeterd. Verder verbeteren we (het gevoel van) verkeersveiligheid door herinrichting van straten op het moment dat daar de mogelijkheden ontstaan door de uitvoering van beheer- en onderhoudsprojecten. Ten slotte zetten wij ons in voor Educatie en Voorlichting, vooral voor ouderen en jongeren.

We werken aan een veiliger, leefbaarder Leusderweg. De Leusderweg kenmerkt zich door een functiemenging van doorgaand en bestemmingsverkeer (zowel fiets als auto) en winkel-/verblijfsgebied. Deze combinatie van functies maakt dat de beleving van de Leusderweg al jaren onderwerp van gesprek is. Wij zetten ons in om de inrichting van de Leusderweg op korte termijn te verbeteren en we ontwikkelen een visie voor de lange termijn.

Leefbaarheid

Door uitvoering van de bereikbaarheidsprojecten voor de auto wordt voorkomen dat er een reden is voor sluipeverkeer. Het autoverkeer wordt over de voor hen meest logische routes geleid. Hierdoor verbetert de leefbaarheid in woonwijken. Daarnaast zetten wij ons in voor het beheersen van parkeeroverlast. Waar nodig voeren we - conform de afgesproken regels - een parkeerregime in. Invoering van vergunningparkeren is hierbij versoepeld. We faciliteren het concept van de deelauto. Bij nieuwe plannen wordt maatwerk geboden in het oplossen van het parkeervraagstuk, zoals bij De Nieuwe Stad.

We gebruiken Intelligente Transportsystemen. De toepassing van Intelligente Transportsystemen (ITS) kan ons helpen om de doorstroming voor het openbaar vervoer en de fiets te verbeteren en routes comfortabeler te maken. Met uitgekiende sturing blijft ook een goede autobereikbaarheid van het centrumgebied gewaarborgd voor het bestemmingsverkeer.

In het Stadshart zetten we in op voorrang voor de voetganger en onderzoeken we de mogelijkheden om delen van de binnenstad parkeerluw te maken zodat er meer ruimte ontstaat voor levendigheid en de levendigheid verbetert. Tegelijkertijd zetten we in op vergroenen van de stadsdistributie om de overlast van vrachtwagens te verminderen.

Op die plaatsen waar meerdere functies bij elkaar komen waardoor bereikbaarheid, leefbaarheid en veiligheid conflicteren, gaan we in gesprek met belanghebbenden om te komen tot afspraken. De ruimte voor het treffen van maatregelen is uiterst beperkt. Vaak ligt de oorzaak van problemen in houding en gedrag, en daarom zijn de afspraken vooral hierop gericht. Met elkaars inzet en het benoemen van elkaars verantwoordelijkheden streven we naar een oplossing.

Duurzaamheid en mobiliteit

Door het verhogen van comfort en het optimaliseren van/uitbreiden en vergroten van herkenbaarheid van de fietsinfrastructuur binnen de stad (en in relatie tot ons omringende gemeenten) stimuleren wij het korte- en middellange afstandsietsverkeer. De toename van het aantal elektrische fietsen (sneller en verder) betreffen wij hierbij. Daarnaast zetten wij ons in om innovatieve concepten uit de markt toe te passen die bijdragen aan duurzame mobiliteit. Samen met andere overheden en partners stimuleren we elektrisch

rijden. Marktpartijen kunnen inmiddels in de openbare ruimte laadpalen voor elektrische auto's plaatsen en exploiteren. We streven hierbij een dekking naar behoefte in de hele stad na. Daarnaast reserveren we plaatsen in de openbare ruimte voor deelauto's. Samen met de markt kijken wij wat verder nodig; voor bijvoorbeeld het leveren van internetbestelling op een centraal gelegen punt; en voor het meervoudig gebruik van taxibusjes die worden ingezet voor vervoer van leerlingen van speciaal onderwijs/bso's. Ook zetten wij ons in om de autokilometers terug te dringen voor bevoorrading en distributie. Samen met vervoerders en ontvangers optimaliseren we de vervoersstromen voor goederen en personen (the last mile).

Onze inzet in projecten is terug te vinden in verschillende programma's:

Reserve Stedelijke Voorzieningen, compartiment bereikbaarheid

Bij de vaststelling van de herstelbegroting 2015 is besloten om de begrotingssystematiek voor bereikbaarheidsinvesteringen aan te passen. Bereikbaarheidsinvesteringen worden geactiveerd en gereserveerde middelen binnen de bereikbaarheidsreserves worden toegevoegd aan de saldireserve. Als gevolg van dit besluit is tabel "Reserve RSV compartiment Bereikbaarheid" komen te vervallen.

Wel kunnen wij melden dat het onderliggende programma RSV compartiment Bereikbaarheid zo goed als is afgerond. Op verschillende projectonderdelen zijn nog budgetten over. Deze zijn samengevoegd tot één budget. Vanuit dit budget worden verschillende ambities financieel gedekt die betrekking hebben op het verbeteren van de verkeersveiligheid en het bevorderen van het fietsgebruik. Hierbij moet gedacht worden aan Korte termijn maatregelen Leusderweg, Verbeteren verkeersveiligheid rotonde Holkerweg/Paladijnenweg en Korte termijnmaatregelen Amersfoort Fietst.

VerkeersOvereenkomst Vathorst

Tabel: PF.09.08.01

(bedragen x € 1.000.000,--)

VOV	Omschrijving	Budget
3a	Tunnel Nijkerkerstraat	16,8
3b	Reconstructie Nijkerkerstr/ Amersfoortsestr	5,6
8	Algemeen programmamanagement	2,0
	Aankopen tbv Amersfoortsestraat	2,0
Totaal		26

VERDER

Tabel: PF.09.06

(bedragen x € 1.000.000,--)

	t/m 2016	2017	2018	2019	2020	Totaal
RSV	5,5					5,5
Aanvullende middelen (TB 2012)	7,5	1,5	1,5	1,5	1,5	13,5
Aanvullende middelen (Kadernota 2017-2020)			1,0	2,2		3,2
Totaal	13,0	1,5	2,5	3,7	1,5	22,2

Tabel: PF.09.06.01

(bedragen x € 1.000,--)

Project	Omschrijving	Soortmaatregel	Budget	Stand van Zaken
9	Fietsroute Afrt-Centr - Nrd (Vathorst / Nieuwland)	No Regret	300	Deel afgerond
10	Fietsnetwerk Leusden-Amersfoort-Soest	No Regret	1.425	In uitvoering
11	Fietsroute Leusden-Amersfoort Noord-Baarn	No Regret	25	Vervallen
12	Fietsroute Hoevelaken-Amersfoort Noord-Soest	No Regret	25	Onderzoek
16	Fietsverbinding Dorresteinseweg A'rt - Leusden	Basis	150	Afgerond
26	Stedelijke Distributie	No Regret	91	In uitvoering
40	Capaciteitsverbetering Westelijke Ontsluiting Amersfoort	Aanvullend	60.000	In voorbereiding
88	Uitbr. fietsparkeervoorzieningen bij Stations A'rt / A'rt Schothorst en A'rt Vathorst	Basis	150	In voorbereiding
112	Fietsverbinding Amersfoort - Nijkerk	Basis	1.500	In voorbereiding
114	Aanleg en uitbr. fietsenstalling A'rt Centrum	Basis	45	Afgerond
115	Aansluiten Heideweg op Ringweg oost	Aanvullend	0	Vervallen en vervangen door V11 t/m V16
116	Ontw. Station Amersfoort tot regionale OV-knoop	Aanvullend	158	Onderzoek
123a	Aanleg (H)OV A'rt Station - Centrum - A'rt Vathorst	Aanvullend	2.274	Afgerond
131c	Ongelijkvloerse verbinding N199	Aanvullend	120	In voorbereiding
159	Stimuleren gebruik deelauto's	Aanvullend	108	Afgerond
184	Ontsluiting Vathorst-West op A1	Aanvullend	250	In voorbereiding
191	Fietsverbinding Hoevelaken / Amersfoort Centrum via Hogeweg	Aanvullend	891	In uitvoering
192	Fietsroute tussen Amersfoort-Vathorst en Bunschoten	Aanvullend	550	Afgerond
199	Kortsluiting Energie - Outputweg	Aanvullend	20.300	Ondergebracht bij Knooppunt Hoevelaken (RWS)
v11	Doorstroming Bergenboulevard Vathorst	Aanvullend	100	In voorbereiding
V12	Aansluiten Danzigtunnel Vathorst	Aanvullend	100	In voorbereiding
V13	Vrouwepolder	Aanvullend	25	In voorbereiding
V14	Pilot fietsverkeerslicht rotonde 6	Aanvullend	10	In voorbereiding
V15	Kruispunt Heideweg-Caraiben	Aanvullend	10	In voorbereiding
V16	De Gebruiker Centraal	Aanvullend	5	In voorbereiding
Totaal			88.612	

Tabel: PF.09.06.02

(bedragen x € 1.000,-)

Project	Omschrijving	Maatregel	Budget	Stand van zaken
10	Fietsroute Leusden - Afrt Centr - Soest	No regret	705	
11	Fietsroute Leusden - Afrt Centr - Baarn	No regret	975	
12	Fietsroute Hoevelaken - Afrt Nrd - Soest	No regret	475	
38b	Aanpassing businfrastructuur Afrt station - Soest Zuid	Aanvullend	0	Vervallen
55	Verbetering infrastructuur Spitsbus Afrt - Utrecht Uithof	Aanvullend	1.000	Onderzoek
88	Uitbreiding fietsparkeervoorziening bij stations	Basis	2.550	
98	Realisatie kortsl. Randweg Leusden en Heiligerbergerweg voor OV	Basis	0	
112	Fietsverbinding Afrt-Nrd - Nijkerk	Basis	1.100	
114	Aanleg/Uitbreiding Fietsenstalling Afrt Centr	Basis	255	
115	Aansluiting Heideweg op Rondweg Oost	Aanvullend	5.750	
116	Station Afrt Vathorst ontw. tot regionale OV knooppunt	Aanvullend	4.792	
123a	Aanleg (H)OV Afrt station - Centr - Vathorst	Aanvullend	327	
131c	Ongelijkvloerse fietskruising N199 - Coelhorsterweg	Aanvullend	2.480	
159	Auto delen	Aanvullend	6	
184	Ontsluiting Vathorst West op A1	Aanvullend	7.250	
191	Fietsverbinding Afrt - Hoevelaken (Hogeweg)	Aanvullend	9	
201	Blueport Amersfoort Isselt	Aanvullend	0	Vervallen
Totaal VERDER Amersfoort, bevoegd gezag			27.674	

Tabel: PF.09.06.03

(bedragen x € 1.000,-)

Project	Omschrijving	Budget	Soortmaatregel	Stand van Zaken
28	DVM *	658	No Regret	*
97	Buslijn Leusden - Amersfoort Noord	58	Aanvullend	Afgerond
102	Mobiliteitsmanagement	269	Basis	In uitvoering
Totaal		985		

* DVM betreft gemaakte kosten, geen vastgesteld budget.

Beter Benutten

Tabel: PF.09.07

(bedragen x € 1.000,-)

Project	Omschrijving	Budget	Bijdrage van Amersfoort	Stand van zaken
MNBB45	Fietsparkeren stations	2.773	0	In voorbereiding
MNBB46	Westelijke Ontsluiting	4.201	0	In voorbereiding
MNBB49	Groene Golf	1.297	150	afgerond
MNBB48	Doorstroming Hogeweg	704	0	afgerond
MNBB74	Busstation Schothorst	945	0	afgerond
Totaal		9.921	150	

Samenwerking

Samenwerken aan bereikbaarheid is noodzakelijk om netwerken op elkaar aan te laten sluiten en optimaal te kunnen benutten. Daar waar mogelijk werken we samen met inwoners, organisaties en bedrijven in de stad.

Binnen VERDER werken we samen met gemeente Utrecht, Bestuur Regio Utrecht, Regio Amersfoort, Regio Utrecht West, Regio Utrecht Zuidoost, Gewest Gooi- en Vechtstreek, provincie Utrecht, en Rijkswaterstaat aan oplossingen voor de mobiliteitsproblematiek in Midden-Nederland. De kennis en specialismen van de verschillende overheden zijn in VERDER gebundeld om zo tot het meest optimale resultaat te komen.

Met dezelfde partijen, aangevuld met verschillende partijen uit het bedrijfsleven (bijvoorbeeld via de U15) en het ministerie van I&M werken we aan uitvoering van het programma Beter Benutten.

Uiteraard werken we tactisch nauw samen met de ons omringende gemeenten, onder de noemer Regio Amersfoort. Daarnaast wordt ook op operationeel niveau met onze buurgemeenten samengewerkt. In verschillende projecten hebben we nauwe samenwerkingsverbanden met NS en ProRail. Met de leden van de Coöperatie Parkeerservice wordt samengewerkt aan toekomstgericht beleid voor het betaald parkeren, het vergunningparkeren in de stad en parkeerhandhaving.

10. Economie en duurzaamheid

We willen een economisch vitale en duurzame stad (en regio) zijn; een levenskrachtige economie die duurzaam en innovatief is. De verduurzaming van de stad versnellen we door in te zetten op innovatie en het versterken van (duurzame) bedrijvigheid.

WAAR GAAN WE ONS GELD AAN UITGEVEN?

HANDEL, AMBACHT EN INDUSTRIE	1.800
EIGEN ORGANISATIE	721
DUURZAAMHEID	1.814
DIENTVERLENING	450
RECREATIE	291
WONEN	304
WATER	311
OVERIGE	476
STEDEN	111
INTERNATIONALE TOEGANG	111
TOTAAL	5.114

[Bekijk de uitgebreide cijfertabel bij dit programma.](#)

Tabel: PF.10.01 Programma Economie en Duurzaamheid

(bedragen x € 1.000,-)

PROGRAMMA	REKENING 2015	BEGROTING 2016	BEGROTING 2017	RAMING 2018	RAMING 2019	RAMING 2020
LASTEN EXCLUSIEF TOEVOEGINGEN AAN RESERVES						
Economie	3.441	4.219	3.830	3.729	3.727	2.487
Duurzaamheid en innovatie	28	483	1.284	634	284	84
TOTAAL LASTEN	3.469	4.702	5.114	4.363	4.012	2.571
BATEN EXCLUSIEF ONTTREKKINGEN AAN RESERVES						
Economie	502	487	499	499	499	499
Duurzaamheid en innovatie	0	0				
TOTAAL BATEN	502	487	499	499	499	499
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES						
Economie	2.939	3.732	3.331	3.230	3.229	1.988
Duurzaamheid en innovatie	28	483	1.284	634	284	84
TOTAAL SALDO	2.967	4.215	4.616	3.865	3.513	2.073
SALDO PROGRAMMA EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES						
Toevoegingen reserves	0	0	250	250	250	0
Onttrekkingen aan reserves	0	0	150	250	150	0
SALDO PROGRAMMA INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	2.967	4.215	4.716	3.865	3.613	2.073

Tabel: PF.10.02 Toelichting afwijkingen

(bedragen x € 1.000.000,-)

TOELICHTING AFWIJKINGEN	SUBTOTAAL	TOTAAL	Structureel / Incidenteel
ECONOMIE			
Doorschuiven van incidenteel geld voor de economische agenda van het Coalitieakkoord uit het jaar 2015 naar het jaar 2016 € 375.000,-.	-0,4		I
De lasten zijn door BBV-wijzigingen afgenomen. De gevolgen van de BBV-wijzigingen worden centraal toegelicht.	-0,1		S
Uit de jaarrekening 2015 is het budget voor citymarketing doorgeschoven naar het jaar 2017.	0,1		I
		-0,4	
DUURZAAMHEID EN INNOVATIE			
Aangenomen motie kadernota: 2016-054 Aanjager circulaire economie.	0,3		I
Uit het jaar 2015 doorgeschoven budget voor Duurzaamheid uit het coalitieakkoord naar het jaar 2016.	-0,2		I
Kadernota budget voor CO2 neutraal.	0,5		I
Kadernota budget voor Smart city.	0,3		I
Mutatie voor het toekomstfonds duurzame ontwikkeling.	-0,1		I
		0,8	
MUTATIES RESERVES			
Dotatie voor grootschalige evenementen en dotaties en onttrekkingen van de reserve toekomstfonds duurzame ontwikkeling	0,1	0,1	I
TOTAAL AFWIJKINGEN ECONOMIE EN DUURZAAMHEID		0,5	

Toelichting deelprogramma economie:

- 2017: het aframen van incidenteel budget voor de economische agenda ad € 375.000 als

gevolg van de herstelbegroting 2015 – 2018. Het opvoeren van eenmalig budget vanuit de jaarrekening 2015 voor citymarketing ad € 100.000.

- 2018-2020: in 2018 wordt het eenmalige budget voor citymarketing weer afgeraamd. IN 2020 vervallen de toegekende budgetten vanuit het coalitieakkoord, totaal € 1.250.000,-. Betreft de middelen voor de economische agenda, citymarketing en evenementen.

Toelichting deelprogramma duurzaamheid:

- 2017: vervallen incidenteel budget Toekomstfonds Duurzame Ontwikkeling uit de herstelbegroting ad € 150.000.
- Opgenomen zijn in 2017 incidentele budgetten voor Amersfoort CO2 neutraal ad € 500.000 en aanjager circulaire economie ad € 250.000. Deze worden in 2018 weer afgeraamd.
- In de kadernota opgenomen budgetten voor Smart City, incidenteel € 250.000 in 2017 en 2018.
- In 2020 vervalt het opgenomen budget vanuit het coalitieakkoord.

Risico's

De risico's in dit programma zijn relatief klein.

Economie

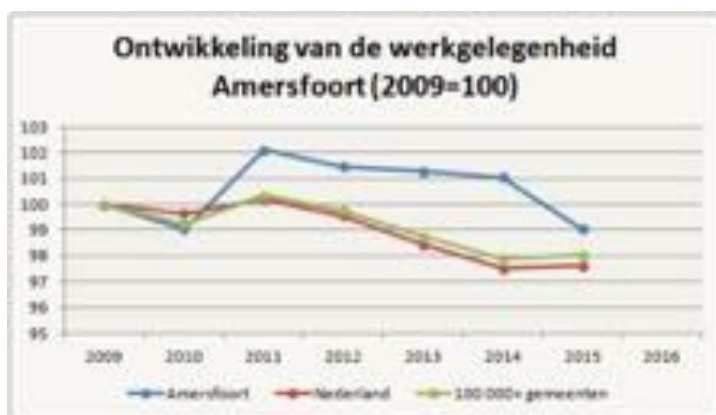
wethouder Yvonne Kemmerling

[Economie](#), [Ruimtelijke Ontwikkeling](#), [Duurzaamheid en innovatie](#)

T. 14033, wethouderkemmerling@amersfoort.nl

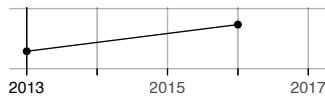
Ambitie

We willen economisch de meest vitale, duurzame stad (en regio) van Nederland zijn. Het behouden en waar mogelijk vergroten van onze economische dynamiek is een onmisbare voorwaarde voor een aantrekkelijk woon-, werk- en leefklimaat. We willen bovendien een innovatieve stad en regio zijn. Dit doen we samen met het bedrijfsleven en we werken zoveel mogelijk regionaal samen omdat stad en regio elkaar nodig hebben en versterken.

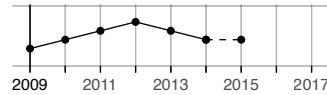
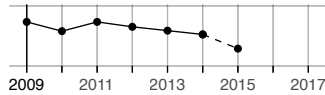
Streefcijfers: 'hoger dan Nederlands gemiddelde' en 'hoger dan gemiddelde grote steden'.

Rapportcijfer tevredenheid ondernemersklimaat

Aantal banen per 1000 inwoners van 15 t/m 64 jaar

Positie op de sociaal-economische index

Naast de indicatoren die door de gemeente zelf per programma zijn opgenomen, zijn er indicatoren die vanuit het rijk (Besluit Begroting en Verantwoording) verplicht dienen te worden opgenomen in de Begroting. Er zijn geen streefcijfers voor benoemd. Zie ook

www.waarstaatjegemeente.nl.

Indicator	Score Amersfoort					Bron
	2011	2012	2013	2014	2015	
5 Aantal vestigingen per 1000 inwoners van 15 t/m 64 jaar	123,3	125,8	131,2	135,8	140,6	Lisa
6 % functiemenging	57,1	57	56,8	56,5	55,8	Lisa
7 Bruto gemeentelijk product	91					Atlas voor gemeenten
8 Demografische druk in %	49,6	50,2	50,3	50,3	50,2	CBS

Doelstellingen

Bovengemiddelde groei van werkgelegenheid. We willen onze gunstige economische uitgangssituatie benutten (onder andere centrale ligging, bereikbaarheid, moderne werklocaties, aantrekkelijk woon- en leefklimaat, goed opgeleide beroepsbevolking, kenniseconomie).

Vitaliteit: we streven naar een economie waarin (duurzaam) ondernemerschap kan bloeien. We streven naar een hoger rapportcijfer voor tevredenheid over het ondernemersklimaat.

Balans tussen wonen en werken: we willen dat de ontwikkeling van de werkgelegenheid gelijke tred houdt met de algehele (bevolkings)ontwikkeling van de stad. We willen een stad voor wonen én werken zijn.

Economische koploper in Nederland. We willen in de top vijf komen op de sociaal-economische index van de Atlas voor Gemeenten. De positie op deze index is gebaseerd op een aantal kengetallen zoals bijstandscijfers, werkloosheidscijfers, aantal arbeidsongeschikten, percentage lage inkomens en laagopgeleiden, participatie van vrouwen in de beroepsbevolking en percentage zakelijke dienstverlening.

Onze inzet

De economische agenda

De gewenste economische dynamiek kunnen we niet zelf realiseren; dat is aan de bedrijven en instellingen in onze gemeente. Wel kunnen we het ondernemersklimaat zo aantrekkelijk mogelijk maken en de economische randvoorwaarden verder verbeteren.

Onze economische agenda kent drie sporen:

- rode loper
- vitale werklocaties
- regionale stimulering

Rode loper

We zetten Amersfoort als aantrekkelijke regio volop in de schijnwerpers en leggen de rode loper uit voor bedrijven die hier zijn gevestigd of zich willen vestigen. Via citymarketing stralen we uit dat regio Amersfoort een uitstekende plek is om te ondernemen, wonen, werken, en recreëren. We koesteren onze diversiteit. Daarbij bekijken we hoe we nog beter kunnen profiteren van de nabijheid van Amsterdam en Schiphol. We versterken onze acquisitie van bedrijven. We kijken vooral naar nieuwe bedrijven in kansrijke sectoren zoals ict, zorg, e-commerce en zakelijke diensten. We zetten in op het versterken van Amersfoort als kennis- en congresstad. We versterken ons accountmanagement voor bedrijven en we koesteren onze bestaande bedrijven; zij zijn belangrijke ambassadeurs om onze aantrekkelijkheid voor het voetlicht te brengen. We blijven onze dienstverlening aan bedrijven verbeteren, aan de balie, telefonisch en met extra aandacht voor digitale dienstverlening.

In 2016 heeft internationale marketing en acquisitie meer vorm gekregen via de Taskforce international, een samenwerking tussen EBU, gemeente Utrecht en gemeente Amersfoort. Ook zijn we zelf gestart met de eerste verkenningen voor uitbreiding van ons zakelijk netwerk in Duitsland. We hebben een ambassadeursprogramma opgezet en onze online promotie activiteiten verder uitgebreid. Dit zetten we door in 2017.

Verder heeft de aftrap van 'Amersfoort congresstad' plaatsgevonden. Met marktpartijen zetten we in op het hosten van meer nationale en internationale meerdaagse (kennis)evenementen ter stimuleren van de regionale economie. Dit zetten we door in 2017.

Speerpunten 2017:

- Regionale samenwerking bij acquisitie en accountmanagement
- Uitbreiding ambassadeursprogramma
- Start uitvoering internationale acquisitie van bedrijven in samenwerking met EBU
- Werven minimaal zes nationale associatie-evenementen en drie kandidaatstellingen voor internationale kenniscongressen
- Voortzetten citymarketing campagne

Vitale werklocaties

We zorgen voor de beschikbaarheid van voldoende en passende werklocaties, voor bedrijven, kantoren, winkels enzovoort. Ons vestigingsbeleid (Visie Werklocaties, Horecanota, Detailhandelsnota) is flexibel om ondernemerschap zoveel mogelijk ruimte te bieden. We hebben aandacht voor onze bedrijventerreinen (bestaand en in ontwikkeling) en hebben een periodiek bestuurlijk overleg met de vertegenwoordigers van Isselt, De Hoef, Bedrijvenpark Vathorst en De Wieken (op Calveen is geen georganiseerde ondernemersvereniging).

Bijzondere aandacht krijgt de leegstandproblematiek. We willen marktpartijen optimaal faciliteren om leegstaande panden en gebieden een (nieuwe) invulling te geven. Voor de kantorenleegstand hebben we een specifieke aanpak. Deze is ingebed in de aanpak sociale woningbouw, omdat de oplossing van kantorenleegstand zit in het transformeren van een kantoorgebouw naar woningen. Daarbij benaderen we de eigenaren van een kantoor actief en gericht. Voor De Hoef en Stationsgebied werken we aan een gebiedsaanpak. Voor de

nieuwbouwlocaties Podium en Trapezium willen we met onze ontwikkelpartners een (deels) andere invulling vinden voor de kantoorlocatie.

We schenken bijzondere aandacht aan het Stadshart. Vanuit het programma Ruimtelijke Ontwikkeling wordt een integraal programma voor het Stadshart ontwikkeld. We willen daarbij bekijken hoe de samenwerking met onze partners het beste vorm kan krijgen, mede in het licht van bestaande overlegstructuren.

Speerpunten 2017:

- Aanpak De Hoef: samen met marktpartijen werken we aan een transformatie van het zuidwestelijk deel (rond het NS-station Schothorst) naar een woon-, werk- en leeromgeving.
- Aanpak Stationsgebied: samen met marktpartijen willen we het centrale Stationsgebied weer op de kaart zetten en actiever en levendiger maken.

Regionale stimulering

In brede zin werken we samen met onze buurgemeenten via Regio Amersfoort. Ons economisch beleid stemmen we af (bijvoorbeeld over werklocaties) en de uitvoering pakken we (steeds meer) gezamenlijk op. Mooie voorbeelden zijn regionale marketingcampagnes en de Rode Loperdag voor (nieuwe) bedrijven. Deze regionale dag organiseren we sinds 2014.

Regionaal werken we vooral samen aan drie onderwerpen uit de economische agenda:

- innovatie & duurzaamheid
- arbeidsmarkt – onderwijs
- toerisme

Via de Economic Board Utrecht (EBU) werken we aan een beter regionaal innovatieklimaat en een duurzame economie, samen met het bedrijfsleven, kennis- en onderwijsinstellingen. Onze speerpunten zijn groen, gezond en slim. Onder andere onze aanpak Amersfoort Smart City past daar binnen. In het programma Duurzaamheid en innovatie van deze begroting is daarover meer te lezen.

We willen de regionale arbeidsmarkt versterken en de relatie met het onderwijs verbeteren. Met onze aanpak streven we naar meer passende arbeidskrachten voor bedrijven in onze regio, minder uitval in het onderwijs en betere aansluiting van het onderwijs op de praktijk. Hiermee zijn we gestart in 2016 en dat zetten we door in 2017. We werken met een stimuleringsfonds voor regionale partners. We werken samen met onder andere ondernemersorganisaties, onderwijsinstellingen en de Economic Board Utrecht. Ook zullen we in 2017 met onze buurgemeenten in Regio Amersfoort het project ZomerOndernemer ondersteunen. Dit project is in 2016 gelanceerd en laat jongeren kennis en ervaring opdoen door ze te begeleiden bij het opstarten van een eigen bedrijf.

Speerpunten 2017:

- Uitvoering aanpak onderwijs-arbeidsmarkt, inclusief stimuleringsfonds voor samenwerking

We willen de regionale toeristische aantrekkelijkheid van Amersfoort versterken, voor zakelijke bijeenkomsten en voor toeristisch bezoek in de vrije tijd. Hiermee trekken we meer bezoekers en bestedingen van elders. Door regionaal goed samen te werken, kunnen we toeristen langer in onze regio houden (langere dagen en/of meer overnachtingen). We streven een krachtige profilering na op onderscheidende attractieve zaken in onze stad en de regio. De focus daarbij lag tot dusver vooral op de nationale markt. In de komende jaren richten we ons ook op internationale doelgroepen richten. Dat doen we via regionale krachtenbundeling (regio Amersfoort en Utrecht).

We gaan door met de collectieve aanpak van toeristische stadspromotie, cultuurmarketing en het zakelijk toerisme door stichting Citymarketing. We faciliteren een goede toeristische informatievoorziening en gastheerschap door VVV Amersfoort. We faciliteren activiteiten die de vrijetijdseconomie en toerisme bevorderen.

Er is een belangrijke relatie met cultuur; dit pakken we dan ook gezamenlijk op. Grote, bijzondere (culturele) evenementen in Amersfoort dragen bij aan de economische en (in het bijzonder) de toeristische aantrekkingskracht van de stad. Het heeft een positieve invloed op het imago van de stad.

In 2017 zijn er aansprekende tentoonstellingen rond kunststroming De Stijl, die 100 jaar geleden begon. Dat wordt toeristisch benut met een internationale promotiecampagne "100 jaar De Stijl, van Mondriaan tot Dutch Design" door het NBTC (Nederlands Bureau voor Toerisme en Congressen). Amersfoort en Utrecht profileren zichzelf als één bestemming bij die internationale campagne. Daarnaast voeren ze in 2016 en 2017 een gezamenlijk projectplan uit om ook nationaal hun aanbod in de schijnwerpers te zetten. Met deze acties kan Amersfoort zich toeristisch nadrukkelijk profileren als geboortestad van Mondriaan.

Verder hebben de regio's Utrecht en Amersfoort verkend op welke (andere) onderwerpen ze kunnen samenwerken op het gebied van internationaal toerisme. Dat zal in 2017 resulteren in een regiostrategie en marketingplan.

Speerpunten 2017:

- Amersfoorts projectplan voor "100 jaar De Stijl, van Mondriaan tot Dutch Design", met profilering van Amersfoort als geboortestad van Mondriaan
- Regionale samenwerking internationaal toerisme door Utrecht en Amersfoort

Volop ruimte voor events of congressen in onze stad. Foto: www.locatieamersfoort.nl.

Samenwerking

Voor ons economisch beleid zijn de inbreng van ondernemers en economische partners cruciaal. We stemmen beleid af en wij voeren onze activiteiten altijd uit in samenwerking met veel partijen in de stad en in de regio, zoals de Economic Board regio Utrecht (EBU) en Invest Utrecht. We werken met andere gemeenten samen (in Regio Amersfoort en binnen de provincie) én met onderwijsinstellingen, bedrijvenkringen, binnenstadpartijen, winkeliersverenigingen en vertegenwoordigers van diverse sectoren, zoals horeca, toerisme en de 'maak-industrie'. We werken vraaggericht en proberen partijen met elkaar te verbinden.

We zijn verbonden met Stichting Citymarketing Regio Amersfoort. Deze stichting organiseert met andere partners marketingcampagnes voor ondernemen, zakelijk en vrijetijdstoerisme en wonen.

Duurzaamheid en innovatie

wethouder Yvonne Kemmerling

[Economie](#), [Ruimtelijke Ontwikkeling](#), [Duurzaamheid en innovatie](#)

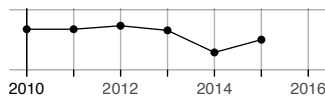
T. 14033, wethouderkemmerling@amersfoort.nl

Ambitie

Wij versnellen de verduurzaming van de stad door het regionale innovatieklimaat te verbeteren en we versterken (duurzame) bedrijvigheid. Daarnaast willen wij in Nederland tot de kopgroep behoren van gemeenten die zich met technologie en diensteninnovatie transformeren naar een 'smart city'. Op die manier werken we aan een vitale economie waarin versterking van het vestigingsklimaat en een toename van de werkgelegenheid gecombineerd worden met een duurzame ontwikkeling van de stad. Duurzame ontwikkeling betekent voor ons dat er geen sprake is van afwenteling in de tijd (de rekening wordt niet betaald door generaties na ons) of in ruimte (ontwikkeling hier gaat niet ten koste van mensen elders). Een integrale benadering is hiervoor noodzakelijk.

Aandeel werkgelegenheid Amersfoortse Ruit

40,2%

Innovatieve bedrijven

67%

Niet-innovatieve bedrijven

33%

Innovatiescore Amersfoort

2,22

Doelstellingen

We sluiten aan bij initiatieven uit stad en regio. Wij willen duurzaamheid en innovatie versterken door samen te werken met bedrijven en instellingen en samen met hen oplossingen te zoeken voor maatschappelijke vraagstukken. Daarmee dragen we bij aan een duurzame en innovatieve regio.

Vanuit een faciliterende, stimulerende en soms initiërende rol versterken wij het regionale innovatieklimaat en de beweging naar een duurzame economie. Door samen te werken in de regio Utrecht met partners als de EBU komen concrete projecten van de grond die bijdragen aan innovatieve [groene groei](#) van Amersfoort.

Onze inzet

Vooral door samenwerking via de Economic Board Utrecht (EBU) werken we aan innovatie en duurzaamheid. De EBU-speerpunten zijn groen, gezond en slim. Dit sluit aan op onze kansrijke sectoren ICT, Advies, Zorg en Bouw (de 'Amersfoortse Ruit'). Ook onze 'smart city'-aanpak sluit hier op aan.

We werken aan projecten waar we als gemeente al bij betrokken zijn, die interessant zijn om op te schalen naar regionaal niveau via de [Economic Board Utrecht](#) (bewezen koplopers) of die de moeite waard zijn om door te ontwikkelen met behulp van het Toekomstfonds (zie de paragraaf Duurzaamheid).

Voorbeelden van projecten

Smart city

Onze smart city-aanpak richt zich op de volgende onderwerpen.

- **Smart city-infrastructuur.** Om de ontwikkeling van smart city-toepassingen mogelijk te maken, is een goede infrastructuur essentieel. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om openbare wifi, een 'internet of things'-netwerk en een open data-platform
- **Projecten en pilots.** Door middel van projecten en pilots willen we innovatieve oplossingen voor stedelijke problemen realiseren. We richten ons op de beleidsvelden veiligheid & handhaving, duurzaamheid & mobiliteit, economie & stad en zorg & welzijn.
- **Fiware Lab.** ICT-bedrijven kunnen in de open innovatieomgeving Fiware Lab makkelijker aan de slag met de ontwikkeling van nieuwe digitale diensten voor maatschappelijke vragen. In het Lab zijn standaardbouwstenen en databronnen beschikbaar die schaalbaar en herbruikbaar zijn in heel Europa.
- **Europa.** Binnen Europa werken wij aan het vergroten van de zichtbaarheid van Amersfoort waardoor kansen in (Europese) netwerken makkelijker kunnen worden benut.
- **Regierol.** Smart city-innovatie biedt grote kansen voor product- en diensteninnovatie. Daarbij zijn er vaak uiteenlopende belangen in het geding die geborgd moeten worden, bijvoorbeeld als het gaat om data en het beschermen van persoonsgegevens. Wij zien uit dat oogpunt een regie-, en waar nodig een regulerende rol voor de gemeente weggelegd.

Energieneutraal renoveren

Energieneutraal renoveren van woningen is renoveren voor de toekomst. Door het bedrijfsleven uit te dagen om voorbeeldconcepten te ontwikkelen voor verschillende typen woningen komt de grootschalige uitrol van energieneutrale renovaties dichterbij. In 2016 heeft het consortium van 033energie de eerste Nul-op-de-meter-concepten opgeleverd. In 2017 gaat het consortium door met het in co-creatie met huiseigenaren ontwikkelen van Nul-op-de-meter-concepten voor de meest voorkomende woningtypen in Amersfoort. Zo worden uiteindelijk tien product-markt-combinaties (PCM's) gevormd die tien modelwoningen realiseren en zorgdragen voor een grote uitrol naar 2000 woningen in 2020.

Groene, gezonde en slimme scholen

Dit zijn scholen waar kinderen optimaal kunnen presteren; door een gezond binnenklimaat én een energiezuinig en toekomstbestendig gebouw. De verkenning vanuit de EBU uit 2016 krijgt een concreet vervolg, in samenhang met het Integraal Huisvestingsplan en in nauw overleg met de schoolbesturen. Zo streven we onder meer naar een eerste pilot in 2017.

Circulaire economie

De transitie naar een circulaire economie biedt volop kansen voor bedrijven in de regio Utrecht. De provincie Utrecht, gemeente Utrecht, gemeente Amersfoort, EBU, het Utrecht Sustainability Institute (USI) en de Natuur en Milieu Federatie Utrecht (NMU) werken nauw samen rond de transitie naar een circulaire economie. Op deze wijze willen we op regionale schaal de transitie ondersteunen en het bedrijfsleven uitdagen om nieuwe concepten te ontwerpen en businessmodellen te ontwikkelen. Door ook op lokale schaal een Plan van Aanpak Circulaire Economie (zie paragraaf Duurzaamheid) op te stellen, willen we de transitie naar een nieuwe economie ook in Amersfoort zichtbaar maken.

Duurzame innovaties

Op het vlak van duurzame innovaties is de overheid ook een 'vragende partij'. Wij nemen innovatieve producten, diensten of processen af om een kwalitatief beter of maatschappelijk

wenselijker resultaat te verkrijgen. Hierdoor creëren wij (mede) een afzetmarkt voor bepaalde producten en diensten en vervullen we een voorbeeldfunctie voor andere partijen. Dit gebeurt bijvoorbeeld door circulair inkopen (zie paragraaf Duurzaamheid).

Samenwerking

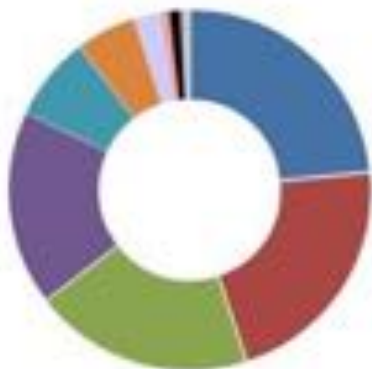
De overheid heeft bij (duurzame) innovaties een faciliterende en stimulerende rol. Ondernemers, (onderwijs)instellingen, bewoners en organisaties in de stad en regio zijn immers de dragers en trekkers van de concrete projecten. Hierbij wordt vanzelfsprekend nauw samengewerkt met deze ondernemers, instellingen, bewoners en organisaties met relevante netwerken zoals de EBU; maar ook binnen Europa werken we aan innovatie gerichte samenwerkingsverbanden.

11. Cultuur

In Amersfoort werken we aan een vitaal en sterk cultureel klimaat. We verbinden hedendaagse cultuur en architectuur met cultureel en industrieel erfgoed, monumenten en archeologie. Daarmee versterken we de culturele identiteit en de aantrekkelijkheid van de stad. Dat draagt positief bij aan het woon- en werkprofiel van Amersfoort.

Een bruisend stadshart, zorg voor de monumenten 'boven en onder' de grond en het culturele erfgoed, diversiteit en verscheidenheid, actieve cultuurbeleving, een goede culturele basisinfrastructuur, samenwerking en talentontwikkeling voor jongeren zijn belangrijke ingrediënten om deze ambitie waar te maken.

WAAR GAAN WE ONS GELD AAN UITGEVEN?

BIBLIOTHEKEN	3.960
CULTUURBELEVENIS	3.828
MUSIEK EN ENTERTAINMENT	3.327
THEATERS EN ANDERE FORNS	2.968
KUNST EN CULTUUR	1.279
ARCHITECTUUR	914
HERENINGSTICINGEN	407
TOEGANG	134
OVERIGE	181
TOEGANGSPASSEN	16
ARCHEOLOGIE	0
TOTAAL	16.912

Tabel: PF.11.01 Programma Cultuur

(bedragen x € 1.000,-)

PROGRAMMA	REKENING 2015	BEGROTING 2016	BEGROTING 2017	RAMING 2018	RAMING 2019	RAMING 2020
LASTEN EXCLUSIEF TOEVOEGINGEN AAN RESERVES						
Archief Eemland	1.426	1.179	1.111	1.111	1.111	1.111
Monumentenzorg en archeologie	1.084	740	890	893	892	883
Kunst en cultuur	14.437	14.666	14.911	14.519	14.516	14.357
TOTAAL LASTEN	16.947	16.585	16.912	16.523	16.519	16.351
BATEN EXCLUSIEF ONTTREKKINGEN AAN RESERVES						
Archief Eemland	223	272	172	172	172	172
Monumentenzorg en archeologie	0	0				
Kunst en cultuur	19	95	98	98	98	98
TOTAAL BATEN	241	368	270	270	270	270
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES						
Archief Eemland	1.204	906	939	939	939	939
Monumentenzorg en archeologie	1.084	740	890	893	892	883
Kunst en cultuur	14.418	14.571	14.814	14.421	14.418	14.259
TOTAAL SALDO	16.706	16.217	16.642	16.253	16.249	16.081
SALDO PROGRAMMA EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES						
Toevoegingen reserves	358	55	56	54	53	37
Onttrekkingen aan reserves	506	350	90	90	90	90
SALDO PROGRAMMA INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	16.558	15.922	16.608	16.217	16.212	16.028

Tabel: PF.11.02 Toelichting afwijkingen

(bedragen x € 1.000.000,--)

TOELICHTING AFWIJKINGEN	SUBTOTAAL TOTAAL Structureel / Incidenteel		
ARCHIEF EEMLAND			
Archief Eemland, in de Kadernota zijn te realiseren inkomsten verlaagd.		0,1	S
Diverse kleine mee- en tegenvallers inclusief BBV-wijzigingen.		-0,1	S
		0,0	
MONUMENTENZORG EN ARCHEOLOGIE			
De lasten zijn door BBV-wijzigingen toegenomen. De gevolgen van de BBV-wijzigingen worden centraal toegelicht.		0,2	0,2 S
KUNST EN CULTUUR			
Incidenteel budget uitvoering voor evenementen in het jaar 2016.		-0,3	I
Kadernota: bijdrage vernieuwingsplannen Kamp Amersfoort.		0,3	I
Indexering.		0,3	S
Diverse kleine mee- en tegenvallers, inclusief BBV-wijzigingen.		-0,1	S
		0,2	
MUTATIES RESERVES			
Incidentele onttrekking in het jaar 2016 ten behoeve van evenementen.		0,3	0,3 I
TOTAAL AFWIJKINGEN CULTUUR		0,7	

Toelichting:

De belangrijkste overige afwijkingen zijn:

- 2017: aframes incidentele budgetten 2016 inzake grote evenementen (€ 275.000) en herstelbegroting (€ 130.000). Daarnaast speelt nog de invulling van de structurele taakstelling samenwerking /fusie Flint/DLV ad € 100.000. De invulling van de taakstelling is opgeschoven naar 2018.
- De indexering van de subsidies bedraagt voor 2017 € 347.000
- Opgenomen is de bijdrage in de vernieuwingsplannen Kamp Amersfoort ad € 250.000. (Incidenteel).
- In 2020 vervallen de budgetten vanuit het coalitieakkoord inzake evenementen (€ 115.000) en amateurkunst verenigingen (€ 40.000)
- De baten bij Archief Eemland zijn met € 100.000 verlaagd omdat het eerder veronderstelde groeipotentieel niet realistisch bleek te zijn.

Risico's

Onderstaand financieel risico is voor dit programma geïnventariseerd. Dit laat onverlet dat er naast de financiële risico's, ook andere risico's kunnen zijn. Die zijn hier niet in meegenomen.

Risico	Maatregel	Benodigd weerstandscap. in mln €	Portefeuillehouder
Exploitatie gesubsidieerde instellingen komt door bezuinigingen (van gemeente en andere) onder druk.	Monitoring via dashboard subsidies + rapportage subsidiecyclus. Uitvoeren audits en doorlichting. Inzet calamiteitenreserve	0,2	Houwing

Archief Eemland

burgemeester Bolsius
[Bestuurszaken](#) en public affairs, [Veiligheid](#), Dierenwelzijn
 T. 14033, burgemeester@amersfoort.nl

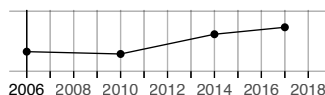
wethouder Bertien Houwing
[Bestuurlijke ontwikkeling](#), [Regionale samenwerking](#), [Onderwijs](#),
 Diversiteit, [Cultuur](#)
 T. 14033, wethouderhouwing@amersfoort.nl

Ambitie

Archief Eemland werkt aan ons cultureel erfgoed en daarmee aan het behoud van de identiteit van de stad. Door onze historische kennis en die van de Amersfoorters te bundelen, vormen we een laagdrempelig en toegankelijk kenniscentrum. We maken zoveel mogelijk gebruik van digitale, eigentijdse mogelijkheden en combineren die met persoonlijke aandacht en (fysieke) activiteiten op het gebied van dienstverlening en presentatie. Zo bouwen we samen aan geschiedenis.

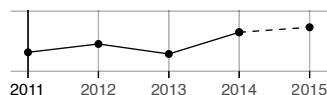
Bekendheid Archief Eemland

49%

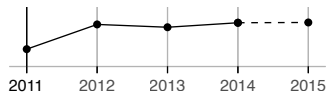
Aantal bezoekers en deelnemers activiteiten Archief Eemland

4.000

Digitale bezoekers via www.archiefeemland.nl

174.000

Publieksarchivaris vertelt leerlingen over de geschiedenis van Amersfoort.

Doelstellingen

Archief Eemland bewaart de lokale en regionale historie, maakt deze toegankelijk en stelt deze beschikbaar.

Het archief stimuleert mensen kennis te nemen van de historie, er kennis aan toe te voegen en te delen met ons en elkaar.

Onze inzet

Archief Eemland beheert de archieven van de gemeente Amersfoort die na 20 jaar worden overgedragen en stelt deze voor een breed publiek beschikbaar. Dat is onze wettelijke taak. Daarbij ligt de aandacht niet alleen op het fysiek beschikbaar stellen, maar ook op duurzaam digitaal informatiebeheer. De eigen organisatie en de burger moeten kunnen vertrouwen op de toegankelijkheid van digitale informatie.

Archief Eemland beheert en houdt ook toezicht op de archieven van de gemeenten Baarn, Eemnes, Leusden, Renswoude, Woudenberg en Soest. Het voert daarnaast het archiefwettelijke toezicht uit voor de gemeente Bunschoten.

Met 17 gemeentes in en buiten de regio onderzoeken we 'digitale opslag'. We bekijken de mogelijkheden en voorwaarden voor het aansluiten op een E-depot voor duurzame opslag van digitale stukken.

We werken aan onze digitale dienstverlening door het digitaliseren van diverse collecties voor een breed publiek. De middeleeuwse collectie van het hofje De Armen de Poth, genealogische bronnen zoals bevolkingsregisters en onze videocollectie zijn voorbeelden van succesvolle digitaliseringsprojecten.

Omdat we graag Amersfoorters willen betrekken bij ons archief, zijn we gestart met tentoonstellingen die worden ingericht door gastcuratoren. 'Van, voor en door de stad' is hierbij ons motto. De tentoonstelling over de Amersfoortse biërgeschiedenis bracht ons letterlijk in schuurtjes en slaapkamers van trotse verzamelaars, die ons graag hun spullen in bruikleen wilden afstaan. De samenwerking met gastcuratoren uit de stad zorgt voor interessante coalities, waarbij ook andere organisaties aansluiten, zoals Museum Flehite, archeologie en monumentenzorg.

Samen met de afdeling Interne dienstverlening en advies brengen we de papieren archieven van de gemeente Amersfoort in kaart die nog niet zijn overgedragen aan Archief Eemland. Met het oog op renovatie van het stadhuis en de overgang naar (volledig)

digitaal werken, wordt onderzocht of gemeentelijke archieven binnen de wettelijke termijn van 20 jaar versneld kunnen worden overgedragen aan Archief Eemland.

Bezoekers in de nieuwe publieksruimte van Archief Eemland.

Samenwerking

Onze vrijwilligers ondersteunen ons bij verschillende activiteiten zoals de publieksdienstverlening aan de balie, het beschrijven van foto's en Kijk je Rijk, (beschrijven van videobanden). Waardevolle persoonlijke geschiedenissen van Amersfoorters worden vastgelegd door het Oral History team.

We werken samen met lokale, provinciale en landelijke partners aan de maatschappelijke meerwaarde van Archief Eemland; wij werken aan de vergroting van het enthousiasme voor geschiedenis en het versterken van de lokale identiteit van stad en regio.

We werken samen met landelijke organisaties in de erfgoedsector, brancheverenigingen en archieven en wisselen nieuwe ontwikkelingen uit.

Het Eemhuis is de habitat van Archief Eemland en samen met Scholen in de Kunst, de Bibliotheek en Kade aldaar werken we aan een afgestemd activiteitenprogramma. Denk aan de Boekenweek, de Maand van de geschiedenis en activiteiten op het Eemplein. Hiermee werken we aan het positioneren van het Eemhuis als 'Cultuurwarenhuis van Amersfoort'.

Met onze cultuurhistorische partners (zowel gemeenteafdelingen als externe partijen zoals Museum Flehite, VVV, 't Gilde, Waterlijn, Kamp Amersfoort) werken we samen aan gemeenschappelijke projecten.

Monumentenzorg en archeologie

burgemeester Bolsius

[Bestuurszaken](#) en public affairs, [Veiligheid](#), Dierenwelzijn

T. 14033, burgemeester@amersfoort.nl

wethouder Yvonne Kemmerling

[Economie](#), [Ruimtelijke Ontwikkeling](#), [Duurzaamheid en innovatie](#)

T. 14033, wethouderkemmerling@amersfoort.nl

Ambitie

Wij willen de historische identiteit en aantrekkelijkheid van onze stad versterken door het (gebouwd én archeologisch) erfgoed op een samenhangende wijze in stand te houden. Waar mogelijk verbeteren we de kwaliteiten van het stadsbeeld voor bewoners en bezoekers. Met archeologisch en bouwhistorisch onderzoek vergroten wij de kennis over de geschiedenis van Amersfoort (als basis voor ontwikkelingen) en we maken deze voor een breed publiek toegankelijk en beleefbaar.

Doelstellingen

Samen met de stad dragen wij zorg voor ons (onroerend én archeologisch) erfgoed en voor de kwaliteit van het stadsbeeld als totaal. Daarbij werken wij actief samen met de (monumenten)eigenaren en de andere initiatiefnemers in de stad. We faciliteren deze partijen om hun belangen te verbinden met het algemene belang van een goede erfgoedzorg voor de stad.

Monumentenzorg: we willen waardevolle historische gebouwen en structuren in stand houden en waar mogelijk verbeteren. Het onroerend cultureel erfgoed omvat monumenten, beeldbepalende panden, historische complexen, structuren en stadsgezichten. Deze zijn bepalend voor de identiteit en de aantrekkelijkheid van onze stad en vormen in die zin ook een katalysator voor economische groei. De hedendaagse erfgoedzorg is niet gericht op het 'bevrozen' van ontwikkelingen. Passende, nieuwe functies zijn essentieel voor de toekomst van historische gebouwen en gebieden. Wij zijn dan ook betrokken bij transformaties van gebouwen en gebieden en kijken hoe we dit met respect voor de historische waarden kunnen inpassen (behoud door ontwikkeling). Ook het verduurzamen van monumentale gebouwen vormt een belangrijk speerpunt.

Archeologie: we streven ernaar archeologische waarden in de bodem te behouden voor de volgende generaties. Door ruimtelijke ontwikkelingen is dit lang niet altijd mogelijk. In die gevallen kiezen we voor behoud door middel van opgraven. De gemeentelijke kaart met archeologische waarden en verwachtingen is leidend bij de vraag in welke gevallen onderzoek noodzakelijk is. Ontwikkelaars en eigenaren krijgen advies en begeleiding bij de aanvraag van een omgevingsvergunning.

Het Belgenmonument. Foto: Ruud v.d. Graaf

Voor Monumentenzorg en archeologie zijn geen indicatoren benoemd. Wel geven de onderstaande kengetallen een goed beeld van de activiteiten op dit gebied.

Kengetallen

462	rijksmonumenten
199	gemeentelijke monumenten

498	beeldbepalende panden
5	archeologische rijksmonumenten
1	archeologisch gemeentelijk monument
2	van rijkswege beschermde stads- en dorpsgezichten
13	gemeentelijke stads- en dorpsgezichten

Onze inzet

We geven uitvoering uitvoering aan onze wettelijke taken (vanuit het Rijk) en gemeentelijke taken op het gebied van archeologie en monumentenzorg. Op rijksniveau staan deze taken in de Erfgoed- en Omgevingswet, de Wet op de Archeologische Monumentenzorg en de daaraan verbonden gedecentraliseerde rijkstaken. We voeren ook het gemeentelijk erfgoedbeleid uit (op basis van de Amersfoortse Erfgoedverordening). We werken daarbij nauw samen met betrokken partijen in de stad.

We zorgen voor een goede verankering van de erfgoedzorg in de gemeentelijke processen.

We faciliteren en enthousiasmeren monumenteneigenaren en andere erfgoedpartners. Alleen samen met de stad kunnen we de historische waarden en de aantrekkelijkheid van de stad in stand houden en verbeteren. Uit recente onderzoeken is gebleken dat aantrekkelijke en samenhangende historische steden een grotere toekomstwaarde hebben en dat dit een economisch rendement voor deze steden oplevert. Het investeren in erfgoed loont.

We richten ons op herbestemming van monumentale gebouwen en de integratie van cultuurhistorie in de ruimtelijke processen. Dit sluit aan bij het actuele monumentenbeleid van het Rijk (Momo = Modernisering Monumentenzorg) en ook voor onze stad is dit een belangrijk onderwerp.

Bij plannen en ontwikkelingen die verband houden met cultureel erfgoed (gebiedsontwikkeling, herbestemming, verbouwing, restauratie enzovoort) zijn wij aanspreekpunt. Onze (wettelijke & faciliterende) taken zijn informeren, begeleiden, adviseren & onderzoeken, kaders stellen, inspireren, faciliteren en het toetsen van plannen. Hiermee kunnen we veel van de geformuleerde doelstellingen realiseren. De integratie van cultuurhistorie in RO-processen vormt ook een van de speerpunten van het rijksbeleid.

Wij actualiseren de uitgangspunten voor het gemeentelijke erfgoedbeleid voor de periode 2017-2021.

Archeologie:

Bij ontwikkelingen en bouwactiviteiten doen wij samenhangend archeologisch onderzoek. Het Archeologisch Centrum heeft veel kennis over de ontstaans- en ontwikkelingsgeschiedenis van Amersfoort. Hierdoor kunnen onderzoeken met elkaar in verband worden gebracht en kan de integrale kennis steeds verder worden uitgebouwd en beheerd. Dit draagt bij aan een efficiënt en resultaatgericht archeologisch onderzoek in Amersfoort. Een instrument om dit doel te bereiken is het afgelopen jaar ontwikkeld: de Locale Onderzoeksagenda. We zullen de archeologische beleidskaart in 2017 op basis van nieuwe gegevens en inzichten actualiseren.

We bereiden een nieuwe manier van certificering voor. Op basis van de Erfgoedwet (juli 2016) dient een opgravende instantie zich te certificeren; dit komt in plaats van de huidige opgravingsvergunning. Uiterlijk juli 2017 zal het certificaat in werking moeten gaan treden.

Archeologisch onderzoek in de Stovestraat/ Valkestraat

Wij streven naar meer educatieve activiteiten om het 'verhaal van de stad Amersfoort' aan de jeugd te vertellen. Archeologie spreekt de jeugd aan. Daarom organiseren wij met de capaciteit die we tot onze beschikking hebben educatieve activiteiten. Zo ontvangen wij schoolklassen op opgravingen en in het open depot op de Langegracht. De tentoonstelling *Cold Cases* die wij in 2016 samen met museum Flehite maakten trok veel (jeugd) publiek. In 2017 willen we onze educatieve en publicitaire activiteiten voortzetten en op basis van onze ervaringen in beeld brengen hoe we dit hierna verder kunnen uitbouwen en welke inzet en middelen we hiervoor nodig hebben.

Monumentenzorg:

Wij actualiseren het erfgoedbeleid op basis van vernieuwde regelgeving en de speerpunten voor de toekomst. Hieraan geven we vorm in samenwerking met onze erfgoedpartners en andere betrokkenen in de stad.

Wij zorgen ervoor dat onze monumentenlijst representatief en actueel is. Wij selecteren en beschermen representatieve panden uit iedere ontwikkelingsfase van de stad om zo de identiteit te versterken en de ontwikkelingsgeschiedenis tastbaar te maken. Ook in de komende periode wordt de monumentenlijst geactualiseerd met onder meer representatieve historische boerderijen, industrieel erfgoed en moderne architectuur.

Wij vervullen een belangrijke rol bij herbestemming van monumentaal vastgoed. Dit is voor ons een belangrijk speerpunt omdat een passende bestemming van cruciaal belang is voor de instandhouding van historische gebouwen. Door bij de herbestemming van erfgoed de cultuurhistorische waarden en de transformatiemogelijkheden in een vroeg stadium in kaart te brengen dragen wij actief bij aan succesvolle inpassing van nieuwe functies. Omdat het religieus erfgoed een kwetsbare categorie vormt bij herontwikkeling of nevenbestemming werken wij aan een 'kerkenvisie'.

Wij werken aan kwaliteitsverbetering van het erfgoed en stadsbeeld. Periodiek monitoren we de kwaliteit van ons erfgoed door onder meer onderzoek naar de bouwkundige staat van monumenten en inventarisatie van 'slechte plekken' in de beschermde stadsgezichten. Dit vormt de basis voor initiatieven gericht op kwaliteitsverbetering waarbij we samenwerking zoeken met eigenaren en andere partijen in de stad. Hierin sluiten we aan bij de uitgangspunten van het Programma Stadshart.

In een 'Erfgoedmonitor' wordt door de monumentenwacht in de komende periode de bouwkundige staat van het erfgoed in kaart gebracht. Bij transformaties van monumentale gebouwen vormt bouwhistorisch onderzoek een belangrijke basis.

Voor monumenten in gemeentelijk eigendom treden we op als een goede 'rentmeester'. De gemeente Amersfoort heeft een klein aantal monumenten in eigendom. Dit zijn de iconen van de stad (de Koppelpoort, Onze-Lieve-Vrouwetoren, stadsmuren enzovoort). Wij zorgen dat deze monumenten in goede staat zijn en blijven. De restauraties van het Belgenmonument en van de Dieventoren zijn in 2016 gerealiseerd. We werken aan de voorbereiding van restauraties aan de Volmolen, de OLV-toren (spits) en de Zonnehof. Bij de verkoop van monumenten in

gemeentelijk bezit, brengen wij de cultuurhistorische waarden in beeld en waarborgen we de instandhouding hiervan.

Duurzaamheid

We verbinden uitgangspunten op het gebied van duurzaamheid en cultureel erfgoed.

Monumentenzorg:

Wij adviseren eigenaren over duurzaam renoveren en bouwen de kennis hierover uit.

Monumenten hebben door de eeuwen heen bewezen dat ze duurzaam zijn. Hergebruik en duurzaam materiaalgebruik sluiten aan bij de gemeentelijke duurzaamheidsdoelstellingen. Op het gebied van energieverbruik zijn er vaak verbetermogelijkheden. Wij willen eigenaren stimuleren om ingrepen op het gebied van duurzaamheid bij monumenten nauw aan te laten sluiten bij de historische waarden. Wij adviseren eigenaren op dit gebied omdat dit maatwerk vereist. Op basis van enkele pilotprojecten (zoals Krommestraat 32-34) bouwen wij de kennis en de informatievoorziening over het verduurzamen van monumenten in de komende periode uit. Inmiddels is hiervoor de brochure 'Duurzaam Erfgoed' ontwikkeld, waarin ook de uitgangspunten voor zonnepanelen in een monumentale omgeving zijn toegelicht.

Archeologie:

We streven naar een duurzame instandhouding van archeologische waarden door deze – waar mogelijk - in de bodem te behouden.

Samenwerking

Voor een goede erfgoedzorg werken wij nauw samen met de stad en met onze 'erfgoedpartners'. Monumentenzorg en Archeologie kennen een breed draagvlak in de samenleving en de waardering voor de historische stad is groot. Om onze doelstellingen op dit gebied te bereiken is een goede en intensieve samenwerking met burgers en partijen uit de stad noodzakelijk. Initiatieven vanuit de stad die aansluiten bij onze doelstellingen willen we waar mogelijk omarmen en faciliteren.

De monumenteneigenaren in de stad ondersteunen wij bij de instandhouding van hun erfgoed met informatie, adviezen en procesbegeleiding, gericht op de historische, bouwtechnische, procedurele en financiële aspecten en mogelijkheden. Betrokken en goed geïnformeerde monumenteneigenaren vormen de basis voor een aantrekkelijke historische stad.

Regelmatig voeren wij overleg met externe erfgoedpartners, zoals de Stichting Archeologie Amersfoort, de AWN (amateurs in de archeologie), Siesta, de Oudheidkundige Vereniging Flehite, Stadsherstel Midden-Nederland, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE), Monumentenwacht Utrecht, Nationaal Restauratie Fonds (NRF), provincie Utrecht, Federatie Grote Monumentengemeenten (FGM), Steunpunt Monumentenzorg & Archeologie Utrecht (STAMU) enzovoort. Binnen de gemeente werken de erfgoedpartners nauw samen in de Erfgoed-connectie.

Archeologie werkt samen met gemeenten in de regio op het gebied van beleid en uitvoering. Dit gebeurt op basis van samenwerkingsovereenkomsten. Nu al hebben wij een overeenkomst met Leusden, Soest en Bunschoten. Wij streven naar uitbreiding van het aantal buurgemeenten waar we zo'n overeenkomst mee hebben.

Door samenwerking met de stad bevorderen wij participatie. Denk hierbij aan amateurverenigingen, vrijwilligers en organisaties als de Waterlijn en het Gilde.

Door het bevorderen van de kennis bij deze instanties (lezingen/ publicaties, deelname aan de Open Monumentendagen en aan de jaarlijkse Erfgoedweek voor middelbare scholieren) worden de aantrekkelijkheid en de historische waarden van Amersfoort breed uitgedragen.

Kunst en cultuur

wethouder Bertien Houwing

[Bestuurlijke ontwikkeling](#), [Regionale samenwerking](#), [Onderwijs](#),

Diversiteit, [Cultuur](#)

T. 14033, wethouderhouwing@amersfoort.nl

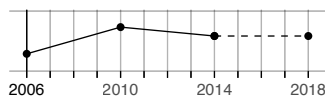
Ambitie

Kunst en cultuur leveren een bijzondere bijdrage aan de aantrekkingskracht en het economische klimaat van de stad. Bezoekers en inwoners van Amersfoort beleven plezier en genoeg aan kunst en cultuur: het bezoeken van festivals, theater-, film- en muziekvoorstellingen, musea en exposities, bibliotheken. Via Scholen in de Kunst en de talloze amateurverenigingen kunnen inwoners ook ruimschoots zelf actief aan kunst en cultuur doen. Dat maakt de stad ook aantrekkelijk voor haar inwoners. We brengen jonge mensen via cultuureducatie op scholen in contact met kunst en cultuur: voor de eerste kennismaking met kunst en cultuur én het versterken en ontwikkelen van het creatieve vermogen van leerlingen. Daarnaast vinden we talentontwikkeling, kiemkracht, creativiteit en vernieuwing belangrijk voor een goed cultureel klimaat.

Amersfoort is een cultureel ondernemende stad. De steeds betere samenwerking tussen cultuurmakers, culturele organisaties en andere partners in de stad zorgt voor een vitaal cultureel klimaat. Culturele, sportieve en andere evenementen zijn dragers voor een bruisende stad.

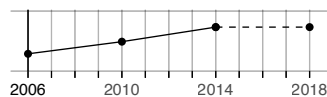
Inwoners tevreden met aanbod evenementen en toeristische activiteiten

74%

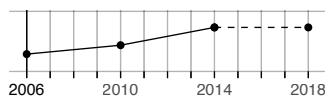
Inwoners tevreden met het kunst- en culturaanbod

72%

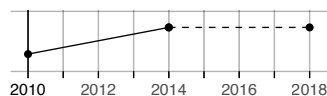
Inwoners die een voorstelling, concert of museum hebben bezocht

45%

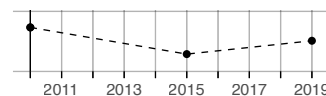
Inwoners (18-84) die actief aan kunst en cultuur doen

43%

Jongeren (10-22) die actief aan kunst en cultuur doen

56%

Doelstellingen

Toekomstbestendige en financieel weerbare culturele basisinstellingen. Zij zijn belangrijke en duurzame pijlers van de culturele infrastructuur.

Een bruisend stadhart. Versterking van het culturele klimaat door uitbreiding van activiteiten voegt dynamiek en levendigheid toe. De grote variëteit aan festivals en evenementen maken de stad tot een bruisend podium. De monumentale binnenstad, de musea en podia trekken culturele bezoekers van binnen en buiten de regio.

Cultuureducatie en talentontwikkeling. Cultuureducatie op scholen en in vrije tijd zijn een belangrijke drager voor kennismaking met cultuur en talentontwikkeling. Deze doelstelling speelt ook een belangrijke rol in het Uitvoeringsprogramma Jeugd.

Samenwerking met de provincie en de stad Utrecht. Met het oog op het nationale jaar "100 jaar Stijl, Mondriaan to Dutch Design" in 2017 werken Amersfoort, Utrecht en de provincie nauw samen aan een gemeenschappelijke programmering en profilering van de regio.

Het Eemhuis: dé culturele hotspot van Amersfoort

Onze inzet

Voor een levendig cultureel klimaat ondersteunen we uiteenlopende initiatieven met incidentele en meerjarige subsidies. We vragen advies aan de Brede Adviesgroep Cultureel Klimaat (BACK) over het toekennen van incidentele en meerjarige subsidies. Voor de periode 2017-2020 zijn onlangs de meerjarige subsidies voor beeldende kunst, podiumkunst en evenementen vastgesteld.

We bevorderen de samenwerking met en in het culturele veld. Het gaat dan om het leggen van verbindingen, faciliteren, makelen en stimuleren, en het delen van kennis en informatie.

In de prestatieafspraken met de basisinstellingen leggen we de (gezamenlijke) inzet vast. We onderzoeken en ondersteunen ontwikkelingen - zoals samenwerkingsmogelijkheden en transities - die de toekomstbestendigheid verbeteren.

We bevorderen cultuureducatie en amateurkunst. We willen alle Amersfoortse kinderen de gelegenheid bieden om in zijn of haar schoolloopbaan kennis te laten maken met kunst en cultuur. Scholen in de Kunst is hierbij de regisseur en heeft een adviserende en coördinerende rol bij de inbedding van cultuureducatie in het onderwijs. Oog voor talentontwikkeling en doorstroom naar vrijetijdsonderwijs en amateurkunstgezelschappen zijn daarbij belangrijke aspecten.

We bevorderen cultuurparticipatie. We vinden het belangrijk dat inwoners van Amersfoort in alle leeftijdsgroepen, voldoende gelegenheid wordt geboden om deel te nemen aan culturele activiteiten. Dit kan via amateurkunstverenigingen (koren, orkesten, ensembles) en door activiteiten in en om de scholen (Cultuureducatie met Kwaliteit),

We willen talentontwikkeling stimuleren en ondersteunen. Dat doen we door verbindingen te stimuleren tussen cultuureducatie, -productie en expositie en te onderzoeken welke prikkels daarvoor nodig zijn. We willen Amersfoortse 'cultuurmakers' meer zichtbaar maken. We vragen de culturele organisaties daarbij te helpen.

We versterken het culturele karakter van het Stadshart. Investeren in de versterking van het culturele klimaat en de uitbreiding van activiteiten zijn belangrijk om nieuwedoelgroepen aan te trekken en het culturele karakter van het Stadshart verder te versterken. We onderzoeken onder andere de toekomstige bestemming van het Rietveldpaviljoen.

We blijven alert op kansen waar kunst in de openbare ruimte een toegevoegde waarde kan zijn. De overheid als opdrachtgever heeft een voorbeeldfunctie en kan als aanjager

fungeren voor talent.

We versterken de samenwerking en verbinding in de regio. We werken, samen met provincie en stad Utrecht, aan een nieuw Cultuurpact, als concreet vervolg op de samenwerking in het kader van '100 jaar De Stijl, Mondriaan to Dutch Design'. We richten ons op een samenhangende aanpak en inzet van middelen op het gebied van cultuureducatie, erfgoed, culturele infrastructuur en cultuurtoerisme. Daarnaast verkennen we ook de mogelijke meerwaarde van verbindingen (cross-overs) tussen cultuur en andere domeinen (welzijn, sport, onderwijs, economie).

We stellen een Cultuurvisie op. Eind 2016 starten we met het proces om tot een brede Cultuurvisie te komen. Dat doen we in nauwe samenspraak met de stad. In de eerste helft van 2017 wordt de Cultuurvisie, gekoppeld aan een uitvoeringsagenda, vastgesteld.

Straattheaterfestival Spoffin trekt jaarlijks tienduizenden bezoekers.

Samenwerking

De samenwerking en de contacten met het culturele veld (culturele basisinstellingen, culturele en evenementenorganisaties, kunstenaars en andere cultuurmakers) zijn veelvormig. We hebben frequent bestuurlijk overleg met de culturele basisinstellingen en de verbonden partijen (N.V. De Flint). We stimuleren samenwerking en verbinden cultuurmakers en organisaties, we organiseren symposia voor kennisdeling, we faciliteren en denken mee om initiatieven *vanuit de stad* van de grond te krijgen en willen goed geïnformeerd zijn over wat er in de stad op cultureel gebied gebeurt. Voorbeelden van samenwerking tussen de culturele partners zijn De Smaakmakers (platform voor Amersfoortse culturele partners), de gezamenlijke promotie van klassieke muziek door Amersfoort Klassiek en het gezamenlijke evenementenveld dat een kwartiermaker heeft aangesteld om verdere professionalisering en verdieping van de samenwerking vorm te geven.

We werken samen met de provincie Utrecht (Cultuurpact) en de stad Utrecht. De samenwerking in het kader van '100 jaar De Stijl, Mondriaan to Dutch Design' vormt wat ons betreft de opmaat voor nieuwe samenwerkingsprojecten in de regio.

Maatregelen

- Besparen op directie-, bestuur- en organisatiekosten door samenwerking en/of fusie van Theater De Flint en Theater De Lieve Vrouw (€ 100.000). De Lieve Vrouw (DLV) en De Flint zijn met elkaar in overleg over samenwerking. College zal de partijen op hun verzoek ondersteunen bij berekeningen financiële consequenties van verschillende vormen van samenwerking en faciliteren met een onafhankelijke procesbegeleider. Verzoeken daartoe hebben het college nog niet bereikt. Beide instellingen zijn op de hoogte van hun bezuinigingstaakstelling met ingang van 2017.

12. Financiën en belastingen

wethouder Hans Buijtelaar

[Financiën](#), [Mobiliteit](#), [Sport](#), [Grondzaken](#) en [Vastgoed](#)

T. 14033, wethouderbuijtelaar@amersfoort.nl

We willen een financieel gezonde gemeente zijn en voeren hiervoor een solide en degelijk financieel beleid. Wij streven naar een meerjarenbegroting die over alle jaren materieel en structureel sluitend is.

WAAR GAAN WE ONS GELD AAN UITGEVEN?

GEMEENTEFONDS	8.413
LENINGEN	4.300
EIGEN ORGANISATIE	1.930
BELASTINGEN	1.672
OVERIGE BATEN	1.141
TOTAAL	17.985

[Bekijk de uitgebreide cijfertabel en risico's bij dit programma.](#)

Tabel: PF.12.01 Programma Financiën en Belastingen

(bedragen x € 1.000,-)

PROGRAMMA	REKENING 2015	BEGROTING 2016	BEGROTING 2017	RAMING 2018	RAMING 2019	RAMING 2020
LASTEN EXCLUSIEF TOEVOEGINGEN AAN RESERVES						
Algemene baten en lasten	1.001	-21	1.664	1.831	2.141	2.000
Algemene uitkering gemeentefonds	0	0				
Belastingen en heffingen	4.223	3.937	1.838	1.755	1.755	1.909
Geldleningen en beleggingen	3.978	16.950	4.800	4.299	3.742	3.876
TOTAAL LASTEN	9.202	20.866	8.303	7.886	7.637	7.785
BATEN EXCLUSIEF ONTTREKKINGEN AAN RESERVES						
Algemene baten en lasten	7.194	704	721	721	721	721
Algemene uitkering gemeentefonds	259.265	254.523	253.252	253.159	251.366	250.362
Belastingen en heffingen	61.856	69.610	71.776	74.168	76.533	77.400
Geldleningen en beleggingen	17.811	10.994	6.639	6.600	6.562	6.528
TOTAAL BATEN	346.126	335.830	332.388	334.648	335.182	335.011
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES						
Algemene baten en lasten	-6.193	-724	943	1.110	1.420	1.279
Algemene uitkering gemeentefonds	-259.265	-254.523	-253.252	-253.159	-251.366	-250.362
Belastingen en heffingen	-57.633	-65.673	-69.938	-72.413	-74.778	-75.492
Geldleningen en beleggingen	-13.833	5.956	-1.838	-2.301	-2.820	-2.651
TOTAAL SALDO	-336.924	-314.965	-324.086	-326.763	-327.544	-327.226
SALDO PROGRAMMA EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES						
Toevoegingen reserves	79.008	19.716	9.124	4.494	3.247	6.376
Onttrekkingen aan reserves	55.569	14.670	17.386	1.242	274	274
SALDO PROGRAMMA INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	-313.486	-309.918	-332.348	-323.511	-324.571	-321.124

Tabel: PF.12.02 Toelichting afwijkingen

(bedragen x € 1.000.000,-)

TOELICHTING AFWIJKINGEN	SUBTOTAAL	TOTAAL	Structureel / Incidenteel
ALGEMENE BATEN EN LASTEN			
In 2016 een incidentele last voor financiële audit.	-0,1		I
Areaaluitbreiding Vathorst (uit de begroting 2016).	0,1		S
Reservering CAO ontwikkelingen loonsommen.	1,4		S
Diverse kleine mee- en tegenvallers.	0,2		S
		1,6	
ALGEMENE UITKERING GEMEENTEFONDS			
In de kadernota zijn de loon/prijsontwikkelingen (€3,6miljoen) over 2017 en de accresontwikkeling vanuit de septembercirculaire 2015 van het gemeentefonds opgenomen. In de begroting 2017 zijn tevens de taakmutaties uit de september-/ decembercirculaire 2015 en de meicirculaire 2016 opgenomen. Voor verdere specificatie verwijzen wij u naar "Gemeentefonds Meicirculaire" binnen de programmabegroting 2017.	1,3		I/S
		1,3	
BELASTINGEN EN HEFFINGEN			
De lasten zijn door BBV-wijzigingen afgenomen. De gevolgen van de BBV-wijzigingen worden centraal toegelicht.	-2,2		S
Verhogen van de gemeentelijke belastingen, waaronder OZB, afvalstoffenheffing en rioolbelasting.	-1,0		S
Indexering	-1,2		S
Diverse kleine mee- en tegenvallers én afronding	0,1		S
		-4,3	
GELDLeningen EN BELEGGINGEN			
De lagere betaalde rente wordt veroorzaakt doordat in 2016, de in het verleden aangetrokken geldleningen voor de woningbouwcorporaties en doorverstrekkt aan hen, overgenomen zijn door de geldverstrekkers en de betreffende coöporaties.	-3,8		S
Hierdoor is ook de ontvangen rente met ongeveer eenzelfde bedrag verlaagd.	3,9		S
De lagere betaalde rente over het financieringstekort is het gevolg van het berekende lagere financieringstekort mede als gevolg van het opschonen en doorschuiven van kredieten.	-0,9		I
De minder doorbelaste rente aan de grex vloeit voort uit het lagere rentepercentage (2,8% ipv. 4%) als gevolg van de nieuwe BBV voorschriften.	0,5		S

TOELICHTING AFWIJKINGEN	SUBTOTAAL	TOTAAL	Structureel / Incidenteel
De lasten zijn door BBV-wijzigingen afgenomen. De gevolgen van de BBV-wijzigingen worden centraal toegelicht.	-7,5		S
		-7,8	
MUTATIES RESERVES			
In de herstelbegroting is het coalitieakkoord structureel verwerkt.	-2,5		
Minder activering van investeringen Bereikbaarheid.	-5,1		
In de herstelbegroting is de reserve Wijkse voorzieningen vathorst aangevuld.	-0,3		
Minder begroot dan in 2016 onttrekking uit de algemene beleidsreserve.	-1,2		
Minder begroot dan in 2016 onttrekking uit de Reserve Stedelijke Voorzieningen I.	-1,7		
Het begrotingsaldo van 2017 is doorgeschoven naar 2019.	0,3		
		-10,5	
In de herstelbegroting is de reserve Wijkse voorzieningen vathorst aangevuld.	1,2		
Incidenteel budget voor Beekdal in 2016.	3,2		
Specifieke beleidsreserve.	1,5		
Minder begroot dan in 2016 onttrekking uit de Reserve Stedelijke Voorzieningen I.	-1,0		
Uit de reserve RSV I, o.a. jongerenhuisvesting, zie ook programma 7.	0,7		
Minder begroot dan in 2016 onttrekking uit de algemene beleidsreserve.	1,7		
BTW compensatie.	0,2		
Bedrijfsvoeringsreserve.	0,1		
Voorschot op jaarrekening 2016 de verwachte septembercirculaire 2016.	-1,9		
Ontrokken uit saldireserve ter afdekking van de incidentele budgetten uit de kadernota, deel van het saldo jaarrekening 2015.	-11,3		
Doorgeschoven budgetten uit de jaarrekening 2015.	-1,7		
Saldi reserve.	4,7		
Overige kleine mutaties.	-0,1		
		-2,7	
TOTAAL AFWIJKINGEN FINANCIËN EN BELASTINGEN		-22,4	

Toelichting:

- Het verschil in de baten en lasten van de geldleningen en beleggingen voor de jaren 2017 ten opzichte van 2016, is veroorzaakt door de verschuiving van de doorberekende rentes aan de producten van de overige programma's. Deze stijging is het gevolg van het verplicht omslaan van de rente als gevolg van een wijziging in de BBV-regelgeving. Deze rente-omslag heeft geen resultaat-effect voor de totale begroting.
- De stijging aan de batenkant in 2017 en verder wordt voornamelijk veroorzaakt door een areaaluitbreiding op het gebied van de onroerendzaakbelasting en afvalstoffen- en rioolheffing en de aanpassing van diverse heffingen en belastingen met de inflatiecorrectie. Meer informatie over de ontwikkeling van de lokale lasten vindt u in de paragraaf Lokale Lasten.
- In de kadernota zijn de loon/prijsontwikkelingen (€ 3,6miljoen) over 2017 en de accresontwikkeling vanuit de septembercirculaire 2015 van het gemeentefonds opgenomen. In de begroting 2017 zijn tevens de taakmutaties uit de september-/ decembercirculaire 2015 en de meicirculaire 2016 opgenomen. Voor verdere specificatie verwijzen wij u naar "Gemeentefonds Meicirculaire" binnen de programmabegroting 2017.
- De stijging aan de batenkant van belastingen en heffingen in 2017 en verder wordt voornamelijk veroorzaakt door een areaaluitbreiding op het gebied van de onroerendzaakbelasting en afvalstoffen- en rioolheffing en de aanpassing van diverse heffingen en belastingen met de

inflatiecorrectie. Meer informatie over de ontwikkeling van de lokale lasten vindt u in de paragraaf Lokale Lasten.

- De daling aan de lastenkant van belastingen en heffingen wordt veroorzaakt door mutaties betreffende de BBV-voorschriften. Zie hiervoor de algemene toelichting.

Tabel: PF.12.03 Geplande investeringen

(bedragen x € 1.000,-)

Programma	REKENING 2015	BEGROTING 2016	BEGROTING 2017	RAMING 2018	RAMING 2019	RAMING 2020
<i>Geplande investeringen</i>						
Overname investeringen SBG	643					
Amersfoort digitaal	247					
Bureaustoelen	469					
Autonome groei	256					
<i>In de ramingen begrepen investeringen</i>						
<i>Investerings met een economisch nut</i>						
Vervangingsinvestering algemeen			558			
TOTAAL INVESTERINGEN FINANCIËN EN BELASTINGEN	1.615	0	558	0	0	0

Risico's

Onderstaand de top 3 van financiële risico's die voor dit programma geïnventariseerd zijn. Dit laat onverlet dat er naast de financiële risico's, ook andere risico's kunnen zijn. Die zijn hier niet in meegenomen.

Risico	Maatregel	Benodigd weerstandscap. in mln €	Portefeuillehouder
Aanvankelijk werd het maximale verlies op de grondexploitatie Vathorst becijferd op € 59 mln. Onderhandelingen met de OBV-partners hebben er toe geleid dat een grondexploitatie kon worden vastgesteld met een tekort van € 18 mln. Voor het gemeentelijk aandeel hier, zijnde de helft ad € 9 mln, is in de jaarrekening een voorziening getroffen.	Wij verrichten samen met de aandeelhouders een verkenning naar de afronding in Vathorst, waarbij financiële risicobeheersing centraal staat. Zie ook de meest recente RIB Grondexploitatie Vathorst Herziening 2016.	3,6	Buijtelaar
In de Raadsinformatiebrief 2013-141 is aangegeven dat binnen deze grondexploitatie nog een risicovoorziening van € 11 mln moet worden opgebouwd. Het gemeentelijk aandeel hierin bedraagt € 5,5 mln			
Afschaffen precariobelasting nutsnetwerken vanaf 2017 en niet voldoen aan overgangsrecht. Daardoor moet niet alleen de geplande verhoging van de precario vanaf 2018 via een andere weg zoals OZB gerealiseerd worden, maar zal	Een aantal gemeenten (ten minste 30), waaronder Amersfoort, stellen het overgangsrecht ter discussie.	1,2	Buijtelaar

als het wetsvoorstel wordt aangenomen de precario voor nutsnetwerken in zijn geheel moeten worden afgeschaft.

Er komt vanuit de algemene uitkering minder geld binnen dan waarmee we in de meerjarenbegroting rekening hebben gehouden.	Acties: In de gaten houden van de ontwikkelingen op dit terrein onder andere op dit terrein aan de hand van circulaire	0,8	Buijtelaar
---	--	-----	------------

Financiën en belastingen

wethouder Hans Buijtelaar

[Financiën](#), [Mobiliteit](#), [Sport](#), [Grondzaken](#) en [Vastgoed](#)

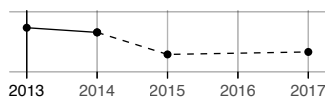
T. 14033, wethouderbuijtelaar@amersfoort.nl

Ambitie

We willen een financieel gezonde gemeente zijn en voeren hiervoor een solide en duurzaam financieel beleid. Wij streven naar een meerjarenbegroting die over alle jaren reëel, materieel en structureel sluitend is en waarbij de geïnventariseerde financiële risico's in voldoende mate afgedekt zijn. Daarbij houden wij via onze financiële ijkpunten oog voor de stabiliteit, weerbaarheid en flexibiliteit van onze begroting.

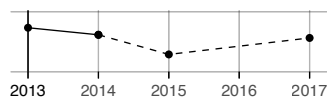
Netto schuldquote

150%

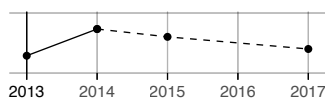
Netto gecorrigeerde schuldquote

90%

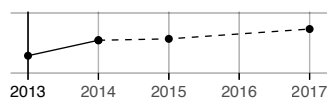
Structureel begrotingssaldo (x € 1 miljoen)

18,3

Weerstandsratio

2,3

Naast de indicatoren die door de gemeente zelf per programma zijn opgenomen, zijn er indicatoren die vanuit het rijk (Besluit Begroting en Verantwoording) verplicht zijn in de Begroting. Deze staan ook in de paragraaf Lokale lasten.

Indicator	Gemiddeld voor Amersfoort			Bron
	2014	2015	2016	
5 Woonlasten eenpersoons huishoudens	587	592	642	gemeente
6 Woonlasten meerpersoons huishoudens	634	638	693	gemeente
7 Gemiddelde WOZ-waarde x €1000,=	222	218		gemeente

Doelstellingen

Wij maken een reëel, materieel en structureel sluitende meerjarenbegroting.

Wij maken een inzichtelijke begroting en jaarrekening en nemen de aanbevelingen van de provinciale toezichthouder en accountant daartoe over.

Op het gebied van de gemeentebelasting hebben we de volgende doelstellingen:

- De riool- en afvalstoffenheffing en de overige leges/retributies/tarieven zijn maximaal kostendekkend.
- We streven naar een gematigd lastenniveau, rekening houdend met het benodigde voorzieningenniveau van de stad.

We zorgen voor een goed beheer van onze financiële middelen

(liquiditeitenbeheer). We lenen tegen minimale rentekosten en risico's. Dat doen we binnen de kaders van het Treasurystatuut en de wet FIDO.

Onze weerstandsratio is van voldoende hoog niveau (groter dan één) om eventuele risico's op te vangen wanneer die zich voordoen. Daardoor zijn we ook minder kwetsbaar voor grote schommelingen in de middelen die we van het Rijk ontvangen.

We maken een transparante begroting.

We maken een transparante begroting

Onze inzet

Door vernieuwing toe te blijven passen in de P&C-documenten zorgen we ervoor dat de planning & control documenten helder, transparant, begrijpelijk en up-to-date zijn en voldoen aan de eisen van wet- en regelgeving. Hierdoor is de gemeenteraad in staat om de kaderstellende en controlerende functie optimaal uit te voeren.

Voor de geïnventariseerde risico's en de middelen om die op te vangen, verwijzen wij naar de pagina Weerstandsvermogen.

Voor onze inzet rond garantstellingen/leningen verwijzen wij naar de Financieringsparagraaf.

Voor de doelstellingen en meer informatie over liquiditeitenbeheer en de financieringsbehoefte verwijzen we naar de Financieringsparagraaf.

Meer informatie over de lokale lasten staat in de paragraaf Lokale lasten.

Samenwerking

Als aandeelhouder hebben wij een financieel belang in een aantal verbonden partijen. Dat levert jaarlijks dividendinkomsten op die als dekking gebruikt worden in onze begroting. Meer informatie staat in de paragraaf Verbonden partijen.

Maatregelen

- Maximaal digitaal werken via Mijn Overheid, de Berichtenbox (vanaf 2018 verplicht) (€ 25.000 van 2018 € 40.000). In het najaar 2016 wordt de aansluiting gerealiseerd. Vanaf 2017 ontvangt men de aanslag zowel via Mijn Overheid als via de post.
- Arealbudgetten versoberen (€ 500.000). In het bezuinigingsvoorstel Renovatie Stadhuis is als een van de voordelen van het toepassen van het innovatieve kantoorconcept een efficiencyvoordeel van € 1,0 mln. opgenomen. Voor het bedrag van € 0,5 mln. zou dit voordeel gerealiseerd moeten worden door het groeibudget van de organisatie ten gevolge van de woningbouw in Vathorst niet te benutten voor personele uitbreidingen, maar voor de renovatie van het stadhuis. De gemeenteraad heeft echter niet ingestemd met de – in 2014 – geplande renovatie van het stadhuis. In het collegeprogramma 2013-2014 (d.d. 23 april 2014) is besloten om de efficiencywinst ad € 0,5 mln. in de jaren 2014 -2017 te besteden om de ambities van het college te dekken. Dit houdt in dat het bedrag vanaf 2018 weer beschikbaar is. In de herstelbegroting is er abusievelijk ten onrechte vanuit gegaan dat dit bedrag vanaf 2017 beschikbaar is. Er ontstaat nu in 2017 een incidenteel dekkingsprobleem van € 0,5 mln. Vanaf 2018 kan de € 0,5 mln. – structureel – worden ingezet voor de herstelbegroting. Bij de Kadernota is dit incidentele probleem voor 2017 opgelost.
- Inleveren 1FTE heffingsambtenaar WOZ te effectueren in 2016. (€ 0 vanaf 2018 € 125.000). Deze maatregel is uiteindelijk verschoven naar 2018 i.p.v. 2016.

13. Bedrijfsvoering

Dit programma bedrijfsvoering gaat over alle bedrijfsvoeringskosten die we als gemeente maken. Die bedrijfsvoeringskosten kunnen betrekking hebben op personeel en organisatie, juridische zaken, ICT, financiën, etcetera. In de paragraaf bedrijfsvoering vindt u informatie over de professionalisering van onze gemeentelijke organisatie.

WAAR GAAN WE ONS GELD AAN UITGEVEN?

Bekijk de [uitgebreide cijfertabel en risico's van dit programma](#).

Tabel: PF.13.01 Programma Bedrijfsvoering

(bedragen x € 1.000,-)

PROGRAMMA	REKENING 2015	BEGROTING 2016	BEGROTING 2017	RAMING 2018	RAMING 2019	RAMING 2020
LASTEN EXCLUSIEF TOEVOEGINGEN AAN RESERVES	0	0	0	0	0	0
1 Bedrijfsvoering	0	19.629	26.487	26.091	26.235	25.621
2 Facilitair en huisvesting	0	5.156	3.911	8.994	4.894	5.094
3 Informatievoorziening	0	5.719	4.273	4.155	4.106	3.747
4 Overige ondersteuning	0	-853				
TOTAAL LASTEN	0	29.651	34.671	39.241	35.236	34.462
BATEN EXCLUSIEF ONTTREKKINGEN AAN RESERVES						
1 Bedrijfsvoering	0	0	0	0	0	0
2 Facilitair en huisvesting	0	0	0	0	0	0
3 Informatievoorziening	0	0	0	0	0	0
4 Overige ondersteuning	0	0	0	0	0	0
TOTAAL BATEN	0	0	0	0	0	0
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES						
1 Bedrijfsvoering	0	19.629	26.487	26.091	26.235	25.621
2 Facilitair en huisvesting	0	5.156	3.911	8.994	4.894	5.094
3 Informatievoorziening	0	5.719	4.273	4.155	4.106	3.747
4 Overige ondersteuning	0	-853	0	0	0	0
TOTAAL SALDO	0	29.650	34.671	39.241	35.236	34.462
SALDO PROGRAMMA EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES						
Toevoeging en reserves			9.684	1.446	1.184	2.112
Onttrekkingen reserves			2.800	6.924	3.323	3.245
SALDO PROGRAMMA INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	0	29.650	41.555	33.763	33.097	33.329

Tabel: PF.13.02 Toelichting afwijkingen

(bedragen x € 1.000.000,-)

TOELICHTING AFWIJKINGEN	SUBTOTAAL	TOTAAL	Structureel / Incidenteel
1. BEDRIJFSVOERING			
Verschuiving binnen programma 13.	2,2		S
Verschuiving BBV, inclusief rente, zie overzicht FB 02	4,0		S
Functionaris gegevensbescherming en juridisch advies privacy.	0,5		S / I
Kadernota, o.a. garantiebannen.	0,2		S / I
Indexering.	0,1		S
Afronding	-0,1		S
		6,9	
2. FACILITAIR EN HUISVESTING			
Verschuiving binnen programma 13.	-0,6		S
Indexering.	0,1		S
Dotatie voorziening stadhuis wordt reserve.	-1,2		S
Begrote uitgaven uit reserve voor stadhuis.	0,5		I
Afronding	-0,1		S
		-1,3	
3. INFORMATIEVOORZIENING			
Verschuiving binnen programma 13.	-2,4		S
Budget ICT software adv. etc.	0,2		I
Kadernota: ICT ontwikkelbudget.	0,7		S / I
Indexering.	0,1		S
		-1,4	
4. OVERIGEN			
Verschuiving binnen programma 13.	0,9		S
		0,9	
MUTATIES RESERVES			
Kadernota: Instellen toekomstige verv.investeringen: compartiment ICT.	8,5		I
Reserve Onderhoud Stadhuis.	1,2		I
Vrijval kapitaallasten, krediet uit toekomstige verv.investeringen: compartiment ICT.	-0,9		I
TOELICHTING AFWIJKINGEN			
	SUBTOTAAL	TOTAAL	Structureel / Incidenteel
Gesloten systeem voor kapitaallasten.	-1,4		I
Geraamd budget voor onderhoud Stadhuis.	-0,5		I
		6,9	
TOTAAL AFWIJKINGEN BEDRIJFSVOERING		12,0	

Toelichting, BBV-wijzigingen:

- De grootste stijging van het totaal resultaat is als gevolg van aanscherping van de BBV-regelgeving omtrent het apart presenteren van overhead. Zo dienen onder andere alle teamleiders en afdelingsmanagers als overhead aangemerkt te worden.
- Daarnaast zijn de kosten gestegen met € 1,2 miljoen als gevolg van de renteomslag. Zie hiervoor programma 12 voor een nadere toelichting.
- Vorig jaar hebben we bepaalde aannames gedaan en inschattingen gemaakt ten behoeve van de overheadkosten. Daarbij hebben we ook aangekondigd dat er een kans bestaat dat er bij de

Begroting 2017 een andere definitie van overhead zou kunnen zijn. Dit jaar zeggen de BBV-voorschriften inderdaad wat anders. Dat leidt tot andere bedragen op programma 13 en daardoor ook op de andere beleidsinhoudelijke programma's.

De overige afwijkingen worden grotendeels verklaard door:

- Vanuit de kadernota een herintroductie van het ICT-ontwikkelbudget van € 700.000 (waarvan € 400.000 incidenteel t/m 2019) en een toevoeging van diverse extra formatieplaatsen als gevolg van nieuwe wet- en regelgeving (banenafspraken, etc).
- Nieuwe regelgeving op het gebied van privacy en gegevensbescherming stelt hogere eisen aan de kwaliteit van onze informatiebeveiliging, dit leidt onder meer tot meer uitgaven voor software en gegevensopslag en tot een hogere beheerslast. Als gevolg van de nieuwe regelgeving zal ook de druk op juridische advisering op het vlak van privacy toenemen. Totaal gaat het om structureel €130.000 (1 fte informatiebeveiliging en 0,5 fte juridische advisering) en incidenteel €100.000.
- In deze analyse zijn nog niet de kosten opgenomen die betrekking hebben op het aflopen van de gemeentelijke CAO per 1 mei 2017. Deze kosten kunnen pas in mei 2017 ingeschat worden.
- De storting in de reserve ad € 8,5 miljoen betreft een eenmalige storting in de reserve kapitaallasten specifiek voor het opvangen van kapitaallasten van de ICT- vervangingsinvesteringen zoals besloten bij de Kadernota 2017. De onttrekking uit de reserve wordt bepaald aan de hand van de hoogte van de investeringen en de duur van de afschrijvingstermijn. Omdat deze per actief anders zijn, fluctueert de onttrekking aan de reserve per jaar.

Voor een financiële onderbouwing van onze ambities voor informatievoorziening verwijzen we naar de bijgevoegde bijlage Minibegroting ICT 2017-2020.

Tab.: PF.13.03 Geplande investeringen

(bedragen x € 1.000,--)

Programma	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Raming 2018	Raming 2019	Raming 2020
<i>Geplande investeringen</i>						
Inventaris algemene ruimten		157				
Telefoon/databekabeling		50				
Netwerk backbone		1.625				
Website/cms		247				
Infrastructuur basisregistraties		251				
Basisregistratie personen		187				
GPS		20				
<i>In de ramingen begrepen investeringen</i>						
Investeringen met een economisch nut	-	-				
Autonome groei		157	150	150	150	150
Uitwijkvoorziening			215			
Enterprise storage			900			
Kantoor automatisering-servers		151	150	150	150	150
Vervanging Intranet			178			178
Scanapparatuur				150		
Externe toegangsfaciliteit		166				165
Identity en accesmanagement		100				100
Vervanging servicemanagementpakket (voorheen infosystemen GAP)				125		
Mobiele telefonie		101			180	
Informatiebeveiliging		49				
Tablets		352			352	
Werkplekken		685		1.200		
PIMS (restant)krediet naar 2018				331		
Financieel systeem				855		
Key2geïntegreerd heffen					750	
Overige Centric suites				700		
Programma	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Raming 2018	Raming 2019	Raming 2020
Overige software systemen			300			300
BR Grootschalige Topografie						244
Modernisering mGBA			313			
TOTAAL INVESTERINGEN BEDRIJFSVOERING	0	4.298	2.206	3.661	1.582	1.286

Risico's

Onderstaand de top 3 van financiële risico's die voor dit programma geïnventariseerd zijn. Dit laat onverlet dat er naast de financiële risico's, ook andere risico's kunnen zijn. Die zijn hier niet in meegenomen.

Risico	Maatregel	Benodigd weerstandscap. in mln €	Portefeuillehouder

Huisvesting Stadhuis:	0,5	Tiglaar
<p>A: De gemeenteraad komt niet tot een besluit over de ontwikkeling van de huisvesting van het ambtelijk apparaat, waardoor het onderhoudsfonds op termijn ontoereikend is.</p> <p>B: Tot en met 2017 is er sprake van een modus van instandhoudingsonderhoud van het stadhuiscomplex. Er kunnen zich omstandigheden voordoen zoals niet voldoen aan arbo-technische eisen, waarin er investeringen moeten worden gedaan die niet in de planning van het instandhoudingsonderhoud waren voorzien.</p>		
Een deel van het stadhuiscomplex wordt aan derden verhuurd. Een vertrek van deze huurders leidt tot huurdering	0,3	Tigelaar
Niet alle formele documenten beheersbaar, extra kosten maatwerk, ook bezuinigingen formatie niet volledig en tijdig realiseerbaar DMS wordt niet tijdig opgeleverd, waardoor de bezuinigingstaakstelling van € 350.000,- niet gehaald wordt.	Aanloopkosten lopen langer door 0,3	Houwing

Bedrijfsvoering algemeen

wethouder Bertien Houwing
[Bestuurlijke ontwikkeling](#), [Regionale samenwerking](#), [Onderwijs](#),
 Diversiteit, [Cultuur](#)
 T. 14033, wethouderhouwing@amersfoort.nl

wethouder Menno Tigelaar
[Werk en inkomen](#), [Beheer](#), [Milieu](#), [Handhaving](#), [Dienstverlening](#)
 T. 14033, wethoudertigelaar@amersfoort.nl

In de paragraaf Bedrijfsvoering leest u onze beleidsvoornemens. Hieronder vindt u verdiepende informatie op thema's rondom werkgeverschap, specifieke projectinformatie en indicatoren.

Integriteit

Wij vinden het belangrijk dat wij een betrouwbare gemeentelijke organisatie zijn. Dat vraagt ook wat van de medewerkers in die organisatie. Wij vragen hier onder meer aandacht voor via het thema integriteit.

In 2016 hebben wij de focus gelegd op het trainen van de “morele oordeelsvorming” van onze ambtenaren. Daar gaan we in 2017 mee door. Bovendien gaan we het Integriteitbeleid en de bijbehorende gedragscode ‘Zo zijn onze manieren’ uit 2010 actualiseren. Daarbij bekijken we opnieuw welke functies en werkprocessen integriteitrisico’s met zich meebrengen en of we daar voldoende maatregelen op genomen hebben.

Inclusieve organisatie

Wij hebben de overtuiging dat een divers personeelsbestand bijdraagt aan de effectiviteit van onze organisatie. Diverse achtergronden brengen namelijk meervoudige perspectieven en talenten met zich mee. Dat komt de kwaliteit van ons werk ten goede.

Onder andere met behulp van traineeships en ons stagebeleid gaan we de organisatie verjongen. We onderzoeken of een generatiepact deze beweging kan versterken en gaan met de organisatie in gesprek op het thema duurzame inzetbaarheid. Daarnaast gaan we bij onze werving en selectie nog meer aandacht besteden aan diversiteit, te beginnen met de pilot ‘anoniem solliciteren’ ([Motie 2016-079M 'Anoniem solliciteren'](#)).

Ook nemen wij onze verantwoordelijkheid om de inspanningsverplichting die we als werkgever vanuit de Wet uitvoering garantiebannen hebben, waar te maken. We zoeken actief naar passende banen in onze organisatie voor mensen met een arbeidsbeperking.

Positionering sociale wijkteams

De sociale wijkteams werken sinds de introductie onder rechtstreekse verantwoordelijkheid van de gemeentelijke organisatie. Per 1 januari 2017 gaan de taken, de aansturing en het werkgeverschap van de wijkteams over naar de stichting Wijkteams.

Stadhuis

Eind 2016/begin 2017 neemt de raad een definitief besluit over de renovatie van het stadhuis. Renovatie biedt kansen om de organisatie ontwikkeling die wij beogen (zie de Paragraaf Bedrijfsvoering) te bekrachtigen. Samenwerking met de stad en binnen de gemeentelijke organisatie, dienstverlening vanuit één loket en aantrekkelijk werkgeverschap zijn gebaat bij een inspirerend, open en flexibel ‘huis van de stad’. Afhankelijk van de uitkomst van de besluitvorming, gaan we dit concept verder uitwerken.

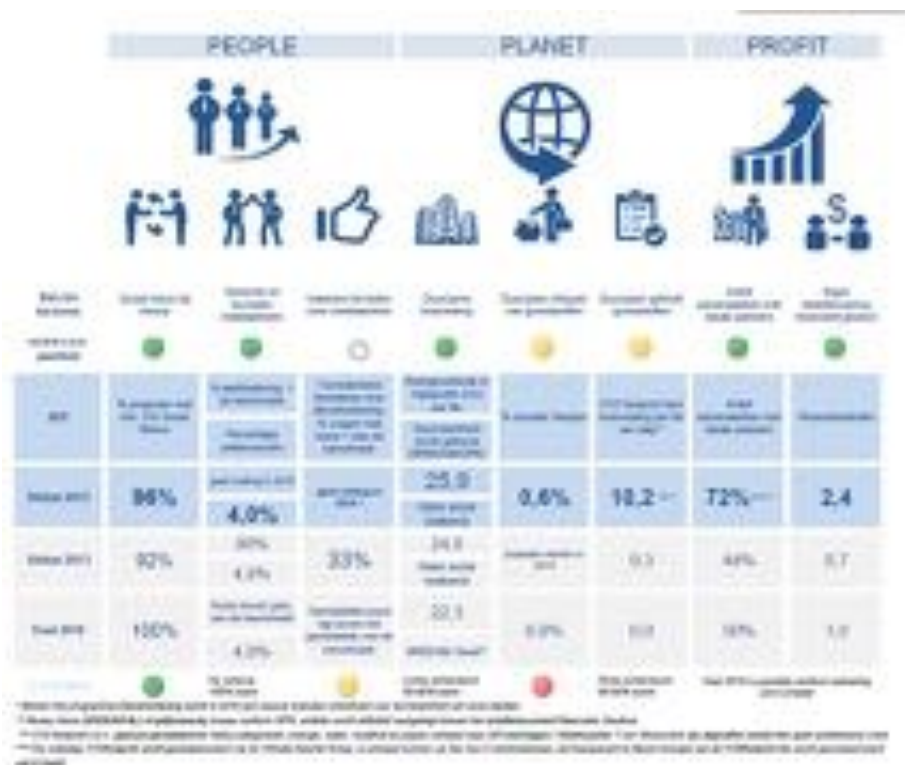
Indicatoren

Omschrijving	Indicatoren	Toelichting, zie:
--------------	-------------	-------------------

Formatie in fte 01-01-2017	870	1
Formatie in fte per 1000 inwoners	5,6	1
Bezetting in fte 01-01-2017	760	2
Bezetting in fte per 1000 inwoners	4,9	2
Apparaatskosten per inwoner	501	3
Inhuur externen in kosten per inwoner	90	4
Kosten inhuur externen als % van de totale loonsom	21,5	4
Overhead % van totale lasten	7%	5
Ziekteverzuim (%) (2015)	4,3	
	Streefcijfer 4%	
Werkdrukbeleving (2016)	5,1	6

Duurzaamheid

Wij streven naar een duurzame gemeentelijke organisatie en meten dat af aan de hand van de MVO scorecard op de drie aspecten people, planet, profit.

Maatregelen

- Anders inrichten van processen (vanaf 2018 € 125.000). Aan de realisatie van deze maatregel wordt gewerkt.

Facilitair en huisvesting

Wethouder Menno Tigelaar

[Werk en inkomen](#), [Beheer](#), [Milieu](#), [Handhaving](#), [Dienstverlening](#)

T. 14033, wethoudertigelaar@amersfoort.nl

wethouder Bertien Houwing

[Bestuurlijke ontwikkeling](#), [Regionale samenwerking](#), [Onderwijs](#),

Diversiteit, [Cultuur](#)

T. 14033, wethouderhouwing@amersfoort.nl

Ambitie

De interne dienstverlening aan de organisatie is gericht op het efficiënt en effectief laten functioneren van de gemeentelijke organisatie. Dit doen we door het aanbieden van huisvesting en andere facilitaire diensten, het informatiebeheer (post- en archiefzaken) en de bestuurs- en management-ondersteuning.

Doelstellingen

We werken vanuit een intern dienstverleningsconcept.

We gaan verder met de voorbereiding voor de geplande renovatie van het Stadhuiscomplex.

We streven naar steeds meer digitaal en papierloos werken.

Onze inzet

We ontwikkelen een intern dienstverleningsconcept voor de gemeentelijke organisatie en werken dit verder uit. Dit concept zal nauw aansluiten op het externe dienstverleningsconcept, dat ook in ontwikkeling is.

We bereiden de sobere en doelmatige renovatie van het stadhuiscomplex voor, conform het coalitieakkoord. Duurzaamheid, vermindering van energiekosten en flexibel werken zijn daarbij de uitgangspunten. We brengen alle ambtelijke diensten zoveel mogelijk samen in één gebouw.

We voeren het hoognodige onderhoud uit aan het oude stadhuiscomplex, dat meer dan 40 jaar oud is. Dit doen we in afwachting van de besluitvorming over de totale renovatie. Voor de komende jaren is het onderhoudswerk inmiddels aanbesteed en gegund.

De digitalisering en het papierloos werken worden in de komende jaren verder doorgevoerd. De te archiveren papierstroom zal geleidelijk opdrogen; recente archieven worden opgeschoond en overgedragen aan de Archiefdienst. Over een aantal jaren kan de papieren archief functie geheel afgebouwd worden. In de meerjarenbegroting zijn in verband hiermee al forse bezuinigingen op personeelskosten ingeboekt. Het realiseren van deze bezuiniging is afhankelijk van de voortgang van het digitaliseringsproces. Zie ook het onderdeel Bedrijfsvoering.

Een nieuw FMIS is in 2016 operationeel geworden. De verdere doorontwikkeling en koppeling aan het nieuwe DMS/Zaakgericht werken is opgestart.

In 2017 zullen aanbestedingen plaats vinden voor beveiligingsdiensten, schoonmaak, de drankvoorziening en de beveiligingsinstallaties.

Samenwerking

We werken intensief samen met [Archief Eemland](#) voor de verzorging en de digitalisering van het archief.

Informatievoorziening

Wethouder Menno Tigelaar

[Werk en inkomen](#), Beheer, [Milieu](#), [Handhaving](#), [Dienstverlening](#)

T. 14033, wethoudertigelaar@amersfoort.nl

Ambitie

Onze informatievoorziening is effectief (LEAN), kostenbesparend en solide ingericht. Zij ondersteunt en verbetert daarmee de dienstverlening en samenwerking voor de stad, de regio en de samenwerkingspartners. We handhaven het huidige niveau van bedrijfszekerheid op het gebied van continuïteit, veiligheid en betrouwbaarheid. Het leidende principe is dat ambities alleen kunnen worden waargemaakt als onze basis op orde is en blijft.

Doelstellingen

De transformatie naar een digitale overheid is inmiddels een feit en informatievoorziening is een onlosmakelijk onderdeel van ons primaire proces geworden.

Het vertrekpunt voor onze doelstellingen is de IT Visie Amersfoort 2016-2018. Daaruit voortvloeiend maken we voor onze digitale koers onderscheid tussen dat wat moet (wettelijke verplichtingen, bedrijfszekerheid, digitale dienstverlening) en onze ambities (digitale stad, digitaal werken). Bij de prioritering van onze digitale koers geven we voorrang aan dat wat moet: het bieden van een bedrijfszekere informatievoorziening en het voldoen aan de wettelijke verplichtingen voor digitale dienstverlening aan de stad. Hierop voortbouwend geven we invulling aan onze ambities: het vormgeven van de digitale stad Amersfoort en verder ontwikkelen van digitaal werken, zowel binnen de gemeentelijke organisatie als daarbuiten.

Onze inzet

In 2017 bouwen we verder aan de hernieuwde gemeentelijke informatieplanning. Voor het maken van keuzes zetten we het proces van portfoliomanagement in, waardoor we de juiste afwegingen maken tussen dat wat moet en onze ambities.

Daarnaast werken we verder aan de volgende opgaven voor onze informatievoorziening:

Bedrijfszekerheid: toegankelijk en veilig

Onze basisvoorzieningen zijn actueel, betrouwbaar, gebaseerd op open standaarden en voldoen aan de wettelijke verplichtingen op het gebied van informatiebeveiliging en privacy. Onze interne dienstverlening is zo ingericht dat deze de continuïteit van het primaire proces waarborgt. In 2017 voldoen we daarom volledig aan de Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten (BIG), vervangen we onze systemen voor opslag en het netwerk, herijken we ons continuïteitsplan en werken we verder aan de maatregelen voortvloeiend uit het project Bescherming Persoonsgegevens en Privacy.

Digitale dienstverlening aan de stad

Maximaal gemak, digitaal waar het kan en persoonlijk waar het moet: informatievoorziening ondersteunt onze ambities op het gebied van dienstverlening met passende voorzieningen voor inwoners, bedrijven, de regio en ketenpartners - bijvoorbeeld de partners in het sociaal domein.

De kaders uit het programma [Digitale overheid 2020](#) en de Visiebrief Digitale Overheid 2017 zijn een gegeven. In 2017 werken we daarom verder aan het stelsel van Basisregistraties en de transformatie van het Sociaal Domein. Digitaal Zaakgericht werken krijgt verder vorm en we bereiden de implementatie van de nieuwe Omgevingswet voor.

Optimaal (samen)werken: intern, met elkaar en met de stad

Om efficiënt en plaats- en tijdonafhankelijk (samen) te kunnen werken bieden we medewerkers een optimale digitale werkomgeving. In dit kader bereiden we ons in 2017 voor op de effecten van de renovatie voor onze informatievoorziening.

Digitale stad: innovatie (smart city Amersfoort)

Om nieuwe (technologische) kansen te verkennen doen we ervaring op met kleinschalige, innovatieve pilots die voortkomen uit stedelijke opgaven. Nieuwe ontwikkelingen volgen we op de voet en we adviseren actief over de kansen voor een nog betere en efficiënte informatievoorziening zoals het toepassen van datagedreven sturing.

Amersfoort kiest ervoor zich als smart city te positioneren in de kopgroep van actieve smart city-gemeenten. Wij willen op basis van een gezamenlijke aanpak komen tot (gedeelde) smart city-toepassingen. Onze ambities voor een smart city staan in het deelprogramma Duurzaamheid en innovatie.

Samenwerking

Wij blijven open staan voor samenwerkingsverbanden met de stad en andere gemeenten als deze leiden tot meerwaarde voor Amersfoort. Niet alleen om kosten te besparen, maar ook omdat we meer slagkracht krijgen door collectief te ontwikkelen en te innoveren.

Overige ondersteuning

burgemeester Lucas Bolsius
[Bestuurszaken](#) en public affairs, [Veiligheid](#), Dierenwelzijn
T. 14033, burgemeester@amersfoort.nl

wethouder Hans Buijtelaar
[Financiën](#), [Mobiliteit](#), [Sport](#), [Grondzaken](#) en [Vastgoed](#)
T. 14033, wethouderbuijtelaar@amersfoort.nl

Ambities

De Juridische en financiële dienstverlening is gericht op het efficiënt en effectief laten functioneren van de gemeentelijke organisatie door advies aan de afdelingen, de directie, het College en de Raad. We adviseren over financiële en juridische aangelegenheden die spelen binnen de gemeente, juridische kwaliteitszorg, het opstellen van de P&C-producten en het verzorgen van de administratie.

Doelstellingen

De belangrijkste doelstelling voor het jaar 2017 is het uitvoeren en naleven van de juiste financiële en juridische checks & balances.

Onze inzet

In 2017 zijn de belangrijkste opgaven:

- Het ontwikkelen en uitwerken van de Planning & Control kalender met de bijbehorende stukken zoals Kadernota, begroting, zomerrapportage en jaarrekening;
- Wij onderzoeken de centralisatie van de juridische expertise om te komen tot een hogere beschikbaarheid en kwaliteit en betere benutting van onze deskundigheid

Toelichting

Juridisering is een ontwikkeling die al jaren gaande is en nog steeds toeneemt. Daarnaast hebben we te maken met andere maatschappelijke ontwikkelingen zoals de decentralisaties in het sociaal domein. De dossiers worden talrijker, vaak complexer en wederpartijen professioneler. De behoefte aan juridische ondersteuning neemt daardoor nog steeds toe. Zowel kwantitatief als kwalitatief. Wij spelen in op de veranderingen door het centraliseren van juridische expertise. Dit leidt tot meer beschikbaarheid en kwaliteit en een betere benutting van onze deskundigheid.

Nieuwe regelgeving op het gebied van privacy en gegevensbescherming leidt tot meer inspanningen van de gemeente om persoonsgegevens te beschermen. Als gevolg van deze inspanning en van nieuwe regelgeving zal ook de druk op juridische advisering op het vlak van privacy toenemen (0,5 fte). In totaal gaat het om structureel € 40.000.

Met ingang van 2017 is het verplicht om een programma bedrijfsvoering op te nemen in de begroting. Wij hebben daar in 2016 al voor gekozen en hebben daarbij een invulling aan gegeven die ons het meest voor de hand leek te liggen. Bij de begroting 2017 schrijven de BBV-regels een andere definitie voor met betrekking tot overhead en bedrijfsvoering dan wij in de begroting 2016 verwacht hadden. De nieuwe definities verwerken we nu in de begroting 2017-2020.

Risicomanagement en weerstandsvermogen

wethouder Hans Buijtelaar

[Financiën](#), [Mobiliteit](#), [Sport](#), [Grondzaken](#) en [Vastgoed](#)

T. 14033, wethouderbuijtelaar@amersfoort.nl

Ambities

De gemeente wil inzicht krijgen in de risico's waardoor we adequate maatregelen kunnen treffen. We streven ernaar dat het optreden van risico's zo weinig mogelijk effect heeft op de uitvoering van het bestaande beleid. Amersfoort wil het risicobewustzijn van medewerkers in de organisatie verder stimuleren en maatregelen treffen ter voorkoming of beperking van risico's. Daarnaast beoordeelt de gemeente het weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen geeft inzicht in hoeverre de gemeente in staat is ('voldoende vet op de botten heeft') om de financiële gevolgen van de risico's op te vangen.

Onze inzet

Voor de begroting hebben we een uitgebreide risico-inventarisatie uitgevoerd. Risico's met financiële effecten worden meegenomen bij de bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit. De belangrijkste risico's per programma kunt u ook terugvinden bij de programma's zelf.

Buiten de P&C-cyclus is het risicomanagement ingericht per thema, zoals grote fysieke projecten, sociaal domein, verbonden partijen of subsidies. Bewustwording van risico's is een belangrijke stap in het beheersen van risico's. Tijdens risicosessies brengen we in kaart welke risico's het bereiken van de doelstellingen van beleid, project of programma in de weg staan. Het gaat hierbij om financiële maar nog vaker om niet-financiële risico's. Pas als we onze risico's kennen, kunnen we ook gepaste maatregelen treffen. Hierdoor zijn we als organisatie

beter in staat onze doelstellingen te realiseren.

Tabel: PW.01

(bedragen x € 1.000.000,-)

BENODIGD WEERSTANDSCAPACITEIT

PROGRAMMA	JAARVERSLAG 2015 (Stand 1-1-2016)	BEGROTING 2017 (stand 1-7-2016)
1 Bestuur en dienstverlening	0,7	0,7
2 Veiligheid en handhaving	0,2	0,6
3 Stedelijk beheer en milieu	1,9	2,5
4 Sociaal domein	7,9	7,2
5 Onderwijs	2	0,9
6 Sport	1,9	1,9
7 Ruimtelijke ontwikkeling	2,1	2,6
8 Wijkontwikkeling en wonen	0,2	0,1
9 Mobiliteit	1	1
10 Economie en duurzaamheid	0	0
11 Cultuur	0,6	0,5
12 Financiën en belastingen	7,6	8,3
13 Bedrijfsvoering	1,7	1,7
Totaal benodigd weerstandscapaciteit	27,8	28,0

Benodigde weerstandscapaciteit

Ons financiële risicoprofiel bepaalt onze benodigde weerstandscapaciteit. Dit is het bedrag dat nodig is om de financiële gevolgen van de risico's op te vangen. Deze benodigde weerstandscapaciteit bedraagt, bij een zekerheidspercentage van 90%, € 28,1 miljoen. Dit betekent dat we met 90% zekerheid kunnen zeggen dat het totale risicobedrag tussen de € 0 en € 28,1 miljoen uitkomt. Dit bedrag hebben we maximaal nodig om onze risico's financieel op te vangen. Ten opzichte van de vorige inventarisatie (jaarverslag 2015) is de benodigde weerstandscapaciteit nagenoeg gelijk gebleven.

Onderstaande tabel laat zien hoe de benodigde weerstandscapaciteit vanuit de verschillende programma's is opgebouwd. Deze tabel geeft inzicht in de belangrijkste tien financiële risico's van de gemeente Amersfoort. Het beslag van een risico op de benodigde weerstandscapaciteit wordt bepaald door de kans van optreden en het minimale, verwachte en maximale financiële gevolg. Voor een nadere omschrijving van het risico en de bijbehorende maatregelen, verwijzen wij naar het betreffende programma. Daar staat bij elk programma staat de financiële top 3 per programma aangegeven.

Tabel: PW.02

(bedragen x € 1.000.000,-)

RISICO	PROGRAMMA	BENODIGDE WEERSTANDS- CAPACITEIT
1 Grondexploitatie Vathorst	12. Financiën en belastingen	3,6
2 Inkoop specialistische zorg (o.a. verblijf en beschermd wonen)	4. Sociaal domein	1,6
3 Afschaffen precariobelasting nutsnetwerken (*)	12. Financiën en belastingen	1,2
4 Nieuwbouw van zwembad, sporthal, horeca en parkeervoorzieningen	6. Sport	1,1
5 Sloop ziekenhuislocaties	7. Ruimtelijke ontwikkeling	0,7

6	Btw-risico wijkteams	4. Sociaal domein	0,9
7	Algemene uitkering	12. Financiën en belastingen	0,8
8	Gebrek sociale huurwoningen en kosten beschermd wonen	4. Sociaal domein	0,7
9	Fietsparkeren	9. Mobiliteit	0,7
10	Trapezium	12. Financiën en belastingen	0,6
(*) 50% kans met een maximaal risicobedrag van € 2,3 miljoen			

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de saldireserve en de reserve sociaal domein. Deze reserves kunnen we inzetten om de financiële gevolgen van de risico's op te vangen.

Tabel: PW.03

(bedragen x € 1.000.000,-)

STAND BESCHIKBARE WEERSTANDSCAPACITEIT	BEGROTING 2016	BEGROTING 2017
Stand reserve	55,3	77,1
Reserve sociaal domein	12,4	9,8
Totaal	67,7	87,0

Het overschot van het sociaal domein bij de jaarrekening 2015 is zoals te doen gebruikelijk bij rekeningoverschotten in de saldireserve gestort en is (nog) niet toegevoegd aan de reserve sociaal domein.

Weerstandsvermogen

Als indicator gebruiken we het weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen is de beschikbare weerstandscapaciteit gedeeld door de *benodigde* weerstandscapaciteit. Met andere woorden: het bedrag dat we aan reserves beschikbaar hebben om de financiële gevolgen van de risico's op te vangen, gedeeld door de het bedrag dat we op basis van ons risicoprofiel nodig hebben. Deze ratio moet groter of gelijk zijn aan 1. In dat geval is de beschikbare weerstandscapaciteit minstens even groot als de benodigde.

Onderstaande tabel geeft het verloop van het weerstandsvermogen in vergelijking tot de begroting 2016. Bedragen in miljoen euro.

Tabel: PW.04

(bedragen x € 1.000.000,-)

VERLOOP VAN HET WEERSTANDSVERMOGEN	BEGROTING 2016	BEGROTING 2017
Beschikbare weerstandscapaciteit	67,7	87,0
Benodigde weerstandscapaciteit	31,1	28,0
Weerstandsvermogen (ratio)	2,2	3,1

Verbonden partijen

wethouder Hans Buijtelaar

[Financiën](#), [Mobiliteit](#), [Sport](#), [Grondzaken](#) en [Vastgoed](#)

T. 14033, wethouderbuijtelaar@amersfoort.nl

Definitie verbonden partijen

Wij spreken van een verbonden partij daar waar het gaat om een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Met deze definitie sluiten wij aan bij de definitie die in het Besluit Begroting en Verantwoording van het ministerie van Binnenlandse Zaken is opgenomen.

Van een financieel belang is sprake als:

- een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat;
- de gemeente voor bedragen aansprakelijk kan worden gesteld indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

Partijen waaraan alleen een financieel risico kleeft, als bijvoorbeeld een door de gemeente gesubsidieerde instelling, vallen niet onder de definitie van een verbonden partij. Dat geldt ook voor leningen en garantstellingen.

Van een bestuurlijk belang is sprake als de gemeente zeggenschap heeft, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht. Dit betekent concreet dat er sprake is van een bestuurlijk belang als de wethouder, het raadslid of de ambtenaar van de gemeente namens de gemeente in het bestuur van de partij plaatsneemt of namens de gemeente stemt.

Visie en beleid

Het aangaan van banden met (verbonden) derde partijen komt voort uit het publiek belang. Verbindingen met derde partijen zijn een manier om een publieke taak uit te voeren. Het uitgangspunt blijft gelijk ongeacht of het college ervoor kiest om taken binnen de interne ambtelijke organisatie of bij verbonden partijen te beleggen: de gemeentelijke begrotingsdoelstellingen moeten met minimale risico's zo efficiënt en effectief mogelijk worden gerealiseerd.

De gemeente Amersfoort past de regiewerkwijze toe. Uitgangspunt hierbij is: resultaatgerichte samenwerking in vertrouwen.

Daarbij hanteren we leidende principes:

- de gemeente Amersfoort gaat uit van het benutten van de eigen kracht, energie en creativiteit van burgers, bedrijven en instellingen: uitbesteden tenzij;
- wij ontwikkelen beleid op hoofdlijnen. De uitvoering van beleid (hoe-vraag) wordt zo veel mogelijk belegd bij externe samenwerkingspartners;
- wij houden alleen een financieel of bestuurlijk belang in externe partijen als dit noodzakelijk dan wel een wettelijke verplichting is voor de realisering van onze (beleids)doelen.

Sturing en control verbonden partijen

Met de sturing op verbonden partijen wil de gemeente bereiken dat de verbonden partij de overeengekomen opdracht realiseert binnen de daarover afgesproken beleidsinhoudelijke en financiële kaders. Verbonden partijen voeren vaak taken uit met een maatschappelijk en politiek belang. Het deelnemen in verbonden partijen levert gemeenten naast voordelen echter ook financiële en bestuurlijke risico's op. Om de voordelen optimaal te benutten en risico's te beheersen is het belangrijk om als gemeente voldoende aandacht te hebben voor sturing op de verbonden partijen.

Wij ontwikkelen een financial audit voor verbonden partijen en (grotere) gesubsidieerde

instellingen. Het uitvoeren van deze financial audit leidt tot een rapportage per organisatie waarin op overzichtelijke wijze wordt gerapporteerd hoe de instelling scoort op verschillende ijkpunten. Deze ijkpunten zijn gericht op financiële kengetallen, kwaliteit van bedrijfsvoering, kwaliteit van dienstverlening en risico's. Met de uitkomsten van de audit is een gefundeerde inschatting te maken van het risicoprofiel van een organisatie. Het doel is ingaande 2017 in tranches te auditen, ongeveer 4 organisaties per jaar. Momenteel vindt een pilot met enkele instellingen plaats. De uitkomsten daarvan bespreken we met u om gezamenlijk te komen tot een gericht normenkader voor het auditen van alle verbonden partijen en (grotere) gesubsidieerde instellingen.

Nadere uitwerking en het beleidskader voor de verbonden partijen komt terug in de Nota Verbonden Partijen, die we eind 2016 aan de raad zullen voorleggen.

Overzicht van de verbonden partijen

De lijst van verbonden partijen is onderverdeeld in:

- gemeenschappelijke regelingen;
- vennootschappen en coöperaties;
- stichtingen en verenigingen;
- overige verbonden partijen.

Per verbonden partij geven we de volgende gegevens weer:

- naam en vestigingsplaats;
- pogramma;
- rechtsvorm;
- openbaar belang: het openbaar belang dat gediend wordt door de verbonden partij. In welke mate draagt de verbonden partij bij aan het realiseren van de gemeentelijke doelstellingen;
- gemeentelijk belang: het verwachte gemeentelijk belang in de organisatie per 1/1/17 en per 31/12/17;
- omvang eigen vermogen 2015: de verwachte omvang van het eigen vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van 2015;
- omvang vreemd vermogen 2015: de verwachte omvang van het vreemd vermogen inclusief voorzieningen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van 2015;
- resultaat 2017: de begrote omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in 2017.

Conform BBV wordt het begrote resultaat en de begrote vermogenspositie voor het jaar 2017 gevraagd. Omdat deze (nog) niet beschikbaar zijn voor alle verbonden partijen, volstaan we met eerder gerealiseerde of begrote resultaten en vermogensposities in het geval dat over de betreffende verbonden partij geen informatie beschikbaar is op basis waarvan substantiële wijzigingen in resultaat en/of vermogen te verwachten zijn.

De inventarisatie van risico's met betrekking tot de verbonden partijen zijn meegenomen in de gemeentebrede actualisatie van de risico's. Hierover vindt u meer informatie in de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicomanagement.

Gemeenschappelijke regelingen (GR):

Tabel: PV.01

(bedragen x € 1.000,--)

GEMEENSCHAPPELIJKE REGELINGEN (GR)

Naam en vestigingsplaats	GGD Regio Utrecht te Zeist
Programma	4. Sociaal Domein
Rechtsvorm	GR
Openbaar belang (doelstelling)	Beschermen en bevorderen van de volkgezondheid.
Gemeentelijk belang	13,76%
Omvang eigen vermogen 2015	01/01/'15 € 3.212
	31/12/'15 € 2.907
Omvang vreemd vermogen 2015	01/01/'15 € 12.929
	31/12/'15 € 12.670
Begroot resultaat 2017	€0
Naam en vestigingsplaats	Afvalverwijdering Utrecht (AVU) te Nieuwegein,
Programma	3. Stedelijk Beheer en Milieu
Rechtsvorm	GR
Openbaar belang (doelstelling)	Het verzorgen van de overslag het transport en het verwerken van huishoudelijk afval.
Gemeentelijk belang	12,00%
Omvang eigen vermogen 2015	01/01/'15 € 341
	31/12/'15 € 467
Omvang vreemd vermogen 2015	01/01/'15 € 7.898
	31/12/'15 € 12.418
Begroot resultaat 2017	€0
Doel begrotingsjaar/bestuurlijke ontwikkelingen	De AVU doet in 2016 onderzoek naar haar toekomstige positionering wat betreft het taken- en dienstenpakket.
Naam en vestigingsplaats	Veiligheidsregio Utrecht (VRU) te Utrecht
Programma	2. Veiligheid en Handhaving
Rechtsvorm	GR
Openbaar belang (doelstelling)	Belang van fysieke veiligheid door het voorbereiden op en bestrijden van incidenten, rampen en zware ongevallen. Onder meer door het uitvoeren van brandweezorg en geneeskundige hulpverlening (GHOR).
Gemeentelijk belang	12,00%
Omvang eigen vermogen 2015	01/01/'15 € 5.408

GEMEENSCHAPPELIJKE REGELINGEN (GR)

	31/12/'15 € 6.587
Omvang vreemd vermogen 2015	01/01/'15 € 45.014
	31/12/'15 € 51.288
Begroot resultaat 2017	€0
Naam en vestigingsplaats	Recreatieschap Utrechtse Heuvelrug-, Vallei- en Kromme Rijngebied te Utrecht
Programma	7. Ruimtelijke Ontwikkeling
Rechtsvorm	GR
Openbaar belang (doelstelling)	De taken van het recreatieschap zijn de behartiging van de belangen van de openluchtrecreatie binnen het werkgebied, daartoe zijn en worden recreatieve voorzieningen en netwerken aangelegd en in beheer, onderhoud en exploitatie genomen.
Gemeentelijk belang	5,78%
Omvang eigen vermogen 2015	01/01/'15 € 348
	31/12/'15 € 578
Omvang vreemd vermogen 2015	01/01/'15 € 3.823
	31/12/'15 € 1.011
Begroot resultaat 2017	-/- € 498
Doel begrotingsjaar/bestuurlijke ontwikkelingen	In maart 2014 heeft het algemeen bestuur besloten om de gemeenschappelijke regeling recreatieschap Utrechtse Heuvelrug, Vallei- en Kromme Rijngebied op te gaan heffen. Het opheffingsplan gaat uit van een gefaseerd opheffingsproces waarin de komende jaren de eigendommen, rechten en verplichtingen ofwel worden beëindigd ofwel bij een rechtsopvolger worden ondergebracht. Afgesproken is de voorzieningen uiterlijk in 2017 te ontmantelen, zodat de gemeenschappelijke regeling per 1 januari 2018 opgeheven kan worden. Begin 2018 zal de finale afrekening geschieden.
Naam en vestigingsplaats	Regionaal Werkvoorzieningschap Amersfoort en omstreken (RWA) te Amersfoort
Programma	4.Sociaal Domein
Rechtsvorm	GR
Openbaar belang (doelstelling)	Uitvoering van de Participatiewet, onderdeel SW zittend bestand. Het RWA is niet los te zien van de Amfors.
Gemeentelijk belang	70,00%
Omvang eigen vermogen 2015	01/01/'15 € 0
	31/12/'15 € 0
Omvang vreemd vermogen 2015	01/01/'15 € 14.993.000

GEMEENSCHAPPELIJKE REGELINGEN (GR)

31/12/'15 € 15.500.000

Begroot resultaat 2017

-/- € 4.251.000

Doel begrotingsjaar/bestuurlijke ontwikkelingen

In 2016 is de gemeenschappelijke regeling aangepast om de gewenste transitie optimaal te kunnen aansturen. Eind 2016 wordt het Transitieplan vastgesteld met daarin de gewenste ontwikkeling van vastgoed en kapitaalgoederen van RWA. 2017 is het eerste uitvoeringsjaar van het Transitieplan. Als werkgever heeft RWA voor 2017 als doel: de ontwikkeling van de medewerkers op de werkladder, waarbij het percentage medewerkers dat op locatie of extern werkt groeit. Het ziekteverzuim wordt verder teruggedrongen. Samen moet dit leiden tot een productiviteitsverbetering om de afname van het aantal medewerkers te compenseren

Naam en vestigingsplaats**Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) te Utrecht****Programma****2. Veiligheid en handhaving****Rechtsvorm****GR**

Openbaar belang (doelstelling)

De RUD Utrecht voert vergunningverlenings-, handhavings- en adviestaken uit. De vergunningverleners en toezichthouders werken aan een schoon milieu, natuurbehoud en een veilige leefomgeving.

Gemeentelijk belang

7,54%

Omvang eigen vermogen 2015

01/01/'15 € 718

31/12/'15 € 1.909

Omvang vreemd vermogen 2015

01/01/'15 € 2.470

31/12/'15 € 3.857

Begroot resultaat 2017

€410

VENNOOTSCHAPPEN EN COOPERATIES**Naam en vestigingsplaats****NV SRO te Amersfoort****Programma's****6. Sport en 7. Ruimtelijke Ontwikkeling****Rechtsvorm****NV**

Openbaar belang (doelstelling)

Bijdragen aan optimaal gebruik van maatschappelijke accommodaties om te kunnen bewegen, leren, samenwerken of recreëren.

Gemeentelijk belang

50%

Omvang eigen vermogen 2015

01/01/'15 € 8.220

31/12/'15 € 7.686

Omvang vreemd vermogen 2015

01/01/'15 € 14.810

31/12/'15 € 13.918

GEMEENSCHAPPELIJKE REGELINGEN (GR)

Begroot resultaat 2017	€455
Doel begrotingsjaar/bestuurlijke ontwikkelingen	Er is een verbeterplan opgesteld dat in de jaren 2016 en 2017 uitgevoerd wordt. Verbetering van de dienstverlening en de financiële vooruitzichten van het bedrijf zijn onderdeel van dit verbeterplan van de organisatie.
Naam en vestigingsplaats	NV De Flint te Amersfoort
Programma	11. Cultuur
Rechtsvorm	NV
Openbaar belang (doelstelling)	Het bieden van een culturele voorziening.
Gemeentelijk belang	100%
Omvang eigen vermogen 2015	01/07/'14 € 369
	01/07/'15 € 373
Omvang vreemd vermogen 2015	01/07/'14 € 2.173
	01/07/'15 € 1.833
Begroot resultaat 2017	€143
Doel begrotingsjaar/bestuurlijke ontwikkelingen	
Naam en vestigingsplaats	NV Rova te Zwolle
Programma	3. Stedelijk beheer
Rechtsvorm	NV
Openbaar belang (doelstelling)	Het duurzaam verwerken van afval en het onderhouden van de openbare ruimte.
Gemeentelijk belang	15%
Omvang eigen vermogen 2015	01/01/'15 € 27.857
	31/12/'15 € 30.754
Omvang vreemd vermogen 2015	01/01/'15 € 18.639
	31/12/'15 € 20.070
Begroot resultaat 2017	€0
Doel begrotingsjaar/bestuurlijke ontwikkelingen	
Naam en vestigingsplaats	NV REMU- Houdstermaatschappij te Utrecht
Programma	12. Financiën en Belastingen
Rechtsvorm	NV

GEMEENSCHAPPELIJKE REGELINGEN (GR)

Openbaar belang (doelstelling)	Het houden van aandelen in de REMU NV. De aandelen zijn verkocht aan Eneco, maar die verkoop is nog niet afgerond vanwege een mogelijke nabetaling na verkoop van Eneco.
Gemeentelijk belang	5%
Omvang eigen vermogen 2015	01/01/'15 € 1.451 31/12/'15 € 1.435
Omvang vreemd vermogen 2015	01/01/'15 € 5 31/12/'15 € 3
Begroot resultaat 2017	€ -
Naam en vestigingsplaats	Vitens NV (Utrecht)
Programma	12. Financiën en Belastingen
Rechtsvorm	NV
Openbaar belang (doelstelling)	Het maken, verkopen en leveren van drinkwater.
Gemeentelijk belang	3%
Omvang eigen vermogen 2015	01/01/'15 € 421.200 31/12/'15 € 471.700
Omvang vreemd vermogen 2015	01/01/'15 € 1.292.500 31/12/'15 € 1.242.700
Begroot resultaat 2017	€ -
Naam en vestigingsplaats	Alliander netwerk te Amsterdam
Programma	12. Financiën en Belastingen
Rechtsvorm	NV
Openbaar belang (doelstelling)	Via energienetwerken zorgt Alliander voor de distributie van gas en elektriciteit in een groot deel van Nederland. Alliander brengt een open en duurzame energiemarkt dichterbij.
Gemeentelijk belang	0%
Omvang eigen vermogen 2015	01/01/'15 € 3.579.000 31/12/'15 € 3.687.000
Omvang vreemd vermogen 2015	01/01/'15 € 4.093.000 31/12/'15 € 4.039.000
Begroot resultaat 2017	€ -
Naam en vestigingsplaats	BNG te Den Haag

GEMEENSCHAPPELIJKE REGELINGEN (GR)

Programma	12. Financiën en Belastingen
Rechtsvorm	NV
Openbaar belang (doelstelling)	De Bank Nederlandse Gemeenten is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen.
Gemeentelijk belang	1%
Omvang eigen vermogen 2015	01/01/'15 € 3.582
	31/12/'15 € 4.163
Omvang vreemd vermogen 2015	01/01/'15 € 149.923
	31/12/'15 € 145.348
Begroot resultaat 2017	€ -
Naam en vestigingsplaats	Parkeren Amersfoort BV te Amersfoort
Programma	9. Mobiliteit
Rechtsvorm	BV
Openbaar belang (doelstelling)	Het bieden van parkeergelegenheden.
Gemeentelijk belang	100%
Omvang eigen vermogen 2015	01/01/'15 € 7.125
	31/12/'15 € 7.200
Omvang vreemd vermogen 2015	01/01/'15 € 527
	31/12/'15 € 1.120
Begroot resultaat 2016	€470
Doel begrotingsjaar/bestuurlijke ontwikkelingen	Parkeren Amersfoort B.V. richt zich vanaf 2011 primair op het optimaal exploiteren van de Amersfoortse parkeergarages- en terreinen met als doel het parkeren makkelijker maken voor de gemeente Amersfoort en haar inwoners.
Naam en vestigingsplaats	ParkeerService Coöperatie UA (Amersfoort)
Programma	9. Mobiliteit
Rechtsvorm	Coöperatie
Openbaar belang (doelstelling)	Het adviseren en leveren van diensten ter zake van garagebeheer, straatparkeerbeheer en straatparkeerhandhaving.
Gemeentelijk belang	1/14

GEMEENSCHAPPELIJKE REGELINGEN (GR)

Omvang eigen vermogen 2015	01/01/'15 € 1.296
	31/12/'15 € 1.098
Omvang vreemd vermogen 2015	01/01/'15 € 2.874
	31/12/'15 € 2.334
Begroot resultaat 2017	€0
Naam en vestigingsplaats	Amfors Holding te Amersfoort
Programma	4. Sociaal Domein
Rechtsvorm	BV
Openbaar belang (doelstelling)	Arbeidsinschakeling van werkzoekenden voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.
Gemeentelijk belang	52%
Omvang eigen vermogen 2015	01/01/'15 € 2.500
	31/12/'15 € 2.500
Omvang vreemd vermogen 2015	01/01/'15 € 3.165
	31/12/'15 € 3.584
Begroot resultaat 2017	€1.833
Doel begrotingsjaar/bestuurlijke ontwikkelingen	Meer dan voorheen vindt er uitwisseling plaats van mensen en expertise tussen de bedrijfsonderdelen. Vanwege het meebewegen van de organisatie met de afnemende groep sw-ers vinden voortdurend aanpassingen binnen de ondersteunende organisatie plaats. Om dit proces beter te kunnen aansturen worden in 2017 de bestaande administraties omgevormd naar een één uniforme boekhouding. In het Transitieplan dat eind 2016 wordt vastgesteld wordt ook beschreven welke veranderingen in inkoop door RWA-gemeenten nodig zijn voor de transitie. Vanaf 2017 moet dit een vertaling krijgen in de opdrachten van de gemeenten aan Amfors.
Naam en vestigingsplaats	Grondexploitatiebedrijf Amersfoort BV
Programma	7. Ruimtelijke Ontwikkeling
Rechtsvorm	BV
Openbaar belang (doelstelling)	Verhuur van en handel in onroerend goed.
Gemeentelijk belang	100%
Omvang eigen vermogen 2015	01/01/'15 €
	31/12/'15 €
Omvang vreemd vermogen 2015	01/01/'15 €
	31/12/'15 €

GEMEENSCHAPPELIJKE REGELINGEN (GR)

Begroot resultaat 2017	€
Doel begrotingsjaar/bestuurlijke ontwikkelingen	
Naam en vestigingsplaats	Ontwikkelingsbedrijf Vathorst BV te Amersfoort
Programma	7. Ruimtelijke Ontwikkeling
Rechtsvorm	BV
Openbaar belang (doelstelling)	OBV Beheer B.V. is de beherend venoot van OBV C.V. Beide ondernemingen zijn opgericht om stadsdeel Vathorst te realiseren.
Gemeentelijk belang	50%
Omvang eigen vermogen 2015	01/01/'15 € 27
	31/12/'15 € 31
Omvang vreemd vermogen 2015	01/01/'15 € 90
	31/12/'15 € 90
Begroot resultaat 2017	€
Naam en vestigingsplaats	Gebruikerscoöperatie Eemhuis te Amersfoort
Programma	11. Cultuur
Rechtsvorm	Coöperatie
Openbaar belang (doelstelling)	Afstemmen van het facilitair beheer van het Eemhuis.
Gemeentelijk belang	25%
Omvang eigen vermogen 2015	01/01/'15 € 228
	31/12/'15 € 227
Omvang vreemd vermogen 2015	01/01/'15 € 631
	31/12/'15 € 653
Begroot resultaat 2017	€
Doel begrotingsjaar/bestuurlijke ontwikkelingen	
STICHTINGEN EN VERENIGINGEN	
Naam en vestigingsplaats	Stichting Citymarketing regio Amersfoort te Amersfoort
Programma	10. Economie en Duurzaamheid
Rechtsvorm	Stichting
Openbaar belang (doelstelling)	Het bevorderen van het sociaal-economisch klimaat in de regio Amersfoort d.m.v. collectieve marketing.
GEMEENSCHAPPELIJKE REGELINGEN (GR)	
Gemeentelijk belang	30%
Omvang eigen vermogen 2015	01/01/'15 € 339
	31/12/'15 € 312
Omvang vreemd vermogen 2015	01/01/'15 € 244
	31/12/'15 € 112
Begroot resultaat 2017	€ -
Doel begrotingsjaar/bestuurlijke ontwikkelingen	

Onderhoud kapitaalgoederen

wethouder Menno Tigelaar

[Werk en inkomen](#), [Beheer](#), [Milieu](#), [Handhaving](#), [Dienstverlening](#)

T. 14033, wethoudertigelaar@amersfoort.nl

wethouder Hans Buijtelaar

[Financiën](#), [Mobiliteit](#), [Sport](#), [Grondzaken](#) en [Vastgoed](#)

T. 14033, wethouderbuijtelaar@amersfoort.nl

Wij zetten ons in voor een veilige, groene en leefbare openbare ruimte. Deze openbare ruimte bestaat uit wegen, riolering, water en groen. Daarnaast zetten wij onze gebouwen in voor het bereiken van bestuurlijke doelen. Openbare ruimte en gebouwen zijn (voor een groot deel) kapitaalgoederen. U vindt hieronder beschreven welke beleidskaders er zijn voor onze kapitaalgoederen. Ook benoemen wij de financiële consequenties van het beleid ten aanzien van onze kapitaalgoederen.

Beleidskader – Openbare Ruimte

Om de kapitaalgoederen in de openbare ruimte, zoals wegen, bruggen, riolering en verlichting, op een voldoende niveau in stand te houden voert de gemeente onderhoudsmaatregelen uit. Tot en met 2018 zijn de beschikbare beheer- en onderhoudsbudgetten leidend. We proberen vervangingsinvesteringen uit te stellen door levensduurverlengend onderhoud uit te voeren. Over het algemeen geeft dat per saldo besparingen, maar zien we door de uitstel van vervangingen wel de kwaliteit van voorzieningen teruglopen.

In juni 2016 is het 'Integraal beheerplan openbare ruimte 2019-2028' vastgesteld. Dit beheerplan geeft een lange termijn perspectief en berekent de benodigde middelen om de huidige openbare ruimte in stand te houden op het gewenste niveau, de 'Amersfoortse basis'. Daarbij wordt het structurele dagelijks onderhoud en groot onderhoud in beeld gebracht, maar ook de vervangingsopgave die op Amersfoort afkomt. De voorgestelde begrotingssystematiek sluit aan bij de gewijzigde regelgeving van het 'besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten' (BBV). Vanaf begrotingsjaar 2019 wordt het in stand houden van de openbare ruimte gedekt vanuit de exploitatie (met name dagelijks onderhoud), een nieuwe voorziening 'groot onderhoud openbare ruimte' (groot onderhoud wegen, openbare verlichting, kunstwerken, baggeren en vervanging groen en bomen) en kapitaalsinvesteringen (alle overige vervangingen, zoals wegen, bruggen of grote speelplekken). In het beheerplan ligt de focus op het beheer van de bovengrondse openbare ruimte, maar waar relevant is de relatie met het beheer van de ondergrondse infrastructuur en de riolering opgenomen. De besluitvorming en financiering van riolering loopt via het GRP (gemeentelijke rioleringsplan).

Amersfoortse basis

De kern van de Amersfoortse basis is het veilig en functioneel houden van de openbare ruimte, zodat de gemeente voldoet aan de wettelijke zorgplicht. Richtlijn is daarbij het onderhouden van de hele openbare ruimte op minimaal CROW-niveau B. Dit betekent sturen op de verwachte levensduur, geen achterstanden opbouwen en geen sprake van gevaarlijke situaties. Voor de Binnenstad, het Stationsplein en Zocherplantsoen geldt een hogere kwaliteit voor zowel de technische staat als de nethed, namelijk CROW-niveau A (goed, mooi, comfortabel). In deze paragraaf kapitaalgoederen gaat het met name om de technische staat. Het beheer en onderhoud staat zo dicht mogelijk bij de inwoners van Amersfoort, waarbij ruimte is voor participatie, zelfbeheer en burgerinitiatieven. In de afgelopen jaren zijn doorgevoerde bezuinigingen vertaald in keuzes voor het beheer en onderhoud, door te kiezen voor een meer sobere, eenvoudige inrichting of het areaal te verkleinen.

Om de kwaliteit te monitoren en tijdig te kunnen ingrijpen worden diverse gestandaardiseerde kwaliteitsnormen toegepast, zoals CROW-beeldkwaliteit voor de integrale openbare ruimte en

onderdelen als reiniging, groen en meubilair, CROW-schadebeelden voor verhardingen, RIONED voor riolering en NSVV voor verlichting. Als ondergrens hanteren we altijd veiligheid, functionaliteit en kapitaalvernietiging. Bij teruglopende technische kwaliteit neemt doorgaans ook de beeldkwaliteit af.

Gerealiseerde kwaliteit 2015	Technische staat	Inspectie- monitoringsmethode
Groen	B	Beeldkwaliteit CROW kwaliteitscatalogus
Bomen	B	Kwaliteitseisen Beheerlijnen Bomen/ BVC-inspectie
Spelen	B	Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen
Oeversbeschoeiingen	B-C	inspectie op veiligheid
Wegen	B	inspectie CROW schadebeelden/beeldkwaliteit
Civiele kunstwerken	B	inspectie op veiligheid/functionaliteit
Openbare verlichting	B	inspectie op functionaliteit / NSVV-normen / beeldkwaliteit
Riolering	B	functioneel niveau / Rioned-normen

In 2015 realiseerden we in Amersfoort gemiddeld een B-kwaliteit voor de technische staat van de openbare ruimte. Behalve in de binnenstad, is dit ook de beoogde kwaliteit. Om aan het criterium 'B' te voldoen, hanteert Amersfoort de norm dat maximaal 20% van de openbare ruimte een lage ('C') of zeer lage kwaliteit ('D') mag hebben. Alle onderdelen van de openbare ruimte voldoen in 2015 aan deze norm, behalve beschoeiingen. Zo lang een beschoeiing veilig is, accepteren we hier kwaliteitsniveau 'C'.

De beoogde kwaliteit staat op onderdelen onder druk, onder andere door het uitstellen van vervangingen. Waar de veiligheid en functionaliteit kunnen worden gewaarborgd, wordt de beeldkwaliteit en 'toonbaarheid' wel aangetast. Dit is bijvoorbeeld het geval bij beplantingen zoals heestervakken, die worden 'doorbeheerd' waarbij we blijven beheren maar niet vervangen. Er is geen sprake van onveiligheid, maar de beeldkwaliteit neemt steeds verder af. In de Binnenstad is de ambitie voor de bovengrondse openbare ruimte kwaliteitsniveau 'A', maar in de praktijk ligt de gerealiseerde kwaliteit hier iets onder. Dit komt met name door later vervangen van areaal, in combinatie met de hoge gebruiksdruk en extra slijtage.

Beleidskader – Gebouwen voor maatschappelijk en ruimtelijk beleid

Een van de doelen waarop wij vastgoed hebben is om maatschappelijke organisaties en

verenigingen te huisvesten. Denk hierbij aan het huisvesten van culturele gebruikers, burgerinitiatieven, sportverenigingen, et cetera. Verder hebben wij met vastgoed het doel ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk te maken. Denk bijvoorbeeld aan gebouwen die ooit zijn aangekocht, waarna de gebouwen gesloopt worden en de grond verkocht wordt als bouwrijpe grond.

Wij hebben circa 500 vastgoedobjecten, die bestaan uit gronden en gebouwen. Het zijn musea, wijkcentra, monumenten, sportgebouwen en -velden, atelierruimtes, scholen, gronden en terreinen, enkele woningen en de ambtelijke huisvesting. Onderdeel van ons vastgoed zijn ongeveer 25 monumentale objecten, onder andere de Koppelpoort, Onze Lieve Vrouwetoren en Monnikendam. Het betreffen met name objecten die een cultuurhistorische en/of maatschappelijke functie binnen de gemeente hebben. De exploitatie van deze groep panden kan door hun kenmerkende karakter niet kostendekkend gebeuren. Het betreffen namelijk objecten die niet of slechts gedeeltelijk te verhuren zijn en hoge onderhoudskosten hebben door dat het onderhoud zeer specialistisch van aard is. Om het tekort op de exploitatie in deze groep te verkleinen is een structurele bijdrage in de begroting gereserveerd. Hiermee wordt de instelling van een onderhoudsvoorziening voorbereid.

Het beheer en de exploitatie hebben wij (deels) uitbesteed aan SRO Amersfoort NV. Hiervoor hebben wij een raamovereenkomst gesloten waarin ook zaken als staat van onderhoud en exploitatierisico zijn opgenomen. In de raamovereenkomst zijn tevens kwaliteits- en prestatie-indicatoren (KPI's) opgenomen. Met deze KPI's sturen wij op de verbetering van de kwaliteit en prestaties van ons vastgoed en SRO. Daarnaast werken wij zelf aan deze verbetering, door bijvoorbeeld beleid te ontwikkelen op het verduurzamen en beter toegankelijk maken van het vastgoed.

Financieringsparagraaf

wethouder Hans Buijtelaar

[Financiën](#), [Mobiliteit](#), [Sport](#), [Grondzaken](#) en [Vastgoed](#)

T. 14033, wethouderbuijtelaar@amersfoort.nl

Ambitie

Het streven is naar de optimale financiering van de gemeentelijke inkomsten en uitgaven (op korte en lange termijn). Om deze treasury-functie goed uit te voeren, kijken we naar de meerjarige liquiditeitsontwikkeling van de gemeente en de renteontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt in Nederland. De treasuryfunctie voeren wij uit binnen de normen van de BBV (Besluit Begroting en Verantwoording), Wet FIDO (Wet Financiering Decentrale Overheden), de Wet HOF (Wet Houdbare Overheids Financiën) en de verordening Treasurystatuut.

Doelstellingen

Bij de begroting wordt afgewogen welke investeringen er op korte en lange termijn moeten plaatsvinden. Het is vervolgens onze taak om deze investeringen conform de kaders te financieren.

We beperken ons tot de publieke taak en hanteren hierbij de volgende doelstellingen:

- er is voldoende financiering op de korte en lange termijn; zodoende kan er te allen tijde aan onze betaalverplichtingen worden voldaan;
- de risico's die aan de financiële transacties verbonden zijn worden beheerst en beperkt; het betreft het renterisico, het koersrisico en het debiteuren-/crediteurenrisico.
- de rentekosten van de leningen worden zoveel mogelijk beperkt;
- de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities worden zoveel mogelijk beperkt.

Onze inzet

We maken onderscheid tussen financiering en dekking. Bij financiering gaat het om de vraag hoe we aan onze financiële middelen komen (bijv. door verkoop van gronden of door aangaan van geldleningen). Bij dekking gaat het om de vraag hoe we middelen kunnen aanwenden om de begroting sluitend te houden (bijv. opbrengst uitkering gemeentefonds en belastingopbrengsten ter dekking van afschrijvingslasten).

De uitvoering van het financieringsbeleid vindt plaats binnen de kaders zoals gesteld in de Wet FIDO en de Wet HOF. Om vooral de financieringsrisico's te beperken staan in de Wet FIDO twee instrumenten: de rente risiconorm en de kasgeldlimiet. In de Wet HOF zijn de bepalingen opgenomen die betrekking hebben op het beleggen van overtollige financieringsmiddelen bij de Schatkist. Dit zijn de indicatoren voor ons treasurybeleid.

Tabel: FP.01

(bedragen x € 1.000,-)

EFFECTINDICATOREN	REKENING 2015	BEGROTING 2016	BEGROTING 2017	RAMING 2018	RAMING 2019	RAMING 2020
Rente risiconorm *1	24.500	<96.300	<89.870	<91.757	<89.991	<87.623
Kasgeldlimiet *1	-23.300	<40.900	<38.195	<38.997	<38.246	<37.240
Schatkistbankieren drempel *2	0	<3.600	<3.370	<3.403	<3.375	<3.286

*1 bron Wet FIDO

*2 bron Wet Hof

Renterisiconorm

De wettelijke rente risiconorm bepaalt dat jaarlijks maximaal 20% van het begrotingstotaal onderhevig mag zijn aan renteherziening en herfinanciering. Hiermee is een maximum gesteld aan het renterisico op de langlopende leningenportefeuille. Van renteherziening is sprake als in de leningsovereenkomst is bepaald dat de rente gedurende de looptijd in een bepaald jaar zal worden aangepast.

Herfinanciering is het aangaan van een nieuwe lening om de oude af te lossen. De rente risiconorm beperkt dus de aflossingen op de bestaande leningenportefeuille. Op een begrotingstotaal in 2017 van € 449,3 miljoen bedraagt de rente risiconorm voor onze gemeente € 89,9 miljoen. In 2017 vindt voor € 32,2 miljoen aan aflossingen van bestaande leningen plaats. Er is nog ruimte voor het aantrekken van nieuwe langlopende leningen voor € 57,7 miljoen.

Tabel: FP.02

(bedragen x € 1.000,-)

VERWACHT RENTERISICO	BEGROTING 2016	BEGROTING 2017	RAMING 2018	RAMING 2019	RAMING 2020
1. Omvang begroting	481.566	449.349	458.786	449.953	438.117
2. Renterisiconorm 20% (van 1)	96.313	89.870	91.757	89.991	87.623
3. Aflossingen en renteherzieningen (netto)	27.976	32.191	30.650	30.740	27.235
4. Ruimte onder de risiconorm	68.337	57.679	61.107	59.251	60.388

*1 bron Wet FIDO; *2 bron Wet HOF

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is in de wet FIDO opgenomen om de directe gevolgen van een snelle rentestijging te beperken. De kasgeldlimiet bepaalt dat gemeenten hun financieringsbehoefte voor slechts een beperkt bedrag met kort geld (looptijd < 1 jaar) mogen financieren. Hierdoor worden de renterisico's op korte termijn beperkt. De norm is in de wet gesteld op 8,5% van het begrotingstotaal aan lasten (exclusief de stortingen in de reserves). Voor Amersfoort bedraagt

de limiet in 2017 € 38,2 miljoen. De kasgeldlimiet wordt optimaal benut vanuit de gedachte dat rente van kortlopend geld (bijv. daggeld en kasgeld) vrijwel altijd lager is dan van langlopende leningen.

Tabel: FP.03

(bedragen x € 1.000,-)

BEREKENDE KASGELDLIMIET	BEGROTING 2016	BEGROTING 2017	RAMING 2018	RAMING 2019	RAMING 2020
1. Omvang begroting	481.566	449.349	458.786	449.953	438.117
2. Kasgeldlimiet 8,5 % van 1	40.933	38.195	38.997	38.246	37.240

Koersrisico

Het koersrisico hangt sterk samen met het renterisico en heeft betrekking op (tussentijdse) koersdalingen van verhandelbare schuldtitels. Wij zijn niet in het bezit van deze schuldtitels en dus is het koersrisico niet aanwezig.

Debiteuren-/crediteurenrisico

Onder debiteurenrisico wordt hier verstaan het risico dat uitgezette geldleningen niet worden terugontvangen van marktpartijen. Conform de bepalingen van de Wet HOF mogen wij overtollige geldmiddelen alleen bij de schatkist beleggen. Daarom speelt dit risico hier niet.

Aan crediteuren wordt binnen 30 dagen betaald, zodra de factuur is geaccordeerd binnen de betreffende 30 dagen.

Schatkistbankieren

De Wet HOF verplicht de lagere overheden alle geldelijke overschotten bij het Ministerie van Financiën te beleggen, om zo het overheidstekort binnen de grenzen van de Europese doelstellingen te brengen en te houden. De Wet biedt, onder bepaalde voorwaarden, (lagere) overheden de mogelijkheid elkaar leningen te verstrekken. Dit kan voor beide partijen leiden tot gunstige rentecondities. Deze mogelijkheid zal bij het toekomstig aantrekken van langlopende geldleningen worden betrokken. Uit oogpunt van doelmatigheid is in de Wet een drempelbedrag opgenomen. Hiermee mag een bepaald bedrag buiten de schatkist worden gehouden. Tot een begrotingstotaal van € 500 miljoen is het drempelbedrag bepaald op 0,75% met een minimum van € 250.000. Voor begrotingstotalen boven de € 500 miljoen, geldt een additionele drempel van 0,2% over dat deel dat de € 500 miljoen overstijgt. Voor Amersfoort geldt als drempel voor 2017 0,75% van € 449,3 miljoen, ofwel € 3,4 miljoen. Wij mogen dus een positief rekening-courantsaldo hebben van € 3,4 miljoen, voordat wij moeten beleggen in de schatkist. Gelet op onze rekening-courantpositie, alsmede de hoogte van het drempelbedrag, gaan wij er vanuit dat in 2017 geen storting in de schatkist zal worden gedaan.

Tabel: FP.04

(bedragen x € 1.000,-)

BEREKENDE DREMPEL SCHATKISTBANKIEREN	BEGROTING 2016	BEGROTING 2017	RAMING 2018	RAMING 2019	RAMING 2020
1. Omvang begroting	481.566	449.349	453.786	449.953	438.117
2. drempel 0,75 % (van 1)	3.611	3.370	3.403	3.375	3.286

Methodiek rente-toerekening

In maart 2016 is, ter vergroting van de transparantie van het begrotings- en verantwoordingsproces op voorspraak van de commissie Depla, het Wijzigingsbesluit vernieuwing BBV in werking getreden. Voor een nadere uitwerking van de in artikel 13 opgenomen bepalingen omtrent de rente zijn de Notitie grondexploitaties 2016 en de Notitie Rente 2017 verschenen. In deze notities wordt ingegaan op het inzicht geven van de berekening van de rentelasten, het renteresultaat, de wijze waarop de rente aan de investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend en de totstandkoming van de

financieringsbehoefte. De wettelijke bepalingen inzake de toerekening van de rente aan de taakvelden en de grondexploitaties zijn verplicht in 2017 van toepassing, de overige bepalingen verdienen aanbeveling in 2017 en worden in 2018 verplicht gesteld. Vooruitlopend op de verplichtstellingen in 2018 zijn de aanbevelingen al in 2017 toegepast. Het benodigde inzicht wordt in deze financieringsparagraaf weergegeven.

Rentevisie

De ECB zal voorlopig een ruim monetair beleid blijven voeren. Dit beleid ondersteunt de economische groei in het eurogebied. De verwachting is dat de Nederlandse economie in 2017 groeit met ongeveer 2% en dat de inflatie toeneemt tot 1,3%. Onder invloed van het gematigde herstel verwachten wij een wat oplopende rente op zowel de geld- als kapitaalmarkt. Bij het toerekenen van de rente aan de berekende financieringsbehoefte in de (meerjaren) ramingen zijn wij van onderstaande percentages uitgegaan.

Tabel: FP.05

TOEGEPASTE RENTEPERCENTAGES FINANCIERINGSBEHOEFTE	BEGROTING 2016	BEGROTING 2017	RAMING 2018	RAMING 2019	RAMING 2020
Geldmarkt rente	0,4%	0,2%	0,4%	0,8%	1,0%
Kapitaalmarkt rente	2,0%	1,5%	2,0%	2,0%	3,0%

Om de financieringsbehoefte zo goed mogelijk te kunnen bepalen is uitgegaan van het gegeven dat niet alle geplande nieuwe investeringen, alsmede de aan- en verkoop van gronden volledig worden gerealiseerd in het eerste jaar en dat niet alle geplande mutaties in de reserves en voorzieningen daadwerkelijk plaatsvinden. Daarom is in de berekening voor deze uitgegaan van 50% van de geraamde bedragen. Aflossingen op geldleningen o/g, u/g en afschrijvingen zijn vaststaande bedragen en worden derhalve voor 100 % in de berekening meegenomen.

Afwijkingen op de uitgaven van de geplande investeringen en op de reserves en voorzieningen zullen, evenals de ontwikkeling van de rente, effect hebben op de berekende financieringsbehoefte en zullen budgettaire consequenties hebben.

Tabel: FP.06.01

(bedragen x € 1.000,-)

Berekening Financieringsbehoefte 2017		Bedrag	Rente
<u>Geraamde stand financieringsbehoefte 01-01-2017 afgerond</u>		62.000	
Waarvan kort geld	0,2%	30.000	60
Waarvan lang geld	1,5%	32.000	480
<u>Bij:</u>			
Aankoop gronden	50%	15.101	7.551
<u>Investerings</u>	50%	24.755	12.378
Aflossingen op geldleningen o/g	100%	33.022	33.022
Afname voorzieningen	50%	3.319	1.660
<u>Af:</u>			
Afschrijvingen	100%	-16.577	-16.577
Aflossingen op geldleningen u/g	100%	-2.111	-2.111
Toename reserves	50%	-14.781	-7.391
Geraamde stand financieringsbehoefte 31-12 en rente		90.531	540

(Genoemde bedragen zijn in duizendtallen)

Tabel: FP.06.02

(bedragen x € 1.000,-)

Berekening Financieringsbehoefte 2018			Bedrag	Rente
<u>Geraamde stand financieringsbehoefte 01-01-2018 afgerond</u>			91.000	
Waarvan kort geld	0,4%	30.000		120
Waarvan lang geld	2,0%	61.000		1.220
Bij:				
<u>Investerings</u>	50%	23.816	11.908	
Aflossingen op geldleningen o/g	100%	30.902	30.902	
Afname voorzieningen	50%	1.970	985	
Af:				
Afschrijvingen	100%	-17.736	-17.736	
Aflossingen op geldleningen u/g	100%	-1.603	-1.603	
Verkoop gronden	50%	-17.167	-8.584	
Toename reserves	50%	-5.290	-2.645	
Geraamde stand financieringsbehoefte 31-12 en rente			104.228	1.340

(Genoemde bedragen zijn in duizendtallen)

Tabel: FP.06.03

(bedragen x € 1.000,-)

Berekening Financieringsbehoefte 2019			Bedrag	Rente
<u>Geraamde stand financieringsbehoefte 01-01-2019 afgerond</u>			104.000	
Waarvan kort geld	0,8%	30.000		240
Waarvan lang geld	2,0%	74.000		1.480
Bij:				
<u>Investerings</u>	50%	26.057	13.029	
Aflossingen op geldleningen o/g	100%	30.902	30.902	
Af:				
Afschrijvingen	100%	-18.776	-18.776	
Aflossingen op geldleningen u/g	100%	-1.314	-1.314	
Verkoop gronden	50%	-13.209	-6.605	
Toename reserves	50%	-5.457	-2.729	
Toename voorzieningen	50%	-6.943	-3.472	
Geraamde stand financieringsbehoefte 31-12 en rente			115.036	1.720

(Genoemde bedragen zijn in duizendtallen)

Tabel: FP.06.04

(bedragen x € 1.000,-)

Berekening Financieringsbehoefte 2020			Bedrag	Rente
<u>Geraamde stand financieringsbehoefte 01-01-2020 afgerond</u>			115.000	
Waarvan kort geld	1,0%	30.000		300
Waarvan lang geld	3,0%	85.000		2.550
Bij:				
<u>Investerings</u>	50%	13.387	6.694	
Aflossingen op geldleningen o/g	100%	27.402	27.402	

Af:

Afschrijvingen	100%	-19.340	-19.340
Aflossingen op geldleningen u/g	100%	-1.253	-1.253
Verkoop gronden	50%	-1.264	-632
Toename reserves	50%	-3.169	-1.585
Toename voorzieningen	50%	-4.013	-2.007
Geraamde stand financieringsbehoefte 31-12 en rente			124.280 2.850

(Genoemde bedragen zijn in duizendtallen)

Berekening rentepercentage grondexploitatie 2017 tot en met 2020

In de Notitie grondexploitatie 2016 is door de commissie BBV bepaald dat de rente toerekening aan de grondexploitatie moet worden beperkt tot de werkelijk betaalde rente over het vreemd vermogen. Het over het vreemd vermogen te hanteren rentepercentage moet worden bepaald door het gewogen gemiddeld rentepercentage van de bestaande leningportefeuille, naar verhouding vreemd vermogen / totaal vermogen. De verhouding vreemd vermogen / totaal vermogen is bepaald vanuit de vastgestelde balans van het gemeentelijk jaarverslag 2015.

Tabel: FP.07

(bedragen x € 1.000,-)

Berekening rentepercentage Grondexploitatie 2017-2020	1/1/2017	1/1/2018	1/1/2019	1/1/2020
Leningportefeuille	321.625	288.603	257.701	226.799
Boekrente	10.883	9.787	8.769	7.877
Gewogen gemiddeld rentepercentage	3,38%	3,39%	3,40%	3,47%
Vreemd vermogen	611	584	571	559
Totaal vermogen	744	717	708	702
Berekend percentage	2,78%	2,76%	2,74%	2,77%

Het rekenpercentage van de rente voor de grondexploitatie is voor de (meerjaren) raming 2017 tot en met 2020 bepaald op 2,8%.

Toerekening rente en renteresultaat

Zoals reeds in de beschrijving over de methodiek van rente-toerekening is weergegeven dient inzicht te worden gegeven in de berekening van de rentelasten, de wijze waarop de rente wordt toegerekend aan de taakvelden en het renteresultaat. In onderstaand overzicht wordt dit zichtbaar gemaakt.

Tabel: FP.08

(bedragen x € 1.000,-)

Renteschema 2017 tot en met 2020	1/1/2017	1/1/2018	1/1/2019	1/1/2020
externe rentelasten korte en lange financiering	12.311	11.985	11.316	11.521
externe rentebaten	-3.018	-2.980	-2.942	-2.908
door te rekenen rente	9.293	9.005	8.374	8.613
rente aan grondexploitatie	-1.500	-1.500	-1.500	-1.500
rente abp-lease naar taakveld	-888	-858	-827	-794
saldo door te rekenen rente	6.905	6.647	6.047	6.319
rente eigen vermogen (bestemmingsreserves)	0	0	0	0

rente voorzieningen (contante waarde)	0	0	0	0
aan taakvelden toe te rekenen rente	6.905	6.647	6.047	6.319
werkelijk toegerekende rente (rente-omslag)	6.623	6.827	6.747	6.850
Renteresultaat	-282	180	700	531
Rentepercentage aan taakvelden toegerekende rente	1,67%	1,56%	1,43%	1,48%

(Genoemde bedragen zijn in duizendtallen)

Het rente - omslagpercentage is voor de (meerjaren) raming 2017 tot en met 2020 bepaald op 1,6 %.

Tabel: FP.09.01

(bedragen x € 1.000,-)

Verloop opgenomen geldleningen 2017 naam relatie	Omvang 01-01-2017	Omvang 31-12-2017	Begin looptijd	Einde looptijd	Rente-percentage
Caritasvereniging parochie St. Martinus	9	9	1991	2099	7,50
Caritasvereniging St. Joseph	4	4	1991	2099	7,50
Diakonie Ned.Hervormde Gemeente	4	4	1991	2099	7,50
RABO Int	454	0	1997	2017	5,91
nv Bank Nederlandse Gemeenten	454	416	1998	2028	5,36
nv Bank Nederlandse Gemeenten	1.131	1.044	1999	2029	5,43
nv Bank Nederlandse Gemeenten	330	275	2002	2022	5,13
Nederlandse Waterschapsbank nv	1.667	0	2002	2017	4,558
Nederlandse Waterschapsbank nv	7.000	6.000	2003	2023	4,435
Nederlandse Waterschapsbank nv	1.087	932	2003	2023	4,608
Nederlandse Waterschapsbank nv	7.000	6.000	2003	2023	4,625
Nederlandse Waterschapsbank nv	9.000	8.000	2005	2025	3,66
nv Bank Nederlandse Gemeenten	7.500	6.750	2006	2026	4,213
nv Bank Nederlandse Gemeenten	113.235	107.502	2006	2036	4,52
Nederlandse Waterschapsbank nv	11.000	10.000	2007	2027	4,543
nv Bank Nederlandse Gemeenten	12.000	11.000	2008	2028	4,509
nv Bank Nederlandse Gemeenten	7.000	6.000	2008	2023	4,85
nv Bank Nederlandse Gemeenten	10.500	7.000	2009	2019	4,13
nv Bank Nederlandse Gemeenten	13.000	12.000	2009	2029	4,34
Nederlandse Waterschapsbank nv	12.000	10.667	2010	2025	3,52
Nederlandse Waterschapsbank nv	14.000	13.000	2010	2030	3,735
nv Bank Nederlandse Gemeenten	11.250	10.500	2011	2031	3,45
nv Bank Nederlandse Gemeenten	9.000	7.500	2012	2022	2,53
nv Bank Nederlandse Gemeenten	14.000	12.000	2013	2023	1,875
Nederlandse Waterschapsbank nv	14.000	12.000	2013	2023	1,88
nv Bank Nederlandse Gemeenten	45.000	40.000	2015	2025	0,655

Verloop opgenomen geldleningen 2017 naam relatie	Omvang 01-01-2017	Omvang 31-12-2017	Begin looptijd	Einde looptijd	Rente-percentage
Totaal	321.625	288.603			

(Genoemde bedragen zijn in duizendtallen)

Tabel: FP.09.02

(bedragen x € 1.000,--)

Verloop uitgezette geldleningen 2017 naam relatie	Omvang 01-01-2017	Omvang 31-12-2017	Begin looptijd	Einde looptijd	Rente-percentage
nv Amersfoortse Mij tot Stadsherstel	169	147	1993	2023	3,00
Veiligheidsregio Utrecht	37	33	1997	2027	6,05
nv Amersfoortse Mij tot Stadsherstel	566	500	1997	2024	1,86
ROVA Regie bv	681	0	1997	2017	6,75
Veiligheidsregio Utrecht	688	635	1999	2029	5,43
Grondexploitatiebedrijf Amersfoort bv	4.600	4.600	2015	2099	0,00
Totaal	6.741	5.915			

(Genoemde bedragen zijn in duizendtallen)

In 2016 zijn de in het verleden aangetrokken geldleningen voor de woningbouwcorporaties en doorverstrekt aan hen, overgenomen door de geldverstrekkers en de corporaties. Hierdoor zijn de totalen van de opgenomen geldleningen en de uitgezette geldleningen beiden afgenomen met circa 60 (miljoen). Dit resultaat zal eveneens zichtbaar zijn in de nog op te stellen balans over 2016.

EMU-saldo

De Europese afspraken die in de wet HOF zijn vastgelegd, gaan over de reductie van het begrotingstekort en de staatsschuld. Het Rijk en de medeoverheden leveren een gelijkwaardige inspanning hiervoor. De norm voor de gezamenlijke gemeenten is bepaald op een negatief EMU-saldo van 0,38 % van het BBP (Bruto Binnenlands Product). De sanctie bij overschrijding van de norm die in de Wet is opgenomen, wordt in deze kabinetsperiode niet toegepast.

Tabel: FP.10

(bedragen x € 1.000.000,--)

Berekening EMU-saldo	2016 volgens realisatie begroting 2016, aangevuld met raming resterende periode	2017 volgens begroting 2017	2018 volgens meerjaren-raming in begroting 2018
+01 Exploitatiesaldo vóór toevoeging c.q. onttrekking reserves	2	1	-1
+02 Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	19	18	19
+03 Bruto dotaties aan de voorzieningen ten laste van de exploitatie	11	10	10
-04 Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	-22	-31	-19
+05 Baten uit bijdragen van andere overheden etc.	0	0	0
+06 Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa	0	0	0
-07 Aankoop gronden en uitgaven bouw-, woonrijp maken e.d.	0	-18	-25
+08 Baten bouwgrondexploitatie	0	0	0

-09 Lasten op balanspost voorzieningen	-21	-7	-6
-10 Lasten i.v.m. transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde expl. lopen, maar rechtstreeks t.l.v. reserves	0	0	0
-11 Verkoop van effecten	nee	nee	nee
Totaal	-11	-27	-21

Lokale lasten

wethouder Hans Buijtelaar

[Financiën](#), [Mobiliteit](#), [Sport](#), [Grondzaken](#) en [Vastgoed](#)

T. 14033, wethouderbuijtelaar@amersfoort.nl

Doelstellingen

- Lasten die reëel zijn bij het voorzieningenniveau. Bij de kwaliteit en het voorzieningenniveau van een stad als Amersfoort horen lokale lasten die beperkt blijven, maar wél reëel en op een gemiddeld niveau zijn.
- Kostendekkend opleggen van rioolheffing, afvalstoffenheffing en leges/retributies.

Onze inzet

Na een jaar waarin de maatregelen uit de herstelbegroting stevig impact hadden op de lokale lasten is voor 2017 een ontwikkeling met maximaal de peilaanpassing voorzien, tenzij de precariobelasting voor ondergrondse infrastructuur voor nutsbedrijven wordt afgeschaft en Amersfoort niet onder de overgangsregeling valt. In dat geval wordt de opbrengst OZB verhoogd met € 2,3 miljoen in 2017 en aanvullend met € 1,3 miljoen in 2019.

Inwoners met een minimuminkomen die de lokale lasten niet kunnen betalen, kunnen kwijschelding krijgen. Dit geldt ook voor de privéaanslag van ondernemers met een minimum inkomen.

We zorgen voor een tijdige en correcte verzending van waardebeschikkingen en belastingaanslagen. Beschikkingen en aanslagen worden zoveel mogelijk met dagtekening 31 januari, maar uiterlijk met dagtekening 28 februari (wettelijke termijn) verzonden. Ook de afhandeling van bezwaarschriften vindt tijdig plaats. De termijn voor het doen van een uitspraak is het einde van het kalenderjaar, maar Amersfoort rondt dat traject vóór 1 oktober af. We verlenen kwijschelding zo mogelijk geautomatiseerd; schriftelijke verzoeken handelen we binnen een gemiddelde termijn van 50 dagen af.

Openbaarheid WOZ-waarde

Vanaf 1 oktober 2016 zijn WOZ-waarden van woningen verplicht openbaar. Door de gerealiseerde aansluiting van Amersfoort op de landelijke voorziening (LV-WOZ) voldoen wij aan deze wettelijke plicht.

Aansluiting op de berichtenbox van MijnOverheid

In het kader van de verdergaande digitalisering en dienstverlening is de afdeling Belastingen aangesloten op de berichtenbox van MijnOverheid. Dat betekent dat aanslagen gemeentelijke belastingen, aanmaningen en postdwangbevelen, wanneer inwoners daarvoor toestemming hebben gegeven, in de berichtenbox worden geplaatst. Voor bedrijven komt er een bedrijvenvariant. Er zal een campagne worden gestart om inwoners en bedrijven op de

mogelijkheid te wijzen de berichtenbox ook voor de gemeentelijke belastingen te gebruiken.

Betalingstermijnen aanslagen

Op dit moment onderzoeken we de mogelijkheden om het aantal betalingstermijnen bij automatische incasso vanaf 2017 te verhogen van 6 naar 10. Door deze grotere spreiding worden de maandelijkse lasten verlaagd. De twee betalingstermijnen bij niet-automatische incasso blijven gehandhaafd, met dien verstande dat de tweede termijn niet in maart, maar in april dient te worden betaald. Met beide maatregelen wordt voldaan aan de wens van Amersfoortse inwoners en bedrijven. Nadere uitwerking volgt bij de belastingvoorstellen 2017 in december.

Onroerende-zaakbelasting (OZB)

Tariefsontwikkeling

De peilaanpassing is gemeentebreed bepaald op 2%. Deze is verwerkt in de tarieven.

Herwaardering

Voor het belastingjaar 2017 zal de OZB worden gebaseerd op de nieuwe taxatie-waarden per 1 januari 2016. Vanuit het oogpunt van stabiliteit en voorspelbaarheid hebben schommelingen van WOZ-waardes geen invloed op de hoogte van de gemiddelde aanslag OZB. Niet wanneer waardes dalen, maar ook niet als waardes stijgen. Bij de tariefsaanpassing voor 2017 zullen wij ervoor zorgen dat als gevolg van de herwaardering de tarieven in procenten weliswaar lager zijn, maar dat de aanslag OZB in centen gelijk blijft. Wel kan het natuurlijk zo zijn dat bepaalde typen onroerend goed een waarde-ontwikkeling laten zien die van het gemiddelde afwijkt, hetgeen dan ook tot een hogere of lagere belastingaanslag zal leiden. Bij de belastingvoorstellen gaan wij nader in op de uitkomsten van de herwaardering en zullen dan eveneens de nieuwe gemiddelde WOZ-waarde opnemen (verplichte indicator BBV).

Samenwerking met inwoners en bedrijven

Wij streven naar een zo goed mogelijke herwaardering, vertrouwen in deze waardering en naar een minimaal aantal bezwaarschriften. Daarom stuurt de afdeling Belastingen sinds een aantal jaren een zogenaamde voormelding aan enkele duizenden eigenaren van onroerend goed. Ook voor de herwaardering 2017 is dit het geval. Eigenaren krijgen medio september een geprognosticeerde WOZ-waarde, met daarbij een onderbouwing van de totstandkoming van die waarde. Dat alles in een digitale omgeving, die benaderbaar is via DigiD. Met een respons van zo'n 25% worden door de voormelding vooraf eventuele gebreken, verbouwingen etc. onderkend. Niet alleen het aantal bezwaarschriften neemt daardoor af, maar het vertrouwen in een WOZ-waarde waar eigenaren invloed op kunnen hebben, neemt daardoor toe.

Daarnaast is de mogelijkheid om contact op te nemen met de taxateur en met hem of haar te overleggen over de totstandkoming van de WOZ-waarde. Ook wanneer de aanslag/WOZ-beschikking al is opgelegd en de inwoner of het bedrijf hierover vragen heeft, of als hij het niet eens is met de waarde. Dat past in een informelere benadering van geschilsituaties. Immers, een juridisch juiste duiding van een geschil, betekent niet automatisch dat een probleem is opgelost. Zonder afbreuk te doen aan de procedurele rechtvaardigheid, zijn er mogelijkheden om te zorgen voor effectieve geschilbeslechting. Het grote voordeel voor inwoners en bedrijven is dat zij niet per definitie bezwaar moeten maken om tot een oplossing te komen.

Afvalstoffenheffing

Algemeen

De afvalstoffenheffing wordt kostendekkend geheven. Dat wil zeggen dat ook de kwijschelding, oninbaarverklaringen en een deel van de kosten van straatvegen door worden berekend in de

tarieven. Dit beleid van volledige kostendeckering zetten wij ook in 2017 voort. De gehanteerde heffingssystematiek met twee tarieven, een (lager) tarief voor eenpersoonshuishoudens en een (hoger) tarief voor meerpersoonshuishoudens, blijft bestaan in 2017.

Kostenontwikkelingen

De kosten voor Rova (inzameling) en Avu (verwerking) volgen een trendmatige ontwikkeling.

De kostenbasis van de afvalstoffenheffing ziet er in 2017 als volgt uit (x € 1.000):

Tabel: PL.01

(bedragen x € 1.000,--)

	BEDRAG
Kosten Rova	7.216
Kosten AVU	2.927
Kosten zwerfafval	1.000
Kosten derden	252
Interne verrekeningen	147
Kosten kwijtschelding	969
Oninbaarverklaring	90
Overhead	126
	12.727
Compensabele BTW	2.393
KOSTENBASIS 2017	15.120

Geraamde opbrengst afvalstoffenheffing is € 15,120 miljoen, dekkingsgraad is 100%.

Tarieven

De stijging van de kostenbasis wordt opgevangen door de toename van het aantal huishoudens. De tarieven blijven daardoor voor meerpersoonshuishoudens gelijk en dalen voor eenpersoonshuishoudens met enkele centen. Eenpersoonshuishoudens betalen in 2017 een bedrag van € 201,24 (was € 201,60), meerpersoonshuishoudens € 252,00 (€ 252,00). Beide tarieven zijn verplichte indicatoren voor het BBV.

Rioolheffing

Algemeen

De rioolheffing wordt geheven voor bekostiging van beheer en onderhoud van het gemeentelijk rioleringsstelsel. Evenals de afvalstoffenheffing is de rioolheffing kostendeckend. De kosten van kwijtscheldingen, oninbaarverklaringen en het grondwaterbeheer zitten in deze heffing verwerkt, als ook een deel van de kosten voor straatreiniging/zwerfafval.

Kostenontwikkelingen

De kostenbasis is nauwelijks gewijzigd ten opzichte van 2016. Door areaaluitbreiding en een gematigde ontwikkeling van de kostenbasis daalt de gemiddelde aanslag met 1%.

De kostenbasis van de rioolheffing ziet er in 2017 als volgt uit (x € 1.000):

Tabel: PL.02

(bedragen x € 1.000,--)

	BEDRAG
Beheer wegen en watergangen	750
Dotatie aan investeringsvoorziening	5.660
Diensten derden	1.368
Rova	1.286
Interne verrekening	162
Dienstverlening wijkbeheer	391
Overhead	141
Kosten kwijtschelding	147
Oninbaarverklaringen	55
Straatreiniging	800
	10.760
Compensabele BTW	1.606
KOSTENBASIS 2017	12.366

Geraamde opbrengst rioolheffing is € 12,366 miljoen, dekkingsgraad is 100%.

Herwaardering

Voor de rioolheffing geldt dat de aanslag is gebaseerd op de WOZ-waarde van het pand. De hoogte van de tarieven is daarom afhankelijk van de uitkomst van de herwaardering. Evenals bij de OZB is de ontwikkeling van de WOZ-waardes niet relevant voor de hoogte van de gemiddelde aanslag. Voor de tarieven en de uitkomst van de herwaardering Wet WOZ verwijzen wij u naar de belastingvoorstellen.

Precariobelasting nutsbedrijven

Met ingang van 2016 is in Amersfoort de precariobelasting voor ondergrondse infrastructuur van nutsbedrijven ingevoerd. Dat betekent dat de gemeente aan nutsbedrijven een bijdrage vraagt voor het hebben liggen van kabels en leidingen in voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond. De inkomsten zijn geraamd op € 2,3 miljoen. Er ligt een wetsvoorstel bij de Tweede Kamer, waarin deze vorm van precario wordt afgeschaft. Er geldt dan een overgangsbepaling dat gemeenten die deze precario heffen nog 10 jaar lang tegen maximaal het tarief van 2016 mogen blijven heffen. Restrictie is dat de gemeente in 2015 deze precario al moest heffen. Dat deed Amersfoort niet en Amersfoort zou daarom niet onder de in het wetsvoorstel voorgestane overgangsregeling vallen. Een twintigtal 'gedupeerde' gemeenten, waaronder Amersfoort, is daarom gezamenlijk een lobby gestart om te bewerkstelligen de overgangsregeling te verruimen. Mocht Amersfoort inderdaad niet onder de overgangsregeling vallen, dan zal de OZB-opbrengst in 2017 met € 2,3 miljoen worden verhoogd.

Overige belastingen en rechten

De hondenbelasting en de (overige) precariobelasting volgen in 2017 de peil aanpassing, die geraamd is op 2%. Bij vrijwel alle overige heffingen zijn de tarieven gebaseerd op 100% kostendekking. Dit betekent dat daarin in 2017 alle kostenontwikkelingen ten opzichte van 2016 zijn verwerkt. Bij de paspoorten/identiteitskaarten is dit niet het geval, aangezien het Rijk hiervoor maximumtarieven heeft vastgesteld. Ook voor rijbewijzen is door het Rijk een maximumtarief ingesteld. Het tekort op deze leges wordt gedekt uit de algemene middelen.

Lastenontwikkeling burgers

In het volgende overzicht is aangegeven hoe de ontwikkelingen in de OZB, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing, uitgaande van de hiervoor uiteengezette beleidsvoornemens, bij benadering

voor de gemiddelde burger uitwerken. Wij benadrukken dat het hier gaat om het statistische begrip gemiddelde burger in een woning van € 218.000 (gemiddelde WOZ-waarde per 1/1/2015, verplichte indicator BBV). Voor individuele burgers zal de feitelijke lastenontwikkeling anders kunnen zijn dan hieronder vermeld. Dat is afhankelijk van de economische waarde van de woning en van de vraag of hij/zij in aanmerking komt voor kwijtschelding. Verder is de lastenontwikkeling uiteraard afhankelijk van de nieuwe WOZ-waarde van de woning. Met deze kanttekeningen ontstaat het volgende beeld van de gemiddelde lastenontwikkeling in 2017 (percentages wijken af als gevolg van afrondingsverschillen).

Tabel: PL.03

(bedragen x € 1.000,--)

	BEGROTING 2016	BEGROTING 2017	ONTWIKKELING
Eenpersoonshuishoudens			
OZB-gebruikersdeel	0	0	
Rioolheffing-gebruikersdeel	56	55	-1,00%
Afvalstoffenheffing	201	201	0,00%
Lasten huurders	257	256	-0,40%
OZB-eigenarendeel	315	321	2,00%
Rioolheffing-eigenarendeel	70	69	-1,00%
Lasten eigenaren / bewoners	642	646	0,60%
Meerpersonshuishoudens			
			Ontwikkeling
OZB-gebruikersdeel	0	0	
Rioolheffing-gebruikersdeel	56	55	-1,00%
Afvalstoffenheffing	252	252	0,00%
Lasten huurders	308	307	-0,30%
OZB-eigenarendeel	315	321	2,00%
Rioolheffing-eigenarendeel	70	69	-1,00%
Lasten eigenaren / bewoners	693	697	0,60%

Uit dit overzicht blijkt dat de ontwikkeling van de gemiddelde woonlasten voor huurders en eigenaren uiterst gematigd is.

Lastenontwikkeling bedrijven

Hieronder geven wij aan hoe de jaarlijkse gemeentelijke lasten zich in 2017 voor een gemiddeld bedrijf ontwikkelen. Wij zijn daarbij uitgegaan van een gemiddelde waarde van een bedrijfspand van € 700.000 (WOZ-waarde per 1/1/2015).

Tabel: PL.04

(bedragen x € 1.000,--)

	BEGROTING 2016	BEGROTING 2017	ONTWIKKELING
Ontwikkeling bedrijfslasten			
Bedrijven (cq niet-woningen)			
OZB-gebruikersdeel	1.606	1.638	2,00%
Rioolheffing-gebruikersdeel	400	396	-1,00%
Lasten huurders	2.006	2.034	1,40%
OZB-eigenarendeel	1.965	2.004	2,00%
Rioolheffing-eigenarendeel	540	535	-1,00%
Lasten eigenaren	2.505	2.539	1,40%

Lasten eigenaren/gebruikers	4.511	4.573	1,40%
-----------------------------	-------	-------	-------

Voor bedrijven is de lastenontwikkeling, vanwege het feit dat bedrijven geen afvalstoffenheffing betalen, procentueel iets hoger dan bij inwoners, maar ook hier geeft de ontwikkeling een gematigd beeld.

Kwijtschelding van belastingen

Net als in voorgaande jaren worden de maximale mogelijkheden tot het verlenen van kwijtschelding benut. Kwijtschelding is mogelijk voor de OZB, de afvalstoffenheffing, de rioolheffing en de hondenbelasting (max. 1 hond). Of kwijtschelding wordt verleend hangt af van de betalingscapaciteit van belastingsschuldigen. Bij de bepaling daarvan houden wij rekening met 100% van de kosten van levensonderhoud zoals die normatief zijn opgenomen in de landelijke richtlijnen voor het kwijtscheldingsbeleid. Van de mogelijkheid om lagere normen (90% of 95%) te hanteren is bewust geen gebruik om zodoende de meest ruimhartige kwijtschelding te kunnen verlenen. Ook ondernemers komen voor kwijtschelding van de privé-aanslag in aanmerking. Aan bijstandsgerechtigden, inwoners die uitsluitend een AOW-uitkering hebben en ondernemers met een BBZ-uitkering is in de regel geautomatiseerd kwijtschelding verleend. Deze groep, groot zo'n 3.500 belastingsschuldigen, hoefde dus geen verzoek om kwijtschelding in te dienen. De gemeente handelt daar proactief door met verleende toestemming van belastingsschuldigen gegevens te laten toetsen bij het Inlichtingenbureau, een onderdeel van het Bureau ketenregistratie werk en inkomen (BKWI). Voor precariobelasting is geen kwijtschelding mogelijk. Deze wordt opgelegd aan de nutsbedrijven, die de precariobelasting opnemen in de tarieven.

Opbouw belastingramingen

Tabel: PL.05

(bedragen x € 1.000,-)

	REKENING 2015	BEGROTING 2016	BEGROTING 2017	RAMING 2018	RAMING 2019	RAMING 2020
Afvalstoffenheffing	14.282	14.907	15.120	15.431	15.682	15.863
Rioolheffing	11.292	12.431	12.367	12.536	12.663	12.753
OZB	35.212	38.788	40.371	42.282	44.265	44.863
Hondenbelasting	640	658	671	671	671	671
Precariobelasting	175	2.406	2.449	2.449	2.449	2.449
TOTAAL	61.601	69.190	70.978	73.369	75.730	76.599

Noot: in de jaren vóór 2016 hieven we ook al precariobelasting, echter nog niet over de kabels en leidingen van nutsbedrijven. Wel over de luifels en dergelijke die zich boven de gemeentelijke ondergrond bevonden. Vandaar dat het bedrag aan precariobelasting vóór 2016 veel lager was.

Grondbeleid

wethouder Hans Buijtelaar

[Financiën](#), [Mobiliteit](#), [Sport](#), [Grondzaken](#) en [Vastgoed](#)

T. 14033, wethouderbuijtelaar@amersfoort.nl

Ambitie

Wij realiseren en faciliteren projecten en gebiedsontwikkelingen die passen in het gemeentelijk

beleid. In dat verband verwerven wij vastgoed, we beheren het (tijdelijk) en verkopen het, binnen de financiële en juridische kaders.

Grondbeleid

Wij willen de stad Amersfoort verder ontwikkelen, in samenwerking en/of samenspraak met de inwoners en ondernemers en andere partijen in de stad. De [Nota Grondbeleid](#) sluit hierbij aan. Het grondbeleid wordt ingezet om te faciliteren, te regisseren, te verbinden en te verleiden.

Gebiedsontwikkelingen zijn zeer uiteenlopend en veranderen in de loop van de tijd. Per ontwikkeling passen we maatwerk toe. Wij benoemen bij de start van een ontwikkeling onze gewenste rol en het instrumentarium dat we zullen inzetten. Als gemeentelijke doelstellingen niet gerealiseerd (kunnen) worden door anderen of als we een ontwikkeling op gang willen brengen, zetten we actief grondbeleid in. Bijvoorbeeld bij de ontwikkeling van het stationsgebied. Een actieve rol zal altijd vooraf gegaan worden door een risico- en financiële analyse.

Wij maken gebruik van contractsvormen en financieringen die kunnen inspelen op initiatieven en bijzondere omstandigheden. We onderzoeken de hele keten van (maatschappelijke) waardecreatie om gebiedsontwikkelingen financieel haalbaar te maken.

Wij gaan het tijdelijk gebruik van vastgoed verder ontwikkelen om initiatieven met een (maatschappelijke) meerwaarde voor de buurt of de stad zoveel mogelijk te faciliteren. Tijdelijke gebruik kan daarmee een bijdrage leveren aan de leefbaarheid, economische ontwikkeling of place making en een startruimte voor initiatieven vormen. Als we gemeentelijk vastgoed verkopen zal onderzocht worden of (sociale) woningbouw mogelijk is. Daarnaast zal het aspect maatschappelijke waardecreatie meegenomen worden bij het bepalen van de verkoopstrategie.

Wij zijn ons bewust van de vele onzekerheden die (de nieuwe manier van) gebiedsontwikkeling met zich brengt en sturen daarom strak op de financiën. Dit doen we met behulp van scenarioanalyses, risicomanagement en stapsgewijze besluitvorming zodat tijdig ingegrepen en bijgestuurd kan worden. Voor eventuele tekorten zal de voorziening onderhanden werk direct aangevuld worden.

We minimaliseren de risico's in onze grondexploitaties en creëren voldoende ruimte voor onvoorziene uitgaven.

Ontwikkelingen op het gebied van regelgeving

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is sinds 1 januari 2016 aangescherpt. Hierdoor zijn er diverse aanpassingen noodzakelijk in de wijze waarop de grondexploitaties opgesteld en berekend worden. De belangrijkste wijzigingen zijn: het laten vervallen van de categorie "Niet In Exploitatie Genomen Gronden", het op andere wijze toerekenen van rente, maximale looptijd van 10 jaar, het niet meer mogen opnemen van kosten voor onvoorzien en aansluiting bij de kostensoortelijst BRO. Met deze aanpassingen wordt aansluiting gezocht bij de regelgeving rondom de vennootschapbelasting.

Per 1 januari 2016 zijn gemeenten verplicht om over de winstgevende activiteiten vennootschapbelasting (VPB) te betalen. Daarbij wordt nadrukkelijk naar de gemeentelijke grondexploitaties gekeken. Momenteel onderzoeken wij of de grondexploitaties VBP-plichtig zijn.

Met name door het niet meer opnemen van een bedrag voor onvoorziene uitgaven zal het saldo van de grondexploitaties positiever worden. Daardoor kan een deel van de voorziening onderhanden werk vrijvallen. Wij weten echter uit ervaring dat vanwege de onzekerheden rondom een gebiedsontwikkeling, dit onvoorzien wel nodig is voor de grondexploitaties. Wij zullen daarom voor deze vrijvallende middelen een reserve grondexploitaties instellen.

Ontwikkelingen woningmarkt

Het gaat goed met de Amersfoortse woningmarkt. In 2015 en het eerste half jaar van 2016 is het aantal transacties sterk toegenomen en zijn de prijzen met circa 3% gestegen. De druk op de woningvoorraad neemt toe. Het aantal woningen dat voor verkoop wordt aangeboden neemt af (in twee jaar tijd is het aanbod gehalveerd) en het aantal transacties is hoog. Daardoor zijn de verkooptijden sterk terug gelopen. Er is sprake van een omslag van een kopersmarkt naar een verkopersmarkt. Deze trend is zichtbaar in alle woningbouwcategorieën in geheel Amersfoort.

Dit is gunstig voor zowel woningbezitters als voor de opbrengsten van de grondexploitaties, maar kan de betaalbaarheid voor met name huishoudens met lage inkomens onder druk zetten. Door de lage rentestand zijn de omstandigheden voor de kopers nog steeds goed.

Na jaren van gematigde productie van nieuwbouwwoningen is er nu extra aandacht nodig voor planvorming om aan de groeiende vraag te kunnen voldoen. In deze nieuwbouwproductie zal een groot deel sociale woningbouw gerealiseerd moeten worden om het tekort in deze sector op te vangen. Welke financiële gevolgen dit heeft voor bestaande en toekomstige grondexploitaties dient nog te worden bepaald.

Ontwikkelingen commercieel vastgoed

Hoewel de markt voor bedrijfsruimte nog niet op het niveau van voor de crisis is, lijkt een langzaam herstel door te zetten. In de bestaande voorraad is sprake van een verkleining van het aanbod aan leegstaande bedrijfsruimte, bij een verhoudingsgewijs beperkte opname vanuit de markt. Dit beeld is in lijn met recente ontwikkelingen binnen de gemeente Amersfoort, waarbij sprake is van transformaties van vastgoed dan wel andersoortige omzettingen. De aantrekkende economie heeft bovendien als effect dat met name vanuit het MKB weer een vraag ontstaat naar nieuwbouwmogelijkheden. Dit effect is al merkbaar in die zin dat sprake is van beduidend meer leads dan in 2015. Uiteindelijk zal dit ook moeten leiden tot een effect op de uitgiftesnelheid. Een effect dat op dit moment slechts voorzichtig merkbaar is.

Vastgestelde Grondexploitaties

Bij de vaststelling van een bestemmingsplan worden de financiële kaders van een ontwikkeling vastgelegd in een grondexploitatie. Ten behoeve van het opstellen van de jaarrekening zijn de exploitaties per 1-11-2016 geactualiseerd. Exploitaties zijn getoetst aan de huidige marktsituatie: zowel het prijsniveau als de planningen zijn, waar nodig, bijgesteld.

Bij de jaarrekening 2015 zijn de volgende cijfers vastgesteld:

Begroting 2015	Bestemmingsplan		Totale exploitatie		MKB	Overige
	2015	2016	2015	2016		
Bestemmingsplan	2015	2016	2015	2016	2015	2016
Urbanisering	100	100	100	100	100	100
Urbanisatie	100	100	100	100	100	100
Overige	100	100	100	100	100	100
Totaal	300	300	300	300	300	300
Urbanisatie	100	100	100	100	100	100
Urbanisering	100	100	100	100	100	100
Overige	100	100	100	100	100	100
Totaal	300	300	300	300	300	300

Een toelichting van deze getallen is opgenomen in de herziening gemeentelijke grondexploitatie per 1-11-2015.

Risico's en weerstandsvermogen

Ruimtelijke ontwikkelingen zijn vaak complexe, langjarige trajecten waar veel geld mee gemoeid is. Dergelijke projecten kennen risico's. Bij de herzieningen van de grondexploitaties worden de risico's gekwantificeerd. Binnen de grondexploitatie was een post onvoorzien opgenomen.

Hiermee kan een deel van de risico's worden opgevangen. De overige risico's worden meegenomen bij het bepalen van het gemeentebrede benodigde weerstandsvermogen. Voor de risico's van de grondexploitaties was geen afzonderlijke reserve aanwezig. Door de nieuwe BBV-regels mag de post onvoorzien niet meer opgenomen worden. Wij zullen voor dit onvoorzien een aparte reserve grondexploitaties instellen.

Voor het risicomanagement maken wij gebruik van de Rismanmethodiek. Voor alle grote projecten zijn de risico's nader geïdentificeerd en voorzien van beheersmaatregelen. Hierdoor kan nog beter gestuurd worden op de projecten.

Reserve Ruimtelijke Investerings (RRI)

De RRI is één van de (financiële) instrumenten die wordt ingezet voor het realiseren van gebiedsontwikkeling. Het in de reserve aanwezige geld is nagenoeg volledig belegd.

Tabel: PF.01

(bedragen x € 1.000.000,-)

STAND VAN ZAKEN RESERVE RUIMTELIJKE INVESTERINGEN	2016	2017
Intiële Plankosten	0,48	
Amersfoort Vernieuwt		
-plankosten coördinatie	0,35	0,05
SALDO RESERVE RUIMTELIJKE INVESTERINGEN (RRI)	0,83	0,05

Relaties binnen de begroting

Paragraaf Verbonden partijen: De grondexploitaties die zijn ondergebracht in een Publiek-Private Samenwerking (PPS), te weten Ontwikkelingsbedrijf Vathorst CV en de deelneming in de VOF Podium Kantorenpark Vathorst worden verantwoord in deze paragraaf.

Paragraaf Risicomanagement en weerstandsvermogen: In deze paragraaf wordt het totale overzicht van risico's voor de gemeente inclusief de risico's van de grondexploitatie weergegeven.

Duurzaamheid

wethouder Yvonne Kemmerling

[Economie](#), [Ruimtelijke Ontwikkeling](#), [Duurzaamheid en innovatie](#)
T. 14033, wethouderkemmerling@amersfoort.nl

wethouder Menno Tigelaar

[Werk en inkomen](#), [Beheer](#), [Milieu](#), [Handhaving](#), [Dienstverlening](#)
T. 14033, wethoudertigelaar@amersfoort.nl

Ambitie

We willen een duurzame stad Amersfoort op de korte en de lange termijn. Een stad waar het nu

en later goed wonen, werken en recreëren is. Dat kunnen en willen we niet alleen doen, daarom werken we samen met ondernemers, kennisinstellingen, maatschappelijke organisaties en inwoners.

De grote opgaven voor duurzame ontwikkeling: de transitie naar een circulaire economie en overgang naar een volledige duurzame energievoorziening vragen om samenwerking met bewoners, bedrijfsleven, organisaties en instellingen. Dit doen we op lokaal niveau, maar nadrukkelijk ook op regionaal niveau. Alleen door samen te werken vanuit een gezamenlijke strategie kunnen we de doorzettingskracht ontwikkelen die deze opgaven vragen.

Europek steunen (beperkt beschikbaar) - Wijk 11 van Amersfoort

Doelstellingen

We richten ons op koploperprojecten op het vlak van energietransitie en circulaire economie. Samen werken aan de duurzame toekomst van Amersfoort op de korte en lange termijn vraagt een duidelijk beeld van het einddoel. De komende periode willen we ons vanaf het programma expliciet richten op de doelstellingen rond energietransitie en Circulaire Economie. Op deze wijze kunnen we de duurzame bedrijvigheid versterken en een concrete en aantoonbare bijdrage leveren aan het behalen van de [beleidsdoelstellingen CO₂neutraal in 2030 en Afvalloos in 2030](#)

We nemen vanzelfsprekend onze maatschappelijk verantwoordelijkheid. Wat we van anderen verwachten, doen we ook zelf. Daarom neemt de gemeentelijke organisatie, net als het Amersfoortse bedrijfsleven, op het vlak van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen haar verantwoordelijkheid, waardoor de gemeentelijke bedrijfsvoering waar mogelijk een bijdrage levert aan het werken aan een duurzame stad. Dit heeft ook betrekking op onze eigen huisvesting, het stadhuis willen we duurzaam renoveren.

We inspireren en vertellen en laten zien wat we doen. Met doelgerichte communicatie over de bereikte resultaten en over de voorliggende opgave worden de diverse projecten (uit het verleden en nu) in hun onderlinge samenhang zichtbaar. Dit verbetert de zichtbaarheid, herkenbaarheid en maakt het inspirerend voor ondernemers, instellingen en inwoners om eigen projecten te ontwikkelen of aan te haken. Succes is aantrekkelijk!

We monitoren de voortgang en houden zo zicht op het doel. Jaarlijks brengen we in de voortgang van de energietransitie en de transitie naar de circulaire economie in beeld. Zo laten we zien op welke terreinen het vanuit een duurzaamheidsoptiek goed gaat en waar er zorgen over de voortgang bestaan.

Onze inzet

De transitie naar een CO₂neutrale stad in 2030 en een circulaire economie vraagt om een meer regisserende rol van ons als lokale overheid. De opgaven zijn groot en ambitieus. Met een faciliterende en stimulerende aanpak hebben we de afgelopen jaren veel bereikt, maar dit is niet voldoende. Daarom worden het komend jaar zowel een geactualiseerd Plan van Aanpak

CO2neutraal als een nieuw op te stellen Plan van Aanpak Circulaire Economie samen met de relevante stakeholders uit stad en regio opgesteld. Als onderdeel van deze plannen wordt ook gekeken op welke wijze de door ons gestelde ambitie haalbaar is.

We zetten in op doelgerichte projecten en ondersteunen initiatieven van de stad.

We stellen jaarlijks budget beschikbaar als co-financiering voor innovatieve en duurzame projecten in de vorm van het [Toekomstfonds](#). De uitvoerende partij committeert zich met de aanvraag aan de duurzaamheidsambities op het vlak van CO2reductie of Circulaire Economie levert hier een concrete bijdrage aan. We richten ons hierbij op koplopers en doorbraakprojecten. Daarnaast willen we kleinschalige initiatieven ondersteunen (kraamkamer). Amersfoort kenmerkt zich door een veelheid aan initiatieven van onderop; we willen ook deze kleine initiatieven de kans bieden om mee te liften op de kracht van de koplopers en ze helpen op termijn zelf koploper te worden.

We brengen ons eigen huis op orde. Met behulp van een MVO-scorekaart benoemen we voor negen aandachtsgebieden, verdeeld over *people*, *profit* en *planet* concrete ambities en doelstellingen voor een duurzame bedrijfsvoering voor de komende jaren (*zie programma Bedrijfsvoering*). Hierbij is nadrukkelijk aandacht voor duurzaam inkopen in ons aanbestedingsbeleid door ook in te zetten op circulair inkopen ([10% in 2020](#)), omdat dit een grote impact heeft. Op deze manier kunnen wij zelf met ons inkoopinstrument concreet bijdragen aan het behalen van de duurzaamheidsdoelstellingen.

Duurzame ontwikkeling raakt alle beleidsprogramma's van de gemeentelijke begroting en komt daar tot uitvoering. De verankering van duurzaamheid binnen de verschillende beleidsprogramma maken we bijvoorbeeld zichtbaar door de aandacht voor duurzaamheid bij Maatschappelijk vastgoed, de doelstellingen voor circulair inkopen bij bedrijfsvoering en de ambities rond duurzame mobiliteit.

We zorgen voor verbinding, afstemming en inspiratie. Het informeren en betrekken van stakeholders (intern en extern) is cruciaal voor het slagen van de duurzaamheidsagenda. Door koploperbijeenkomsten te organiseren rond de belangrijkste doelstellingen, informeren we partijen, inspireren we ze en verbinden we ze met elkaar. Op deze wijze ontstaat een voedingsbodemp voor nieuwe coalities met omvang en slagkracht. Voor de organisatie van deze bijeenkomsten zoeken we nadrukkelijk de samenwerking op met netwerken in de stad en sluiten we waar mogelijk aan bij bestaande evenementen.

Initiatiefnemers die in 2015 of 2016 subsidie hebben ontvangen uit het Toekomstfonds Duurzame Ontwikkeling. Foto: Cees Wouda

Samenwerken

Werken aan een duurzame stad kunnen en willen we niet alleen. Hiervoor werken we lokaal samen met kleine en grote netwerken als Platform Amersfoort Duurzaam, Amersfoort Duurzame Stad en Amersfoort Onderneemt Duurzaam, maar ook regionaal binnen de Economic Board Utrecht, Natuur en Milieufederatie Utrecht, Utrecht Sustainability Instituut en netwerk 2040. Vanzelfsprekend hebben ook de duurzaamheidsambassadeurs hierin een belangrijke rol.

Indicatoren klimaatbegroting, (bron: klimaatmonitor rijkswaterstaat)

Indicator	Toelichting	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Overall indicatoren								
Totaal CO ₂ -uitstoot in ktCO ₂		856	811	817	827	802		
Opnemen als % energiebesparing	<i>CO₂ reductie tov 2010 [%]</i>		5,3	4,6	3,2	6,3		
Opnemen als % hernieuwbare energie	<i>Percentage hernieuwbare energie [%]</i>	1,4	1,9	1,9	1,9	2,3		
Verwarming bestaande bouw (laag temperatuur verwarming)								
Gasverbruik op stadsniveau voor vier categorieën:								
• Koopwoningen					53880000	52745000		
• Huurwoningen		-	-	-	31856000	28504000		
• Commercieel vastgoed		25821000	17861000	20418000	19837000	16060000		
• Publiek vastgoed		24000000	17465000	20413000	21758000	18385000		
Gasverbruik op wijkniveau voor twee categorieën:		nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
Woningen								
Bedrijven en instellingen								

Indicatoren klimaatbegroting, (bron: klimaatmonitor rijkswaterstaat)

Hernieuwbaar:	<i>n.b. Deze indicator is gebaseerd op slechts 1 registratie. Het bronsysteem (watervergunning) is beperkt betrouwbaar, waarschijnlijk ontbreken er systemen in (en is het in werkelijkheid hoger)</i>	0	0	0	0	1	1
WKO (open systemen)							

Mobiliteit

CO2 uitstoot op basis van gereden km's op Amersfoort grondgebied:	<i>kton</i>	308	313	303	300	302		
bebouwde kom (<50km)		69	71	68	71	72		
buitenwegen (snelheid tussen 50-100km).		201	193	184	183	187		
% schone auto's tov het totaal	<i>Aantal elektrische voertuigen</i>				349	854	1543	4979
Aantal elektrische personenauto's/100.000 personenauto's					54,5	53,89		
Aantal elektrische bedrijfsauto's/100.000 bedrijfsauto's					159	169	212	248
% schone bromfietsen tov het totaal	<i>Aantal elektrische bromfietsen</i>				159	169	212	248
Aantal laadpalen	<i>Totaal aantal (semi)publieke laadpunten op laadpalen voor elektrische auto's</i>			24	49	95	111	269
% schone bussen								

Indicatoren klimaatbegroting, (bron: klimaatmonitor rijkswaterstaat)

Aantal elektrische bussen		0	0	0	0	0	0
Aantal bussen op aardgas (CNG)		7	7	7	7	7	7
Elektriciteit							
Elektriciteitsverbruik:							
• Koopwoningen	kWh	-	-	-	127566000	128695000	
• Huurwoningen	kWh	-	-	-	63906000	61822000	
• Commercieel vastgoed	kWh	236739000	225779000	222169000	210038000	204899000	
• Publiek vastgoed	kWh	95251000	99744000	93021000	99086000	106007000	
PV-panelen	Vermogen geregistreerde PV-panelen [kWpiek]	534	667	1695	3313	5347	7170
Windenergie							

Decentralisaties sociaal domein

wethouder Fleur Imming

[Zorg, Wonen, Wijken](#)

T. 14033, wethouderimming@amersfoort.nl

Het beleid in het sociaal domein wordt door de raad integraal en ontschot vastgesteld en aansluitend uitgevoerd en verantwoord. Dit beleid wordt gefinancierd vanuit de integratie-uitkering sociaal domein, andere specifieke- en integratie-/decentralisatie-uitkeringen en tot slot uit de algemene middelen. Begroting en verantwoording vindt plaats in het programma 4. Sociaal domein.

Ontwikkeling budgetten sociaal domein 2017-2020

In onderstaand overzicht is de ontwikkeling van de integratie-uitkering sociaal domein opgenomen van 2017-2020, zoals die ook in deze begroting is opgenomen. De bedragen zijn conform de meicirculaire 2016. Voor de volledigheid hebben wij ook de bedragen van 2016 opgenomen, zoals die gepresenteerd zijn in de meicirculaire 2016. Zo krijgt u een inzicht waar de grootste wijzigingen zijn opgetreden. De integratie-uitkering sociaal domein bestaat uit de middelen die per 2015 voor de uitvoering van de Jeugdwet en de WMO (het nieuwe deel) naar gemeenten zijn gegaan en uit het participatiebudget zoals dat per 2015 voor de Participatiewet beschikbaar is gekomen.

Integratie-uitkering sociaal domein	2015	2016	2017	2018	2019	2020
--	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------

(bedragen x €1 mln.)

Wmo nieuwe taken alle gemeenten	16,1	16,1	15,8	15,6	15,4	15,3
Wmo nieuwe taken centrumgemeente (Beschermd wonen)	32,4	27,3	28,5	29,3	30,0	30,0
Jeugd	39,7	39,7	36,9	37,4	37,4	37,5
Participatiewet: re-integratie	4,2	4,0	3,9	3,9	4,0	4,1
Participatiewet: Wsw	20,5	19,2	17,7	16,3	15,2	14,2
Totaal integratie-uitkering sociaal domein	112,9	106,4	102,9	102,6	102,0	101,1

Middelen uit een integratie-uitkering zijn vrij besteedbaar voor de gemeenten. Wel hebben Rijk en VNG de gemeenten afgesproken dit geld voor de periode 2015-2017 in ieder geval in te zetten voor de uitvoering van de nieuwe gedecentraliseerde taken in het sociaal domein. Dit voornemen is door uw Raad overgenomen in november 2014 en herbevestigd in juni 2016 bij het vaststellen van de Kadernota 2017-2020.

De integratie-uitkering sociaal domein voor 2017 is 3,5 miljoen lager dan in 2016. De daling geldt voor alle delen met uitzondering van Beschermd Wonen. Overigens is het budget voor Beschermd Wonen in 2016 met € 5 miljoen gedaald ten opzichte van 2015. De grootste daling voor 2017 zit in de onderdelen jeugd en Wsw. Bij daling bij Jeugd wordt veroorzaakt door de rijkskorting van de eerste 3 jaren en door een andere verdeling van het budget aan de gemeente voor jeugd 18+/voogdij. De daling van het Wsw budget is conform afspraken met betrekking tot de afbouw van Wsw-werkplekken.

Objectieve verdeelmodellen

In 2015 zijn de budgetten voor jeugd en Wmo verdeeld op grond van historische gegevens. Vanaf 2016 wordt stapsgewijs overgegaan op objectieve verdeelmodellen. Voor Beschermd Wonen geldt vanaf 2016 een nieuwe historische verdeling. Met oog op het advies van de commissie Dannenberg en de keuzes die daarover nog gemaakt moeten worden, is besloten om in ieder geval ook voor 2017 het historische model nog te hanteren. De commissie Dannenberg adviseert een verschuiving van de verantwoordelijkheid en het budget voor Beschermd Wonen van 43 centrumgemeenten naar alle gemeenten. Het uiteindelijke doel is opname van de middelen Beschermd Wonen in het verdeelmodel voor de WMO 2015.

Risico's

De transitie en transformatie van het sociaal domein gaat gepaard met grote risico's. Separaat aan deze begroting verschijnt de Raadsinformatiebrief "Gemeentebrede risicorapportage 2016-2", onderdeel van deze rapportage is de "Risicorapportage sociaal domein 2016-2". Deze gaat in op de belangrijkste financiële en inhoudelijke risico's.

Reserve Sociaal Domein

Bij de herstelbegroting 2015 is de reserve sociaal domein gevormd uit de sociale reserve en de reserve WMO. Deze is met aangevuld vanuit de saldireserve. In 2016 vinden onttrekkingen plaats van voor amendementen zoals aangenomen bij de herstelbegroting 2015 (in totaal € 0,98 miljoen).

Deze reserve dient:

- ter dekking van risico's sociaal domein
- kosten inzake financieel vangnet (aanvulling op het minimabeleid)
- betalingen aan Stichting sociaal fonds
- ter voorkoming van wachtlijsten
- voor innovatie

Als minimumnorm voor de reserve hanteren we, conform motie 2015-091M van 2 juni 2015, handhaving reserve sociaal domein, een minimaal risicodekkend niveau aangevuld met een buffer van 25%. Twee maal per jaar ontvangt u een risicoanalyse. Indien zich een toename van risico's voordoet, zullen we u een voorstel doen teneinde de reserve sociaal domein te handhaven op een minimaal risicodekkend niveau, aangevuld met een buffer van 25%. Bij het vaststellen van de Kadernota 2017-2020 is amendement 2016-101A aangenomen. Hiermee is het maximumplafond van € 10 miljoen voor de reserve sociaal domein opgeheven.

In uw motie 2016- 94M, Besteed sociaal geld voor kwaliteit zorg, aangenomen bij de Kadernota 2017-2020, is gevraagd om helder te formuleren volgens welke regels, criteria en principes de reserve sociaal domein kan worden aangesproken teneinde de kwaliteit van zorg te verhogen.

De reserve sociaal domein is een brede reserve. Besteding vindt voor de diverse onderdelen op andere wijze plaats. Hierbij per bestedingsdoel een korte toelichting en de principes en criteria voor het aanspreken van de reserve:

- Indien risico's sociaal domein zich manifesteren, zal, indien van toepassing, de financiële dekking in eerste instantie plaatsvinden binnen het budget programma 4 sociaal domein, dan wel een specifieke bestemmingsreserve. Indien niet mogelijk zullen we voorstellen het resterend tekort te dekken uit de reserve sociaal domein. In het kader van de reguliere P&C-cyclus informeren we u twee maal per jaar over de risico's. Indien van toepassing zullen we u, conform de actieve informatieplicht, tussentijds op de hoogte stellen. Toestemming voor onttrekking aan de reserve, is bij afdekking van risico's, niet altijd mogelijk voordat de kosten gemaakt worden. Financiële dekking van risico's die zich hebben voorgedaan, zal in de regel na afloop van het betreffende jaar bij de resultaatsbestemming formeel vastgesteld worden. Resterende tekorten sociaal domein zullen we voorstellen te dekken uit de reserve sociaal domein.
- Kosten inzake financieel vangnet. Het financiële vangnet is gericht op alle mensen die financieel in de knel zitten. De kosten worden in eerste instantie gedekt uit het budget voor minimabeleid. Indien dit budget niet toereikend is, zullen we na afloop van het betreffende jaar bij de resultaatsbestemming voorstellen deze kosten te dekken uit de reserve sociaal domein.
- Betalingen aan Stichting sociaal fonds. Bij het coalitieakkoord 2013/2014 is een sociaal fonds van 1,5 miljoen euro in het leven geroepen. Conform raadsbesluit van 26 november 2013 richt dit fonds zich op financiering van financiële problemen van kwetsbare mensen en op het ondersteunen van nieuwe initiatieven in de armoedebestrijding. Dit bedrag is in de vorm van een subsidiebeschikking toegekend aan de stichting Sociaal Fonds Amersfoort. De subsidie wordt op aangeven van de stichting Sociaal Fonds periodiek overgemaakt. Het nog niet betaalde bedrag is onderdeel van de reserve sociaal domein.
- Extra inzet ter voorkoming van wachtlijsten. De raad heeft uitgesproken geen wachtlijsten te willen. Om wachtlijsten te vermijden kan tijdelijk inzet van extra budget nodig zijn. Indien bij een zorgaanbieder wachtlijsten (dreigen te) ontstaan, zal deze contact opnemen met de gemeente/wijkteam. Vervolgens bezien we of er capaciteit is bij vergelijkbare aanbieders. Indien dat niet zo is, zullen we extra hulp inkopen, zodat de benodigde zorg wordt geleverd. Indien dit niet past binnen het budget sociaal domein, wordt hiervoor incidenteel budget ingezet ten laste van de reserve sociaal domein.
- Innovatie. We zitten nu in een transformatiefase. Er zal nog veel geïnnoveerd moeten worden om de bezuinigingsopgave van het Rijk te realiseren en tegelijkertijd tot de noodzakelijke verbetering van de kwaliteit van zorg te komen. Dit gaat gepaard met risico's en kosten. De kosten van innovatie kunnen voor zover deze niet kunnen worden gedekt vanuit de reguliere budgetten worden gedekt vanuit de reserve sociaal domein. Onttrekkingen aan de reserve voor innovatievoorstellen zullen wij vooraf aan u voorleggen.

Bedrijfsvoering

wethouder Bertien Houwing

[Bestuurlijke ontwikkeling](#), [Regionale samenwerking](#), [Onderwijs](#),
[Diversiteit](#), [Cultuur](#)
 T. 14033, wethouderhouwing@amersfoort.nl

wethouder Menno Tigelaar

[Werk en inkomen](#), [Beheer](#), [Milieu](#), [Handhaving](#), [Dienstverlening](#)

T. 14033, wethoudertigelaar@amersfoort.nl

wethouder Hans Buijtelaar

[Financiën](#), [Mobiliteit](#), [Sport](#), [Grondzaken](#) en [Vastgoed](#)

T. 14033, wethouderbuijtelaar@amersfoort.nl

In deze paragraaf vindt u onze beleidsvoornemens. Meer gedetailleerde informatie ten aanzien van het thema werkgeverschap, eventuele specifieke projectinformatie, indicatoren en financiële informatie en analyse vindt u in programma 13 Bedrijfsvoering.

Ambitie

In het organisatie ontwikkelplan 'Werken voor bestuur en stad' (2014) hebben wij de volgende ambitie voor de gemeentelijke organisatie geformuleerd:

'De samenleving is volop in verandering, onze rol en ons takenpakket passen wij daarop aan.'

We weten wat er leeft in Amersfoort. Voor het bestuur leveren we diensten en ondersteunen wij de inwoners en partners om kansen te grijpen en problemen op te lossen (Werken voor Bestuur en Stad).

Doelstellingen

- In onze dienstverlening staan de klant, het product en permanent verbeteren centraal. We werken toe naar één dienstverleningsconcept en naar één gezamenlijke frontoffice voor diverse kanalen (zie verder programma dienstverlening).
- We willen meer opgavengericht (samen)werken; dat wil zeggen dat we in staat zijn om – door het organiseren van effectieve samenwerking binnen de gemeentelijke organisatie en met onze partners in de stad - de gewenste maatschappelijke effecten te realiseren. Daarvoor moeten we in staat zijn om samenhang, integraliteit, flexibiliteit en slagkracht te organiseren. Onze kernwaarden zijn 'dichtbij, nieuwsgierig en aanspreekbaar'.
- Om onze ambitie te kunnen realiseren, werken we aan een lerende, flexibele en talentvolle gemeentelijke organisatie. Daarbij geloven we in de kracht van diversiteit: we willen een 'inclusieve' organisatie zijn waarin iedereen de kans krijgt om deel te nemen en met zijn of haar unieke talent waarde toe te voegen aan de stad Amersfoort.

Onze inzet

In 2015 hebben wij een nieuwe gemeentelijke organisatie vastgesteld, bestaande uit een tweehoofdige directie en twintig afdelingen die in onderlinge samenhang diensten verlenen en opgaven realiseren. In 2016 hebben de diverse afdelingen en de onderlinge samenwerkingsprocessen verder vorm gekregen. Vanuit deze nieuwe basis zetten wij onze organisatie ontwikkeling in 2017 voort, met als focus 'van structureren en experimenteren' naar een 'lerende organisatie'. Dat komt terug in de volgende ontwikkelagenda:

Opgavengericht werken

Verdere professionalisering van:

- Project- en programmamanagement met de 'agile' filosofie als basis (scrum, agile portfoliomanagement).
- Gebiedsgericht werken: werken vanuit samenhang aan de opgaven binnen een gebied. In 2016 zijn we met deze werkwijze van start gegaan in Liendert/Rustenburger en Vathorst. Met inachtneming van de lessen die we hieruit trekken verbreden we het gebiedsgericht werken in 2017 naar andere gebieden in de stad.
- Samen maken we de stad. Binnen diverse trajecten hebben we in 2016 geëxperimenteerd in de samenwerking tussen bestuur, stad en gemeentelijke organisatie. De kennis en vaardigheden die we daarmee hebben opgedaan gaan we borgen en breed beschikbaar

stellen aan ambtenaren, inwoners en bestuurders die betrokken zijn in toekomstige samenwerkingstrajecten.

- Invoering van de Omgevingswet (begin 2019). De komst van de Omgevingswet zien wij als een kans om toe te werken naar een integrale en goed afgestemde keten van werkprocessen (beleidsontwikkeling, planvorming, vergunningverlening, toezicht en handhaving) op alle aspecten van het fysieke domein. Wij gaan hier pro actief (vooruitlopend op definitieve wetgeving) en 'al doende lerend' mee aan de slag.

Lean Six Sigma	Verder inbedden en levend houden van het 'lean' organiseren en 'permanent verbeteren' in werkhouding, werkprocessen en routines van medewerkers en teams.
Dienstverlening	Het aanbieden van onze diensten binnen één Amersfoorts dienstverleningsconcept. Dit concept wordt in 2017 verder uitgewerkt en ingevoerd (zie verder programma dienstverlening).
Leiderschap	Voortzetten van het management development traject voor directie en afdelingsmanagers, dat in 2015 gestart is. We verbreden het MD traject naar de laag van teammanagers. We verwachten niet alleen van managers, maar van alle medewerkers leiderschap. Daarbij constateren we dat het vakmanschap van ambtenaren aan verandering onderhevig is. Bovenop het 'oude' vakmanschap (o.a. integriteit, vakkennis, zorgvuldigheid) worden steeds meer andere vaardigheden (netwerken, cocreatie) gevraagd. We ondersteunen onze ambtenaren bij het nemen van 'persoonlijk leiderschap' hierin.
Talentontwikkeling	We willen een aantrekkelijk werkgever zijn die in staat is om talentvolle mensen aan te trekken en te binden aan de organisatie. We slagen er steeds beter in om een goede koppeling te maken tussen de opgaven die spelen in de stad en de talenten die we daarvoor in de organisatie nodig hebben. Met breed inzetbare medewerkers die weten waar hun talent ligt, vergroten we de interne flexibiliteit van onze organisatie. Daar passen we onze personeelsplanning en P&O instrumentarium (waar nodig) op aan.

Geprognostiseerde balans

Tabel MB.01

(bedragen x € 1.000.000,-)

MEERJAREN BALANS	REKENING 2015	BEGROTING 2016	BEGROTING 2017	RAMING 2018	RAMING 2019	RAMING 2020
ACTIVA						
Vaste activa	599.683	578.344	589.591	587.067	591.185	584.147
Voorraad grond (grondbedrijf)	121.844	121.729	103.331	78.139	65.089	66.013
Liquide middelen	30	30	30	30	30	30
Vlottende activa	51.428	51.428	51.428	51.428	51.428	51.428
TOTAAL ACTIVA	772.985	751.531	744.380	716.664	707.732	701.618
PASSIVA						
Reserves (eigen vermogen)	140.053	134.652	132.857	133.363	137.456	143.368
Voorzieningen	43.906	34.481	37.737	41.228	52.857	64.202
Langlopende schulden	479.154	472.526	463.914	432.201	407.547	384.176
Vlottende passiva	109.872	109.872	109.872	109.872	109.872	109.872
TOTAAL PASSIVA	772.985	751.531	744.380	716.664	707.732	701.618

Overzicht subsidie per instelling

Subsidies

De volgende subsidieregelingen en bijbehorende subsidieplafonds zijn voor 2017 van toepassing:

Tabel: BS.01

NR.	NAAM REGELING	DOEL/ACTIVITEITEN	DOELGROEP, SUBSIDIEPLAFOND
1.	Subsidieregeling Bodemsanering bedrijfsterreinen 2008	Sanering van de bodem van een bedrijfsterrein dat gebruikt wordt en in gebruik blijft.	Zowel rechtspersonen als natuurlijke personen. Subsidieplafond 2017: geen. <u>Voor verdeelregels zie: Subsidieregeling Bodemsanering bedrijfsterreinen 2008</u>
2.	Subsidieregeling deskundigheids-bevordering vrijwilligers 2013	Scholing en deskundigheidsbevordering van vrijwilligers.	Organisaties op het hele maatschappelijke terrein, uitgezonderd religieuze instellingen waarvan het doel het stimuleren van het geloof is en politieke partijen, die (ook) met vrijwilligers werken. Subsidieplafond 2017: € 11.500 <u>Voor verdeelregels zie: Subsidieregeling deskundigheidsbevordering vrijwilligers 2013</u>
3.	Subsidieregeling voorschoolse educatie Amersfoort	Voorschoolse educatie mogelijk maken voor kinderen die daarvoor een indicatie hebben gekregen van de GGD. Daarnaast kinderopvang toegankelijk maken voor niet VE-geïndiceerde kinderen waarvan de ouders niet in aanmerking komen voor kinderopvangtoeslag.	Kindercentrum zoals bedoeld in de Wet Kinderopvang, anders dan gastouderopvang. Subsidieplafond 2017: € 3.040.000 <u>Voor verdeelregels zie: Subsidieregeling voorschoolse educatie Amersfoort</u>
4.	Subsidieregeling Sport en bewegen	Doel van de regeling is om Amersfoortse sportverenigingen, belangenorganisaties, stichtingen en inwonersinitiatieven in staat te stellen middels activiteiten een actieve bijdrage te leveren aan de realisatie van de ambities en doelstellingen van het sportbeleid van de gemeente Amersfoort.	Amersfoortse sportverenigingen, belangenorganisaties, stichtingen en inwonersinitiatieven Subsidieplafond 2017: € 615.000
	(n.b.: onder voorbehoud vaststelling subsidieregeling 2017)	Subsidiabele activiteiten:	
		-incidentele kleine en grote sportevenementen;	
		-sportactiviteiten en/of kaderscholing gericht op doelgroepen uit het sportbeleid;	
		-investeringen in aanpassing , uitbreiding of nieuwbouw van de accommodatie;	

NR.	NAAM REGELING	DOEL/ACTIVITEITEN	DOELGROEP, SUBSIDIEPLAFOND
		-initiatieven voor sportief gebruik openbare ruimte;	
		-fusie/samenwerkingstrajecten van Amersfoortse sportverenigingen.	
5.	Subsidieregeling sporttechnisch jeugd kader 2014	Kosten van sporttechnisch jeugd kader.	In Amersfoort gevestigde verenigingen of instellingen die ingeschreven staan bij de KvK en die lid zijn van een bij NOC*NSF aangesloten sportbond. Subsidieplafond 2017: € 133.900 (inclusief uitvoeringskosten SRO) <u>Voor de verdeelregels zie: Subsidieregeling sporttechnisch jeugd kader 2014</u>
6.	Subsidieregeling Buurtbudget 2014	Activiteiten die tot doel hebben: -Het behoud en de verbetering van de leefbaarheid en sociale cohesie; -Mogelijk maken dat bewoners meedoen; -Zorgen dat bewoners zich betrokken voelen bij de buurt(bewoners). Structurele kosten zijn niet subsidiabel.	Bewonersorganisaties die rechtspersoon zijn en die voldoen aan de gestelde eisen. Subsidieplafond 2017: € 339.500 <u>Voor verdeelregels zie: Subsidieregeling Buurtbudget 2014</u>
7.	Subsidieregeling incidentele subsidies cultureel klimaat en media	Incidentele activiteiten of producten die bijdragen aan de ontwikkeling en versterking van het cultureel klimaat op het gebied van podiumkunst, lokale journalistieke producties & media-innovatie.	Rechtspersonen zonder winstoogmerk en individuele kunstenaars gericht op podiumkunst. Zelfstandig werkende journalisten, mediabedrijven, studenten journalistiek. Subsidieplafond 2017: podiumkunst € 51.500 media € 44.000 <u>Voor verdeelregels zie: Subsidieregeling incidentele subsidies cultureel klimaat en media</u>
8.	Subsidieregeling meerjarige subsidies cultureel klimaat 2017-2020	Subsidies voor terugkerende activiteiten en meerjarige voorzieningen op het gebied van beeldende kunst en vormgeving, podiumkunst, culturele festivals en evenementen.	Rechtspersonen zonder winstoogmerk voor de organisatie van beeldende kunst en vormgeving, podiumkunst, culturele festivals, evenementen. Subsidieplafond 2017: € 429.000 Richtlijn verdeling:

NR.	NAAM REGELING	DOEL/ACTIVITEITEN	DOELGROEP, SUBSIDIEPLAFOND
		beeldende kunst/vormg. € 80.000 podiumkunst € 75.000	
		culturele festivals en evenementen € 274.000	
		<u>Voor verdeelregels zie: Subsidieregeling meerjarige subsidie cultureel klimaat 2017-2020</u>	
9.	Subsidieregeling incidentele subsidies amateurkunst 2013	Activiteiten of producten in verenigingsverband gericht op de voorbereiding van voorstellingen op het gebied van muziek, zang, dans, toneel en beeldende kunst, waarbij de activiteiten of producten, niet beroepsmatig, gericht zijn op de presentatie aan het publiek.	Subsidieplafond 2017: € 15.250 (wordt uitgevoerd door Scholen in de Kunst)
			<u>Voor verdeelregels zie: Subsidieregeling incidentele subsidies amateurkunst 2013</u>
10.	Subsidieregeling structurele subsidie voor amateurkunstverenigingen 2013	Activiteiten in verenigingsverband gericht op de voorbereiding van voorstellingen op het gebied van muziek, zang, dans, toneel en beeldende kunst waarbij de activiteiten, niet beroepsmatig, gericht zijn op enigerlei vorm van presentatie aan de voorstelling aan het publiek.	Rechtspersonen met als voornaamste doel de beoefening van amateurkunst in verenigingsverband.
			Subsidieplafond 2017: € 164.600 (wordt uitgevoerd door Scholen in de Kunst)
			<u>Voor verdeelregels zie: Subsidieregeling structurele subsidie voor amateurkunstverenigingen 2013</u>
11.	Huursuppletierегeling voor amateurkunst- verenigingen 2013	Amersfoortse amateurkunst-verenigingen een huursuppletie te bieden voor het huren van een zaal van de Flint.	Subsidieplafond 2017: € 14.400
			<u>Voor verdeelregels zie: Huursuppletierегeling voor amateurkunstverenigingen 2013</u>
12.	Subsidieovergangs-regelіng presentatie Armando Collectie 2012	Het mogelijk maken van de overgang van het exposeren van de Collectie van de Armando Stichting en de Kerncollectie van de gemeente Amersfoort naar het Museum Oud Amelisweerd. De Raad heeft op 6 december 2011 de subsidieverloop voor de jaren 2012-2021 vastgesteld.	Subsidieplafonds in de periode van voortliggende meerjarenbegroting:
			2017 € 90.000
			2018 € 90.000

NR.	NAAM REGELING	DOEL/ACTIVITEITEN	DOELGROEP, SUBSIDIEPLAFOND
			2019 € 90.000
			2020 € 90.000
			2021 € 68.341
			<u>Zie Subsidieovergangsregeling presentatie Armando Collectie 2012</u>
13.	Subsidieregeling monumenten en beeldbepalende panden, Amersfoort 2013	De kosten voor het treffen van voorzieningen ten behoeve van: - restauratie van rijksmonumenten met grote monumentale waarde en waarbij tevens sprake is van een restauratie-urgentie; - gemeentelijke monumenten; -beeldbepalende gebouwen.	Zowel rechtspersonen als natuurlijke personen die eigenaar zijn van een monument of beeldbepalend gebouw in Amersfoort. Subsidieplafond 2017: € 75.300
			<u>Voor verdeelregels zie: Subsidieregeling monumenten en beeldbepalende panden, Amersfoort 2013</u>
14.	Subsidieregeling Toekomstfonds duurzame ontwikkeling	Het Toekomstfonds Duurzame Ontwikkeling heeft tot doel te zorgen voor een versnelling van de duurzame ontwikkeling van Amersfoort. Dit gebeurt door initiatieven/projecten te stimuleren die passen binnen de duurzaamheidsdoelstellingen van het programma Duurzame Ontwikkeling van de gemeente Amersfoort. Subsidie kan worden verstrekt voor projecten die plaatsvinden in Amersfoort. Voor de realisatie van het project dient er minimaal 50% te worden gefinancierd uit eigen middelen. De cofinanciering op grond van deze regeling is maximaal 50% (= maximaal 50.000 euro) van de benodigde middelen voor de realisatie van het project.	Bedrijven, instellingen en bewonersinitiatieven Subsidieplafond 2017: € 220.000 Voor verdeelregels zie: <u>subsidieregeling toekomstfonds duurzame ontwikkeling</u>
15.	Subsidieregeling volwasseneneducatie	Doel van de regeling is de taalvaardigheid te vergroten van volwassenen die vanwege laaggeletterdheid onvoldoende kunnen participeren in werk en maatschappij. Voor het vergroten van kansen op werk worden samen met de ROC's programma's aangeboden. Het verbeteren van maatschappelijke participatie vindt plaats via het Taalhuis.	Instellingen die onderwijs aanbieden aan volwassenen.

NR.	NAAM REGELING	DOEL/ACTIVITEITEN	DOELGROEP, SUBSIDIEPLAFOND
		Subsidieplafond 2017: nog niet bekend.	
		Voor verdeelregels zie:	
		<u>subsidieregeling volwasseneneducatie</u>	
16.	Subsidieregeling #InDeBuurt	Het bijdragen aan de gemeentelijke doelstellingen voor de sociale basisinfrastructuur zoals informatie en advies, ontmoeting, ondersteuning, mantelzorgondersteuning en vrijwilligersbeleid. (zie het meerjarige beleidskader Sociaal Domein 2015-2018)	Rechtspersoon (zonder winstoogmerk) die kennis heeft van de formele en informele netwerken in Amersfoort en minimaal 3 jaar ervaring met het aanbieden van de gevraagde activiteiten.
			Subsidieplafond 2017:
			€ 7.800.000,--
			Voor verdeelregels zie:
			<u>subsidieregeling #In de buurt</u>

Uitgebreid overzicht reserves en voorzieningen

Tabel: BR.01.02 Toelichting Staat van Reserves

(bedragen x € 1.000,--)

Omschrijving	Saldo			Saldo			Saldo			Saldo			Saldo			
	begin 2016	Erbij 2016	Eraf 2016	begin 2017	Erbij 2017	Eraf 2017	begin 2018	Erbij 2018	Eraf 2018	begin 2019	Erbij 2019	Eraf 2019	begin 2020	Erbij 2020	Eraf 2020	Saldo begin 2021
A. Reserve ter afdekking van risico's																
Saldireserve	55.332	13.963	-7.848	77.143	6.422	15.612	67.952	2.460	823	69.588	1.063	0	70.651	3.790	0	74.442
Bedrijfsvoeringsreserve	2.339	0	66	2.273	0	0	2.273	0	0	2.273	0	0	2.273	0	0	2.273
Bedrijfsvoeringsreserve CBA	813	0	-89	902	0	0	902	0	0	902	0	0	902	0	0	902
Calamiteiten budgetsubsidiering	1.453	160	184	1.429	160	0	1.589	160	0	1.749	160	0	1.909	160	0	2.069
Participatiebudget	3.500	0	-150	3.650	0	904	2.746	0	0	2.746	0	0	2.746	0	0	2.746
Reserve huurderiving	0	0	-441	441	0	0	441	0	0	441	0	0	441	0	0	441
Reserve grondexploitaties	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rekeningsaldo	25.129	0	25.129	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal risicoreserves	88.566	14.123	16.851	85.838	6.582	16.516	75.903	2.620	823	77.700	1.223	0	78.923	3.950	0	82.873
B. Reserve ivm meerjarig beleid																
Wijkse voorzieningen Vathorst	343	1.050	858	535	730	544	721	334	145	910	267	0	1.177	272	0	1.449
Ruimtelijke investeringen (RRI)	910	0	100	810	0	50	760	0	0	760	0	0	760	0	0	760
Maatschappelijke opvang	1.742	0	-297	2.039	0	0	2.039	0	0	2.039	0	0	2.039	0	0	2.039
Sociaal programma A'foort Vernieuwt	2.289	0	0	2.289	0	0	2.289	0	0	2.289	0	0	2.289	0	0	2.289
Reserve Sociaal Domein	12.388	590	3.150	9.828	0	0	9.828	0	0	9.828	0	0	9.828	0	0	9.828
Reserve sociale woningbouw	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal reserves meerjarig beleid	17.672	1.640	3.811	15.501	730	594	15.637	334	145	15.826	267	0	16.093	272	0	16.365
C. Reserves voor beleidsprioriteiten																
Specifieke beleidsreserve	993	1.150	1.500	643	0	0	643	0	0	643	0	0	643	0	0	643
Stedelijke voorvoorzieningen (RSV-1)	4.738	2.367	7.599	-494	700	2.194	-1.988	700	0	-1.288	700	0	-588	700	0	112
Stedelijke voorzieningen (RSV-2)	984	0	0	984	0	0	984	0	0	984	0	0	984	0	0	984
Knooppunt Hoevelaken	3.154	726	0	3.880	661	0	4.541	671	0	5.212	682	0	5.894	693	0	6.587
Verkoop gerestaureerde woningen	76	0	0	76	0	0	76	0	0	76	0	0	76	0	0	76
Armandomuseum	433	20	75	378	6	90	294	4	90	208	3	90	121	2	90	33
Binnenstedelijke ontwikkelingen	2.450	0	0	2.450	0	0	2.450	0	0	2.450	0	0	2.450	0	0	2.450
Evenementen	300	65	275	90	65	0	155	65	0	220	65	0	285	0	0	285

Omschrijving	Saldo begin 2016	Erbij 2016	Eraf 2016	Saldo begin 2017	Erbij 2017	Eraf 2017	Saldo begin 2018	Erbij 2018	Eraf 2018	Saldo begin 2019	Erbij 2019	Eraf 2019	Saldo begin 2020	Erbij 2020	Eraf 2020	Saldo begin 2021
Totaal reserves beleidsprioriteiten	13.126	4.328	9.449	8.005	1.432	2.284	7.154	1.440	90	8.504	1.450	90	9.864	1.395	90	11.169
D. Egalisatie reserves																
1/3e regeling sport	735	0	-298	1.033	0	0	1.033	0	0	1.033	0	0	1.033	0	0	1.033
Totaal egalisatiereserves	735	0	-298	1.033	0	0	1.033	0	0	1.033	0	0	1.033	0	0	1.033
E. Financieel-technische reserves																
Algemene dekkingsreserve	1.673	0	1.673	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
BTW-Compensatiefonds	584	0	369	215	0	215	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserve toekomstige vervangingsinvesteringen	0	686	-956	1.642	10.911	2.830	9.722	1.591	1.638	9.676	535	2.209	8.002	1.849	1.931	7.920
Uitvoering bodembescherming en sv	2.964	787	1.291	2.460	787	718	2.529	787	300	3.016	787	0	3.803	787	0	4.591
Banenplan	238	0	18	220	0	0	220	0	0	220	0	0	220	0	0	220
Openbaar vervoer (RIS)	363	0	0	363	0	0	363	0	0	363	0	0	363	0	0	363
Reserve VERDER	6.005	2.000	2.000	6.005	1.500	1.500	6.005	2.500	1.500	7.005	3.700	1.500	9.205	1.500	1.500	9.205
Maatschappelijk vastgoed	70	0	0	70	0	0	70	0	0	70	0	0	70	0	0	70
Toekomstfonds Duurzame Ontwikkeling	0	200	79	121	200	150	171	200	250	121	200	150	171	0	0	171
Reserve verkiezingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserve voorziening onderhoud:																
-Onderhoud monumentale panden	0	0	-1.908	1.908	0	0	1.908	0	0	1.908	0	0	1.908	0	0	1.908
-Onderhoud stadhuis	0	0	-4.643	4.643	1.184	510	5.317	1.184	5.600	901	1.184	1.500	585	1.184	1.700	69
-Onderhoud openbare ruimte	0	0	-1.268	1.268	0	0	1.268	0	0	1.268	0	0	1.268	0	0	1.268
-Onderhoud schoolgebouwen	2.358	0	2.358	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
-Onderhoud geb brandweer	1.134	96	-57	1.286	96	0	1.382	96	0	1.477	96	0	1.573	96	0	1.669
-Groot onderhoud cba	747	100	58	789	100	0	889	100	0	989	100	0	1.090	100	0	1.190
-Onderhoud de dissel	421	25	0	446	0	0	446	0	0	446	0	0	446	0	0	446
Totaal financieel-technische reserves	16.555	3.893	-987	21.435	14.778	5.923	30.290	6.458	9.288	27.461	6.602	5.359	28.704	5.516	5.131	29.089
F. Overige reserves																
Ombuigingsreserve	3.401	0	560	2.841	0	0	2.841	0	0	2.841	0	0	2.841	0	0	2.841
Totaal overige reserves	3.401	0	560	2.841	0	0	2.841	0	0	2.841	0	0	2.841	0	0	2.841
TOTAAL RESERVES	140.055	23.984	29.386	134.652	23.522	25.317	132.857	10.852	10.346	133.363	9.542	5.449	137.456	11.133	5.221	143.368

Tabel: BV.01.02 Toelichting Staat van Voorzieningen

(bedragen x € 1.000,-)

OMSCHRIJVING	SALDO			SALDO			SALDO			SALDO			SALDO			
	BEGIN 2016	ERBIJ 2016	ERAF 2016	BEGIN 2017	ERBIJ 2017	ERAF 2017	BEGIN 2018	ERBIJ 2018	ERAF 2018	BEGIN 2019	ERBIJ 2019	ERAF 2019	BEGIN 2020	ERBIJ 2020	ERAF 2020	BEGIN 2021
Onderhoudsegalisatie																
Groot onderhoud openbare ruimte	8.256	4.980	7.967	5.270	3.506	6.255	2.521	3.390	5.911	0	0	0	0	0	0	0
Integraal beheerplan OR 2019-2028	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5.690	0	5.690	5.590	0	11.280
Onderhoud De Dissel	0	0	0	0	40	0	40	40	0	80	40	0	120	40	0	160
Onderhoud MFA's	678	267	29	915	267	149	1.034	267	129	1.172	267	192	1.247	267	376	1.138
TOTAAL ONDERHOUDSEGALISATIEVOORZIENINGEN	8.934	5.247	7.996	6.185	3.813	6.404	3.595	3.697	6.039	1.252	5.997	192	7.057	5.897	376	12.578
Middelen derden																
Groot onderhoud openbare ruimte riolering	12.204	5.660	12.483	5.381	5.660	0	11.041	5.660	0	16.701	5.660	0	22.361	5.660	0	28.020
Afkoopsommen onderhoud graven	1.598	250	102	1.746	300	113	1.933	300	124	2.109	300	135	2.274	300	135	2.439
TOTAAL MIDDELEN DERDEN	13.802	5.910	12.585	7.127	5.960	113	12.974	5.960	124	18.810	5.960	135	24.634	5.960	135	30.459
Verplichtingen, verliezen, risico's																
Onderhoud buitenkant schoolgebouwen	71	0	0	71	0	0	71	0	0	71	0	0	71	0	0	71
Implementatiekosten	139	0	8	131	0	8	123	0	8	115	0	8	107	0	8	99
Pensioenen wethouders	5.457	100	0	5.557	100	0	5.657	100	0	5.757	100	0	5.857	100	0	5.957
Wachtgetden wethouders	343	0	93	249	0	93	156	0	93	63	0	93	-30	0	93	-123
Bovenformatieven Servicebureau Gemeenten (SBG)	140	0	0	140	0	0	140	0	0	140	0	0	140	0	0	140
Leerlingenvervoer	220	0	0	220	0	0	220	0	0	220	0	0	220	0	0	220
Grondexploitatie Vathorst (PPS)	8.800	0	0	8.800	0	0	8.800	0	0	8.800	0	0	8.800	0	0	8.800
Grondexploitatie Podium (PPS)	6.000	0	0	6.000	0	0	6.000	0	0	6.000	0	0	6.000	0	0	6.000
Voorziening verloopsparen	0			0			0			0			0			0
TOTAAL VERPLICHTINGEN, VERLIEZEN, RISICO'S	21.170	100	101	21.169	100	101	21.168	100	101	21.167	100	101	21.166	100	101	21.165
TOTAAL VOORZIENINGEN	43.906	11.257	20.682	34.481	9.873	6.618	37.736	9.757	6.265	41.228	12.057	428	52.857	11.957	612	64.202

Taakvelden

Als gevolg van de wijzigingen van het BBV zijn gemeenten verplicht om een zogeheten 'Taakvelden' overzicht bij de begroting te voegen. In deze taakvelden is te zien hoe de baten en lasten verdeeld zijn over de door het Rijk voorgeschreven taakvelden. Deze taakvelden lopen door onze eigen programma's heen. Een één op één aansluiting is derhalve niet te maken. Uiteraard komen de herkenbare posten uit de taakvelden overeen met de posten zoals die in onze programmabegroting staan. Onderstaand het overzicht van de baten en lasten verdeeld over de voorgeschreven taakvelden.

Tabel: TV.01

(bedragen x € 1.000,-)

Omschrijving taakvelden	Baten 2017	Lasten 2017	Baten 2018	Lasten 2018	Baten 2019	Lasten 2019	Baten 2020	Lasten 2020
0.1 Bestuur	442	6.259	442	6.259	442	6.027	442	5.926
0.10 Mutaties reserves	24.817	23.522	10.346	10.852	5.449	9.542	3.721	9.633
0.2 Burgerzaken	2.372	5.205	2.368	5.178	2.366	5.426	2.366	4.801
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	1.159	1.645	1.159	1.495	943	1.220	543	820
0.4 Overhead		34.671		39.241		35.236		34.462
0.5 Treasury	6.639	4.800	6.600	4.299	6.562	3.742	6.528	3.876
0.61 OZB woningen	33.168	998	34.735	948	36.361	948	36.852	1.102
0.62 OZB niet-woningen	7.203	840	7.547	807	7.905	807	8.011	807
0.63 Parkeerbelasting	2.653		2.653		2.653		2.653	
0.64 Belastingen overig	3.497		3.497		3.497		3.497	
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	253.252		253.159		251.366		250.362	
0.8 Overige baten en lasten	721	1.762	721	1.701	721	2.013	721	2.015
1.1 Crisisbeheersing en brandweer		8.986		9.027		9.027		9.027
1.2 Openbare orde en veiligheid	275	2.109	275	2.109	276	2.034	274	1.934
2.1 Verkeer en vervoer	1.447	17.716	1.447	17.786	1.447	20.399	1.447	20.787
2.2 Parkeren	391	2.644	391	2.641	391	2.637	391	2.632
2.4 Economische havens en waterwegen		900		891		905		912
2.5 Openbaar vervoer	57	460	57	460	57	460	57	460
3.1 Economische ontwikkeling		1.414		1.314		1.314		559
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	21.418	22.468	32.804	32.854	27.259	27.309	17.881	17.931
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	486	1.266	486	1.266	486	1.266	486	934
4.1 Openbaar basisonderwijs		2.068		2.067		2.063		2.062
4.2 Onderwijshuisvesting	1.587	12.873	1.587	13.214	1.587	13.249	1.587	13.903
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	5.631	10.982	5.631	10.464	5.631	10.538	5.631	10.550
5.1 Sportbeleid en activering		2.042		2.042		2.036		1.916
5.2 Sportaccommodaties	3.850	7.615	350	8.170	350	8.218	350	8.237
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	2.969	12.327	3.155	11.914	3.155	11.893	3.155	11.741
5.4 Musea	270	4.654	270	4.657	270	4.656	270	4.646

Omschrijving taakvelden	Baten 2017	Lasten 2017	Baten 2018	Lasten 2018	Baten 2019	Lasten 2019	Baten 2020	Lasten 2020
5.5 Cultureel erfgoed		289		289		289		289
5.6 Media		4.101		4.085		4.085		4.085
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie		10.150		8.988		9.131		8.952
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	479	12.619	448	12.361	387	12.321	387	12.320
6.2 Wijkteams		12.773		12.772		12.698		12.697
6.3 Inkomensregelingen	45.249	60.999	46.356	62.279	46.356	62.209	46.356	62.217
6.4 Begeleide participatie		22.525		21.086		19.886		19.853
6.5 Arbeidsparticipatie	433	4.603	257	6.003	257	6.263	257	6.273
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	709	6.680	709	6.587	709	6.563	709	6.560
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	2.572	16.778	2.572	17.177	2.572	16.927	2.572	16.872
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-		19.393		19.390		19.370		19.369
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	1.747	33.825	1.747	34.906	1.747	35.561	1.747	35.517
6.82 Geëscaleerde zorg 18-		21.452		21.450		21.389		21.388
7.1 Volksgezondheid		5.546		5.353		5.353		5.353
7.2 Riolering	12.367	8.867	12.534	9.007	12.662	9.111	12.751	9.187
7.3 Afval	16.267	11.313	16.581	11.570	16.834	11.776	17.015	11.928
7.4 Milieubeheer	38	4.185	38	3.155	38	3.063	38	2.863
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	4.907	4.006	4.918	4.019	4.929	4.023	4.929	4.037
8.1 Ruimtelijke ordening	31	2.414	31	1.569	31	1.569	31	1.569
8.3 Wonen en bouwen	2.913	9.273	2.939	5.114	2.951	4.099	2.927	3.943
Eindtotaal	462.018	462.018	458.813	458.813	448.650	448.650	436.946	436.946